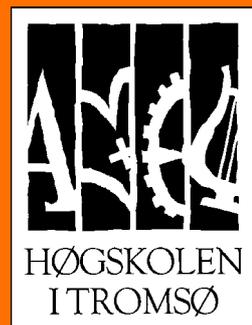
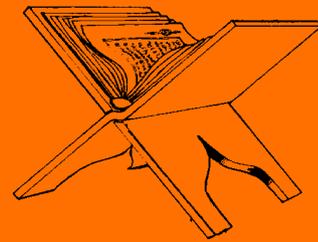

RAPPORT NR. 1/1997

SIDSEL KROSBY MELØE:

Til kildene

***Fortellinger fra tre religioner:
Hinduisme, Buddhismisme, Islam***

Utkommet i Tromsø Lærerhøgskoles skriftserie:

1989

- 1 Ytreberg, Stein :
Litteraturundervisning i grunnskolen
- 2 Stenersen Hovdenak, Sylvi/Molvik, Oddrun m.fl:
Skole-heim samarbeid
- 3 Hovdenak, Gudmund:
Nordnorsk barne- og ungdomslitteratur

1990

- 1 Nielssen, Alf Ragnar:
Lokalhistoriske kilder i undervisninga
- 2 Brekke, Mary:
Kollegaveiledning og erfaringslæring

1991

- 1 Heggelund, Kjell T.:
Norsk for lærarar
- 2 Stenersen Hovdenak, Sylvi:
Skolen som oppdrager og kunnskapsformidler

1992

- 1 Tiller, Rita:
*Liv laga? Desentraliseringens vilkår i
førskolelærerutdanning*
- 2 Schjefstad, Trond:
Undervisning i data og ved hjelp av data

Bøker utkommet i Skriftserien til Høgskolen i Tromsø, avdeling for lærerutdanning:

1994

- 1 Willumsen, Liv Helene:
Trollkvinne i nord

1995

- 1 Ytreberg, Stein:
Talens bruk - norsk muntlig i lærerutdanninga
- 2 Haugland, Ole Anton:
*Fysikk med varmluftballong - et dataprogram til
naturfagundervisning*

1996

- 1 Haugland, Ole Anton:
*Physics and Ballooning - A Computer Program on
Hot-Air Ballooning*

1997

- 1 Heggelund, Kjell T.:
Norsk for lærarar

Utgitt av Høgskolen i Tromsø, Avdeling for lærerutdanning.

© 1997 Høgskolen og forfatteren

2. opplag

Redaktør: Mary Brekke

Grafisk utforming: Jan Hallstensen

Trykk: Trykkeriet Tromsø as

ISBN 82-7389-017-1

Rapporter utkommet i Skriftserien til Høgskolen i Tromsø, avdeling for lærerutdanning:

1996

- 1 Tiller, Rita:
*Fem studenter - fem barnehager.
En intervjuundersøkelse om desentralisert lærerutdanning*
- 2 Tiller, Rita:
Barnehageutvikling gjennom lokalorientering og vurdering
- 3 Sletten, Asle m. fl.:
*Braille anno 1996. En artikkelsamling som belyser
punktskriftens stilling og utviklingsmuligheter i dagens
samfunn*

1997

- 1 Meløe, Sidsel Krosby:
*Til kildene. Fortellinger fra tre religioner (Hinduisme,
Buddhisme, Islam)*
- 2 Brekke, Mary:
*FOU-virksomhet ved Høgskolen i Tromsø, avdeling for
lærerutdanning. Historisk oversikt 1976-1997.*
- 3 Nedberg, Audhild:
*Lite, men godt? En rapport om tilrettelegging av
undervisning for elever fra språklige minoriteter i Troms.*

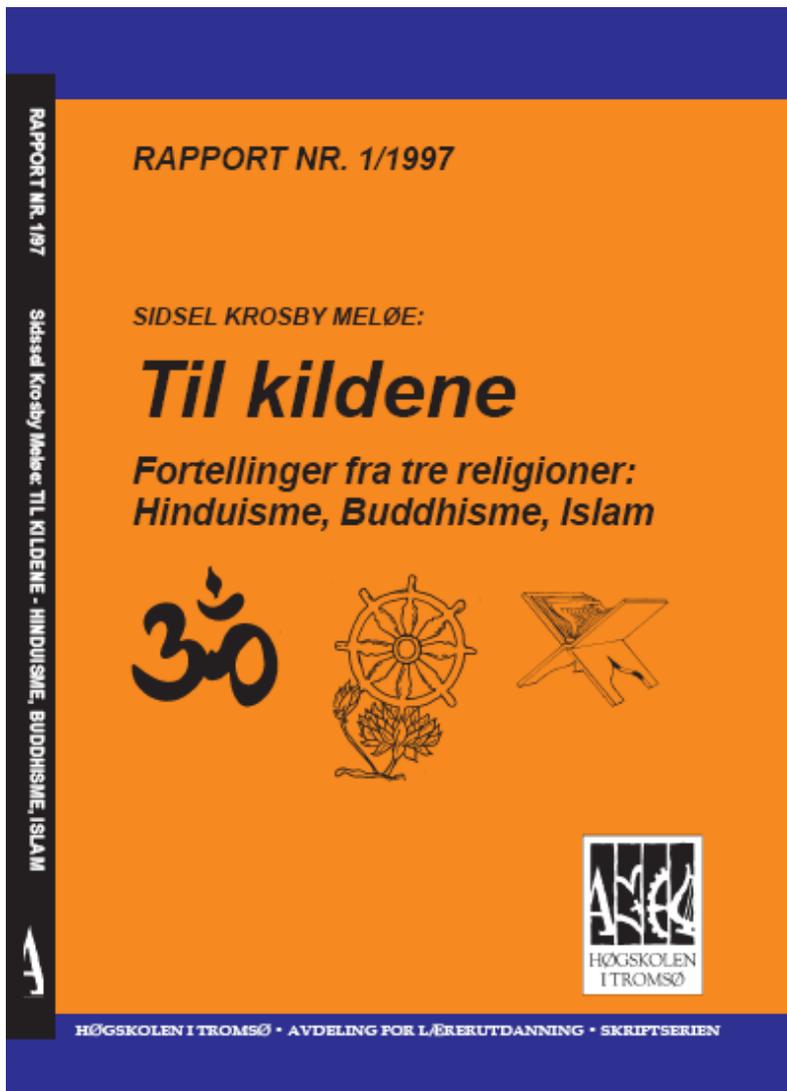
Bøker og rapporter kan bestilles fra:

Høgskolen i Tromsø,
Avdeling for lærerutdanning,
Mellomveien 110,
9005 Tromsø

Telefon: 776 60303

Telefax: 776 88118

FORORD

I denne rapporten presenterer jeg noen fortellinger hentet fra andre kulturkretser og religioner enn dem vi er vokst opp med i Norge. I fagplanen for det nye kristendomsfaget, kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering, har både islam, hinduisme og buddhisme fått stor plass. Planen legger stor vekt på fortellingsstoffet i de ulike religionene. Det er viktig at vi finner fram til de sentrale fortellingene som er i bruk i de ulike kulturene, og jeg håper denne samlingen kan være til hjelp for de lærere som skal

undervise etter den nye planen.

Men det er flere grunner til at jeg har valgt å konsentrere meg om fortellinger.

For det første er barn glad i fortellinger. Som regel er de mere enn villige til å la seg fange når læreren har noe å fortelle. Fortellinger er derfor takknemlig stoff for en lærer som vil motivere sine elever i forhold til et emne.

For det andre har fortellinger en helt sentral plass i enhver religion og kultur, og de fører derfor rett inn i hjertet av den religion man skal undervise om.

Det er mange måter å nærme

seg et religionsstudium på. Selv synes jeg det er fruktbart å arbeide med religionskunnskap som en del av alminnelig kulturkunnskap. Da tenker jeg på en kultur som *summen av redskaper som en gruppe mennesker gjør bruk av når oppgaven er å overleve som gruppe på et bestemt sted til en bestemt tid*. Redskapene omfatter både produksjonsredskaper, infrastrukturer, lover og sosiale ordninger og så videre. Innenfor en slik "gruppekultur" har religion hatt sin plass som *det felles meningsbærende redskapet*. Religionens oppgave i kulturen er å gi gruppen en opplevelse av felles opphav og identitet, felles rett til sted og livsform, en legitimering av oppgaver og arbeidsdeling, kort sagt å gi gruppen en *felles mening med livet*.

En religions viktigste redskap er i sin tur *de store felles fortellingene* som feires i *høytider og livsriter*, og som formidles til hver ny generasjon som grunnlag for oppdragelse og overføring av *verdier*. Den enkeltes og en gruppes liv vil alltid være truet av kriser og endringer. Det er alt levendes kår. Eksempler på slike kriser er sykdom og død, uår og økonomiske kriser, trussel om krig og tap av forskjellig karakter. Religionen og dens fortellinger er et viktig redskap i kampen for å tolke erfaringer og opprettholde og gjenopprette liv og balanse i tilværelsen både for den enkelte og for hele gruppen.

Jeg våger meg på et eksempel fra bibelhistorien, som de fleste i Norge fremdeles kjenner. Vi vet hvor viktige fortellingene om Abraham, Isak og Jakob, om Moses og utferden

fra Egypt og loven ved Sinai har vært og er for jødene. Uten disse fortellingene ville den jødiske "gruppen" gått under som eget folk for lenge siden. Sin politiske sprengkraft også i den kristne kulturkrets viste disse fortellingene da FN proklamerte staten Israel i 1948. Det er faktisk bare disse fortellingene som kan forklare og begrunne hvilken legitimitet jøder i 1948 hadde til landområdet Palestina.

For det tredje er det, som allerede nevnt, ved hjelp av fortellingene foreldre og undervisere oppdrar sine barn og gir dem del i den tro og kultur de vokser opp i. Hvordan kan f.eks. barn bli oppdratt i den kristne tro uten å høre fortellingene om Jesus? Dessverre er det ofte noe slikt lærebøker i religionshistorie prøver på når de skal formidle kunnskap om religioner uten å gi elevene kjennskap til nettopp de fortellingene den enkelte religion bygger på. Derfor har jeg følt behovet for å komme bak religionshistorienes omtale av fortellinger og finne det stoffet som lever blant de troende selv.

FAGDIDAKTISKE RETNINGSLINJER

Didaktisk mener jeg det er viktig at våre elever blir kjent med nettopp det samme stoffet, de samme fortellingene, som barn i andre kulturer vokser opp med. Det gir en god følelse av *gjenkjennelse* og *egen kompetanse* når man kjenner de samme historiene og fortellingene. Det, som i utgangspunktet er fremmed, blir hverken rart, truende eller dumt, og man legger en solid grunnvoll for gjensidig fortrolighet og forståelse. Kan man gi våre elever en følelse av trygghet og

interesse for stoffet, kan man også håpe at det vil gi dem en vennlig og åpen holdning overfor barn og medelever fra andre kulturer.

Skolens møte med barn og foreldre fra fjerne land og kulturer de siste tiårene har vært en stor utfordring for skolen og lærerne. Mange er kommet ufrivillig, tvunget av krig eller forfølgelser i eget hjemland. Under slike omstendigheter er det lite man kan få med seg fra hjemmet, og mange kommer ribbet til Norge. Men det man alltid kan ta med seg, er språket og den delen av kulturen som språket formidler. Sammen med språket blir derfor de religiøse fortellingene og tradisjonene ekstra viktige i det fremmede landet, også for dem som kanskje ikke var så religiøse i sitt hjemland. Ikke minst blir denne språklige og religiøse "bagasjen" et nødvendig redskap for å mestre både tapet de har lidt og de nye utfordringene tilværelsen i et fremmed land stiller dem overfor. Desto viktigere blir det for oss som vertsland å møte barn og foreldre med åpenhet for det de har med seg, så de kan oppleve at vi har interesse og respekt for deres tro og kultur.

FORTELLINGER FRA TRE RELIGIONER

I denne kopisamlingen har jeg tatt med fortellinger fra tre religioner, buddhismen, hinduismen og islam .

HINDUISME

I New Dehli ble det for noen tiår siden utgitt forkortede gjenfortellinger for barn av noen av de best kjente og brukte fortellingene i India. Av

dem har jeg oversatt gjenfortellingen av Mahabharata og Ramayana og fortellingen om Krishna. Disse barnebøkene tar med bare hovedhandlingen i de store diktverkene, men de gir likevel et bilde av viktige skikkelser i indisk mytologi.

BUDDHISME

Den grunnleggende fortellingen for alle buddhister er fortellingen om Buddha, Siddharta Gautama. Jeg har oversatt en engelsk gjenfortelling om hans liv, utgitt i samme serie som de hinduiske fortellingene. I tillegg har jeg tatt med en liten samling jataka-fortellinger om buddha's tidlige liv. Fra theravada-tradisjonen har jeg tatt med en sentral lengre jataka om Prins Vessantaras fullkomne gavmildhet. Noen dharma-fortellinger og tre fortellinger om buddhistisk barneoppdragelse avslutter samlingen av buddhistiske tekster.

ISLAM

Den grunnleggende fortellingen for alle muslimer er fortellingen om Profeten Muhammed. Fortellingen om Muhammed har jeg hentet fra en biografi om ham skrevet for muslimske barn med sikte på religiøs undervisning. I et tillegg til biografien er det tatt med et lite utdrag fra tradisjonene om ham (hadith) gjenfortalt for barn. Fortellingen om Salman Perseren kan leses som en fortsettelse av utvalget fra hadith.

Fra Iran har jeg tatt med en forkortet versjon av et *sufisk* dikt fra middelalderen, "Fuglenes forsamling" av Fa'rid ud-Din Attar. Jeg har valgt å ta det med fordi sufisk livsfølelse og språkbruk preger både iransk og pakistansk folkereligiøsitet.

Sidsel Krosby Meløe

HINDUIISME

INNHold:

OM DE STORE FORTELLINGENE - 6

RAMAYANA - 6
- FORTELLINGEN OM RAMA

FORTELLINGEN OM KRISHNA - 23

MAHABHARATA - 29
- FORTELLINGEN OM KAMPEN MELLOM PANDAVAENE OG KAURAVAENE

OM DE STORE FORTELLINGENE

En som reiser i India, vil overalt møte bilder, plakater, film- og videoreklamer, musikk og gjenstander som henter motiver fra de store klassiske diktverkene Ramayana, Mahabharata og fortellingen om Krishna.

Landet har en rik tradisjon med muntlig fortelling og fortellere som utvikler temaer fra disse klassikerne med egne idèer og dialoger og aktualiseringer. En slik forteller kalles pauranika.

Både i landsbyer og i storbyer samler de fulle hus med tilhørere som opplever at det å lytte til en som forteller fra de klassiske tekstene, hjelper dem å beholde forbindelsen til sine religiøse røtter og tradisjoner. Møtestedene kan være skoler, forsamlingshus, kinoer eller torg. Bildene hjelper forteller og tilhørere til konsentrasjon og gjenkjennelse.

Pauranika'en legger sjelden vekten på individuelle eller spesi- fikke biografiske trekk hos sine personer. I stedet er det slik at personene det handler om, representerer almengyldige egenskaper, gode eller dårlige, og handlingen gjenspeiler kosmiske mønstre og modeller.

Det som er verd å huske, er nettopp det som har evig og kosmisk betydning. Slik formidles evige sannheter og evige verdier til hver ny generasjon, som kjenner seg selv igjen i fortellingene.

RAMAYANA

Dette er en kort gjenfortelling av det indiske nasjonaldiktet om kong Rama, Vishnu's avatar (inkarnasjon), som ble skrevet av Valmiki omkring 600 år før Kristus.

Ifølge hinduisk tradisjon finner diktets begivenheter sted i slutten av treta-alderen, altså lenge før våre dagers moralske forfall satte inn.

Hvert verdensløp går igjennom fire tidsaldre, som hver er kortere enn den foregående og representerer en stadig nedadgående kurve i moral. De fire tidsaldrene kalles krita, treta, dvapara og kali. Kali er den tidsalder vi befinner oss i, og det er den dypest falne i umoral og kaos.

Hovedfortellingen handler om den kosmiske krig mellom Rama, kongssønn fra Ayodhya i nordindia, og Ravana, demonkongen på Lanka. I Ramayana er denne krigen et typisk eksempel på Herren Vishnus evige kamp mot kaoskreftene, representert ved kongen over demonene. Ravana er gitt den gaven fra gudene at ingen skapning skal volde hans død. Bare mennesket er unntatt fra dette løftet. Hvem kunne tro at et menneske skulle kunne volde demonkongens død!

Det er verdt å legge merke til at i denne bestemte krigen mellom Vishnu's avatar og de onde makter, står kampen også mellom nord og syd. Det perfekte liv i Ayodhya i nord står i den skarpe kontrast til Ravanas ondskap og Lankas dekadanse i syd. Fortellingen avspeiler kanskje den prosessen som fant sted da arierne fra nord migrerte inn i India og erobret landet i syd, der de vant politisk og kulturell dominans tusen til femten hundre år før Kristus. Det er i alle fall interessant at politiske

partier i sydindia i dag tolker Ramayana nettopp slik og bruker fortellingen i sin kamp for å oppnå selvstendighet i forhold til regjeringen i nord.

I Ramayana blir denne prosessen beskrevet som en oppdyrking, temming av urskogen og villmarka, der Rama overvinner og dreper mange monstre og demoner. I denne kampen inngår han en allianse med apefolket. I hele denne fortellingen er Rama et redskap for å innføre dharma, loven, i kaotisk landskap.

Dessuten gjenspeiler Rama den himmelske modell for kongens rolle i verden. Han viser absolutt lydighet mot sin far, verdien av å holde sine løfter er likeledes absolutt. Hans bror Lakshmana representerer lojalitet og trofasthet, og dronning Sita er modellen for den rene og trofaste hustru. Ved å oppfylle alle dharmas krav gjennomfører Rama den kosmiske dharma når han overvinner Ravana og vender tilbake til sitt kongerike.

RAMAS FØDSEL

For mange, mange år siden fantes det et mektig kongerike som het Ayodhya. Det lå ved breddene av elven Saryu som fløt med vennlige skvulp rundt bymurene. Landet rundt var fruktbart, og frodige marker bredte seg utover så langt øyet kunne nå.

Ayodhya var en vakker by. Der var praktfulle palasser pyntet med kostelige stener. Spirene fra forgylte templer hevet seg over høye bygninger og kysset himmelen. Vakre hus med hager bugnende av blomster lå

langs velholdte gater. Menneskene som bodde der, var lovlige, tilfredse og fredelige. De levde uten bekymringer under den rettferdige og milde kongens gode styre. Ayodhya var et paradys av fred og velstand.

Kongen i dette store riket var Dasrath, en verdig etterkommer av solens slekt. Han var en rettferdig regent, berømt for sin makt og rikdom. Han regjerte sitt folk med en fars omsorg og kjærlighet, men i all denne lykke hadde kongen og hans dronninger ingen fred. Dag og natt sørget de fordi kongen ikke hadde noen sønn. En dag var Dasrath ute på jakt. Hele dagen gikk uten at han felte noe bytte. Ved skumringstid var kongen ved bredden av elven Saryu. Da hørte han at noen drakk av elven. Det hørtes ut som et dyr, og uten å se nøyere etter løftet Dasrath buen og sendte pilen i retning av lyden. Ikke før hadde han gjort det, før han hørte ropet fra en såret mann. Hva kunne det bety? Dasrath ble redd. Hadde hans pil drept noen? Han sprang dit han hadde hørt ropet fra og ble forferdet over det han fant. En ung gutt lå stønnende på bredden mens han holdt seg for brystet som var fullt av blod. En tom vannkrukke lå ved siden av ham. Dasrath bøyet seg over ham og løftet hodet hans opp i fanget sitt. Gutten åpnet øynene og gispet, "Hvorfor drepte du meg? Hva galt har jeg gjort mot deg? Hvem skal nå ta seg av mine blinde foreldre? Gå til hytten der borte og be dem tilgi deg. For da du drepte meg, tok du også livet fra dem, for de kan ikke oppholde livet uten meg. Åh, ta pilen ut, for den brenner meg opp av smerte!"

Før kongen rakk å gjøre det

gutten ba om, døde han. Full av frykt og skam bar Dasrath gutten til hytten til det blinde ekteparet. Da faren hørte fottrinnene nærme seg, trakk han pusten dypt av lettelse og sa: "Sindhu, mitt barn, hvorfor tok det så lang tid å hente vann? Vi begynte bli redde. Kom, gi oss litt vann. Vi er tørste." Det ble stille. Faren spurte: "Sindhu, hva er i vege?" Dasrath la det døde legemet til deres elskede sønn ned for føttene deres og fortalte dem det som var skjedd. Foreldrenes redselsskrik brøt nattens stillhet, og ekkoet av det gjelød over hele skogen. De blinde foreldrene strøk med hendene over deres døde barns kropp og gråt: "Sindhu, hvorfor har du forlatt oss? Hva skal det bli av oss?" Så vendte den gamle mannen seg til Dasrath og sa: "Det er din skyld at vi må sørge og gråte over tapet av barnet vårt. En kjær sønns død er en forferdelig ting. Jeg forbanner deg og sier at også du en dag skal gråte og lide over tapet av din egen sønn. Og med den sorgen skal du dø."

"Hvordan kan jeg komme til å kjenne tapet av en sønn, jeg som er barnløs?" spurte kongen. Da svarte den gamle mannen: "Du skal holde en yagna, så skal du få sønner. Men lykkelig blir du ikke. Sorg og død skal komme over deg når du mister din førstefødte. Gå nå og gjør i stand likbålet for vår sønn nede ved elvebredden. Så kan du føre oss dit ned. Vi vil bestige ilden sammen med vår sønn." Med guttens døde legeme på fanget satte det blinde parret seg på likbålet. Det ble tent, og ilden gjorde dem alle tre til aske på kort tid.

Med tungt hjerte vendte

Dasrath hesten mot Ayodhya. Det hadde vært en trist dag, men likevel følte kongen seg merkelig glad. Hadde ikke den gamle mannen forutsagt at det skulle fødes ham sønner? Da han kom tilbake til slottet, bekjentgjorde han at han ville avholde en yagna for å få sønner.

Omhyggelige forberedelser ble gjort til seremonien. Man sendte invitasjoner til konger og prinser over hele landet. Ayodhya ble en by som summet av aktivitet. For de kongelige gjester ble det bygget vakre slott. Alle gater og hus ble fargerikt dekorert. Offeralteret ble innlagt med kostelige juveler og flak av gull. Vegene ble strødd med blomster og parfyme dynket over alt. Muntre flagg vaiet i vinden og bjeller klang med musikk. Endelig var Ayodhya rede til seremonien. Kongelige og andre gjester samlet seg og stirret i undring på all denne prakt i byen som lignet byen til guden Indra selv.

Dagen opprant. På det hellsvangre tidspunkt åpnet presten seremonien med å synge de hellige hymner. Dasrath satt ved siden av, og det rådet stillhet i hallen. Plutselig tordnet ilden mot sky, og ut av ilden åpenbarte det seg en skikkelse med en gylden skål i hendene. Til kongen sa han: "O mektige konge, motta denne skål med payasa sent av Herren Brahma. La hver av dronningene spise av denne guddommelige føde, og de kommer til å føde deg verdige sønner." Lykkelig tok kongen imot skålen, og skikkelsen forsvant.

Hans tre dronninger tok litt av payasaen hver, og i tidens fylde fødte de fire vakre sønner.

Kaushala, den eldste dronningen, fødte Rama. Kaikeyis sønn var Bharat, og Sumitras sønner var Lakshman og Shatrughan. Hele riket feiret sønnes fødsel, og den lykkelige kongen ga gaver til alle og enhver. En bølge av lykke fylte Ayodhya.

Årene gikk. Prinsene vokste opp, og de ble vakre gutter. De var også velsignet med et edelt sinn og karakter. De behersket krigskunsten og var viden kjent som bueskyttere. De var kongens store glede. Han var meget tilfreds med dem alle, men den edle Rama var hans yndling.

Da Rama var blitt femten år, hendte det at vismannen Vishwamitra kom til Dasraths hoff. Kongen tok vel imot ham og viste ham stor heder. Da vismannen hadde hvilt, sa kongen: "Jeg er meget lykkelig og beæret over å kunne ønske deg velkommen til mitt slott. Si meg nå om jeg kan tjene deg på en eller annen måte. Jeg vil gjøre alt for å oppfylle dine ønsker." Vishwamitra svarte: "Jeg er virkelig i vanskeligheter og trenger din hjelp. For en tid siden begynte jeg på en yagna, men det var umulig å fullføre den fordi noen onde demoner som lever i skogen, hindret meg. Mens jeg var opptatt med de hellige ritualer, vanhelliget de alteret ved å kaste blod og kjøtt på det. Dette gjør de hver gang jeg prøver. Derfor kan jeg aldri fullføre ritualene, og yagnaen forblir ufullbyrdet. Jeg er kommet til deg for å be deg sende Rama med meg for å befri meg fra disse demonene." Nå ble kongen alvorlig bekymret. Han begynte å angre på det han hadde lovet den hellige mannen. Han ønsket slett ikke å sende sin elskede sønn avsted for å møte ukjente farer. Med foldede hender sa han til vis-

mannen, "Hellige herre, Rama er bare en gutt. Han er for ung til å møte demoner. Ta en tropp fra min hær med deg. De kan hjelpe deg så ingen kommer nær nok til å forstyrre mens du fullfører de hellige ritualer." "Jeg trenger ingen hær", sa den hellige mann. "Rama er en sterk ung mann og kan gjøre det alene." "Vær så snill å ta hele hæren min", sa kongen, "men la Rama bli igjen her. Jeg kan ikke sende ham fra meg."

Vismannen ble meget vred over disse ord. Kongens ministre og hofffolk sto og skalv av redsel for at han skulle forbanne kongen og hoffet, og de bønnfalt kongen om å sende Rama om så bare for noen dager. "Hvordan skulle noe kunne skade ham når han er under Vishwamitras beskyttelse?" sa de. Og motvillig ga Dasrath etter.

De sendte bud på Rama. Ansiktet hans lyste opp da han hørte om eventyret som lå foran ham. Lakshman, som aldri forlot Rama, var med inn til kongen, og nå insisterte han på å få følge med broren. Kongen ga ham lov til det, og de to brødrene dro glade avgårde sammen med vismannen. Da de nådde bredden av Saryu, bød Vishwamitra dem å bade i elven. Så sa han til dem: "Nå skal jeg lære dere noen trylleord. Ved hjelp av dem kan dere bruke styrken deres mere effektivt, og også kontrollere sult, tørst og søvn." Og da prinsene hadde lært trylleordene, følte de ny styrke og kraft stige opp i seg. De krysset den hellige elven med hjelp fra eneboerne som bodde der. På den andre siden lå en mørk og skremmende skog. Luften var full av brøl fra ville dyr. Alt så skummelt ut. Vis-

mannen sa til Rama: "I denne skogen bor den grusomme hun-demonen Taraka. Hun angriper og dreper alle som går forbi her, og folk lever i den største frykt for henne. Gjør deg rede til å møte dette uhyre og befri skogen fra frykt!" Rama spente buen, og skogen gjenglød av lyden. Da Taraka hørte den, ble hun rasende. "Hvem våger å spenne sin bue i min skog?" hylte hun. Hun brøt ut fra hulen sin og så prinsene langt borte og lo. "I dag skal jeg få meg et godt måltid", tenkte hun meget tilfreds. Så grep hun et klippestykke og kastet det mot prinsene. Med sine hurtige piler kløvet de klippestykket i mange biter mens det var i luften. Så gjorde Taraka seg usynlig og begynte å bombardere dem med steiner. Ledet av lyden alene skjøt Rama sine piler som gjennomboret demonen. Hun ble dødelig såret, og kroppen hennes gjorde vondt, så etter en stund ble hun synlig igjen og viste seg for prinsene. "Hvordan våger dere å behandle meg slik", tordnet hun. "Jeg vil ødelegge dere på et øyeblikk!" Men Rama skjøt av henne en arm, og Lakshman skjøt av henne ørene og nesen. Hylende av smerte og raseri for hun mot Rama for å sluke ham, men Rama ventet med buen hevet. Så sendte han en pil som gjennomboret hjertet hennes. Det onde uhyret falt ned på jorden med et høyt skrik, og livet rant ut av den urene kroppen.

Gudene i himmelen lot det regne blomster ned over Rama, og Vishwamitra velsignet ham. Så sa han: "Du har gledet gudene ved å drepe Taraka, og du har vist deg verdig de guddommelige våpen jeg nå vil overgi deg. Ved hjelp av dem

vil du nå kunne overvinne alle dine fiender, om de er guder, mennesker eller demoner.”

Vishwamitra ga Rama de guddommelige våpnene og lærte ham de hellige påkallelser som vekket gudene som hersket over dem. Da Rama påkalte de ulike gudene, viste de seg for ham sammen med sine våpen. De bøyde seg for Rama og sa, “Verdige prins, vi er her for å adlyde dine ønsker.” Rama takket dem og sa, “Dra avsted nå, men kom meg til hjelp når jeg trenger dere.” “La det skje!” sa de og ble borte.

Vishwamitra fortsatte sin reise sammen med prinsene, og etter kort tid kom de til et nydelig sted. Der blomstret utallige blomster, og luften var fylt av fuglesang. Hele stedet åndet av himmelen. Midt i alt dette så brødrene boligen til en eneboer. Vishwamitra pekte på den og sa, “Der bor jeg. Det er her jeg igjen vil begynne min yagna.” De hellige mennene som bodde der, ønsket prinsene velkommen med stor glede og sørget vel for dem. Den natten sov de begge fulle av fred i hjertet.

Tidlig neste morgen begynte Vishwamitra sine ritualer og iakttok fullkommen taushet i

seks dager. Prinsene satt vakt, våkne og oppmerksomme og uten mat og søvn. De første fem dagene gikk uforstyrret. Ingen demon forstyrret vismannen. Den sjettede dagen sa Rama til Lakshman, “Nå må vi være våkne og forberedt, for i dag vil sikkert demonene angripe.” Han hadde ikke før sagt det, før ilden på alteret plutselig flammert opp og dråper av blod sprutet ut over alt som lå der. En horde demoner ledet av Mareech og Subahu hang over dem. De fyllte hele himmelen og gjorde dagen mørk som natten. Rama ble fylt av vrede. Han slynget et av sine guddommelige våpen mot demonene. Det traff Mareech med slik styrke at han ble slynget hundreder av mil bort. Rama sendte ut sine ildvåpen som hurtig fortæret Subahu. Og så kastet han Vayuvåpenet med vindgudens hjelp og drepte alle de andre demonene. Og hele tiden kjempet Lakshman tappert ved sin brors side. Endelig kunne Vishwamitra fullføre sin yagna uten uhell. Han var meget tilfreds og velsignet de to prinsene.

RAMAS EKTESKAP

Etter noen dager hos eneboerne ble prinsene kalt til Vishwamitra som sa, “La oss dra til byen Mithila og se på Herren Shivas vidunderlige bue. Det blir sagt at endog gudene ikke klarer å feste buestrengen. Janak, kongen i Mithila, har gjort kjent at den som makter å feste buens streng, skal få gifte seg med hans datter Sita.” Rama og Lakshman dro av gårde, og vismannen slo følge. I tre dager

reiste de gjennom vakre landskap og frodige marker, og den fjerde dagen, like før Mithila, kom de til den forlatte boligen til en eneboer. Vishwamitra sa, “Her er boligen til eneboeren Gautama. Her var det han forbannet sin hustru, Ahilya, og forvandlet henne til sten med ordene: “Slik skal du forbli i tusen år, og ikke før Dasraths sønn kommer her forbi vil du igjen bli levende!” Gå inn i huset, Rama, og befri Ahilya fra den grusomme forbannelse.” Rama og Lakshman gikk inn, og de så Ahilya som var blitt til sten. De bøyde seg og rørte ærbødig ved hennes føtter, og i samme nå ble hun levende og falt ned for Ramas føtter. Hennes lidelser var endelig over.

Rama og Lakshman og vismannen fortsatte reisen og kom til Mithila. Da kong Janak hørte at Vishwamitra var kommet, ilte han ut for å ønske ham velkommen. Da han så de to prinsene spurte han, “Hvem er disse edle unge menn?” “De er Rama og Lakshman, kong Dasraths tapre sønner”, svarte vismannen Vishwamitra. “De har drept mange demoner og har hjulpet meg så jeg fikk fullført min yagna. De er kommet sammen med meg for å se Shivas mektige bue. Jeg vil anmode Rama om å spenne fast buestrengen.”

Rama bøyde seg dypt for kongen og sa, “Herre, når kan vi få se buen?” “I dag skal dere se den”, svarte kongen. “Dette er Shivas mektige bue som gudene en gang ga en av mine forfedre. Siden den gang har vår slekt tatt godt vare på den. Nå har jeg svoret at denne buen må få strengen festet av ham som vil ekte min datter.” Så fortalte kong Janak dem

hvordan Sita ble født. "Jeg hadde ingen barn", begynte han." Jeg ba til gudene om å bli velsignet med barn. De hørte min bønn og bød meg å gå ut tidlig om morgenen og pløye opp et jorde med egne hender. Jeg gjorde som de bød, og mens jeg pløyet, hørte jeg et lite barn som gråt. Meget forundret så jeg meg omkring og fant en liten pike som lå i en av furene. Jeg tok henne opp i armene mine og bar henne til slottet og ga henne til dronningen. Vi kalte henne Sita, som betyr Moder Jords Barn fordi vi fikk henne fra Moder Jord. Siden har vi tatt henne til oss og elsket henne som vårt eget barn. Hun er ikke bare vakker, men likesom jorden hun kommer fra er hun god, kjærlig og dydig. Hvis Rama ønsker å prøve å feste buestrengen, får han prøve."

Nyheten spredte seg fort i Mithila at Rama, den tapre og vakre prinsen fra Ayodhya, var kommet for å vinne Sitas hånd. Folk flokket seg i slottets store hall for å se om han skulle lykkes. Janak satt på sin glitrende trone, og Sita satt ved hans side. Vishwamitra fikk en ærefull plass, og ved siden av ham satt prinsene fra Ayodhya. Så ga Janak ordre om at buen skulle bringes inn. Det mektige våpenet ble trillet inn på en vogn som ble dradd av mange hundre menn. Stillheten rådet mens Rama reiste seg og gikk bort til vognen. Med største letthet løftet han buen og festet buestrengen. Så spendte han buen av all sin kraft, og så stor var hans styrke at buen brakk i to med en veldig lyd og falt ned på gulvet. Mengden applauderte med høye rop. Janaks løfte var oppfylt, og Rama hadde lyktes der selv guder måtte gi opp. Janak reiste seg

og trykket Rama til sitt bryst og sa: "Nå gir jeg deg Sita med glede. La de hurtigste hester bære bud til kong Dasrath om det som er hendt og be ham om lov til å feire bryllupet."

I Ayodhya ble budskapet mottatt med stolthet og glede. Dasrath bød at man skulle starte reisen tidlig på morgenen ledsaget av prinsene Bharat og Shatrughan, prester, ministre og hofffolk. Da de ankom Mithila, fant de byen i festskrud. Alle forberedelser var gjort for at gjestene skulle trives, og de ble mottatt med fulle æresbevisninger. Da konger og prinser var samlet, reiste Vishwamitra seg og sa: "Nå skal vielsen av Rama og Sita finne sted. Janak har en annen datter, Urmila, som vil bli en utmerket brud for Lakshman. Og kong Janak har en bror som også har to døtre. La dem gifte seg med Bharat og Shatrughan." Kong Janak og hans bror sa seg enige og ga ordre om at disse bryllupene skulle finne sted så hurtig som mulig. Man fant frem til den hellsvangre tid og time, og parene ble viet mens man sang de hellige hymner fra skriftene. Vakker musikk ble spilt, blomster ble kastet over parene, og store festligheter ble avholdt.

Noen dager etter festen vendte Dasrath og sønnene med koner tilbake til sin by. Ayodhya var som en have om våren så vakkert var den pyntet for å ønske de nygifte velkommen. Alle var glade, og de lykkelige dronningene omfavnet sine tre sønner og deres bruder. Dagen som fulgte var lykkelige dager for de kongelige. Etter en tid ble Bharat invitert av sin bestefar, kong Kaikeya, til å besøke ham. Sammen med Shatrughan tok han farvel med

sine brødre og dro avsted til bestefarens by.

KAIKEYI FORLANGER AT RAMA SKAL GÅ I EKSIL

Dasrath begynte å bli gammel. Nå ville han gjerne se sin eldste og kjæreste sønn innsatt som Yuvaraja eller kronprins. Han sammenkalte sitt råd og la sitt ønske fram for dem, og han ba dem invitere alle høvdingene og betydelige ledere i landet til innsettingsseremonien. Da dagen kom, samlet alt folket seg i Ayodhya. Dasrath talte til dem og sa: "Lenge har jeg regjert, og nå er jeg blitt gammel. Jeg ønsker å utnevne min etterfølger. Med denne forsamlings bifall ønsker jeg å innsette min eldste sønn Rama som kronprins. Ikke bare er han eldst og lovlig arving til tronen i Ayodhya, men han er også den som er best skikket til å sitte på mine forfedres trone. Han er mild, sannferdig og generøs, og jeg er overbevist om at han vil regjere med rettferdighet og kjærlighet. Han vil bli som en far og en beskytter for sitt folk."

Alle som var tilstede, hyllet ham og hans forslag med stor glede. De sa: "La Rama bli Yuvaraja. Ingen er hans like i styrke og karakter, og han er høyt elsket av alle." Dasrath ble meget lykkelig over disse ordene. "I morgen skal Rama salves som Yuvaraja!" sa han. Igjen var det stor glede og travelhet i Ayodhya. Folket elsket Rama for hans visdom og mildhet. Byen hadde sett ham vokse seg stor i kraft og dyder. De følte at han alene var skikket til å styre det store riket. Gatene ble strødd med blomster og buketter, lamper

hang i alle hus, og folk flokket seg til byen for å se festlighetene. Dronning Kaushalyas hjerte var fullt av glede og lykke. Hun delte ut søtsaker og penger til alle som kom for å gratulere henne fordi hennes sønn skulle innsettes som kronprins. Og de som ba henne om noe, fikk det.

Ennå hadde ikke dronning Kaikeyi hørt om Ramas innsettelse som kronprins. Hun hadde en pukkelrygget tjenes-tepikete som het Manthara. Da hun hørte nyhetene, sprang hun til Kaikeyi. "Rani", sa hun, "har du hørt at Rama skal innsettes som Yuvaraja i morgen?" Kaikeyi ble glad da hun hørte nyheten. Hun elsket Rama. Og Rama var ikke bare den eldste prinsen, men også vis og rettferdig. Hun tenkte at av de fire prinsene var han alene den som passet som konge over et mektig rike. Derfor reiste hun seg fra benken der hun lå og tok av seg sitt gullkjede og ga det til Manthara. "Du har brakt meg i sannhet gode nyheter", sa hun. "Rama er meg like kjær som Bharat. Intet kan være bedre enn å se ham innsatt som Yuvaraja." Manthara kastet gullkjede på bakken og skalv av vrede. "O min nådige dronning, du er i sannhet en dåre!" utbrøt hun. "Bharat har like mye rett til tronen som Rama. Når Rama blir konge, tror du han da vil være like glad i deg og sørge for deg? Jeg er overbevist om at han vil forvise Bharat fra kongeriket og kanskje til og med drepe ham for å føle seg sikker." Kaikeyi ble sjokkert over disse ordene. Hun prøvde å protestere. "Hvordan kan du snakke slik om Rama? Han er så god og rettferdig." "Din kjærlighet til Rama har gjort deg blind", svarte piken.

"Han vil ikke fortsette å være så snill og rettferdig når han blir konge. Du er da vel gladere i Bharat enn i Rama? Hvis du ønsker at din sønn skal leve og bli konge siden, da må du handle nå. Få Rama forvist til skogen. Husker du ikke at kongen engang lovet å oppfylle to ønsker for deg? Den gang sa du ikke hva du ønsket, men ba om at du kunne komme med ønskene når du trengte dem? Nå er tiden inne til å be kongen oppfylle sitt løfte og gi deg dine to ønsker, nemlig at han skal forvise Rama til skogen i fjorten år, og at han skal innsette Bharat som Yuvaraja."

For mange år siden hadde dronning Kaikeyi reddet Kong Dasraths liv. Han var falt i et slag, men hun så da han falt under hjulene på en krigsvogn. Hun hadde løpt ut i slag-tummelen og reddet ham, pleiet ham tilbake til livet til han var sund og sterk igjen, og kongen hadde i sin store takknemlighet lovet å oppfylle to ønsker for henne som lønn for hennes tapperhet. Dronningen hadde aldri kommet med disse ønskene, men nå var kanskje tiden kommet til å minne ham på dem? Manthara fikk etter hvert Kaikeyi til å bli alvorlig redd for Bharats liv og fremtid. Onde følelser drev ut alle de edle følelsene hennes, og hun glemte at hun egentlig elsket Rama. Hun glemte at Rama aldri noen gang hadde latt henne føle at hun ikke var hans egen mor. Hun tok av seg sine kostbare smykker, løste opp håret og kastet seg på gulvet og begynte å stønne og vri seg. Kongen var nettopp på veg til sin yndlingsdronning for å fortelle henne de gode nyhetene og ble forferdet da han fant henne i en slik tilstand. "Hva er

i veien med deg, dronning, siden du ligger slik?" spurte han bekymret. "Si meg hva det er så jeg kan hjelpe deg. Det lover jeg også i Ramas navn, som er meg kjærere enn mitt eget liv." Da reiste Kaikeyi seg og sa: "Husker du at du en gang lovet at du ville oppfylle to ønsker fra meg, og at jeg har dem til gode? I dag krever jeg at du oppfyller dem. Det ene er at du skal forvise Rama til skogen i fjorten år, og det andre er at du skal innsette Bharat som Yuvaraja. Husk, du har gitt ditt ord, og du må holde det. La det ikke bli sagt at du ikke holder dine løfter!"

Det ble for mye for den gamle kongen. Han følte det som han var hadde blitt rammet av lynet. Hvordan kunne Kaikeyi være så grusom? Han trodde ikke sine ører. "O, dronning", sa han til slutt, "hva har Rama gjort deg av ondt siden du ønsker ham bannlyst og forvist? Han er jo gladere i deg enn Bharat er, og du selv har ofte sagt hvor glad du er i ham. Hvordan kan du være så grusom? Be om hva du vil i verden, og jeg vil gi deg det, men be meg ikke om å skille meg fra min kjæreste sønn. Hvordan skal jeg kunne leve uten ham?" Men Kaikeyi var hård. Dasrath ble vekslende sint og sorgfull. Han truet og ba og prøvde å få henne til å forandre mening. Slik gikk dagen, og det ble natt. Dasrath gråt hele natten. Og kongen falt ned for Kaikeyis føtter og ba henne gi opp sine ønsker uten hell. Morgensolen så kongen ropende i fortvilelse, "Rama, Rama!"

RAMAS EKSIL

I Ayodhya visste ingen om det som hendte hos Kaikeyi. Alt var ferdig til innsettelses-seremonien, og alle var samlet ved slottsportene i stor feststemning. "Hvorfor kommer ikke kongen?" spurte de hverandre. "Hva er det som oppholder ham?" Sumantra, fra kongens råd, ble sendt for å si til kongen at nå var det den hellbringende tiden, og prestene ventet på ham. Men han ble helt forferdet da han så kongen så full av sorg at han ikke kunne snakke. Og Kaikeyi sa til ham, "Kongen ønsker å tale med Rama. Send bud på ham med en gang."

Rama satt i kroningshallen kledd i de rike seremonielle klesplaggene som hørte til dagen. Han ble meget forbausset over budskapet og skyndte seg til sin far. Forferdet så han kongen gråte og spurte Kaikeyi, "Har jeg på noen måte i ord eller gjerning såret kongen så han må gråte slik?" "Kongen har lovet å oppfylle sine løfter til meg, men våger ikke snakke fordi han frykter deg", sa dronningen. "Si meg da du, min mor, hva han har lovet", sa Rama. "Min fars ord er lov for meg, og jeg gjør det han byr meg." "Hør da kongens løfte", sa Kaikeyi. "For lenge siden lovet din far å oppfylle to ønsker for meg. Nå har jeg sagt hva jeg ønsker. Det ene er at du skal leve i eksil i skogen i fjorten år, og det andre at Bharat skal innsettes som Yuvaraja i ditt sted!"

Rama viste ingen uvilje da han hørte dette. Det var hans hellige plikt å oppfylle farens ønsker. Rolig som alltid bøyet han seg ærbødig og sa, "Mor, jeg hedrer min fars ord og går

med glede i eksil i fjorten år. Vær snill å send bud på Bharat så hurtig som mulig og innsett ham som kronprins." Rama berørte sin fars og dronningens føtter ærbødig og vendte seg for å gå. Men kongen falt bevisstløs om, og Rama løftet ham opp og la ham på divanen før han gikk til sin egen mor for å fortelle henne om det som var skjedd. Kaushalya ble forferdet og falt om i avmakt, mens Lakshman som var med, skalv av raseri. "Jeg skal ødelegge hver den som hindrer at du blir satt på tronen," sa han. Men Rama prøvde å berolige ham og sa at han måtte oppfylle det løftet han hadde gitt sin far.

Så gikk han til Sita for å fortelle henne alt sammen. Hun hørte på ham i taushet. Så sa hun, "Jeg vil dra med deg ut i skogen." Rama prøvde å fortelle henne hvor hardt livet i skogen ville bli, og hvor meget bedre hun ville ha det om hun ble hjemme. Men hun bare gråt og bønnfalte ham om å få bli med. "En hustrus plikt er å være ved sin manns side alltid. Jeg vil ikke klare å leve uten deg, og slottet her vil bli hardere enn skogen. Tillat meg, Herre, å følge deg." "Kom da med meg," sa Rama, "men gi først bort alt vi eier til de fattige, så kan vi vandre ut i skogen." Da Lakshman hørte dette, sa han, "Kjære bror, også jeg vil bli med ut i skogen for å vokte og tjene deg. Jeg skal samle frukt og hente vann til dere." Dette ville ikke Rama. "Hvem skal da ta seg av våre mødre? Og jeg kan ikke tillate at du skal gi opp livet i slottet for min skyld."

Men Lakshman var ubøyeelig. "Ikke vær bekymret," sa han. "Bharat elsker våre mødre like høyt som vi, og han vil se etter dem. La meg nå få komme

med deg." For hvordan kunne Lakshman bli tilbake når Rama dro, Rama som han elsket over alt annet? Rama forsto at intet nyttet og at han aldri ville forandre sinn, så han sa, "La oss da ta avskjed med alle i Ayodhya og forlate dem." De la av seg sine kongelige klær og kledde seg som fattige eneboere, og da alle forberedelser var gjort, gikk de for å ta farvel med sin far og sine mødre. Den gråtende kongen holdt Rama tett inn til seg og ba, "O Rama, ikke forlat oss slik. Glem mine løfter og ta tronen." Men Rama bøyd hodet, for det var tungt for ham å se sin far så bedrøvet.

Sumantra, lederen for kongens råd, velsignet Lakshman og påla ham å se på Rama og Sita som sin far og mor og å vokte dem fra alt ondt. Kledd som eneboere forlot Rama, Sita og Lakshman slottet. Hele byen var i tårer, fylt av borgernes klagerop over at deres kjære gudelige Rama skulle bo i skogen som eneboer. Det var som om deres egne sønner var forvist. Rama holdt det ikke ut og ba Sumantra kjøre vognen de satt i så hurtig som en vind bort fra avskjeden. Folket i Ayodhya løp etter dem og bønnfalte Sumantra å kjøre langsommere, men vognen kjørte hurtigere og til slutt ble den borte for deres øyne.

DASRATHS DØD

Dasrath stirret etter dem med øynene fulle av tårer og nektet å vende tilbake til slottet. Han ble stående så lenge han kunne se støvskyen etter vognen og rope, "Rama, Rama!" Til slutt, da de ikke lenger kunne se noen ting, prøvde Kaushala og Kaikeyi å føre ham tilbake til slottet, men

kongen vendte seg fra Kaikeyi og sa: "Onde kvinne, rør meg ikke! Jeg vil ikke lenger regne deg som min dronning." Så vendte han seg om, og det var med store vanskeligheter de andre greidde å overtale ham til å vende hjem. Slottet, som hadde gjenlydt av musikk og latter, var nå fylt av kvinners klagerop. Ingen lamper ble tent, og hele byen ga et mørkt og trist inntrykk. Det var som livet selv var bortrøvet. For kongen var dager og netter fulle av pine og uten fred.

Så en dag kom Sumantra tilbake, og kongen spurte ivrig etter sine barn. "Hvor er de, og når kommer de tilbake? Hva sa de da du forlot dem?" Med bøyen hode svarte Sumantra: "Herre, Rama sender deg sine hilsner. Han ber sin mor sørge godt for deg. Til Bharat sier han, "Vær mot din far som mot en gud." Sita gråt da jeg dro, og Lakshman var full av vrede." Igjen fyltes kongen av sorg, og det var som hans hjerte skulle briste. Og som tiden gikk, rant livet langsomt ut av ham, og Dasrath var død.

Ayodhya var utrøstelig. Dasrath hadde styrt dem som en kjærlig far, som var velsignet med all godhet og dyd, og nå var han ikke mere. Hvem skulle utføre begravelsesritene? Ingen av hans sønner var i byen. Ingen visste hvor Rama og Lakshman var, og Bharat og Shatrughan var ennå hos deres bestefar. Hurtige bud ble sendt for å hente hjem de to, men med beskjed om ikke å fortelle at kongen var død. Budet sa bare: "Skynd dere hjem til Ayodhya! Det er viktig."

Da de nådde byen, ble de urolige over det triste preget overalt, alt virket utdødd. Hva hadde hendt? Da de kom til

slottet, skyndte Bharat seg til sin mor, som reiste seg og omfavnet ham og fortalte ham alt som var hendt. Da Bharat hørte at hans far var død, gråt han bittert, men da han hørte at Rama var forvist, ble han rasende. "O, onde kvinne," utbrøt han, "la meg slippe å se deg!" Han skjøv henne fra seg og ropte: "Hvis du ikke hadde vært min mor, ville jeg slått deg i hjel her og nå. Hva ondt har Rama gjort deg, siden du måtte få ham forvist? Med denne usle handling har du også drept vår far. Hvordan kunne du forestille deg at jeg ville ha den tronen, som tilhører min eldre bror med rette. Nå vil jeg dra for å finne ham og bringe ham tilbake så han kan ta tronen og regjere som konge!"

Og etter at han hadde forestått de siste riter for sin far, kalte han kongens råd og andre av de mektige menn i byen sammen og fortalte dem at han ville dra ut og lete etter Rama. Han ville få ham med hjem og innsette ham på tronen som rettmessig hersker. Ved disse edle og generøse ord ble Ayodhya igjen glad, og livet begynte å vende tilbake til byen. Folk tok opp igjen sine gjøremål og daglige dont.

VED CHITRAKOOT

Da Rama hadde forlatt Ayodhya, kjørte de i rasende fart til de nådde breddene av Ganges ved kveldstid. Her hvilte de. Høvdingen over området var Guha, leder for fuglejegerne. Da han hørte om deres komme, skyndte han seg for ønske dem velkommen, og hans menn brakte mat og sengeplasser. Dette rørte Rama dypt, men han kunne ikke ta

imot Guhas omsorg og vennlighet. "Tilgi meg, kjære bror," sa han, "men jeg har lovet å avstå fra verdens goder og leve som eneboer i fjorten år." Den natten lå han og Sita og sov på bakken, mens Lakshman satt vakt. Neste dag sendte han Sumantra hjem for at dronning Kaikeyi virkelig skulle føle seg trygg på at de var nådd frem til skogen. Sumantra forlot dem motvillig og med tårer i øynene.

Deretter hjalp Guha dem over elven til de kom til eneboeren Bharadwajas hus. Han inviterte dem til å bo hos ham noen dager, men også dette avslø Rama, for som han sa: "Vi ønsker å slå oss ned på et ensomt sted der vi kan leve i fred, uforstyrret av gjester fra Ayodhya." "Da skal dere dra til Chitrakoot," sa vismannen, "for det er et vakkert sted fullt av blomster, frukt og fugler. Der bor det mange eneboere, men du vil likevel finne den ro og fred du søker."

Så sa de farvel og dro til Chitrakoot. Men da de kom til elven Yamuna, så brødrene på hverandre. Hvordan skulle de komme over en så dyp og stri elv? Til slutt laget de en flåte av bambus bundet sammen med siv og kom seg velberget over. Igjen sov de en natt under trærne, og neste dag var de fremme. Det var et vidunderlig vakkert sted. "Her vil vi bli!" utbrøt Rama, og han og broren samlet grener og bygget snart et lite hus ved bredden av en liten elv. De hadde alltid bodd i slottet, og nå skulle de bo i en liten hytte, men de var likevel

glade og muntre fordi de hadde holdt sitt løfte til faren.

I mellomtiden hadde Bharat dradd avsted til skogen sammen med nesten hele Ayodhya til hest eller fots eller i vogn. Han kom til Ganges, og Guha så ham komme. Han sa til sine menn, "Dere skal møte Bharat og spørre ham hvorfor han har med så mange menn. Hvis han har ondt i sinne mot Rama, dreper vi dem alle." Stor var hans glede da han forsto hva Bharat ville. Og Bharat sa nei takk til invitasjonen om å bli der noen dager og ba bare om hjelp til å komme seg over elven. Så neste dag fraktet Guha og hans menn alle sammen over Ganges, og der kom også de til vismannen Bharadwaja. Sammen med noen få menn gikk Bharat bort til ham, kysset føttene hans og sa, "Ærede mester, si oss hvor vi kan finne Rama. Mens jeg var borte, ble han landsforvist for å gi plass til meg på Ayodhyas trone. Men det skal aldri skje. Han er konge i Ayodhya, og vi er kommet for å hente ham tilbake." Vismannen svarte glad og vennlig, "Rama, Sita og Lakshman bor ved Chitrakoot. Der vil du finne dem". Og han velsignet Bharat.

Neste dag krysset de Yamuna, og de var glade, for nå skulle de snart se Rama igjen. De var så mange og laget slik larm at Lakshman klatret opp i et tre for å se denne hæren som nærmet seg. Han så flaggene fra Ayodhya vaie i vinden. Han trodde Bharat kom i onde hensikter og svor at han ville sloss alene mot ham. Men Rama roet ham ned. "Ikke vær så dum," sa han. "Bharat er vår bror og vil aldri tenke på skade oss." Da skammet Lakshman seg, bøyde hodet og sa,

"Kanskje det er far som kommer for å se hvordan vi har det." Bharat gikk et stykke foran sine menn og så Rama langt borte. Med et gledesrop sprang han imot ham, og med tårene strømmende nedover kinnene falt de i hverandres armer. Bharat så på sin bror, hvor tynn og trett han så ut. Og nå måtte han fortelle at faren ikke var lenger, at han var død av sorg over avskjeden med sin eldste sønn. Rama ble slått ut av å høre at den faren han hadde tilbedt, ikke var mere. Han gråt stille og lenge. Men til slutt sa Bharat, "Kom med tilbake, kjære bror, og ta din plass på den tomme tronen etter vår far. Hele folket i Ayodhya er kommet for å bønnfalle deg om å komme. Vi orker ikke være adskilt fra deg." Men Rama svarte, "Det kan aldri skje. Jeg har gitt mitt ord til far at jeg skal bli i skogen i fjorten år. Bare når de er gått, kan jeg komme tilbake til min vakre by." Lenge prøvde Bharat å overtale ham, men til ingen nytte. Til slutt sa han, "Bror, jeg kan aldri sitte på din trone. Gi meg sandalene dine. Dem vil jeg sette på tronen, og i ditt navn vil jeg tjene Ayodhya i fjorten år. Hvis du etter de årene ikke er kommet tilbake, vil jeg selv stige opp på likbålet og brenne meg til døde." Så tok Bharat sandalene fra Ramas føtter, løftet dem ærbødig opp mot pannen og satte dem så på det kongelige setet på en rikt pyntet elefant. Selv satte han seg bak setet og holdt seremoniparasollen over tresandalene slik man holder den over landets hersker. Mens tårene blindet hans øyne, bød han sine brødre og Sita farvel og bød sine menn å bli med tilbake til Ayodhya. Da han kom til-

bake dit, satte Bharat sandalene på kongens løvestol med alle seremonier som hører til en innsettelse. Selv satte han seg ved foten av tronen, og derfra ledet han rikets styre og stell i Ramas navn. Men byen selv hadde så såre minner for ham at han flyttet sin hovedstad til Nandigram, en liten landsby et stykke fra Ayodhya. Her bodde han slik Rama bodde i skogen, spiste frukt og røtter og sov på bare bakken.

PANCHAVAT

Da Bharat var dradd, var det som Chitrakoot hadde mistet sin tiltrekning for Rama. Alt minnet ham om Bharat. Så han besluttet å dra sydover. De forlot hytten der de hadde hatt slike glade dager og vandret gjennom skogene til de kom til Dandaka skogen. Her bodde det også mange eneboere, og det var rikt med blomster, frukt og fugler og rådyr. Men det var også demoner der, som plaget eneboerne ille. Derfor ba de prinsene bli der en stund og hjelpe dem mot demonene. Det samtykket de i. Neste dag, mens eneboerne forrettet sine gudstjenester, sto Rama og Lakshman vakt for dem. Etter en stund kom det en horde med demoner fra alle kanter som begynte å skitne til alle de hellige karene og plage eneboerne. Med pilene sine drepte prinsene mange av demonene, og resten av dem flyktet i redsel. De kom aldri mere igjen, og eneboerne kunne bo i fred.

De neste ti årene vandret Rama, Lakshman og Sita gjennom skogene og rensset dem for demoner og onde mennesker. Til slutt kom de til et sted som heter Panchavati i Sydindia. Det var et vakkert sted der

elven Godavari fløt gjennom et yndig skoglandskap. Trærne bar mye frukt, og luften var full av blomsterduft. Bier og fugler laget skjønn musikk, og Rama likte den fredelige stemningen. "La oss bygge oss en hytte her ved Godavari og bli en stund," sa han. Enda en gang samlet Lakshman grener og kubber, og de bygget en nydelig liten hytte. Her bodde de fredelig, spiste av frukten og drakk av elvens kalde vann. Nær hytten bodde Jatayu, en gammel fugl som var en venn av deres far. Han ønsket dem velkommen til Panchavati og tilbrakte mye tid sammen med dem. Når Rama og Lakshman var ute for å jakte, vokter han over Sita.

Ikke langt fra prinsenes hytte lå hytten til en demon, Surpnakha, som var søster til Ravana, Sri Lankas ti-hodete demonkonge. En dag fikk hun se de vakre prinsene, og hun ble fylt av ønsket om å gifte seg med Rama. Ved hjelp av magi forandret hun seg til en vakker ung pike, og da hun fant Rama alene, gikk hun fram til ham og snakket mildt til ham, "Hvorfor bor du her i en skog som er full av demoner? Hvem er du og hvem er dine venner?"

Rama fortalte sin historie og spurte henne, "Hvem er du selv, skjønne jomfru? Hvorfor vandrer du alene her i skogen?" "Jeg er Surpnakha, søster til den mektige kongen på Lanka," svarte hun. Så pekte hun på Sita og fortsatte, "Denne kvinnen passer ikke til å være din hustru. Kom heller til meg, unge mann, og ta meg til hustru. Jeg skal vise deg store og herlige ting og gi deg alt du kan begjære." Rama sa spøkende til henne, "Hvorfor gifter du deg ikke med min bror, Lakshman?" Hun snudde seg

til Lakshman og prøvde å vinne ham med sine milde, vinnende ord, men han svarte, "Rama er deg mere verdig enn jeg er. Gå tilbake til ham og prøv om han er villig til å bli din husbond." Surpnakha ble rasende. Hun tok tilbake sin sanne skikkelse og begynte å true prinsene. Hun var forferdelig å skue, og Sita krøp sammen i skrekk. Surpnakha kastet seg over henne og hylte, "Jeg skal fortære deg!" Men før hun rakk å røre henne, skar pilene fra Lakshman av henne både nese og ører. Brølende av smerte og sinne fløy hun fra dem for å søke hjelp hos sine brødre Khar og Dushan, som bodde ikke så langt vekk i skogen. Khar og Dushan ble rasende da de så sin søster med blødende nese og ører. "Hvordan kan mennesker våge å løfte sin hånd mot vår kjære søster?" skrek de. Og de samlet sine tropper av fæle demoner og dro ut for å hevne sin søster. Hylende og kjefte nærmet de seg prinsenes hytte. Himmelen ble mørk, og dagen ble som natt da demonene fløy over dem. Rama gjemte Sita i hytten, og med Lakshman ved sin side møtte han demonhæren. Det ble et langt og skrekkelig slag. Demonene prøvde all slags svart magi, men ingen magi kunne vinne over Ramas guddommelige våpen. Til slutt ble Khar og Dushan og de fleste av deres følge drept, og resten fløy sin veg.

RAVANA - LANKAS KONGE

Da Surpnakha fikk vite at brødrene var drept og demonene jaget på flukt av små mennesker, ble hun helt slått

ut. Hun hylte av raseri og forlangte at prinsene skulle lide en skrekkelig straff. "De har krenket meg til døden og må ikke slippe ustraffet fra dette! Søsteren til Lankas konge må hevnes!" Hylende og skrikende fløy hun til Lanka for å få hjelp av sin bror. Ravana, den ti-hodete konge i Lanka, var fryktet av både guder og demoner. Han hadde engang gjort bot i stor skala og vunnet Brahmas velvilje ved det. Brahma hadde lønnet ham ved å love at hverken demoner eller ånder noensinne skulle beseire ham. Ravana hadde ikke bedt Brahma ta med mennesker i listen over dem som aldri skulle beseire ham, siden de var uverdige til en slik ære og den mektige kongen bare hadde forakt til overs for dem.

Da Surpnakha stormet inn til ham, ble han forferdet over se hennes mishandlede ansikt. "Hvem har våget å gjøre noe slikt mot deg?" spurte han. Surpnakha trampet med føttene i sinne og sa, "Prinsene fra Ayodhya. De har ikke bare våget å kutte av meg nese og ører, de har også drept dine brødre Khar og Dushan som ville hevne meg. Visselig vil du ikke la en slik krenkelse være uhevnet. Du må ødelegge disse prinsene. Dessuten", la hun listig til, "er Sita, Ramas hustru, meget vakker. Hun ville bli en skjønn dronning for deg, kjære bror."

Selvfølgelig ville Ravana hevne seg på prinsene. Og da han hørte om Sita, besluttet han seg øyeblikkelig for at han ville bortføre henne til Lanka og gifte seg med henne. Da ville han virkelig få hevnet seg over Rama, som hadde krenket hans søster. Han var så sikker på sin egen makt at han ikke kunne

forestille seg at han ikke skulle kunne overvinne prinsene i krig og kunne ta Sita med makt. Men når han husket på sine brødre og på deres armeer, bestemte han seg for å bruke list. Han ba om sin vogn og fløy i stor fart over havet og over fjell til han kom til stedet der Mareech, trollmannen, bodde. Denne Mareech var en meget listig fyr, som kunne ta en hvilken som helst skikkelse, menneske, fugl eller dyr av alle slag. Ravana steg ut av vognen hos ham og sa til ham: "Mareech, min søster er grovt krenket av prinsene fra Ayodhya, de som nå lever i skogen som landsforviste eneboere ved Panchavati. De har også drept mine brødre Khar og Dushan. Nå vil jeg hevne meg for alt dette ved å bortføre Sita. Skap deg om til et gyldent rådyr og gå frem til hytten deres. Lokk Rama med deg inn i skogen, så gjør jeg resten." "Rama kommer til å drepe meg", sa den engstelige Mareech. "Hvis det skjer, skal du før du dør, imitere Ramas stemme og rope på Lakshman om hjelp!" sa Ravana.

Og den skremte Mareech torde ikke nekte. Han forvandlet seg til et gyldent rådyr og gikk frem til Ramas hytte. Sita ble betatt da hun så det vidunderlige dyret, pekte på det og sa til Rama: "Herre, jeg vil så gjerne ha skinnet fra det rådyret. Er det ikke vakkert?" "Det er for vakkert til å være sant," tenkte Lakshman. Så han sa til Rama: "Jeg tror ikke dette er et alminnelig dyr. Har du noen gang sett et gyldent rådyr før? Jeg er sikker på at dette er en demon i forkledning." Men Rama ville ikke høre på ham. Han tok buen sin og pilene sine og sa: "Når Sita ønsker seg

skinnet av dette dyret, må jeg skaffe henne det. Du, Lakshman, må vokte henne mens jeg er borte. La henne under ingen omstendigheter bli alene." Så fort Rama tok opp jakten, for rådyret som en vind gjennom skogen. Litt etter litt førte den Rama langt bort fra hytten. Rama var kommet dypt inn i skogen da han til sist forsto at han aldri ville kunne ta rådyret levende. Så skjøt han etter den, men før den falt, tok Mareech sin sanne skikkelse, og Rama husket Lakshmans advarsel. Han ble urolig. Men demonen etterliknet Ramas stemme og ropte: "Lakshman, min bror, hjelp meg!" Nå ble Rama virkelig redd. Han visste han var blitt lurt. Men hvorfor? Var Sita trygg? Hurtig løp han tilbake til hytten. I mens hørte Sita Ramas rop om hjelp og ropte til Lakshman: "Bror Lakshman, løp til Rama og hjelp ham. Han er i fare!" "Det tror jeg ikke på," svarte Lakshman. "Dette er et knep fra demonene. Dessuten kan jeg ikke la deg være alene i skogen, det befalte Rama." Sita ble virkelig sint og sa strengt til ham: "Bryr du deg ikke om at min herre er i fare? Er det fordi han er din halvbror? Gå, ellers dreper jeg meg selv!"

Lakshman følte seg helt hjelpeløs. Han hadde aldri latt være å gjøre det Rama bød ham. Hva skulle han gjøre, for han kunne ikke la være å høre på Sita heller. Så meget mot sin vilje og mot sine egne følelser bestemte han seg for å dra inn i skogen. Men før han gikk, tegnet han en sirkel rundt inngangen til hytten med en stokk og sa: "Gå ikke under noen omstendigheter utenfor denne magiske sirkelen, så skal ikke noe skade deg." Men

Ravana sto gjemt bak et tre og så og hørte alt som skjedde. Han var meget fornøyd da alt gikk som han hadde planlagt. Så fort Lakshman var dradd etter Rama, forvandlet han seg til en gammel sanyasi. Med en tiggerskål nærmet han seg hytten. Sanyasi var alltid velkomne til Ramas hytte, og da Sita så en ved sin dør, ønsket hun ham velkommen og bød ham frukt. Men Ravana ristet på hodet. Han visste at han ikke kunne få Sita med seg så lenge hun var innenfor den magiske sirkelen. For å få henne ut av den sa han: "Jeg er en sanyasi og kan ikke gå inn i et hus. Jeg kan heller ikke ta imot gaven med frukt innefra et hus. Hvis du ønsker at jeg skal motta din gave, må du komme ut og gi den til meg." Hva skulle Sita gjøre? Hvordan kunne hun sende bort en sanyasi? Rama ville like det meget dårlig. Og hvordan kunne en gammel sanyasi skade henne? Så Sita gikk ut av den magiske sirkelen på tross av Lakshmans advarsel og bar frukten til den gamle. Men i det øyeblikk hun gjorde det, sprang Ravana rett på henne som en tiger på sitt bytte og grep henne. Hun var skrekkslagen, skrek og kjempet i mot, men forgjeves. Ravana var uten nåde og altfor sterk. Han bar henne opp i sin vogn, som hevet seg mot sky og for avsted. Sita holdt på å besvime av skrekk og sinne og ropte: "Hvordan våger du å gjøre dette mot meg, den store Ramas hustru og Janaks datter? Rama vil drepe deg og ødelegge hele din familie for dette forræderi. O Rama, O Rama, hvor er du? Redd meg fra denne onde demon. Lakshman, tilgi meg mine onde ord og kom meg til hjelp!" Hun klaget

høyt og lenge, men ingen hørte, og Ravana fløy lenger og lenger bort.

Jatayu sov da Sitas klagerop nådde ham. Da han så opp, så han Ravanas vogn som for gjennom luften med den gråtende Sita. Han fløy opp og prøvde å stoppe vognen med sine vinger. Og han ropte, "Hva ondt har Rama gjort deg siden du bortfører hans hustru? Dette skal du komme til å angre!" Og med sitt nebb hakket han vognen fullstendig i biter så Ravana måtte lande på jorden med Sita i armene. Og der kjempet han og Jatayu lenge. Men fuglen var gammel og ble trett. Blodet blindet ham mens klørne hans rev opp Ravanas rygg, og så gjorde han den store feilen å komme for nær. Demonkongen slo ut med sverdet og skar av ham de mektige vingene. Sita ropte høyt, "Du mistet ditt liv for min skyld, kjære Jatayu!" "Ikke vær redd!" svarte den døende fugl. "Jeg skal leve til Rama kommer, så jeg kan fortelle ham hva som er hendt deg." Ravana fryktet også at Rama skulle forfølge ham, så han tok Sita i armene, hevet seg opp i luften ved hjelp av sine magiske evner og for videre til Lanka. Men Sita, som nå hadde gitt opp håpet om redning, løsnet sine smykker, en etter en, og kastet dem ned på bakken så de kunne lage et spor for Rama å følge. På et høyt fjell så hun Sugreev, den avsatte apekongen og hans rådgiver Hanuman. Til dem kastet hun også smykker og ropte, "Vit, O konge, at den onde Ravana av Lanka bortfører Sita. Fortell Rama hva som er hendt henne."

Endelig nådde Ravana Lanka, men hvor skulle han la

Sita bo? Samme hva han sa, ville hun absolutt ikke bo i slottet. Så han førte henne til Asokalunden, og der holdt han henne bevoktet av hundrevis av kvinnelige demoner.

PÅ SØKING ETTER SITA

Rama hastet fra den døende Mareech tilbake til hytten da han så Lakshman på veg mot ham. "Har han latt Sita være alene?" undret han. "Lakshman, det var ikke jeg som ropte om hjelp, det var demonen Mareech. Og du hadde rett. Rådyret var ikke et rådyr. Dette er et forræderi, men jeg aner ikke av hvem og hvorfor. Jeg frykter for Sita," sa han. Sammen ilte de til hytten. De fant den tom, og de fant ikke spor etter henne selv om de løp og lette i alle retninger. Til slutt fant de den døende Jatayu. Fuglen rakk å fortelle dem hele historien, og han utåndet med ordene "Jeg har holdt meg i live for å fortelle dere dette, og nå kan jeg dø i fred." Rama var utrøstelig. Alle prøvelser hadde han holdt ut med fortrøstning fordi hun var med ham, men hvor var hun nå? Han klarte ikke å tenke på hva hun nå måtte gjennomgå som demonens fange, men hevne henne skulle han. Han skulle ikke drepe bare Ravana, men utrydde hele hans familie.

Rama og Lakshman fortsatte til de kom til fjellet der Sugreev holdt til sammen med Hanuman og de andre som hadde fulgt ham. Hanuman møtte dem og spurte hvem de var. "Jeg er Rama, Ayodhyas landflyktige prins," svarte Rama, "og dette er Lakshman, min bror. Før meg til din konge. Kanskje han kan hjelpe meg på spor av min

hustru, Sita, som er bortført av Ravana." Sugreev ønsket prinsene velkommen til sin leir og sa, "Også jeg sørger over tapet av min dronning og mitt kongerike. Min bror, Bali, har tatt begge og sendt meg i landflyktighet. Hjelp meg å vinne mitt rike tilbake, så skal jeg med mine apers hjelp gi deg hjelp til å vinne Sita tilbake. Vi så henne da demonkongen for forbi med henne." Og han viste dem de smykkene Sita hadde kastet ned i håp om at de skulle hjelpe dem å finne henne. Ramas øyne sto fulle av tårer da han tok Sitas smykker. Han holdt dem i hånden og sverget, "Nå vil jeg krige mot Ravana og drepe ham. Jeg vil utrydde hele hans slekt for å hevne den sorg han har voldt meg. Men først vil jeg hjelpe Sugreev å drepe Bali og få sitt rike og sin dronning tilbake."

Bali var meget sterk, og Sugreev var redd for ham. Men Ramas ord gjorde ham modig, så han marsjerte mot brorens hovedstad. Planen var at han skulle utfordre sin bror til kamp, og mens de kjempet, skulle Rama skyte Bali med sin bue. Foran porten utfordret Sugreev kongen med veldig røst. Bali kom ut, og da han så sin bror ble han mektig vred, og han for løs på ham. Men mens brødrene sloss, klarte ikke Rama å se forskjell på dem, og han torde ikke skyte av frykt for å treffe Sugreev. Sugreev ventet hele tiden at Rama skulle skyte, men til slutt torde han ikke vente lenger og flyktet hylende og skamfull bort før han ble drept. Etterpå bebreidet han Rama at han hadde sviktet ham, og han angret dypt at han hadde stolt på ham. Rama skammet seg også dypt og sa, "Jeg er meget

lei for at jeg ikke skjøt, men dere er så like at jeg var redd for å skyte deg istedenfor Bali. Men ikke vær sorgfull. I morgen skal Bali dø, og du skal få ditt rike tilbake." Neste dag hengte Lakshman en blomsterkrans rundt Sugreevs nakke. Og Sugreev gikk modig tilbake til slottet og utfordret sin bror igjen. Den rasende apekongen grep Sugreev i sine veldige armer og ville klemme pusten ut av ham. Men Rama tok nøye sikte og skjøt en pil som traff Bali i hodet. Han falt død om. Og Sugreev danset av glede over sin brors død. Men dronning Taras sorg var stor da hun hørte om sin makes død og hun var vred over måten han var død på. Til Rama sa hun:

"Hvordan kunne du, en edel prins, begå en så nedrig handling? Hadde du utfordret min herre i ærlig kamp, hadde du aldri overvunnet ham. Hvordan kunne du drepe ham som ikke hadde noe mot deg og ikke kunne forsvare seg mot deg? Nå legger jeg denne forbannelse på deg at selv om du redder Sita, vil du igjen miste henne, og som du har voldt meg sorg, skal du selv sørge til dine dagers ende"

Bali ble kremert, og Sugreev ble kronet. Både han og Balis sønn, Angad, ville at prinsene skulle bli hos dem en stund. Regntiden var begynt, og de kunne ikke samle en hær og gå mot Lanka før den var over. Men Rama hadde lovet å ikke bo i en by så lenge han var landsforvist, så han og Lakshman vendte tilbake til hytten i skogen. Regntiden ble lang og trist for Rama.

Men til slutt var den over, og da det ikke kom noe bud fra Sugreev, dro Lakshman for å minne ham på løftet hans om å

hjelpe Rama. Apekongen sendte øyeblikkelig bud på Hanuman og ga ham ordre om å samle hele folket innen ti dager. Og etter ti dager var hovedstaden overfull av aper som kom fra alle kanter av riket. De våget ikke annet enn å adlyde sin konges ordre. Med Sugreev og Lakshman i ledelsen marsjerte de avgårde til Rama, som ventet utålmodig i sin hytte. Han ble meget glad da han så dem komme, og Sugreev bøyde seg for ham og sa: "Alle disse aper står under din kommando!" Og til hæren sa han: "Gå ut til alle fire verdenshjørner og let etter Sita i alle land. Kom tilbake i løpet av en måned med rapport om det dere har funnet."

HANUMAN

De fire divisjonene av hæren dro ut i fire retninger. De som dro mot nord og øst og vest kom tilbake etter en måned og fortalte at de hadde lett overalt uten å se spor etter Sita. Divisjonen som dro mot syd, ble ledet av apen Hanuman, bjørnen Jambuvan og Balis sønn Angad. Hanuman bar med seg ringen som var Ramas gave til Sita. I mange dager søkte de etter Sita i byer og skoger og land, men måneden gikk uten at de fant henne. De var redde for å vende tilbake uten positive nyheter, og Angad sa: "Vi kommer til miste våre liv i denne leteaksjonen etter Sita akkurat som Jatayu før oss." "Hvem snakker om min kjære bror Jatayus død?" hørte de en stemme spørre. De så opp og fikk øye på en kjempfugl uten vinger som satt på en fjelltopp. Han var så stor at apene ble redde for at han skulle sluke

dem. Men Hanuman, den tapreste av apene, sa, "Jeg vil klatre opp og spørre ham." Og Hanuman fortalte fuglen hele historien om Rama og Sugreev og spurte, "Vet du hvilket land Ravana bor i og hvor langt det er dit herfra?" Fuglen svarte, "Jeg har sett Sita i Asokalunden i Lanka, bevoktet av kvinnelige demoner. Dere må krysse et stort hav for å komme dit." Apene mistet helt motet da de hørte dette. Men Hanuman fikk dem til å fortsette, og snart stod de ved bredden av det store havet. Og da de sto der og så hvor uendelig det var, mistet de igjen motet. Men Hanuman erklærte med veldig røst at han ville krysse havet og redde Sita. Dette imponerte apene, og Jambuvan sa: "Vår Hanuman er ingen vanlig ape. Den dagen han ble født, hoppet han opp for å fange solen fordi han trodde den var en ball." Og Hanuman fortalte en annen historie om seg selv, "En dag ble vismannen Bharadwaja jaget av en gal elefant. Da min far, Pavan, så det, hoppet han opp på ryggen til elefanten og drepte den. Vismannen ble meget glad, velsignet ham og sa: "Du skal få en sønn som alltid skal seire i kamp!" Den sønnen er jeg. Og jeg vil krysse havet og bringe Sita tilbake. Dere kan bli her. Ikke vær bekymret, jeg kommer snart tilbake."

Han knelte ned for å be om styrke og seier, og bildet av Rama viste seg for ham og velsignet ham. Så hendte det noe underfullt. Han begynte å vokse, og han ble så stor at han raget over fjellene. Jorden skalv under hans vekt, trær falt overende, og dyr skrek i redsel og flyktet i alle retninger. Løver brølte, elefanter trompeterte, og

slangene hvislet da de kjente at jorden bevet under dem. Med ropet "Seier til Rama" hoppet han tilværs, og mens jubelrop lød fra hæren fløy han mil etter mil over havet, høyere og høyere, hurtigere og hurtigere fløy han til Lanka. I himmelen var gudene fornøyde da de så Hanumans mot og hengivenhet. De hadde lyst til å prøve ham mere for å se om han var verdig til å utføre sin store oppgave. De sendte Surasa, alle slangers mor, for å prøve ham. Hun tok skikkelse som en rasende kvinnelig demon som hang i luften, skremmende å se, og hun lot som hun ville sluke ham. Hanuman foldet hendene og ba, "Kjære, ikke stopp meg. Jeg er på veg til Lanka for å redde den vakre hustruen til herren Rama av Ayodhya. Hvis du må spise meg, så vær litt tålmodig, så skal jeg komme tilbake etter at jeg har utført mitt oppdrag." Men demonen ville ikke høre på ham. Hun kastet seg over ham. Han prøvde å gjøre seg større, men munnen til demonen ble enda større. Til slutt forsto han at dette ikke var en vanlig demon. Han vendte sitt sinn til Rama, og med en gang så han at hun var Surasa, slangenens mor. Da hoppet han inn i munnen hennes, gjorde seg bitte liten og hoppet lett ut av øret hennes. Dette likte Surasa, og hun tok tilbake sin egentlige skikkelse, velsignet ham og sa, "Du er i sannhet verdig til å finne Sita. Dra avsted. Må gudene våke over deg!"

Enda en gang fløy Hanuman over det glitrende havet. Men ikke lenge! Plutselig følte han en motstand som stoppet ham og trakk ham nedover. Han så seg rundt og oppdaget en demon under seg. Det var

Simhika, som kunne fange sine ofre ved å holde dem fast i skyggen deres. Han irriterte seg over disse forsinkelsene, gjorde seg bitte liten og hoppet inn i munnen hennes. Der trev han med seg hjertet hennes og banet seg veg ut gjennom et hull i siden hennes.

Enda en gang fløy han opp. Og nå så han med stor fryd Lanka ligge og skinne som en juvel i havet. Han tok tilbake sin naturlige størrelse og landet på toppen av en ås. Så gjorde han seg liten igjen og begynte å lete etter Sita. Inne i og utenfor husene lette han. Han kom inn i slottet til Ravana's bror, Vibhishan, der han fant et stort tempel for Shiva. Men han bøyet seg bare ærbødig for det og skyndte seg videre til Ravana's slott. Kongen selv lå og sov med alle sine ti par øyne lukket. Det var et skremmende syn. Han lette overalt, men fant ingen Sita. Han ville ikke komme tilbake til Rama uten å ha noe å fortelle. Men mens han satt og gråt, fikk han øye på en liten lund. "Kanskje er Sita der," tenkte han og hoppet bort dit. Under et tre så han den vakreste kvinne han noensinde hadde sett, kledd i fillete klær. Han så at hun gråt og hørte henne mumle "Rama, Rama!" "Så, dette er altså Sita, som Rama lengter etter uten å finne rist og ro," tenkte Hanuman. Han satt lenge og så på henne og lurte på hva han kunne gjøre.

Da ble han forstyrret av trinnene til Ravana og hans dronninger som kom. Hurtig skapte han seg liten og gjemte seg under et blad. Ravana sa, "Sita, kom opp til slottet og bo der, så skal du bli min ledende dronning. Ravana, som aldri har bøyet sitt hode for noen,

legger seg i dag for dine føtter og ber deg glemme fortiden og begynne å leve i pomp og prakt." Sitas vrede var skrekkelig å se. "Hvordan våger du å si dette til Ramas hustru?" sa hun. "Da du bortførte meg, brakte du din egen undergang nærmere. Rama kommer, og han vil redde meg og ødelegge Lanka. Onde demon, vend om før det er for sent. Kast deg for hans føtter, så vil kanskje Rama i sin godhet tilgi deg." Ravana's tyve øyne lynte ved disse ord. Han trakk sverdet, svingte det og sa, "Nå skal jeg drepe deg for det du våget å si. Intet kan redde deg." Sita ropte, "Rama, hvor er du? Frels meg fra denne syndefulle demon!" Samtidig klarte en av Ravana's hustruer å stoppe ham og overtale ham til å vende tilbake til slottet.

Hanuman ventet utålmodig på sjansen til å overbringe Sita budskapet fra Rama. Da ble det plutselig mørkt, og de kvinnelige demonene som vokter Sita, falt i søvn. Da kom Hanuman fram til Sita, bøyet seg for henne og sa, "Mor, jeg er Ramas tjener. Han har sendt meg for å søke etter deg. Han klager over savnet av deg hele dagen, Sita, Sita."

"Hvordan kan jeg vite at du virkelig kommer fra Rama? Du kunne jo være en forkledd demon," sa Sita. Da tok Hanuman fram Ramas ring og sa, "Som tegn på at jeg kommer fra Rama, ga han meg denne ringen til deg."

Sitas øyne fyltes med tårer da hun så ringen. "Gå tilbake til Rama," sa hun, "og fortell ham om min skjebne. Jeg venter på ham dag og natt. Gi ham denne juvel fra mitt hår." Hun tok juvelen ut fra håret der hun hadde gjemt den. Akkurat da våknet en av

demonkvinnene, så det som skjedde og kastet seg over Hanuman. Han ble overmannet, og demonene slepte ham med seg til Ravana's slott.

Hanuman var ikke redd. Han hadde kjempet i mange slag og sett mange grufulle ting. Han visste at Ravana måtte forholde seg til den loven som forbød noen å drepe en budbringer. Han ble brakt frem for Ravana. "Ravana", sa han, "jeg bringer et bud fra prins Rama. Han byr deg å bringe Sita tilbake til ham. Dessuten forbyr han deg å holde frem med dine ugjerninger, og han kommer nå til din øy med en hær for å ødelegge deg og alle dine onde demoner. Du har vel ikke glemt at Rama og Lakshman ikke hadde noen problemer med å overvinne hæren til de fjorten demonhærførerne du sendte mot dem for å hevne din søster?" "Det skal glede meg å sloss mot Rama og Lakshman igjen," brølte Ravana. "Og jeg har ikke glemt hva de gjorde mot min stakkars kjære søster. Si det til Rama! Men først vil jeg vise deg, din elendige lille apekatt, hva jeg gjør med dem som arbeider for Rama!" Han vendte seg til sine menn. "Dere skal skjemme ut denne apekatten. Dere skal bære ham rundt byen, men først skal dere gi meg en stor haug med filler." Soldatene hentet fillene, og Ravana bandt dem fast i Hanumans hale. Så dyppet han halen og fillene i en stor oljekjele, og demonene kom med brennende kvister og satte fyr på oljen. Så bar de Hanuman ut av palasset, mens de hylte og brølte. Ilden så fryktelig ut, men Hanuman merket at den ikke brente halen hans. Hanuman var like lur som han

var tapper og ventet bare på en sjanse til å slippe unna. Da de kom under et tre, hoppet han opp og forsvant mellom grenene. På et øyeblikk satt han på taket av Ravana's by. Der oppdaget han at hus brant mye lettere enn hans hale, og han hoppet rundt og antente hele byen. Ilden flammet over alt, for Hanuman gjorde en god jobb. Så hoppet han i sjøen så flammene rundt halen sluknet. Ikke et hår var skadet. Han klatret opp et fjell og løp tilbake til India.

Rama og Lakshmana forbedte seg på krig. En hel hær av aper og bjørner samlet sten og klipper og fjelltopper for å bygge broen de trengte for å komme seg over til Ravana's øy. Men på Lanka samlet Ravana sitt krigsråd. Hans generaler var bekymret. Utenfor palasset brant byen fremdeles. Mange av demonene hadde mistet venner og slektninger i brannen, og aller sintest var de fordi Hanuman hadde unnsloppet. Nå planla de sitt angrep på Ramas hær. "Vår hær vil lett overvinne apene og bjørnene," sa Ravana, "men Rama og Lakshman vil jeg drepe selv. Vi kan forsvare oss med trylletriks og magisk ild, og vi kan bruke usynlige piler som blir til slanger når de når sitt mål." Mens de satt der, fikk de beskjed om at apene og bjørnene var ferdige med å bygge den store broen fra India til Lanka, og at hæren deres nå marsjerte over til øya. To av Ravana's spioner i Ramas hær kom styrtende inn til rådet. De fortalte at de var oppdaget og blitt fanget og ført frem for Rama. De trodde de skulle bli drept, men Rama var nådig. "Mektige Ravana," sa de, "Rama sa at vi ikke skulle drepes. Han viste oss hele sin

hær, og han sa at hvis vi fortalte deg hvor mektig den er, ville du stoppe krigen, sette Sita fri, og alle kunne leve i fred." Dette gjorde Ravana enda mere rasende. Han ga ordre til å åpne slaget, byportene ble åpnet og hele hæren strømmet ut og spredte seg over hele sletten som en vegg av ild.

KRIGEN BEGYNNER

Rama og Lakshman betraktet Ravana's hær som nærmet seg. Mens Ravana hadde holdt krigsråd, hadde de omringet byen, og slaget begynte. Apene var fryktløse krigere, og de kjempet med digre steinblokker og trær de rykket opp med rot. I nærkamp brukte de nevene og klør og tenner. Det var et fælt syn! Demonhæren kjempet med våpen, men brukte trylleknepe når de greidde det. Først laget de en dukke som lignet Sita og bar den midt inn i slaget og lot som de drepte henne. Apene som så det, ble så bedrøvet at de begynte å gråte, og Ravana's soldater angrep dem med villskap. Da oppdaget en av apenes ledere at Sita var en dukke og at de var blitt lurt, og da ble alle så rasende at de sloss enda heftigere.

En av Ravana's brødre fløy opp mellom skyene og begynte å skyte mot Rama og Lakshman med forgiftede slangepiler. Det var fæle våpen! Hver pil fløy rett på målet og forvandlet seg til en dødelig slange. De to brødrene ble dekket med slanger, uten at de så hvor de kom fra. Igjen og igjen ble de bitt, og til slutt falt de døende om. Da Ravana fikk høre det, sendte han Sita ut på slagmarken i en vogn for at

hun skulle oppleve smerten ved å se Rama og Lakshman ligge nesten døde på marken. Men brødrene ble reddet! En kjempeørn fløy over dem, og alle slanger, også magiske slanger, er livredde for ørner. Så da ørnen kom, flyktet slangene. Og giften mistet kraft da slangene forsvant, så brødrene ble bra med en gang. Dette var den første av mange dager og netter med kamp.

Tusen fortellinger kunne fortelles om slagene og tapperheten i krigen mot Ravana. Ravana brukte alle sine tryllekunster, men skjønnte til slutt at han holdt på å tape krigen. Det var tid å sende sin egen sønn ut i slaget, han som var prins og demonenes øverste krigsherre. Først gjorde han sønnen usynlig. Så ga han ham usynlige våpen, og til slutt omga han sin sønn med en mur av usynlig ild som skulle beskytte ham mot piler. Slik stormet Ravnas sønn inn i slaget mellom aper og bjørner, og drepte alle og alt omkring seg. Ingen så hvor de dødelige pilene kom fra, og ingen klarte å stoppe myrderiene. Alle kjempet tappert, men de så ikke fienden. Til slutt lå hele hæren død eller døende. Lakshman og Rama løp overalt for å finne demonen, men til slutt ble også de truffet. Dette var krigens verste øyeblikk! Hanuman var den siste krigeren som ikke var såret. Han var fylt av sorg og sinne. Nær ham så han en av de eldste og viseste av bjørnene som prøvde å si ham noe. "Det er noe som kan hjelpe mot dette forferdelige våpenet," sa den døende bjørnen. "Du må dra til Himalaya, til det høyeste fjellet, og lete etter fire av de spesielle urtene som vokser der. De kan være motgift mot

virkingen av disse usynlige pilene. Hvis du skynder deg, kan de til og med bringe døde soldater tilbake til livet."

Hanuman spillte ikke ett minutt. Han dro tilbake til India og opp i fjellene. Det var ikke tid til å lete frem enkelte urter. Han tok rett og slett hele fjellet og fløy tilbake til Lanka med det. Og straks toppen av fjellet nærmet seg slagmarken, begynte urtene å virke. På et øyeblikk var hæren våknet til liv og helse igjen, og Hanuman ble så glad at han løftet Lakshman opp på sine egne skuldre. Og nå kunne Lakshman se Ravnas sønn, og mens han ennå satt på Hanumans skulder, bøyde han seg over muren med usynlig ild og hugget hodet av demonen.

Nå så Ravana at Ramas hær vant krigen. Det var bare en ting igjen å gjøre. Han måtte sloss med Rama selv. Han ville komme til å trenge alle sine onde makter i det slaget. Han forberedte seg ved å ta på sin spesielle rustning for å beskytte alle sine ti hoder og tyve armer, kalte på sin kampvogn og red ut i slaget. Gudene visste at Rama kom til å trenge deres støtte i slaget. De ga Rama en stridsvogn, en spesiell stridsvogn som kunne bære ham over hav og berg. Og slik sto

Rama og Ravana ansikt til ansikt. Himmelen gjenlød av torden. Ravana grep ti buer i sine ti hender og spendte ti piler i buene.

Også Rama grep sin bue. Ravnas piler falt som regnbygger, tett som hagl. De fylte himmelen og ble som et tak over Lanka. Men Rama skjøt ned alle pilene, og Ravnas vrede ble så stor at han dreidde stridsvognen til side og kjørte gjennom apehæren og drepte alle som sto i hans veg. Rama kunne ikke stå og se tusener av sine soldater dø, og han kjørte etter Ravana i sin vogn, jaget Ravana ut av slagmarken og rundt hele verdens rand. Han brukte sin bue og skjøt, og hver pil rammet Ravnas kropp.

Ravana visste at vanlige våpen aldri kunne overvinne Rama. Han begynte å bruke sine egne mektige magiske evner. Han kalte frem en mektig demonhær av sin døde soldater, men Rama ble ikke skremt av spøkelser. Han brukte sin egen visdomsstyrke mot magien, og demonene forsvant. Magiske piler med skrekkelige øyne og ildtunger for frem mot Rama og fyllte alle med mørke og frykt. Men Rama beholdt sin ro og kjente

de våpen som overvant magien. Så fylte Ravana luften med slanger og drager med giftig flammer. Rama svarte med å kalle frem hellige ørner som kunne ødelegge dem. Ravana kom nærmere mens han avfyrte giftpiler mot Rama, og Rama vendte pilene tilbake mot Ravana selv. Nå var de to svært nær hverandre. Rama trakk sverdet. Med et mektig hugg kappet han ett av Ravanas hoder av. Et nytt hode vokste frem mens det gamle falt til jorden. Igjen hugget Rama, denne gangen to armer. Nye armer vokste ut. Endelig husket Rama en spesiell hellig makt som verdens skaper hadde brukt mot et ondt uhyre, og denne makten kalte han på i en bønn.

Og med den siktet han av all sin kraft mot Ravanas hjerte. Ravana hadde beskyttet sitt hode og sine armer og kroppen, men hjertet hadde han ikke satt vakt på. Han ble rammet så hardt at han falt død ut av vognen sin. Krigen var over.

FRED

Rama sendte Hanuman for å finne og bringe Sita til dem. Hun var så lykkelig at hun ikke hadde ord til å uttrykke det. Endelig var hun fri. Tjenere hjalp henne å bade og kle seg, og de brakte henne til Rama. Og gudene velsignet Sita og tilbød seg å lønne Rama for alt han hadde utført. Rama ba da om at alle apene og bjørnene som var drept i krigen skulle få livet tilbake. Dette ønske ble oppfylt, og apene og alle deres venner var fylt av glede. Slik kom freden til øya Lanka. Det ble holdt en stor takkefest, og Rama husket at de fjorten årene

av hans landsforvisning snart var over.

Tiden kom for dem da de skulle forlate Lanka. Gudene ga dem en vidunderlig flyvende vogn, og Rama, Sita og Lakshman sammen med Hanuman og alle deres nye venner gikk opp i den for å begynne reisen hjem. Vognen hevet seg opp i luften, og de fløy over havet mellom Lanka og India. Vennene så ned på alle de vegene og stiene de hadde reist for mange år siden, og de fløy over skogen der de hadde bodd engang. Og endelig kom de til Ramas eget kongedømme og til palasset, der hans far hadde vært konge engang. Der ventet Bharata på dem. To ganger syv år var gått. Ramas eksilår var omme. Bharata og Shatryghna var lykkelige over å se dem alle tre. Bharata ga beskjed om at palasset sammen med hele byen skulle pyntes til Ramas kroning. Budbringere ble sendt for enda en gang å proklamere Ramas innsettelse som konge, som de hadde gjort for fjorten år siden. De tre mødrene omfavnet sine sønner, og Rama tilga dronning Kaikeyi den urett hun hadde gjort ham for så lenge siden. Bharata hadde hersket med visdom mens brødrene var i eksil. Folket var tilfreds, og det var mat og velstand for alle.

Store folkemasser kom for å se Rama, og Rama og Sita gjorde seg i stand til kroningen. Tronen var satt opp, og begge var kledd i strålende klær. Og slik ble endelig Rama utropt til konge i sin fars rike, og Sita ble kronet til hans dronning. Rama og Sita satt på tronen, Lakshman sto nærmest Rama, fremdeles opptatt av å tjene sin elskede bror. Ved deres føtter

knelte Hanuman, alltid rede til å handle når hans venner trengte ham. En måned feiret de, og alle som var tilstede husket hele sitt liv festen og gleden alle delte. Slik begynte Kong Ramas og dronning Sitas regjeringstid, en tid da fred og velstand fylte landet, og lykke og hellighet skapte jorden om til en himmel - en stakket stund.

FORTELLINGEN OM KRISHNA

Fortellingen om Krishna er hentet fra puranaene (purana betyr "gammel" på sanskrit), skrifter som inneholder legender, mytologi og filosofi fra århundrene etter Kristi fødsel.

Bhagavad Purana inneholder fortellingene om Krishnas barndom og ungdom blant gjeterne og gjeterjenter i Brindavan.

Krishna er en glad og aktiv unge, full av "spell" som en annen Emil i Lønneberga. Som ung er hans lek med gjeterjentene full av erotikk. Hans store kjærlighet er den vakreste av dem alle og heter Radha.

Fortellingene om Krishna er elsket av indere. Den er frodig og generøs og rommer livets og kjærlighetens sødme slik den oppleves om våren og i ungdommen. Livets egne krefter legitimeres. Samtidig er denne høyst jordiske kjærlighet et bilde på den ubetingete kjærlighet Gud omfattes med i bhakti-fromheten.

KRISHNA BLIR FØDT

For mange år siden styrte den onde kongen Kans over kongeriket Mathura. Han hadde kastet sin egen far i fengsel for å overta makten selv. Kongeriket var stort, men likevel prøvde han hele tiden å erobre mere land fra sine naboer. Overalt for han fram med ild og sverd. Han brente landsbyer og større byer og drepte uskyldige mennesker. Han skapte redsel til og med blandt sine egne undersåtter, som ble ilagt tunge straffer for de minste feil. Kans' søster var stikk motsatt sin bror. Hun var mild og god og from, og hun

var det eneste menneske Kans brydde seg litt om. Hun var blitt en gifteferdig ung kvinne, og Kans hadde bestemt at hun skulle gifte seg med en vakker ung adelsmann som het Vasudev. Alle gledet seg over dette ekteskapet. Kans selv var så glad i bryllupet at han tilbød seg å kjøre det nygifte brudeparret til deres nye hjem i sin egen vogn. Devaki og Vasudev steg opp i den pyntete bryllupsvognen, og Kans tok tømmene i hendene, smelte med svøpen og hestene gallopperte avsted.

Plutselig lød en stemme som torden ut av luften, "Du dåre! I dag er du en lykkelig kusk for dette unge paret, men deres barn vil bli din død." Kans ble slått av skrekk over ordene. Han stoppet hestene, sprang ned av kuskesetet og dro Devaki ut av vognen etter håret. Mens han rasende øste forbannelser over henne, dro han sverdet sitt for å drepe henne. Da kastet Vasudev seg ned for ham og sa: "Kjære svoger, stemmen du hørte tilhører kanskje en ond ånd som er ute etter å ødelegge ditt hus. Spar din elskede søster, så kan du heller drepe barna hennes med en gang de blir født." Dette forslaget likte Kans. Han nøyde seg med å kaste Devaki og Vasudev i fengsel, der det nygifte paret bodde i en elendig og mørk celle. Og så snart Devaki fødte et barn, fortalte fengselsvakten det til Kans, og barnet ble drept.

Arene gikk. Kans hadde drept syv av sin søsters barn. En stormfull natt i august ble

det åttende barnet, en gutt, født i den mørke fenselscellen. Foreldrene var først lykkelige, men tanken på at den grusomme Kans kom til å drepe gutten gjorde dem snart dypt fortvilte.

Som de satt i den mørke triste cellen og sørget og gråt, hørte de en lav stemme som sa: "Ta barnet, Vasudev, og bær ham til landsbyen Gokul på den andre siden av Yamuna elven. Der har din søster nettopp født en liten datter. Bytt om de to barna og ta hennes datter med tilbake før morgenen gryr. Du kommer ikke til å møte hindringer på veien."

Han hadde ikke et øyeblikk å miste. Vasudev svøpte barnet i et stykke tøy, tok det på armen og gikk forsiktig mot døren. Forbløffet så han at vaktene sov, døren åpnet seg av seg selv, og han gikk usett og ubemerket ut av fengselet. Ute herjet stormen, og elven hadde steget. Vasudev nølte med å gå ut i den, for han var redd for å bli revet med av den sterke strømmen. Men nå skjedde det noe underlig igjen. I samme øyeblikk han satte foten ned i vannet, sank elven, og strømmen begynte å flyte stille slik at Vasudev kunne vasse trygt over, mens vannet nådde ham bare til knærne. På den andre siden løp han gjennom skogen og kom til hytten som tilhørte Nanda, han som var gift med Vasudevs søster og var høvding for gjeterne i nabolandet. Vasudev fant søsteren Yashoda sovende med den nyfødte babyen ved siden av seg. Stille la han sin egen sønn ned ved siden av henne

og tok opp den lille piken. Hun smilte i søvne og la seg godt tilrette i armene hans, mens han listet seg på tå ut av hytten og kom seg usett og ubemerket tilbake til fengselscellen.

Tidlig neste morgen løp en av vaktene til Kans og meldte: "Prinsesse Devaki har født en pike." Kans ble meget forundret. Han hadde ventet at Devakis åttende barn skulle blitt en gutt. "En pike! En pike født for å bli min død?" Men han nølte ikke. Piken måtte drepes. Han tok sitt sverd og gikk inn i Devakis celle. Devaki brast i gråt og falt ned for føttene hans: "Bror, spar barnet! Hvordan kan en pike skade deg?" Men Kans dyttet henne til side, tok babyen opp og holdt henne etter det ene benet mens han løftet sverdet for å hugge henne i to. Da gled plutselig barnet ut av henden hans, vokste kjempehøy og sa med en skrekkinngydende stemme: "Tåpe! Tror du at du kan stoppe Gud? Devakis sønn, som skal drepe deg, er trygg og hel." Piken forsvant. Men Kans sto vettskremt tilbake og tenkte på det hun hadde sagt. Hvor kunne dette barnet være, som Devaki hadde født, men som var blitt borte? Han spurte vaktene, men de kunne ikke svare. Han spurte ut Vasudev og Devaki som heller ikke ga noe svar. Nå ble han livende redd og satte seg ned for å tenke.

Plutselig lo han. Gud visste nok ikke hvor klok han var siden han hadde fortalt ham at Devakis sønn var i live. Han ga sine soldater en ordre: "Drep alle nyfødte guttebarn i landet. Ingen må få overleve!" Og soldatene gikk ut med sverdet i hendene, gjennom alle gater og veger i landet, og der de gikk, tok de babyene ut av mødrenes

armer og drepte dem. Tilbake satt de sjokkerte mødrene, og deres klage gjenlød over hele kongedømmet. Men Kans smilte der han satt i sitt slott. Nå var han trygg. Trodde han.

For han visste ikke at Devakis sønn var trygg på den andre bredden av elven Yamuna i et land som lå utenfor Kans rike. Gjeterne som bodde der var nomader. De dro omkring med sine familier til de stedene der de fant gode beitemarker for kyrene sine, og de tjente til livets opphold ved å selge melk, smør og ost. Nanda var høvdingen. Ryktet om at Nanda hadde fått en sønn spredte seg raskt blandt gjeterne, og de kom for å se barnet. "Så vakker han er!" sa de alle sammen. Og barnets ansikt lyste av munterhet. De kalte ham Krishna.

KRISHNAS BARNDOM

Krishna vokste opp og ble en kraftig liten fyr med glitrende øyne og et uskikkelig smil. Yashoda var en beundrende mor. Hele hennes verden dreide seg om sønnen. Hun ga ham ankelringer av gull og hengte en gulllenke om hans tykke lille mage. I håret hans stakk hun en påfuglfjær som svingte muntert i vinden når han løp.

Men han var en uskikkelig liten fyr, og det var ingen ende på skøyerstrekene hans. Det han likte best av alt var smør og ystet ost, og aller best likte han det når han hadde stjålet det. Når Yashoda ga ham det, hadde han ikke lyst på det engang. Da han var blitt fem år, var han allerede leder for de andre barna fordi ingen andre var så dristige når det gjaldt å stjele det han likte best av alt - smør og ost.

En morgen fikk han den lyse ide å gå på smørslang og avtalte med sine venner at de skulle møtes under banyan-treet morgenen etter. Da morgenen kom, listet han seg på tå mot døren. Ankelringene klirret så han ble stående musestille og se seg forsiktig rundt. Men Yashoda hadde det travelt og hadde ikke merket noe. Det var klar bane! Han løp til banayan-treet hvor vennene hadde samlet seg, uskikkelige femåringer alle sammen. De skravlet høyt og opphisset da de så ham og spurte: "Hva har du planlagt?"

"Hør nøye etter og gjør akkurat som jeg sier", sa Krishna, og alle nikket høytidelig med hodet. "Følg meg," sa han og gikk foran dem til de kom til en veg med rekker av hytter på begge sider. Med fingeren på munnen (hysj!) begynte Krishna å kikke inn i hver hytte. I de første hyttene fant han kvinnene i fullt arbeid og trakk seg fort ut og ristet på hodet til vennene. Ingen sjanser foreløpig. Så - i neste hytte var det ingen tilstede. Kvinnene var sannsynligvis gått ned til elven for å hente vann. Krishna ga et lite hyl av begeistring før han vinket vennene etter seg. "Fort dere og kom inn", hvisket han. Og gjengen hans kom litt forsiktig og litt engstelige. Hjertet dunket i brystet på dem. "Ser dere krukken med smør som henger der oppe?" spurte han og pekte opp mot taket. "Bøy dere ned rett under den og stå oppå hverandre. Skynd dere før det kommer noen". Utrolig fort klarte guttene å klatre opp på hverandre til de så ut som en stige av barn. Og til slutt klatret Krishna helt til topps og strakte seg etter krukken. Han holdt nesten på å gråte da han merket at krukken var akkurat utenfor

rekkevidde. Vennene stolte jo på at han skulle skaffe dem smørret! Han strakte seg langsomt opp på tå, og hans tykke små fingre fikk så vidt grepet krukken, da - bums mistet han balansen! Både Krishna og krukken ramlet i gulvet med et brak og krukken sprakk. Det hvite, glatte smørret gled ut på gulvet, og guttene slikket opp så mye de orket og så fort de kunne, mens Krishna holdt øye med vegen mens han slikket og smattet med leppene.

“Kom igjen, gutter, nå stikker vi”, sa han da alle hadde fått det de klarte. Guttene var mette og glade og fulgte ham lydig. Utflukten hadde vært en stor suksess, og ingen hadde fakkert dem.

I flere måneder drev de på med smørslang uten at Krishna kom i trøbbel. Kvinnene klaget og brummet og visste ikke hva de skulle tro. Når som helst når de lot hytten stå uten tilsyn med smør og ost, kunne de regne med at noen kom og stjal det. Hvem var synderen? Aldri før hadde de opplevd slikt. Når noen spurte guttene, knep de

bare munnen sammen og sladret ikke om hvem som var leder i gjengen.

Dessuten hadde de så uskyldige fjes at mannfolkene sa: “La nå guttene ifred. Hvordan kan dere tro at så små gutter kan stjele krukker som henger så høyt?”

Da skjedde det en dag at en fikk øye på Krishna mens han ledet gjengen inn i en av hyttene. Etter det var det ingen fred å få for Yashoda.

“Yashoda, kom å se hva den lille englegutten din har gjort med smørkrukken min. Den er knust! Se på min lille gutt. Han gjør aldri sånne ting.” Den lille gutten de snakket om, var medlem av Krishnas gjeng, og han gjemte seg bak moren med ansiktet og ørene ildrøde av sjenanse. En annen dag kom det en annen kvinne som ropte rasende og veivet med armene. “Yashoda, noen har spist opp all osten min. Hvor er Krishna?” De fant ham bak døren med ansiktet fullt av avslørende ost. Kvinnen pekte på ham med en anklagende pekefinger og hylte: “Se på gutten din med min ost over hele fjeset!” Krishna så så forvirret og rar ut at Yashoda brast i latter, og kvinnen ble helt sjokkert. “Det er din feil”, ropte hun. “Han stjeler og du ler. Den sønnen din kommer til å bli en tyv når han blir voksen!”

Til slutt, da disse klagene begynte å komme hver dag, mistet Yashoda tålmodigheten. Hun visste at gutten hennes var snill. Han var bare skøyeraktig, men han måtte forandre sine vaner! En dag, etter at tre kvinner på rad hadde kommet og vist frem sine knuste krukker, halte Yashoda Krishna med seg ut til et tre som vokste i gården og bant ham fast til

det. “Her kan du bli resten av dagen”, sa hun og gikk sin veg. “Det skal lære deg å ikke stjele smør og ost fra andre folks hus!” Krishna så på henne, med øyne like skøyeraktige som alltid. Han ventet en liten stund før han halte og dro i tauet så sterkt han kunne for å komme seg løs. Ingen ting skjedde. Han trakk igjen så hardt han kunne. Plutselig braste hele treet overende. Yashoda hørte brakket og ble redd. Hun løp ut til treet i gården og vred hendene i angst. Det store treet lå med røttene oppe på bakken. Krishna lå sikkert knust under den tunge stammen! Hvorfor var hun blitt sint og hadde bundet ham der!? Yashoda løp rundt treet, løftet opp en gren og kikket overalt, men Krishna var ingen steder. “Å Gud, hvor er min Krishna?” klaget hun, “Krishna, hvor er du? Svar meg. Krishna, svar meg.” Alt var stille. Ikke noe svar, ikke noe tegn til Krishna. Yashoda brast i tårer.

Meget langsomt delte bladverket seg og et skøyeraktig fjes kikket ut. “Mor,” ropte Krishna mens han kløv fram, “her er jeg, helt i orden.” Yashoda turde nesten ikke tro det hun så først, men så løftet hun Krishna opp, ga ham en god klem og kysset ham over hele fjeset. “Å Krishna, så glad jeg er. Jeg hadde dødd hvis du var blitt knust under treet”. “Ja, bare la være å binde meg igjen!” sa Krishna blidt. “Ja vel, men ikke lag mere problemer”, advarte Yashoda. Men øyeblikket etter at hun satte ham ned og gikk tilbake til sitt arbeide, gikk Krishna avgårde for å samle sine venner for å drive med det de likte best - å slikke i seg naboenes smør og ost!

BRINDAVAN

Som vi allerede vet, vandret Nanda og hans gjeterne fra sted til sted for å finne de beste beiteplassene. Da Krishna var syv år, flyttet de til Brindavan, der rike grønne beitemarker spredte seg vidt omkring. Nanda og de andre mennene bygget hytter der og slo seg ned med sine familier. Krishna ville gå ut med gjeterne på marken når de startet tidlig om morgenen for å se etter budska-pen. "Mor, la meg bli med dem. Jeg er stor gutt nå og kan passe på meg selv." Yashoda smilte. Hennes Krishna en stor gutt! Men hun klarte aldri å nekte ham noe, så han fikk lov. Krishna var helt oppspilt. "Mor, kan jeg få en fløyte?" "En fløyte? Hvorfor?" "En av guttene har en, og han spiller så myke toner på den." "Men hvem skal lære deg å spille på den?" "Ingen. Jeg skal lære meg selv!" svarte Krishna selvsikkert.

Og slik begynte Krishna å bli med gjeterne ut hver morgen. Når han kom ut på markene, satte han seg under et tre og prøvde å spille på fløyten. Til å begynne med laget den all verdens merkelige låter, men etter hvert, etter som dagene gikk, lærte Krishna å spille så mykt, så mykt. Om ettermiddagen, mens de andre hvilte i skyggen av trærne og kyrene tygget drøv, fikk de myke og milde tonene fra Krishnas fløyte gjeterne til å sette seg opp og lytte i undring. For en forheksende musikk. Kuene reiste seg opp, og fuglene stoppet sin kvitring for å lytte. Til og med bladene stoppet å rasle, og alt lyttet til Krishnas fløyte. Som dagene gikk, ble musikken blidere og vakrere. Den var nesten magisk. Hver

gang Krishna begynte å spille, ble det fullkommen fred og stillhet rundt ham.

Det gikk noen år på denne måten. Krishna vokste opp til å bli en flink ung mann. Yashoda var stolt av ham. Han tok godt vare på kyrene, som så ut til å trives best med ham av alle gjeterne. Han var svært populær blandt landsbypikene også. Når Krishna spillte på fløyten sin, lot de arbeidet sitt ligge og kom løpende ned til beitemarkene.

Våren kom og med den kom Holi, de muntre fargenes fest.

"La oss samle oss noen spann og fyll dem med vann", sa Krishna til vennene sine. De unge mennene var like lydige mot Krishna nå som den gang de var fem år. Før morgen-demringen neste dag førte de kyrene til beitet og hadde med seg spannene. Krishna samlet alle spannene og tok frem noen poser med farget pulver som han rørte ut i vannet. "Gjem disse spannene bak trærne og gå tilbake til buskapen. Men vær oppmerksomme og vent på signal fra meg og gjør så akkurat det samme som jeg." Mennene spredte seg og fulgte med kyrene slik de gjorde hver dag. Aldri har en gruppe gjeterne sett mere uskyldige ut. Men øynene deres var meget våkne og oppmerksomme. De lurte på hva Krishna pønsket på. Det gikk noen timer uten at noe hendte. Så begynte Krishna å spille på fløyten mens han hvilte under et tre. De blide tonene ble båret med vinden bort til landsbyen. Noen øyeblikk etterpå så han Radha sammen med sine venninner og pyntet i nye klær komme mot beitemarkene. Krishna fortsatte å spille med halvlukkede øyne. Pikene kom

nærmere. Da de var helt nær, stoppet Krishna brått, ropte på vennene sine og på et øyeblikk var luften full av farget vann og av pikenes overraskede hyl mens de sprang og helte spann med farget vann over dem. Så brast de i latter mens jentene gispet etter luft og var nesten blindet av vannet.

Det ble en dag full av moro, og de unge mennene forlot buskapen og vandret inn i skogen. Det var en kjølig vårmorgen. En svak bris suste gjennom løvet. "Kom gutter, la oss plukke frukt her", sa Krishna og pekte på et tre. "La oss se hvem som klarer å plukke den første". "Vent, ikke gå dit", advarte en av mennene. "De trærne tilhører et vilt dyr med ansikt som et esel". Krishna bare lo av det. "Ikke le, Krishna", sa vennen hans, "det dyret har revet istykker enhver som har rørt frukten av dette treet." "Vi ordner opp med det når det kommer. Nå er jeg sulten, og derfor kommer jeg til å spise denne frukten. Hvis du er redd, kan du vente her. Sett igang." Alle mennene fulgte Krishna. Da de var i treet, plukket de frukten så fort de kunne klare. De var ikke helt sikre på om det var et dyr som vokter treet, men de ville iallfall være så raske som mulig i tilfelle det kom. De ble nesten lammet av skrekk da de plutselig hørte hovtramp. Lyden ble sterkere og sterkere og så fikk de se det skrekkelige dyret. Det var kjempestort, og det hadde et fryktinngydende stort eselhode. Det stoppet litt borte og stampet med hovene i raseri. Og så angrep det! De unge mennene var skrekkslagne, men Krishna og hans eldre bror Balaram klatret hurtig ned og gjorde seg rede til å sloss.

Vennene ville rope en advarsel til dem, men tungen ville ikke lystre. Da dyret kom farende mot dem, steppet brødrene hurtig til side med det resultat at dyret for med skallen rett inn i trestammen og falt i svime med et brak. Krishna og Balaram kastet ikke bort tiden. De løftet dyret etter bakbeina og dengte det i bakken, og det var enden på det dyret. Gjeterne hylte av begeistring, klatret ned av trærne og satte brødrene på skuldrene og bar dem i triumf tilbake til landsbyen.

Ikke lenge etter på en vakker solskinnsdag vandret buskapen bort fra sin vanlige veg. Det var middagstid og gjeterne var tørste. Krishna klatret opp i et tre for å se om han fikk øye på vann et sted. Han fikk se en innsjø og fikk vennene med på å skynde seg ned til den. Vennene løp avgårde, mens Krishna klatret ned av treet for å følge etter. Men da han nådde ned til sjøen, fant han alle vennene døde. "Hva er hendt?" sa han ved seg selv. "Hvem har drept dem?" Han så seg omkring og gikk ned til strandkanten. Han var tørst og var fristet til å drikke, men først ville han vite hvem eller hva som hadde drept vennene hans. Da hevet plutselig en svær slange hodet opp av vannet. Krishna forsto at det var denne slangen som hadde forgiftet vannet slik at vennene døde da de drakk det. Han bestemte seg for å drepe slangen selvom den skulle klare å drepe ham samtidig. Ingen fikk ustraffet lov å drepe hans venner. Han fikk øye på et tre som hadde grener hengende utover sjøen. Det klatret han opp i og hoppet ned på slangens hode. Det blir fortalt at hodet var så stort at Krishna begynte å danse på det, og

mens han danset ble han tyngre og tyngre. Slangen prøvde å kaste Krishna av seg, men det nyttet ikke. Hodet sank dypere og dypere og var snart nede under vann. Den følte at den ikke holdt ut vekten av den unge mannen lenger og ropte ut: "Krishna, vær så snill å hopp ned av hodet mitt. Jeg lover at jeg aldri mere skal forgifte vannet i noen innsjø." "Det er ikke godt nok", svarte Krishna. "Sug først opp all den giften som er i sjøen her, og kom deg så ut av den." Slangen skyndte seg å suge opp hver dråpe gift av sjøen, og i samme øyeblikk Krishna hoppet bort fra hodet dens, slengte den seg ut av sjøen og opp på land og forsvant i stor fart.

Krishna kom seg også opp på land, og på stranden fant han Yashoda i tårer. Hun var kommet ned til sjøen for å se etter sin sønn og hadde sett Krishnas dans på slangehodet. Hun var helt nummen av skrekk. Da Krishna sto foran henne med sitt skøyeraktige smil og tok hennes tårefylte ansikt mellom hendene, ga hun ham en stor klem og begynte å gråte av lettelse. Så gikk Krishna til vennene sine. De var blitt helt blå. Men Krishna strøk dem lett med hendene sine, og så satte de seg opp og gned seg i øynene.

KANS DØD

En dag kom Narad til Kans' hoff. Narad var en omvandrende helgen, som alltid blandet seg opp i andre folks affærer og skapte problemer. "Kans, hvorfor myrdet du alle de nyfødte sønnene til Devaki?" spurte han. Det var en tåpelig ting å gjøre". "Hva mener du?" "Det

jeg mener er enkelt. Devaki's sønn er nå en fin sterk gutt." "Er?" spurte Kans vantro. "Ja, er. Han bor hos Nanda i Brindavan." Kans var forferdet. Han hadde planlagt guttens død så grundig, og nå fortalte Narad ham at gutten levde. Det betydde at han måtte begynne å planlegge hans død enda en gang.

Han begynte med en gang. Han sendte spioner til Brindavan. "Finn ut alt dere kan om Nandas sønn", sa han til dem. Spionene kom snart tilbake og rapporterte. "Nanda er en meget mektig høvding for gjeterne." "Og sønnen?" "Krishna og Balaram, hans bror, er elsket av hele folket, ikke bare i Brindavan, men her i Mathura også." Kans likte dette dårlig. "Fortell meg mer om Krishna", sa han. "De sier at Krishna er en reinkarnasjon av Herren Vishnu. Folk tror på det. Han er meget vakker og begge brødrene er dyktige brytere." Kans' ansikt lyst opp. Han fikk tak i en av sine mest betrodde menn og sa: "Gå til Nandas hus i Brindavan. Inviter sønnene hans, Balaram og Krishna, til en brytekamp som jeg vil arrangere her. Fortell dem at brytere fra andre kongeriker kommer for å delta. Dette er naturligvis ikke sant," la han til med et skjevt smil. "Når de kommer, slipper jeg løs min største og villeste elefant. Hvis de undslipper den, skal de møte mine beste brytere. Kommer de hit, venter døden dem."

Budbringeren red til Brindavan. Da han kom til Nanda's hus og så de vakre guttene, ble hjertet hans fylt av medlidenhet. Han tok dem tilside og sa: "Jeg kommer fra Kans, konge i Mathura. Han har

invitert dere til en brytekamp, men dere må ikke dra dit. Han planlegger å myrde dere. Han vil aldri slippe dere levende derfra." Først ble Krishna forskrekket, men så ristet han sitt krøllete hode og sa: "Jeg vil dra. Balaram, hva vil du?"

"Jeg vil også dra", kom svaret med en gang. "Da er det bestemt", smilte Krishna. "Dra tilbake og fortell Kans at vi tar imot hans invitasjon."

Budbringeren så ulykkelig ut. "Drar dere dit, går dere døden imøte. Dere kjenner ikke Kans og hans ondskapsfulle sinn." "Ikke vær bekymret for oss. Ingen ting kommer til å hende oss." "Ja, kom ikke å si at jeg ikke har advart dere", svarte budbringeren før han dro tilbake.

Da gjeterne hørte om Kans' invitasjon og hans onde planer, samlet de seg opphisset rundt Krishna og bønnfalt ham: "La oss bli med deg i tilfelle du trenger vår hjelp!" Og Krishna smilte imot dem og sa: "Javel, vi drar alle sammen til Mathura".

Det var en munter gjeng med gjeterne som forlot Brindavan neste dag. De fant Mathura i feststemning. Folk fra nabolandsbyene og kongerikene var kommet for å se brytekampene. Nyheten om at Kans hadde invitert to gjeterne til kampen hadde spredt seg, og folk diskuterte og undret seg over hvilke grunner han hadde for en slik invitasjon. På dagen for brytekampen var det stor spenning i luften. Allerede før de første solstråler traff skyene, begynte folk å strømme til arenaen foran slottet. En stund senere inntok Kans og hans hofffolk sine plasser på balkongen på slottet. Det ble ropt ut at første punkt på dagens program var en brytekamp mellom

Krishna, Balaram og to av de mest fryktede brytere på den tid, Chanura og Mustaka.

Krishna var nettopp kommet inn på arenaen, da en kjempestor vill elefant plutselig ble sluppet ut på den. Den stormet mot ham. Tilskuerne hylte da de så det, og noen var så redde at de ikke fikk en lyd frem. Krishna sto der, en slank, ensom skikkelse, uforferdet og rolig. Da dyret kom mot ham med hodet fremoverbøyet, hoppet Krishna opp på nakken av det og la armene rundt nakken på det enorme dyret. Han klemte til med slik kraft at elefanten knakk sammen og falt død om. Et høyt begeistringsrop steg opp fra publikum. Men Kans, som satt på tronstolen mellom fløyelsputer og silke, skar tenner av raseri. Så smilte han ondskapsfullt, mens Chanura og Mustaka kom inn på arenaen. De lignet store aper. Publikum så på dem og trodde ikke sine egne øyne. På den andre siden sto Balaram og Krishna, bare gutter i forhold til de berømte bryterne. Krishna og Balaram så på de to andre da de nærmet seg, de var spente, men smilte likevel. Chanura kastet seg over Krishna. "Jeg skal knuse deg som et insekt", ropte han. Men han hadde ikke regnet med Krishnas hurtighet. Krishna svingte seg rundt og sprang opp på ryggen av Chanura. Bryteren knurret som et dyr og prøvde å riste ham av, men Krishna presset hendene rundt halsen hans og slapp ikke taket før Chanura mistet pusten og døde. Mustaka møtte samme skjebne for Balarams hender. Publikum jublet. Men Kans var rasende og ropte på sine menn: "Arrester disse guttene og drep dem. Drep Vasudev og Devaki også!"

Da han ropte disse ordene, hoppet Krishna opp til tronstolen. Øynene til Kans ble store av frykt, men før han fikk ropt om hjelp, grep Krishna ham etter håret og sa: "Så, du vil drepe din egen søster også? Du er ikke fornøyd med alt blodet du har på hendene? Din time er kommet. Gjør deg rede til å møte Yama!" Med disse ordene knuste Krishna hodet på den skrekkslagne Kans mot veggen.

"Kans er død! Kans er død!" Folkenes rop fylte luften og alle danset omkring av glede. Gjeterne var stolte av Krishna og bar ham på skuldrene, mens de også danset rundt. Men Krishna hadde en jobb til å gjøre. Han hoppet ned og dro til fengselet der Vasudev og Devaki ble holdt fanget. Han slo dørene opp. Og hans foreldre gråt av glede. De hadde sendt ham bort da han var en liten baby, og nå kom han tilbake som deres redningsmann. Krishna befridde også Kans gamle far og satte ham tilbake på hans gamle trone. Og Mathura falt til ro under sin gamle hersker og fikk et fredelig og godt liv.

MAHABHARATA

Mahabharata er Indias nasjonal-epos. Det er verdens lengste diktverk (100 000 dobbelvers!), skrevet omkring Kristi fødsel av Vyasa.

I følge hinduisk tradisjon finner begivenhetene i dette diktet sted i *doapara*-alderen, en tidsalder som ligger langt over *kali*-alderen i moralsk henseende, men likevel en tidsalder mindre fullkommen enn den tidsalder *Ramayana* finner sted i. Her handler det ikke om striden mellom de gode og onde makter, mellom guder og demoner, mellom orden eller kaos. Her står striden mellom nære slektninger, mellom herskere som kjemper om makten over Indias sletteland.

De to hovedivalene er fettere. De er begge eldste sønn av to brødre som har vært og er konger i *Hastinapur*. Helten *Dharmaputra*, som også kan kalles *Yudishtira*, er sønn til den eldste av kongene og derfor legitim arving til riket. Samtidig framstår han hele tiden som den som med ro og verdighet uten å nøle gjør det som er rett for å opprettholde verdensordenen.

Den andre, *Duryodhana*, er sønn av den yngre kongebroren og er derfor ikke legitim arving til tronen. Han på sin side er full av uro, ambisjoner og utilfredshet og legger hele tiden planer for å skaffe sin rival av veien.

Fortellingen avspeiler også brytningene mellom religiøse eller filosofiske tanketradisjoner i India. Sentralt i vedisk religion står den materielle verden og dens orden og trivsel. Denne orden kalles *dharma*, og helten i fortellingen er en fullkommen representant for en som fullbyrder sin *dharma*.

I *Upanishadene* er idealet derimot askese og fullstendig oppgivelse av livet i samfunnet for å oppnå frigjøring. I *Mahabharata* omtales

asketer og eneboere med den største respekt, og selv helten og hans brødre ender til slutt med å frasi seg makt og rikdom og søke frihet i askese.

En av de mest berømte scenene i fortellingen er åpningen av borgerkrigen mellom *pandavene* og *kauravaene* på *Kurukshetra*-sletten. *Dharmaputras* hærleder, broren *Arjuna*, orker plutselig ikke tanken på å drepe alle sine nære slektninger og gamle venner og lærere som han ser i *Duryodhanas* hær. Han nekter å oppfylle sin plikt som *kshatriya* (krigerkasten) og vil heller trekke seg fra samfunnet og sine plikter.

Det mest berømte av alle Indias hellige skrifter er *BHAGAVADGITA*. I dette skriftet gir *Krishna* svar på *Arjunas* dilemma. Løsningen er å gjøre sin plikt, men løst fra bindingen til handlingens resultater. Løsningen er å handle uten begjær og å gi sine handlinger til Herren *Krishna*.

FORHISTORIEN

Pandavene og *kauravaene* vokste opp sammen i *Hastinapur*, som fettere og konkurrenter i skole og idrett under samme lærer, den uovervinnelige *Drona*, og med den samme vise onkel, *Bisma*, om hvem det var varslet at han aldri skulle dø før han selv samtykket i det, og at han da skulle falle for en kvinnes hånd.

Kongen i *Hastinapur* het *Pandu*. Om ham blir det fortalt at han en gang ble forbannet slik at hvis han noen gang lå med en kvinne, ville han dø. Hans første hustru, *Kunti*, var kyndig i mange kunster, og ved hennes kraft fødte hun ham likevel sønner med guder til fedre. Den

førstefødte var solens sønn. Da han ble født, var *Kunti* så skremt at hun satte ham ut i elven i en kurv. Han ble siden funnet av en vognstyrer, som fostret ham opp og kalte ham *Karna*. Deretter fødte hun fem andre sønner. Den eldste kalte de *Dharmaputra* og også *Yudhistira*, den vise. Den andre het *Bhima*, den sterke, den tredje var *Arjuna*, den store kriger, og de to siste var tvillingene *Nakula* og *Sahadeva*. Disse fem var *pandavene*.

Deres far, kong *Pandu* levde i flere år. Men en dag kunne han ikke lenger motstå lysten på sin andre hustru og døde. Da ble hans bror, den blinde *Dhritarashtra*, konge etter ham, for *Yudhistira* var ennå ikke gammel nok til å ta tronen etter sin far. *Dhritarashtra* hadde hundre sønner. De ble kalt *kauravaene*. Den eldste het *Duryodhana*. Han hatet sine fettere, fordi han selv ville bli konge etter sin far, og aller mest hatet han *Bhima*, som var like gammel som han selv, men så mye sterkere og taprere. *Bhima* vant over *Duryodhana* i alle spill og styrkeprøver, og *Duryodhana* ble bare mere rasende for hver gang.

Han begynte å ruge over planer om å drepe alle de fem fetrene. Bare når de var døde, ville han bli tilfreds.

KARNA

En morgen var det stor aktivitet i palasset. Det var dagen for den store turneringen, og de unge prinsene skulle få vise sin dyktighet i bueskyting. Deres lærer, *Drona*, hadde vært en

streng og hard lærer, og under hans instruksjon var prinsene blitt de beste bueskyttere i landet. Drona var kry av dem alle, men Arjuna var den beste og hans yndlingselev.

Det kom folk fra hele landet for å se på, og med alle sine fargerike klær skapte de en strålende ramme om turneringen. Drona ledet alle prinsene frem til skyteøvelsen. Og da Arjuna skjøt opp en pil som selv skjøt ut flammer, jublet mengden for ham. Så skjøt han en regnpil, og regnet begynte å falle slik at ilden sluknet. Alle klappet for ham, og så skjøt han opp en vindpil, slik at en mild bris drev regnskyene bort, og solen skinte igjen over plassen. Da reiste alle seg og klappet for Arjuna. "Ingen kan slå Arjuna!" ropte de. "Han gjør mirakler med pilene sine."

"Jeg kan gjøre det samme og mere til!" sa en ung mann i mengden. Alle så på ham. Han var en høy og kraftig ung mann.

"Utfordrer du Arjuna?" spurte alt folket forbløffet.

"Sett deg ned," hvisket en gammel mann, "du er bare en alminnelig mann, og det er ikke rett at du utfordrer en prins."

"Likevel er jeg bedre enn ham", sa den unge mannen, "hvorfor skulle jeg ikke utfordre ham?"

"Unge mann, kom hit," sa Drona, "hvem er du?"

"Jeg er Karna."

"Og du sier du er bedre enn Arjuna?"

"Ja, jeg sier det. Jeg kan bevise det. Det er derfor jeg utfordrer ham." "Men er du en prins?" spurte Arjuna. "Bare en prins kan utfordre en prins."

Karna hang med hodet. Han var ingen prins, han var en fattig manns sønn. Han snudde seg for å gå.

"Stop!" ropte Duryodhana. "Ikke gå. Hva spiller det for rolle om du ikke er en prins. Jeg gjør deg til konge av Anga. Og nå kan du utfordre Arjuna. Stemmer ikke det, Drona?" spurte han.

"Jo, det kan han."

"La dem da starte," sa Duryodhana glad. "For en sjanse til å ydmyke Arjuna for nesen på alle disse menneskene!" tenkte han.

De to mennene gjorde seg i stand til å starte konkurransen da en gammel mann haltet opp til Karna, tok ansiktet hans mellom hendene og sa: "Min sønn, nå er du konge. Jeg er så stolt av deg."

Mengden kjente igjen den gamle mannen. Han var en vognstyrer. Karna var sønn til en alminnelig vognstyrer, og han hadde våget å utfordre en prins!

"Hvordan kan han våge å gjøre noe sånt!" ropte de.

Karna ble beskjemmet, plukket opp buen sin og pilene og gikk sin veg meget bedrøvet. Men selvom han ikke hadde fått vist at han var bedre enn Arjuna, hadde han vunnet en livslang venn i Duryodhana. "Ikke vær lei," sa Duryodhana, "nå er du konge over Anga, en rik og mektig mann. Si meg, er du virkelig bedre enn Arjuna?"

"Ja, det er jeg."

"Da kan du hjelpe meg å drepe ham og hans brødre. Så lenge de lever, kan jeg aldri bli konge i Hastinapur."

Karna svarte, "Jeg skal hjelpe deg. For å bevise at jeg er en bedre bueskytter enn Arjuna, må jeg vinne over ham."

LAKKHUSET

En dag gikk Duryodhana til sin far, den blinde kong Dhritarashtra, og sa: "Far,

utrop meg til tronarving. Det er alltid eldste sønn som etterfølger sin far. Hvorfor skulle det ikke være meg?"

Men kongen ristet bedrøvet på hodet. "Nei, min sønn, det kan aldri skje. Selvom jeg også ønsker at du skal være min etterfølger, vet vi begge at det er Dharmaputra som er den rette tronarvingen. Også folket elsker ham, for han er god, tapper og sannferdig. Jeg kan ikke gå imot folkets vilje."

"Oppfyll da i hvert fall et ønske for meg," ba Duryodhana.

"Hvilket ønske?"

"Send pandavene bort i ett år, så skal jeg prøve å vinne folkets kjærlighet i løpet av den tiden."

"Hvor skal jeg sende pandavene?"

"Send dem til Varnavarta. Det er vakker by ved elvebredden."

Kongen forsto at sønnen pønsket på noe, men han spurte ikke, for han visste at han ikke ville få svar. I stedet sendte han bud på pandavene og sa til dem: "Ta med dere deres mor og dra for en tid til Varnavarta, som er et vakkert sted. Dere har bodd i Hastinapur lenge, og det er kanskje tid å se andre steder?"

Brødrene så på hverandre og undret seg over hvorfor de nå ble sendt bort. De forsto at Duryodhana sto bak, men de spurte ikke. De gjorde seg istand til å dra, og folket i Hastinapur bød dem bedrøvet farvel. Mange ville følge med dem, men Dharmaputra bød dem å bli i sine hjem. "Vi drar jo ikke for alltid," sa han, "vi kommer igjen om et år."

Alt dette så og hørte Duryodhana, og han ble enda fastere besluttet på å kvitte seg

med fetrene for alltid. Kort tid etter at pandavene var reist, kalte han til seg en av sine betrodde menn og sa: "Dra til Varnavarta og bygg et hus til pandavene der. Det skal lages med lakk og andre materialer som brenner lett og hurtig. Stenk det med parfyme overalt slik at lukten av lakken skjules. Du må også male over og dekorere huset slik at lakken ikke vises. Og så," sa Duryodhana, "vil mine fettere dø og jeg bli arving til tronen. Men vær forsiktig, så ingen fatter mistanke."

Slik ble det bygget et stort hus av lakk, voks og tre. Veggene ble malt i sterke farger, og vakre malerier ble hengt opp. Alt var ferdig da pandavene ankom. "For et nydelig hus," utbrøt Bhima. "Se på de vakre balkongene og buene. Møblene og maleriene er finere her enn dem vi hadde i Hastinapur." Plutselig løftet han hånden og snuste på luften. Så så han seg rundt og snuste gjen. "Jeg lukter lakk!" hvisket han. Brødrene snuste også og nikket. Bhima hadde rett. Det var en sterk lukt av lakk. Ikke engang all parfymen kunne skjule lukten.

"Nå må vi være forsiktige," hvisket Dharmaputra. "Jeg tror Duryodhana planlegger å myrde oss. Sannsynligvis vil han sette dette huset i brann." Og de bodde i huset, årvåkne og påpasselige.

Da kom det en dag en mann sendt av deres onkel Vidura. Han var sendt for å grave en tunnel fra huset til elvebredden slik at brødrene fikk en fluktveg om en fare skulle oppstå.

"Hvilken fare er det onkel Vidura frykter?" spurte Bhima.

"Vaktene har ordre om å sette fyr på huset når budet fra

Duryodhana kommer. Og min ordre er å begynne gravingen med en gang." Mannen gravde bare om nettene, slik at vaktene ikke skulle oppdage ham og advare Duryodhana. I mellomtiden levde pandavene sorgløse og opptatte med jakt, slik at vaktene kunne rapportere til Duryodhana at de ikke hadde noen mistanker, og pandavene var glade at vaktene ikke visste noe om tunnelen.

Så gikk det et år. Duryodhana ventet ennå, og pandavene var mere årvåkne enn noensinde. Arjun var hvileløs. "Meget snart vil vaktene få sine ordre om å antenne huset," sa han. "Før de gjør det, la oss selv sette fyr på det og flykte. Da blir vår fetter virkelig lurt."

"Det er et godt forslag," sa Bhima. "Duryodhana vil tro vi er døde, men tenk dere fjeset hans når han så ser oss lys levende i Hastinapur!"

"Vi drar ikke tilbake til Hastinapur," sa Dharmaputra.

"Å!" sa Bhima og tidde. Han satte aldri spørsmål ved det hans eldste bror sa, for han visste at Dharmaputra var den viseste av brødrene.

En mørk natt satte pandavene fyr på huset og flyktet gjennom tunnelen. Lakkhuset sto i fyr og flamme, og den sovende vekten døde i flammene, som sto så høye at de opplyste hele byen, og folk sprang ut av husene sine for å se hva som sto på. De var skrekkslagne da de så pandavens hus brenne som fyrverkeri. "Pandavene er døde," ropte de, "hvem har drept så gode prinser?"

Nyhetene nådde raskt Hastinapur, og folket ble fulle av sorg. Ingen lys ble tent i hus og på gater i mange netter,

ingen latter hørtes. Hastinapur var en by i sorg. Men i palasset feiret kauravaene i all hemmelighet sine fetteres død. Nå var det de, kauravaene, som var arvinger til tronen.

BHIMA OG BAKU

Det var fremdeles mørkt da de kom ut av tunnelen, og de kunne se sitt brennende hus og flammene som opplyste byen. Folk sprang omkring og veivet med armene. Hurtig gikk pandavene mot elven, der de fant en båt som ventet på dem. "Prins Vidura har bedt meg ro dere over til den andre siden før soloppgang," sa mannen ved årene. "Ingen må vite at dere er undsluppet."

"Hvordan kunne onkel Vidura vite at det var inatt vi skulle undslippe?" ville Bhima vite.

"Bhima, kom deg ombord. Vi har ingen tid å miste," sa Dharmaputra. Og mannen rodde dem over til den andre siden der skogen vokste tett.

Pandavene takket mannen og gikk inn i skogen. Dag etter dag gikk de. Om natten hvilte de under trær eller i landsbyer. Til slutt kom de til byen Ekchakra. Der var det marked i byen og gatene var fulle av folk. Pandavaene valgte en rolig veg og gikk der da en mann stoppet dem. "Dere er pandavaene, ikke sant?" hvisket han. Pandavaene ble forbløffet og ikke lite bekymret. De var kledd som brahminer, så hvordan kunne mannen gjenkjenne dem?

"Nei, nei, ikke se så bekymret ut," sa mannen, "ingen andre har kjent dere igjen. Alle tror at dere omkom i brannen. Jeg er den eneste som ikke har

trodd på historien og har ventet på dere. Kom hjem til meg og bli der. Jeg er en fattig mann, men skal ta godt vare på dere.”

Pandavene var trette og sultne og tok med takk imot mannens innbydelse. Og de bodde der. Hver dag gikk de ut for å tigge til dagens behov i gatene, og brakte det de fikk hjem til sin mor. Hun delte maten mellom sine sønner, og hun ga Bhima største delen. For Bhima var størst og alltid sulten. Han fikk aldri nok og begynte å bli tynn, og hans mor var bekymret for ham.

En morgen før brødrene gikk ut, hørte de noen som gråt inne fra rommet der brahminen bodde med sin familie. Kunti gikk for å finne ut hva de sørget over, og like før hun gikk inn, hørte hun brahminen si til sin kone, “I dag er det min tur å gå til rakshasa’en. Jeg ser dere aldri igjen. Jeg har lenge ment vi skulle forlate denne landsbyen, men du ville jo ikke.”

“Hvis du går, hva hender da med barna? Nei, la meg gå i ditt sted.”

“Mor, hvorfor skal du gå?” spurte den lille sønnen. “Du og far skal bli her, og jeg skal gå og drepe rakshasa’en”

“Ikke vær dum,” sa hans søster. “Hvordan kan du drepe en rakshasa? Vi skal gå begge to, og når rakshasa’en kommer for å spise meg, kan du ta og drepe den.”

Dette fikk begge foreldrene til å smile til tross for tårene. Men Kunti gikk inn til dem og sa: “Fortell meg hva som bekymrer dere. Dere har hjulpet oss så mye. Gi mine sønner en sjanse til å hjelpe dere.”

“Ingen kan hjelpe oss,” sa mannen.

“Kanskje ikke,” svarte Kunti, “men fortell oss i alle fall

hva som er på ferde.”

“For ti år siden kom det en rakshasa som heter Baku, til denne byen og tok den. Han hadde hulen sin rett utenfor byen. Hver gang han var sulten, kom han inn i byen og tok folk og spiste dem. Til slutt gikk folket til ham og sa: “Ikke kom inn i byen på denne måten, for da kommer du til å utrydde oss. La isteden oss komme ut til deg en gang i uken med en vogn full av mat trukket av to okser. Så kan du spise maten, oksene og drive-ren også.” Dette aksepterte rakshasa’en. Og siden har vi sendt maten hver uke. Denne uken er det min tur.”

“Men hvorfor har ingen forsøkt å drepe ham?” spurte Kunti.

“Mange tapre menn har prøvd å drepe ham, men rakshasa’en har drept hver eneste en.”

“Ikke vær redde,” sa Kunti, “Gud vil sikkert hjelpe dere. Jeg har fem sønner. En av dem vil kjøre maten til rakshasa’en.”

Da hun fortalte sine sønner om Baku, hoppet Bhima opp og ropte, “Jeg vil dra, jeg vil dra.”

Og snart kom folk fra hele byen med mat. Bhima kløv opp i vognen og kjørte avgårde. Folk sto litt triste igjen og tenkte at de nok ikke fikk se ham igjen. Men vognen rullet avsted langs en bakkete veg, og Bhima snudde seg og så på all maten som lå i den. Munnen ble full av vann. Det var lenge siden han hadde spist seg mett. Så han tok en diger munnfull, og da han tilslutt nådde Baku’s hule, hadde han spist ganske mye av maten! “Hei, Baku, kom ut og ta lunsjen din,” ropte han.

Det kom ikke noe svar og ikke noen Baku. Bhima ventet, og så puttet han enda mere mat

i munnen. Til slutt oppdaget han at han hadde spist opp alt som lå i vognen. Han stirret på den tomme vognen og klødde seg i hodet. Da kom Baku ut av hulen og så på den tykke mannen og den tomme vognen. “Hvem har spist min mat?” brølte han.

“Den har jeg spist.”

“Spist opp min mat!” skrek Baku. “Hvordan våger du.” Så så han på Bhima og sa: “Du er jo en tykk stor mann. Jeg vil nok ikke være så sulten etter at jeg har spist deg.”

“Det er sant,” sa Bhima, “men først må du fange meg.”

“Hva mener du? Jeg spiser alltid vogndriveren.”

“Men ikke idag. Idag må du sloss før du kan spise meg.”

“Javel, hvis det er sånn du vil ha det,” sa Baku og langet ut etter ham. Bhima lo.

Baku dro trær opp med røttene og kastet dem mot Bhima. Bhima feiet dem vekk. Så begynte slosskampen. Det var en stor kamp. Men den endte med at Bhima løftet rakshasa’en opp, kastet ham i bakken og trampet på ham til alle ben i kroppen hans var knust, og han døde.

Bhima trakk den døde kroppen med seg til byen så alle skulle se den. Så dro han hjem og vasket seg. Hans mor var meget stolt da hun så hele byen juble over den tapre sønnen.

DRAUPADI’S EKTESKAP

En dag kom Bhima hjem meget opphisset og ropte på Arjuna. “Hva er på ferde?” spurte Arjuna da han kom inn.

“Jeg har gode nyheter. Kong Drupad skal holde swayamvar for sin datter Draupadi. Og det

skal være en konkurranse i bueskyting. Vinneren skal gifte seg med prinsessen.”

Dette var meget uvanlig, for tradisjonen var at en prinsesse selv valgte sin ektemann og la en blomsterkrans rundt halsen hans. “Men nå skal det være en skytekonkurranse,” sa Bhima, “vil du ikke være med og prøve lykken?”

“Men er det ikke bare inviterter konger og prinser som kan melde seg?” spurte Arjuna.

“Jammen vanlige folk kommer også. Og tenk om ingen av kongene og prinsene består prøven?” spurte Bhima.

“Ja, da har jeg jo en sjanse. Synes du jeg skulle prøve?” spurte Arjuna Dharmaputra.

“Ja, jeg tror det. Du er den beste bueskytteren og kan lett vinne en konkurranse,” svarte han.

“Hvis du vinner, blir du Drupad’s svigersønn, og Drupad er både rik og mektig. Han kan hjelpe oss,” sa Bhima.

“Bhima har rett,” sa den eldste broren. “Vi trenger hjelp for å vinne kongeriket tilbake, og bare Drupad kan hjelpe oss.”

Brødrene og Kunti tok farvel med sin vert og dro avgårde til Panchala, hovedstaden i Drupads rike. De fant byen festlig pyntet, med blomsterkranser i mange farger på begge sider av gatene. Det var stor aktivitet, for ryktet om Draupadis skjønnhet hadde spredt seg vidt og bredt. Konger og fyrster fra fjerne riker var kommet for å prøve lykken, og strålende hus var bygget til dem. Om natten opplyste tusener av lamper hele byen. Men pandavene kledde seg som fattige brahminer og fant seg husvære i den fattigere delen av byen. Ingen kjente dem igjen.

Den dagen de skulle holde swayamvar, strømmet alle til Draupadis slott. Brødrene fulgte mengden og satte seg sammen med vanlige folk. Etter hvert kom også kongene og fyrstene til det glitrende hoffet og satte seg på de tronene som var gjort i stand til dem. Drupad satt på sin trone med Draupadi ved siden av seg. Hun hadde en blomsterkrans i hendene. Da alle hadde satt seg, sa Drupad: “Jeg har utlyst en konkurranse. Den som vinner, kan gifte seg med min datter. Her ved dammen ser dere en bue uten streng. Over dammen ser dere at det henger en fisk som dreier hurtig rundt. Den mannen som vil gifte seg med min datter, må først spenne buen og deretter treffe øyet til fisken med en pil. Han skal sikte mens han ser på speilbildet av fisken i vannet.”

Kongene og fyrstene smilte bare. De var alle eksperter på bueskyting, og hver av dem var sikker på å vinne. Men de hadde ikke lykken med seg. De fleste av dem kunne ikke engang løfte buen. Noen klarte å spenne strengen på den, men greidde ikke treffe fiskens øye. Fisken hadde alt for stor fart, klaget de. Også Duryodhana og Karna var kommet og hadde måttet gi opp. Hva skulle skje nå? Alle de kongelige gjestene hadde måttet gi opp. Ville Draupadi forbli ugift? Alle så på Drupad. Han sa: “Siden alle konger og fyrster har tapt, inviterer jeg nå alminnelige folk til å prøve lykken. Den som vinner, kan gifte seg med min datter.”

Øyeblikkelig reiste Arjuna seg og gikk mot dammen. Han var en høy og vakker mann, og folket undret seg over at en brahmin kunne være så høy og

sterk og gå som en fyrste. Hvem mon han var? Arjuna så hverken til høyre eller venstre. Han tok opp buen, la strengen på uten vanskelighet, så knelte han ned ved bredden av dammen, tok omhyggelig sikte og skjøt. Pilen traff midt i fiskens øye. Folket jublet, og Arjuna skjøt to piler til, slik at fisken falt ned i dammen. Draupadi reiste seg for å legge seierskransen rundt hans hals.

Men da reiste alle kongene og fyrstene seg med våpen i hånd og ropte at dette ville de ikke tillate. Ingen fattig brahmin skulle få gifte seg med prinsessen! Arjunas brødre flokket seg om ham, og nå begynte en hard kamp. Men ingen kunne stå seg mot pandavene, og tilslutt trakk alle de andre seg unda, rasende, men de hadde tapt. Draupadi la kransen om Arjunas hals. Og da Drupad fikk vite at hans datter hadde giftet seg med en av pandavene, ble han både glad og stolt.

Han velsignet parret, og de to vendte tilbake til huset de bodde i sammen med brødrene.

Kunti var hjemme, opptatt med et arbeide inne i huset. “Mor,” ropte de, “kom og se hva vi har med oss hjem!”

“Jeg er opptatt akkurat nå,” svarte hun. “Del det dere har, som dere alltid gjør.”

“Hva er det du sier?” spurte Dharmaputra sjokkert.

“Jeg sa dere skulle dele hva det nå er dere har tatt med hjem,” svarte hun. “Slik har det alltid vært.”

Brødrene så oppgitt på hverandre. Hva skulle de gjøre nå? De hadde aldri latt være å gjøre det moren sa, kunne de gjøre det nå? Arjuna ristet på hodet. Og slik ble Draupadi konen til alle de fem brødrene.

INDRAPRASTHA

Pandavene var nå Drupads svigersønner, og de bodde bra og levde godt. Men Duryodhanas spioner kom med nyhetene til ham, og han likte dårlig det han fikk vite. Fetrene hans var ikke bare i live, de var også rike. Karna sa: "Nå er det tiden å angripe dem. Vår hær kan lett slå Drupads hær."

"God ide," sa Duryodhana.

"Ikke vær tåpelige," sa Bhisma, deres grandonkel. "Deres hær kan ikke vinne over pandavene."

"Det korrekte ville være å invitere dem til Hastinapur og dele riket mellom pandavene og kauravaene," rådet Vidura til.

"Umulig!" ropte Duryodhana.

"Vidura har rett," sa hans far. "Jeg skulle ha delt riket for lenge siden. Det er ennå ikke for sent. Jeg vil gjøre det nå. Vidura, send bud på dem."

Noen dager senere kom pandavene sammen med sin mor til Hastinapur. Alt folket hadde samlet seg for å ønske dem velkommen, og da vognene kom til syne, ropte alle av glede. De sang og danset i gatene og pyntet dem med blomster, og om natten tente de tusen lamper og sendte opp fyrverkeri. Alt dette gjorde Duryodhana opprørt, og jo mere han så, jo mindre likte han det.

Men brødrene gikk til den blinde kongen, deres onkel, bøyde seg for ham og rørte føttene hans. Han la hånden sin på deres hoder og velsignet dem. "Hvordan står det til med deres mor?" spurte han.

"Med henne er det godt," svarte Dharmaputra.

Onkelen fortsatte: "Jeg har sendt bud på dere fordi jeg nå vil dele riket mellom dere og

mine sønner. Hastinapur skal min sønn ha. Du, Dharmaputra, får Khandavprastha. Der skal du kronas til konge umiddelbart."

Dharmaputra bøyde hodet og sa ingen ting. Han var rystet over den store uretten i denne delingen. Khandavprastha var bare fjell og ørken, uten planter og trær. Der bodde det lite folk. Bhima trampet i bakken og ville si noe, men Dharmaputra løftet hånden og bød ham å tie. Og Dharmaputra ble kronet til konge over Khandavprastha. Like etter dro han dit med Draupadi, sin mor og sine brødre. Sammen med dem kom også Krishna, som var Kuntis nevø og en venn av Arjuna.

Khandavprastha var i sannhet en ørken. Bare klipper og tornebusker over det ganske land. Arjun var helt rasende. "For en urettferdig deling," ropte han. "Dette tillater jeg deg ikke å finne deg i. Hva kan vi gjøre med en ørken? Vi kan ikke bo her."

"Han har rett," sa Bhima. "Hvem vil bo her? Ikke jeg!"

"Jeg er konge her," svarte Dharmaputra stillferdig, "og jeg blir her."

"Men hvorfor," ville Bhima vite. "Du er den rette konge av Hastinapur."

"Ja, du har kanskje rett, men vår onkel har gjort meg til konge i dette riket, og hvem er vi at vi skulle la være å adlyde dem som er eldre enn oss?"

"Det behøver vi ikke, når de tar feil," sa både Arjuna og Bhima i kor.

"Hva er det dere krangler om?" spurte Krishna. Han hadde hørt på brødrene, og han smilte da han fortsatte, "Hva gjør det at dette er en ørken. Vi arbeider hardt, og vi kan gjøre dette til det vakreste rike i verden!"

"Men det er umulig," sa Bhima dystert. "Blomster gror ikke på stener."

"Ingen ting er umulig, Bhima," svarte Krishna. "Jeg skal hjelpe dere med mine folk, og vi skal skape et mirakel her."

"Ja, da vil vi også hjelpe til, ikke sant Arjuna?" sa Bhima.

Og arbeidet begynte. Pandavene og Krishna og alle deres folk arbeidet natt og dag. Og litt etter litt vokste byen. Da den tilslutt var ferdig, var den en fryd for øyet.

Den var så vakker at Krishna ga den navnet Indraprastha. "For den er like vakker som Indras by i himmelen," sa han, "derfor skal vi kalle den Indraprastha." Og ryktet om byens skjønnhet spredte seg fjernt og nær, og mennesker kom i flokker for å bo der. Slik vokste Dharmaputras rike og ble frodig og velstående.

TERNINGSPILLET

Indraprastha vokste i størrelse og berømmelse. Handelsfolk kom fra fjerne land med sine varer, og vise menn samlet seg ved Dharmaputras hoff. Han var en vis og god konge, og hans berømmelse spredte seg fjernt og nær. Mektige konger søkte hans vennskap med mange gaver, og folket bodde i trygghet og velstand.

Duryodhana hørte også om Indraprasthas berømmelse og rikdom, og han ble syk av misunnelse. En gang dro han dit selv for å se om ryktene talte sant. Gatene var kranst av slottslignende bygninger omgitt av fargerike parker, og pandavenes slott var det fineste av alle. Veggene var kledd i gull med edle stener glitrende overalt. Gardiner var vevet i

gulltråd. Overalt hvor Duryodhana så, kunne han se fetrenes rikdom. Folkets smilende ansikter sa ham også at de var tilfredse og lykkelige.

Fetrene ønsket ham velkommen, selvom de var forbauset over dette uventede besøk, og lurte på hva som hadde brakt ham dit. Men de spurte ikke, for Dharmaputras strenge ansikt holdt dem på matten.

Selv sa han, "Duryodhana, vi er glade for å ha deg her hos oss. Bli her noen dager."

Duryodhana tok imot invitasjonen, men ingen ting av det han så i Indraprastha, ga ham noen glede. Han ble bare mere og mere misunnelig. Da han kom tilbake til Hastinapur, gikk han rett til sin onkel Sakuni og sa: "Onkel, alle våre planer om å bli kvitt mine fettere har mislykkes så langt. Nå må du tenke ut en plan som kan lykkes. Vi *må* ødelegge dem."

"Det er vanskelig, Duryodhana," svarte Sakuni. "De er mektige og populære. Vi klarer ikke ødelegge dem."

"Betyr det at du er redd for dem?"

"Nei, jeg frykter ingen," svarte Sakuni.

"Da får du tenke ut en plan," sa Duryodhana.

"Jeg har bare ett forslag."

"Og det er?"

"Stjel kongeriket fra dem!"

"Men det er jo umulig!"

skrek Duryodhana og trampet i gulvet. "Det er da lettere å ødelegge dem."

"Hør nå på planen før du begynner å skrike. Dharmaputra elsker å spille terning. Det er hans eneste svake punkt. Inviter ham hit, og så kan du utfordre ham til et spill med terninger."

"Jammen jeg spiller dårlig. Han vinner over meg."

"Du behøver ikke spille,"

forsikret Sakuni. "Jeg kan spille i ditt sted. Jeg har egne terninger. Dharmaputra kan ikke vinne."

"Men om han nekter?"

"Han nekter ikke. Det skal jeg sørge for."

"Og hva skal det spilles om?"

"Først spiller vi om små innsatser, men til slutt blir det hans kongedømme mot ditt. Vinneren får den andres kongedømme."

Duryodhana klappet i hendene og lo høyt. "Det er en god ide. Jeg sender bud med en gang. Men vent. Er du sikker på å vinne? Jeg vil ikke miste mitt rike."

"Ikke vær redd. Jeg er sikker på seieren. Gå og send budet med en gang."

Duryodhana gikk til sin far og sa: "Far, inviter mine fettere hit. Det er lenge siden de besøkte oss."

"Sant nok, min sønn. Men hva skyldes denne plutselige trang til å se dem?"

"Jeg har lyst til å spille terninger, og Dharmaputra er en god spiller. Vi kunne jo ta et par spill her."

"Planen høres uskyldig ut, men jeg er redd du legger dypere planer."

"Nei, nei, jeg planlegger ingen ting," sa Duryodhana fort.

Budbæreren ble sendt, og pandavene kom tilbake med ham. Også Kunti og Draupadi kom sammen med dem.

En dag de satt i slottsgården sa Duryodhana til Dharmaputra, "Fetter, har du lyst på et spill med terninger?"

"Jeg spiller ikke lenger," svarte han.

"Hvorfor det?"

"Det kommer mye ondt ut av det."

"Er det den virkelige grunnen, eller er Dharmaputra redd?" spurte Sakuni mens han lo.

"Dharmaputra frykter ingen ting," svarte Dharmaputra.

"Jeg sa at jeg hadde sluttet å spille."

"Jeg tror du lyver. Du er redd for å tape," sa Sakuni.

"Jeg er ikke redd. For å bevise det, vil jeg spille ett spill og bare ett. Duryodhana, hent terningene dine. så skal vi spille."

Duryodhana så på sin onkel, som svarte, "Duryodhana spiller ikke. Jeg spiller for ham."

"Da bør du ikke spille," hvisket Bhima. Spill med Duryodhana, eller la være."

"Nei, nei," sa Dharmaputra, "jeg skal spille. Jeg blåser i hvem jeg spiller mot. Hva spiller vi om?"

"Min rikdom mot din," svarte Duryodhana hurtig.

"I orden."

Terningen rullet, og Dharmaputra mistet sin rikdom.

"Vi spiller igjen," sa han.

Igen og igjen spillte han og tapte hver gang. Han mistet sine hester, sine vogner, sine folk og sine soldater.

"Hva vil du satse nå, Dharmaputra?" spurte Sakuni med et smil.

"Du kan satse ditt kongedømme mot mitt," sa Duryodhana rolig.

Det gikk et gisp gjennom rommet.

"Det er jo latterlig," ropte Bhima. "Du kan ikke vinne eller tape et kongerike med et terningkast."

Duryodhana sa ingen ting. Han så på Dharmaputra. Den eldste av pandavene var dypt rystet, men Sakuni hadde vakt hans vrede, og han var fast besluttet på å spille.

"I orden," sa han.

Brødrene bønnfalt ham om å avstå og slutte. Det falt en tung stillhet i rommet da Sakuni kastet terningen. Den rullet

avgårde og med den rullet Dharmaputras kongerike bort.

“Jeg har vunnet!” ropte Duryodhana. “Nå er jeg konge av Hastinapur og Indraprastha. Fetter, skal vi slutte spillet?”

“Hvorfor det? Han har jo fremdeles sine brødre å satse, har han ikke?” sa Sakuni spottende.

Dharmaputra, som skammet seg over sine tap, mistet besinnseligheten og satset sine brødre, en etter en. Han tapte dem alle. Der sto de, sjokkert og tause.

“Hva har du nå å satse?” lo Sakuni.

“Han har ikke mer,” hånte Duryodhana. Han så seg rundt og et ondt smil lyste opp ansiktet. “Jo, han har en ting til, og en meget verdifull og kostbar ting,” sa han. Alle så på ham. Hva tenkte han på?

“Han har Draupadi. Ja, fetter, henne har du fremdeles. Sats henne,” sa Duryodhana og lo.

“Er du gal, Duryodhana?” spurte Vidura. “Hvordan våger du å bringe Draupadi inn i dette?”

“Onkel, hold deg unda dette. Dette er en sak mellom meg og min fetter,” svarte Duryodhana. “Hva sier du, fetter? Vil du satse henne, eller er du redd for å miste henne?”

“Jeg sa at jeg ikke er redd for noe. Jeg satser henne.”

Sakuni kastet terningen, og Dharmaputra tapte Draupadi.

Det var dødsstille i slottsgården. Alle ventet på at Duryodhana skulle si noe. Han satt taus en stund.

Så sa han: “Dharmaputra, jeg gir deg en sjanse til. Hvis du vinner, vinner du tilbake hele ditt rike og alt du har tapt. Hvis du taper, skal du leve i eksil i tolv år. I det trettende skal du holde deg skjult så ingen vet hvor du er. Hvis du

blir funnet eller gjenkjent i løpet av det året, skal du igjen være i eksil i tolv år. Men hvis du klarer å holde deg skjult, får du ditt kongedømme tilbake.”

Dharmaputra hadde ikke noe valg. Han samtykket.

Men han tapte igjen. Da reiste Duryodhana seg, konge over to riker, og sa til en av sine brødre, “Ta de rike klærne av pandavene. De tilhører nå meg.”

Pandavene tok av seg og fikk filler å kle seg i. Men Duryodhana var ikke tilfreds med det. Suksessen så ut til å ha gått til hodet på ham. Han ropte: “Bring Draupadi hit. Hun er også vår slave nå!”

“Skam over deg, Duryodhana,” ropte Bhima. “Våg ikke å krenke Draupadi!”

Duryodhana så mørkt på Bhima og sa, “Glem ikke at også du er en slave nå, og slaver roper ikke mot sin herre. Dusasana,” sa han til sin bror, “Dusasana, bring Draupadi hit.”

Dusasana skyndte seg til slottet for å adlyde sin bror. Han fant Draupadi og sa til henne: “Din husbond har tapt deg i et terningspill, og nå tilhører du Duryodhana. Kom med meg til slottsgården.”

“Jeg tror deg ikke,” sa Draupadi.

“Du vil tro det når du blir med til slottsgården,” svarte Dusasana, “Kom!”

“Jeg nekter.”

“Ikke gjør det, ellers sleper jeg deg dit.”

“Det våger du ikke,” sa Draupadi.

“Det tror du. Kommer du, eller skal jeg dra deg?”

“Jeg nekter.”

Dusasana tok tak i hennes lange hår og slepte henne gjennom slottet, rom etter rom, mens hofffolkene så forferdet på. Og Duryodhana ropte:

“Dusasana, ta hennes sari av. Den tilhører nå meg.”

“Du våger ikke!” brølte Bhima.

“Ti still!” brølte Duryodhana tilbake. “Dusasana, gjør som jeg sier.”

Dusasana tok tak i sarien og begynte å dra den av.

Draupadi falt på kne og ropte: “Krishna! Krishna, hjelp!”

“Ha! Ha!” lo Duryodhana.

“Fortsett, rop på Krishna. La oss se om han kan hjelpe deg nå!”

Draupadi fortsatte sin syngende påkalling av Krishna, “Krishna! Krishna!”

Og plutselig holdt Duryodhana opp å le. Alle stirret på Dusasana. Jo mere han trakk, jo lenger ble sarien. Han begynte å svette så det rant fra pannen, sarien lå i større og større haug på bakken. Til sist ga Dusasana tapt, kastet sarien han holdt i hånden ned og satte seg.

Ingen sa noe på en lang stund. Da lød Bhimas stemme som en trompet: “Duryodhana, idag har du handlet ille. Dette kommer du til å lide for. Her blandt alle disse vitner lover jeg en dag å drepe deg med mine bare hender, og jeg skal slite av Dusasanas høyre hånd fordi den har dradd i Draupadis hår.”

Med disse ord forlot pandavene Kunti, sin mor, og dro for å bosette seg i skogen. Og Draupadi fulgte dem.

EKSILET

Pandavene slo seg til i en tett skog. Det var ikke lett å finne frukt og røtter til dagens måltid, og nesten hver dag gråt Draupadi av oppgitthet. Dharmaputra var ute av seg for dette. Han startet en faste og ba til solguden i flere dager. En dag åpenbarte solguden seg for

ham med et kar i hendene. "Dharmaputra," sa han: "i dette karret vil du finne så mye mat dere trenger to ganger om dagen, en gang om morgenen og en gang om aftenen. Ta imot den og ta godt vare på den."

Draupadi var lykkelig for gaven. Nå kunne hun gi brødrene mat uten å koke i det hele tatt!

I Hastinapur var Duryodhana fremdeles misfornøyd. Han ønsket enda mere lidelser for sine fettere. Så en dag så han en ny sjanse. Durvasa var en meget hellig mann, men kjent for å være svært hissig. En dag kom han til Hastinapur.

Da sa Duryodhana til ham: "Mine fetre bor i Kanyakaskogen. De ville bli meget glade om du dro ut og besøkte dem."

Durvasa syntes det var et godt forslag. Han dro av sted, sammen med et følge på flere hundre av sin følgesvenner. Duryodhana visste godt at pandavene ikke ville kunne servere mat til så mange mennesker, og da ville Durvasa bli rasende og sannsynligvis forbanne dem. Det ga Duryodhana stor glede å forestille seg dette.

Durvasa nådde frem til pandavenes hytte om ettermiddagen. Draupadi ønsket dem velkommen og sa: "Pandavene kommer om en stund. Sett dere ned så lenge."

"Jeg vil ikke sitte ned nå, mine disipler og jeg går ned til elven for å bade. Ha mat ferdig til oss når vi kommer tilbake."

Durvasa gikk, og Draupadi satte seg fortvilet ned. Solgudens kar var allerede tømt for morgnens mat, og i den ville det ikke bli mere mat før kvelden kom. Hva skulle hun gjøre? Durvasa kom til å bli rasende og forbanne dem, og

de hadde nok lidelser som det var. Hun ønsket ikke å føre mere ondt over dem.

"O Krishna! Hva skjer med oss nå?" brast det ut av henne mens hun gråt.

Da så hun plutselig en skygge i døråpningen. Hun så opp, og der sto Krishna.

"O Krishna, du kommer når jeg trenger deg mest."

"Hva er i veien?"

"Jeg er i en forferdelig situasjon," svarte hun og fortalte hele historien.

Krishna smilte og sa: "Ja, det blir ille når Durvasa kommer tilbake og ser at du ikke har et måltid ferdig til ham og hans disipler. Hva vil du gjøre?"

"Ikke gjør narr av meg. Jeg ber jo deg om hjelp."

"Javel. Gå å hent karret."

"Hvorfor det?"

"Fordi jeg ber deg om det," var Krishnas svar.

Draupadi ba ham forklare det, men Krishna bare smilte. Så hentet hun karret. Krishna tok det i hendene og så så nøye ned i det.

"Ah," sa han, "det er enda ett riskorn igjen i det."

"Ikke gjør narr av meg," ba Draupadi igjen. "Hva gagn har jeg av ett riskorn?"

"Kvinnfolk!" utbrøt Krishna. "Så utålmodige dere er bestandig."

Han tok riskornet ut og svelget det. Så sukket han mett og tilfreds, som om han hadde spist et stort måltid.

Akkurat da steg Durvasa og hans folk nettopp opp av elven. Og plutselig var de slett ikke sultne lenger. De følte seg like mette som om de hadde spist et stort måltid. Durvasa stoppet opp og rynket pannen mens han tenkte. "Hva kan være meningen med dette?" undret han. Så forsto han at dette var

Krishnas verk. Han innså også at han ikke skulle bedt Draupadi om mat til så mange menn. Hvor skulle hun tatt maten fra? Han innså sin feil og ristet på hodet.

På tilbakevegen til byen møtte Durvasa pandavene. Til dem sa han: "Si til Draupadi at vi ikke trenger noe mat. Vi reiser videre."

Enda en gang hadde Krishna kommet Draupadi til undsetning.

ARJUNA OG KIRATA

De tolv årene i eksil var nesten omme. Brødrene satte seg ned for å planlegge det trettende året. Det ville bli det viktigste og vanskeligste året.

"Før det trettende året begynner," sa Dharmaputra, "vil jeg at du, Arjuna, drar til Himalaya. Der skal du hente Shivas våpen."

"Trenger vi det?" spurte Bhima.

"Ja, for Duryodhana kommer til å nekte å gi oss tilbake kongeriket. Vi må sloss for å vinne det. Det er jeg viss på."

Draupadi var forferdet. "Dere blir drept alle fem," utbrøt hun. "Fetrene deres er mektige og har en stor hær. Dere har ingen ting."

"Vi har venner som vil hjelpe oss," svarte Dharmaputra.

"Vi må ha Krishna på vår side," sa Arjuna.

Bhima var enig. "Ja, med Krishna kan vi vinne hvilken som helst krig."

"Alt dette planlegger vi siden," mente Dharmaputra. "Arjuna må dra med en gang og komme tilbake med våpenet."

Neste dag tok Arjuna avskjed med Draupadi og brødrene, og etter mange eventyr

nådde han Himalaya. En dag han gikk i tykk jungel, løp et svært villsvin forbi ham. I neste sekund hadde han pilen på buen og skjøt, og dyret falt omkull. Da han nådde dit dyret lå, fant han ikke en, men to piler i det. Hvem hadde skutt den andre pilen? To mennesker, en mann og en kvinne, kom frem mellom trærne. Mannen holdt en praktfull bue i hendene, og pilekoggeret hang over skulderen hans. "Det villsvinet er mitt," sa mannen. "Jeg traff først."

"Hva er det du sier?" svarte Arjuna forferdet. "Det er mitt. Jeg skjøt først."

"Ikke motsi meg. Jeg skjøt først og det er mitt," insisterte mannen.

"Hvem er du?" spurte Arjuna.

"Jeg er Kirata, en jeger," var svaret. "Jeg bor her i jungelen. Du må være enig i at dyret er mitt."

"Selvfølgelig er jeg ikke det," svarte Arjuna sint. "Jeg vet at jeg skjøt først, og derfor er det mitt."

"Jeg tror deg ikke."

Arjuna ble enda sintere. "Hvordan våger du å snakke slik til meg. Det skal du straffes for. Gjør deg rede til å forsvare deg, for nå skal vi kjempe om retten til dyret."

Kiratas kone flyttet seg, og mennene tok buone frem. Begge var gode skyttere. Ingen ga opp og ingen vant. Til slutt la Arjuna ned våpenet for å kjempe med bare hendene. Mannen gjorde likdan. Men begge var like sterke, og Arjuna kunne ikke vinne over mannen. Kirata var ikke engang andpusten, mens Arjuna hikstet etter pust. Da stoppet Arjuna et øyeblikk og så på Kirata. Mannen sto og smilte. "Hvem er

han?" tenkte Arjuna. Han lukket øynene og ba til Shiva. I neste øyeblikk åpnet han øynene og falt ned for Kiratas føtter. "Du er Shiva!" ropte han.

"Ja, det er jeg," var svaret. "Jeg er glad for å se at du er en utmerket bueskytter!"

Arjun reiste seg med et strålende smil.

"Jeg ble virkelig bekymret da jeg ikke klarte å vinne over deg."

"Hvorfor det?" spurte Shiva. "Var det fordi du trodde du var den beste bueskytter i verden?"

"Ja," svarte Arjuna stolt. "Er jeg ikke det?"

Shiva var enig. "Jo," sa han, "du er det, og derfor vil jeg gi deg mitt våpen. Vær forsiktig når du bruker det. Det er et dødelig våpen. Den som har det, kan aldri overvinnnes."

Med disse ord ble Kirata og hans kone usynlige, og bevæpnet med Shivas våpen vendte Arjuna tilbake til sine brødre.

DØDENS INNSJØ

Brødrene bestemte seg for å tilbringe det trettende året i Viratas kongerike.

"Vi må forkle oss," sa Dharmaputra. "Jeg fremstiller meg som en minister i kongens råd. Bhima, hva vil du være?"

"Du er jo så fet og svær at det er lett å gjenkjenne deg," tenkte Arjuna høyt.

"Jeg vil være kokk," smilte Bhima. "Alle kokker er fete, og dessuten er jeg sikret nok mat. Disse tolv årene er nesten blitt min død!"

Alle lo høyt. Bhima hevnet seg ved å mobbe Arjuna. "Arjuna, kan ikke du kle deg ut som en kvinne? Du både synger og danser ganske bra," sa han.

"Tror du ikke jeg klarer

det?" sa Arjuna utfordrende. "Naturligvis kan jeg det. Jeg er vakker, og hvis jeg kler meg med omhu, blir jeg en nydelig kvinne."

"Ja, selvfølgelig," forsikret Bhima. "Du kommer til Viratas hoff som kvinne. Men du må skaffe deg et fint navn. La oss se, vent ja - Brihannala! Det er et fint navn."

"Bra. Jeg skal være en kvinne og mitt navn skal være Brihannala. Enig."

Dharmaputra lo. "Hva betyr dette, Arjuna? Du er vel ikke helt alvorlig?"

"Selvfølgelig mener jeg det. Jeg skal undervise hoffets damer i sang og dans."

Tvillingene bestemte seg for å passe Viratas hester og okser.

"Og hva skal Draupadi gjøre?" spurte Bhima.

"Ikke vær bekymret for meg. Jeg kan lage nydelige blomsterkranser, og kan selge dem til dronningen", sa hun

Etter alle disse planene dro pandavene til Viratas kongerike. Ved middagstid var de både sultne og tørste og gikk lenge og lette etter vann. Tilslutt ba Dharmaputra den yngste broren, Sahadeva, om å klatre opp i et høyt tre og prøve å speide litt videre omkring, mens de andre hvilte under treet.

Fra toppen av treet så Sahadeva en innsjø lenger borte, og han tilbød seg å hente vann til de andre mens de hvilte. Hurtig gikk han gjennom skogen til han nådde bredden av en stille og klar innsjø. Han var meget tørst og løp for å drikke. Men før han nådde bredden, lød en stemme: "Ikke drikk av vannet før du har besvart mine spørsmål."

Sahadeva så seg rundt, men så ingen, bare en stork som sto

der. Sahadeva trodde han hadde hørt feil. En fugl kan ikke snakke. Derfor bøydde han seg og drakk. Øyeblikkelig falt han død om.

Forgjeves ventet brødrene. Tilslutt gikk Nakula, Arjuna og Bhima, en etter en, for å se hva som var hendt. Den mystiske stemmen snakket til dem, de hørte ikke på den, drakk av vannet og falt døde om.

Dharmaputra satt sammen med Draupadi og ventet, mere og mere bekymret.

“Hvorfor kommer de ikke tilbake,” sa han. “Dette er merkelig.”

“Jeg går og finner det ut,” tilbød Draupadi seg. “Vent her, jeg er snart tilbake.”

Hun gikk, og ble meget forferdet da hun fikk se dem alle ligge døde ved bredden av sjøen. “Hvordan er dette skjedd,” tenkte hun, “det er ingen sår å se på dem.”

Så så hun det kjølige vannet og sprang for å slukke tørsten. Storken stoppet også henne med de samme ordene, og heller ikke hun lot seg stoppe. Hun knelte ned og drakk og falt død om.

Da heller ikke Draupadi kom tilbake, glemte Dharmaputra både tretthet og tørst og gikk til han fant dem alle ved bredden av sjøen. Da ropte han forferdet, “Hvem kan drepe Bhima, den sterkeste i verden, og Arjuna, den største kriger. Her har jo ikke vært noen kamp. Hvordan er de drept?”

Han så seg omkring og så storken. Fuglen sa: “De døde fordi de ikke hørte på meg!” Dharmaputra ble forbauset over å møte en talende stork, men han spurte ikke om det var mulig. Han var først og fremst interessert i å få vite hva som var skjedd! “Hva ba du

dem gjøre?” spurte han. “Jeg sa at de ikke måtte drikke av vannet før de hadde svart på mine spørsmål. Det ville de ikke lytte etter, derfor døde de. Nå advarer jeg også deg. Ikke drikk av vannet før du har svart på mine spørsmål.”

“Jeg vil prøve å svare på dine spørsmål. Du er i sannhet en mektig fugl, ellers kunne du ikke ha drept mine brødre.”

Fuglen spurte Dharmaputra mange spørsmål om liv og død, mennesket og religion, og Dharmaputra svarte etter å ha tenkt lenge på hvert spørsmål. Fuglen var tilfreds med svarene og skiftet plutselig skikkelse. Der fuglen hadde stått, sto nå Yama, dødsguden. Yama sa: “Du er i sannhet en vis mann. Husk alltid å følge sannhetens veg, så vil du seire til slutt. Nå får du tilbake dine brødre og Draupadi.” Yama forsvant, og brødrene og Draupadi ble levende igjen.

Så fortsatte de reisen. Da de nærmet seg Viratas hovedstad, forkledde de seg, og en etter en tok de tjeneste hos kongen. I elve måneder var de der uten at noen kjente dem igjen. Men i den tolvte måneden fikk Draupadi problemer. Kongens bror ble forelsket i henne, og en dag fridde han.

“Jeg har fem menn. Hvordan kan jeg gifte meg med deg?” svarte Draupadi.

“Bry deg ikke om det. Dem kan jeg drepe. Ingen er sterkere enn jeg.”

“Bhima er sterkere enn du.”

“Bhima? Etter tretten år i jungelen er han enten død eller halvdød.”

Det hjalp ikke hva Draupadi sa, mannen fortsatte å fri til henne hver dag. Da Bhima fikk vite dette, ble han rasende, og en natt så han sjansen til å

drepe han. Kongens bror hadde vært en venn av Duryodhana, og nyhetene om hans død nådde snart Hastinapur.

Da Duryodhana hørte hvordan han var blitt drept, sa han: “Han var en meget sterk mann. Bare Bhima kan ha drept ham. Det betyr at Bhima er ved Viratas hoff. Karna, gjør hæren rede. Vi angriper Virata med en gang. Ennå er ikke de tretten årene omme, og hvis pandavene blir gjenkjent, må de tilbringe enda tolv år i eksil. Det vil ta knekken på dem.” Duryodhana var skikkelig fornøyd. Han handlet hurtig.

I løpet av noen dager var hans hær på veg mot Viratas hovedstad, der det ble panikk da folk hørte at de kom. Virata selv samlet sine folk og prøvde å forberede seg på angrepet. Bhima ble henrykt da han hørte om det kommende slaget. Han sprang til Virata og ropte: “Gi meg også tillatelse til å dra med hæren.”

“Men du er jo bare en kokk,” sa Virata forbauset. “Min hær består av soldater, ikke kokker.”

“Jammen jeg er ingen kokk,” klaget Bhima, “Jeg er Bhima. Bhima! Forstår du, pandaven.”

“Mener du at du er Bhima, pandaven?”

“Ja, ja,” skyndte Bhima seg å svare, meget lettet.

“Kom da. Men vent. Hvor er dine brødre?”

“Der er Dharmaputra,” sa Bhima og pekte på en av kongens rådgivere.

“Hvor?”

“Her er jeg”, sa Dharmaputra og gikk bort til dem.

“Hva? Du er Dharmaputra?” ropte Virata.

“Du får flere overraskelser,” smilte Bhima. “Vent til du møter Arjuna.”

De red avgårde for å møte Duryodhanas hær, og plutselig stoppet Virata vognen, mens han ropte: "Hvem er det? Er det en kvinne som styrer en stridsvogn?" Og det var en kvinne som sto der i vognen. Men mens de så på, falt det lange håret av, smykkene falt av, og tilslutt sto det en mann der. "Men det var jo en kvinne, og nå ser jeg en mann," stammet kongen.

"Det er Arjuna," flirte Bhima.

"Arjuna? Mener du at Arjuna har bodd her som dansepike i ett år?" Virata var nå totalt forvirret. Og slaget startet. Hæren som kom mot dem, ble ledet av Drona, Duryodhana og Karna.

Drona var den første som gjenkjente Arjuna. Han ble virkelig glad da han så igjen sin favorittlev. Men Duryodhana kjente ham også igjen og ropte glad: "Nå må pandavene vende tilbake til jungelen i tolv år til!"

"Hvorfor det?" spurte Drona.

"Fordi de er gjenkjent, og de tretten årene ennå ikke er gått!"

"Der er jeg redd du tar feil, Duryodhana," svarte Drona. "De tretten årene var over for noen dager siden."

Duryodhana ble rasende. Først ville han ikke tro det, men da Drona fikk overbevist ham, trampet han av frustrasjon. "Karna, la det blåses til kamp øyeblikkelig!" tordnet han. Og hærene møttes i en voldsom slagummel. Kampen var hård, men Viratas hær var for god for Duryodhana. Kauravaene ble slått og flyktet over hals og hode.

Tilbake i Viratas slott var pandavene i stort humør.

"For en nytelse å slå Duryodhanas hær på flukt," sa Arjuna.

"Og sånn som de flyktet da

vi jaget dem," klukket Bhima.

"Ja, det er vel og bra," sa Dharmaputra bekymret. "Men nå er Duryodhana blitt rasende, og jeg tviler på at han vil gi oss Indraprastha tilbake."

"Bli her mens dere sender bud til ham," foreslo Virata. Det gjorde de, og budet kom tilbake med beskjed om at hvis de ville ha Indraprastha tilbake, ville de måtte sloss for det.

SLAGET

Krigsforberedelsene begynte. Arjuna sa: "Jeg drar til Krishna og ber ham stå på vår side. Hvis han er med oss, kommer vi til å vinne."

"Det er rett," sa Dharmaputra. "Dra med en gang. Vi har ingen tid å miste."

Arjuna dro, men da han kom til Dwarka, fant han Duryodhana der allerede. Slottsvakten ble sendt inn til Krishna for å si at de var kommet. Han kom tilbake og sa at Krishna sov, men ba dem komme inn og vente. De ble fulgt inn i Krishnas rom. Han lå og sov på sin seng av sandeltre. En vakker trone sto ved hodet av sengen, og ved fotenden var det spredd et teppe av gull. Duryodhana satte seg uten å nøle på tronen. Arjuna satte seg ved Krishnas føtter. De ventet i taushet. Etter en stund våknet Krishna, strakte seg og gned seg i øynene. Da han åpnet dem, falt blikket rett på Arjuna. Så hørte han Duryodhanas stemme, snudde seg og så ham og.

Duryodhana sa: "Krishna, jeg kom hit først og bør derfor ha førsteretten. Jeg ber om din hjelp i den krigen som kommer."

"Sant nok, du kom først, men jeg så Arjuna først," svarte

Krishna. "Jeg vil handle rettferdig mot begge. Jeg tilbyr hele min hær til den ene. Til den andre tilbyr jeg meg selv. Men jeg kan bare være vognstyrer, for jeg har bestemt at jeg ikke vil kjempe i denne krigen."

"Jeg vil ha din hær," svarte Duryodhan uten å nøle et øyeblikk.

"Den er din," svarte Krishna med et smil.

"Da går jeg med en gang, for det er meget å forberede," sa Duryodhana og forlot dem. Han var meget fornøyd.

Krishnas hær hadde de beste soldatene, og hvis Krishna ikke selv ville sloss, hvilken nytte ville det da være i å ha ham?

Arjuna derimot var lykkelig over å ha Krishna på sin side, selvom han bare ville være vognstyrer.

Da de to armeene var samlet, marsjerte de til slagmarken på Kurukshetra-sletten.

Om morgenen den dagen slaget skulle begynne, sto hærene overfor hverandre i slagorden. Krishna var vognstyrer for Arjuna. Men mens de sto der, så Arjuna Drona, han så sine fettere, han så sin grandonkel og andre onkler på den andre siden, og han snudde seg og sa: "Krishna, hvorfor skal vi sloss? Vi sloss jo mot våre egne. Vi kommer til å drepe dem. Er ikke det en stor synd?"

Som hærleder løftet han hornet for å la signalet til kamp lyde, men senket det igjen i stor tvil og ulyst.

"Nei, det er ingen synd!" svarte Krishna. "Dine fettere har handlet urett. De har stjålet kongeriket fra dere med urettferdighet, og det er rett at dere sloss for å vinne det tilbake."

"Men hva oppnår vi ved å vinne kongeriket hvis vi må drepe våre egne venner og

slektninger for å få det? Jeg vil ikke ha kongeriket. Jeg snur!"

"Hva? Vil du gi opp krigen?"

"Ja. Jeg vil ikke drepe min egen slekt."

"Arjuna, aldri hadde jeg trodd du skulle snakke slik. Glem ikke at du alltid må kjempe for sannhet og rettferdighet. Selvom det er din egen slekt på den andre siden, må du likevel kjempe. Det det gjelder, er ikke hvem du kjemper mot, men hva du kjemper for," sa Krishna. Lenge måtte han undervise Arjuna om rett og galt, om liv og død. Og alt dette finner vi i den hellige boken som kalles "Den høyestes sang", *Bhagavadgita*.

Hærene sto og ventet, i tvil og forvirring. Men tilslutt var Arjuna overbevist og hel i sin beslutning. Han hevet hornet, hærropet lød, og krigen begynte.

I dagevis varte slaget. Hver kveld var slagmarken dekket av lik, av mennesker og av dyr. Ingen av sidene maktet å vinne over den andre. Og pandavene led under denne unødige nedslaktingen. En av krigens vondeste scener skjedde en dag Arjuna var langt borte på en annen kant av slagmarken. Dharmaputra kalte til seg Abhimanyu, Arjunas sønn, og sa: "Drona har i dag satt hæren i en hjulformasjon. Bare Arjuna vet hvordan denne formasjo-

nen kan brytes. Har han lært deg det?"

"Ja, men han har ikke vist meg hvordan man kommer ut av den."

"Det skal du ikke frykte," sa Dharmaputra. "Du kan gå først, men vi skal være like bak deg."

Abhimanyu var stolt over oppdraget. Han var bare seksten år, men like tapper som sin far. Han hoppet opp i sin vogn og smelte med pishen. Vognen for hen over den ujevne slagmarken, og før kauravaenes hær kunne stoppe ham, hadde han brutt formasjonen og var innenfor fiendens linjer. Pandavene var like bak ham, men likevel klarte Jaydrath, en av Duryodhanas generaler, å stoppe dem rett før de kom igjennom. De kjempet hardt, men maktet ikke å nå igjen sin nevø.

"Bhima, vi må igjennom," sa Dharmaputra.

"Bror, det er bare Arjuna som kjenner vegen," svarte Bhima.

"Vi vet ikke hvor Arjuna er," sa Sahadeva. "Blir vi her, blir vi alle drept."

Bhima red bort, og tilslutt ga også de andre brødrene opp og red bort, mens de dro Dharmaputra etter seg.

Abhimanyu så seg tilbake. Hvor ble det av onklene? Men kauravaene flokket seg om ham. Fryktløs og forferdelig tok han opp kampen mot dem. Pilene regnet mot ham, men han sto fremdeles. Drona fulgte kampen, og tilslutt sa han, "Gutten er for god for våre menn. Vi kan ikke nedkjempe ham."

"Hva skal vi gjøre?"

"Karna, du og jeg og fire andre av de største krigerne må angripe ham slik at hver angriper hver sin del av kroppen hans. Bare på den måten kan vi drepe ham."

Slik ble det at gutten sto

omgitt av kauravaenes sterkeste krigere. Hans øyne var allerede matte av smerte, men han så på dem og kjempet til en pil traff ham i hjertet, og spillet var over. Dronas plan var kronet med hell. Seiersropet lød.

"Dette vil lære pandavene en lekse," sa Duryodhana.

"Kanskje dette får dem til å overgi seg."

"Ikke bedra deg selv, Duryodhana," sa Drona.

"Pandavene overgir seg aldri."

"Hva med Arjuna? Hans sønn er død."

"Det vil gjøre ham enda mere bestemt på å drepe oss, de syv mennene som drepte hans sønn."

"Du har aldri et oppmuntrende ord, har du?" sa Duryodhana og gikk, uten å vente på svar.

ARJUNAS HEVN

Pandavene fikk beskjeden om Abhimanyus død, og alle fire brøt ut i gråt og høy klage. Dharmaputra anklaget seg selv. "Jeg har drept gutten," sa han. "Jeg sendte ham i døden. Hva kan jeg si til Arjuna? Hvordan kan jeg fortelle ham at jeg har drept hans sønn?"

"Ikke snakk slik," trøstet Bhima, "det var ikke din feil."

"Selvfølgelig var det min feil. Jeg tvang ham jo til å gå, selv etter at han hadde sagt at han ikke visste hvordan han skulle komme ut av formasjonene."

De satt i leiren, triste og fulle av hjertesorg. Ved solnedgang kom de andre delene av hæren inn i leiren, der ingen leirild var tent, og alle gråt. Stillhet og mørke hersket. Arjuna som kom sammen med Krishna, la også merke til det. "Krishna, hva er hendt. Leiren er så stille og mørk?"

De kom til brødrene som satt med tårer over hele ansiktet, og Krishna

spurte, "Dharmaputra, hva er skjedd? Hvorfor gråter alle?"

Og Arjuna så seg omkring og spurte: "Hvor er Abhimanyu? Alle de andre er her, men hvor er min sønn?"

"Arjuna, jeg har drept din sønn," gråt Dharmaputra. Og han fortalte alt som var skjedd den dagen.

Arjuna gråt ikke. Han ropte ikke opp. Men han ble meget vred, ikke på sine brødre, men på Duryodhana og hans krigere som hadde drept ham så grusomt. Og vreden rammet Jaydrath, han som hadde stoppet brødrene. "Uten ham, var min sønn ikke drept. Ham skal jeg drepe først. Imorgen skal jeg drepe den mannen før solen går ned, eller jeg skal drepe meg selv."

Med dette løftet sang buestringen hans, og Krishna blåste i sin konkyllie. Brødrene ble glade, for de visste at Arjuna kom til å holde sitt løfte.

Kauravaene feiret guttens død. De var sikre på at pandavene nå ville vende tilbake til livet i skogen og oppgi krigen. Da hørte de klangen av buestringen og lyden av Krishnas konkyllie.

"Hva betyr det?" spurte Duryodhana. "Jeg trodde Abhimayus død ville skape panikk i pandavenes leir."

"Sa jeg ikke at sønnens død ville gjøre Arjuna til en enda farligere fiende," sa Drona. "Nå må vi høre hva våre spioner forteller."

Spionene fortalte om Arjunas løfte. Duryodhana ble både redd og sint. Han visste at fetteren alltid holdt sine løfter. Til sine krigere sa han: "I morgen må vi alle beskytte Jaydrath. Lykkes vi det, må Arjuna drepe

seg selv. Det vil bety slutten på pandavene."

"Duryodhana, slutt med dine falske forhåpninger," sa Drona. "Ingen i din hær kan overvinne Arjuna. Hans sønn kunne vi overvinne bare fordi Arjuna selv ikke var her. Hvorfor bedrar du deg selv og oss?"

"Aldri har du noe oppmuntrende å si," sa Duryodhana, rød av sinne.

"Hvordan kan jeg det, når jeg vet at du kjemper en kamp du taper? Du kan ikke slå pandavene!"

"Hvorfor går du ikke over til dem, da? Hvorfor blir du her hos meg?" spurte Duryodhana.

"Fordi jeg er din hærsjef, og jeg svikter deg ikke selvom jeg vet at vi taper."

Duryodhana var for sint til at han klarte å si noe, og bare gikk.

Neste morgen gikk Jaydrath til Duryodhana og sa: "Jeg vil ikke bli drept av Arjuna. Jeg drar tilbake til mitt eget kongerike."

"Ikke vær redd, Jaydrath. Mine beste krigere skal vokte over deg," sa Duryodhana. "Arjuna skal måtte kjempe seg igjennom tre formasjoner før han når deg. Selv skal jeg lede første formasjon."

Dette var krigens fjortende dag. I begge leire var spenningen stor. Ville Arjuna holde sitt løfte?

Solen sto opp og slaget startet. Pandavene var i morderisk humør og drepte til høyre og venstre. De kom til første formasjon, der Drona var forsvarer. Krishna vendte hestene bort.

"Vil du ikke sloss med meg?" spurte Drona.

"Du er min læremester," svarte Arjuna. "Jeg kan ikke kjempe mot deg. Ønsk meg lykke til."

Krishna kjørte vognen med stor dyktighet gjennom første formasjon, men da de kom til

andre, møtte de Duryodhana. Han kjempet voldsomt, men nå var det middag, og Jaydrath fremdeles langt unda. Han pepret Duryodhanas kropp med piler, slik at kauravaen flyktet, sterkt såret.

Kvelden nærmet seg. Ennå gjensto tredje formasjon. Duryodhanas soldater blokkerte vegen, og Arjuna møtte dem en etter en og beseiret alle. Så stormet han mot Jaydrath. De to kjempet, men de var omtrent likeverdige. Nå var kvelden der snart. Duryodhana så opp mot himmelen. "Se," sa han til Karna, "det er snart tid å kalle til slutt på dagens kamp. Jeg tror ikke Arjuna klarer å drepe Jaydrath idag."

Plutselig ble dagen mørk. Kauravaene løftet et seiersrop, "Jaydrath er reddet! Arjuna klarte ikke å holde sitt løfte."

Men Krishna hvisket til Arjuna: "Det er ikke kveld ennå. Jeg har skjult solen. Drep Jaydrath nå."

Nettopp da senket Jaydrath buen og så med håp opp på den mørke himmelen. Arjuna kastet ikke bort tiden. Pilen hans kuttet hodet av kroppen på Jaydrath. I samme øyeblikk gled mørket vekk, og solens aftenståler skinte blekt over slagmarken. Arjuna lot buestringen klinge, og Krishna blåste i konkyllien.

Alle på slagmarken visste at Arjuna hadde drept Jaydrath.

DRONA OG KARNA DØR

Hver kveld hadde krigen tatt pause ved solnedgang til neste soloppgang. Men denne dagen ga Duryodhana ordre om at de skulle fortsette kampen. Nå ville han ha Arjuna drept øyeblikkelig.

Bhima brakte skrekk overalt hvor han for frem. Han brukte bare klubben sin, som ingen andre kunne løfte. Han klubbet ned alle han traff av kauravaenes folk, og når han brølte, flyktet alle som skremte rotter. Drona fyllte også alle med skrekk der han kjempet. Han hadde drept tusenvis av menn denne dagen. Krishna sa til Dharmaputra: "Ingen kan stoppe Drona. Det blir ingen levende tilbake hvis han ikke blir stoppet."

"Hvordan skal vi stoppe ham?"

"Det er bare en utveg. Du må fortelle ham at hans sønn er drept."

"Men hvordan kan jeg det? Hans sønn lever jo."

"Det er sant, men bare ved å lure ham, kan du overvinne ham. Hvis han ikke blir drept, kan du ikke vinne."

"Men hvorfor må jeg komme med løgner?"

"Fordi han vet at du aldri lyver. Han vil ikke tro noen annen. Derfor vil han tro det, hvis det er du som forteller ham at hans sønn er død."

"Jeg har aldri sagt en løgn, og jeg vil ikke redde mitt kongerike med en løgn."

"Nei, kanskje ikke for å redde ditt kongerike, men kanskje for å redde dine menn? Drona massakrerer dem."

Dharmaputra var helt fortvilet. Krishna hadde rett. Drona måtte dø, ellers ville han utslette hele pandavenes hær, og det i denne natt. Også brødrene hans var bekymret. Deres eldste bror hadde aldri løyet. Burde han gjøre det nå? Da fikk Bhima en ide. Han for inn blandt fiendehæren i den ene hensikt å finne og drepe en elefant med navnet Aswathama. Det var også

Dronas sønns navn. Bhima svingte klubben, og drepte menn og dyr mens han lette etter elefanten. Endelig fant han den, og lot klubben falle med hele sin styrke over dyrets hode. Så ropte han av sine lungers fulle kraft:

"Aswathama er død!
Aswathama er død!"

Dette ropet nådde Dronas ører. Han stoppet kampen og lyttet nøye. Aswathama var hans eneste sønn som han elsket høyt. "Hvis min sønn er død, vil ikke jeg heller leve lenger," tenkte han. "Men jeg må være sikker. Jeg går og spør Dharmaputra."

Og Drona gikk for å lete etter den eldste pandavaen, som ventet på ham og grudde for det øyeblikk han skulle si sin første løgn. Drona kom. "Er Aswathama virkelig død?" Og Dharmaputra svarte, med øynene senket mot jorden: "Ja Aswathama er død."

Dronas hjerte brast, og han mistet all interesse for slaget. Han gikk til Duryodhana og sa: "Jeg har besluttet å gi opp kampen. Min sønn er død."

"Men Arjuna ga ikke opp da hans sønn døde. Hvorfor skal du da gjøre det?" spurte Duryodhana.

"Jeg er en gammel mann. Jeg kan ikke leve når min sønn er død."

Drona gikk bort til utkanten av slagmarken og la ned sin bue og sitt kogger. Mens han gjorde det, kom en pil som skilte hodet fra kroppen hans.

"Hvem skjøt?" ropte Duryodhana.

"Draupadis bror," svarte Karna.

"Jeg har mistet den dyktigste hærsjefen, Karna. Nå må du overta hæren. Husk at du engang svor å vise at du var en

bedre bueskytter enn Arjuna."

"Ja, jeg lovet det, første gang jeg møtte deg. Jeg tar over hæren. Ønsk meg hell og lykke."

Karna var glad for å overta som hærsjef. Han oppmuntret sine menn, og hærene tørnet sammen. Bhima med klubben møtte Dusasana i slaget, han som hadde trukket sarien av Draupadi og trukket henne etter håret. Bhimas øyne lyste røde av vrede. "I dag skal jeg oppfylle mitt løfte fra tretten år tilbake. Jeg skal slite din hånd av, Dusasana, fordi du trakk Draupadi etter håret."

Duryodhana og Karna sto like ved og så det. Og for øynene på dem kastet Bhima Dusasana overende, knuste hodet hans og slet høyre hånden av. Så danset han rundt den døde kroppen fordi løftet var oppfylt. "Og nå," tenkte han, "nå skal jeg drepe Duryodhana!"

Et annet sted på slagmarken møtte Arjuna Karnas sønn og drepte ham. Også Karna sørget dypt da han hørte det. Vill av sorg angrep han pandavene for å hevne sin sønn. "Nå skal jeg drepe Arjuna," tenkte han. Han kjørte sin vogn over marken til han kom ansikt til ansikt med Arjuna.

"Kom og kjemp, Arjuna," ropte han. "Idag har du drept min sønn. Forbered deg på å møte døden."

De to krigerne braste sammen. Rundt dem samlet de andre seg for å se. Lenge sloss de. Til slutt bestemte Karna seg for å bruke det grufulle slangevåpenet hans første læremester hadde gitt ham. Det betydde sikker død for den mann som ble truffet.

Krishna så det og gjenkjente det. Da det fløy mot Arjuna, presset Krishna vognhullet hardt ned i bakken, slik at pilen

fløy over Arjunas hode. Den traff bare hjelmen som falt til marken. Karna ble ute av seg og fortsatte kampen med skarpere piler. Plutselig sank hans vogn ned i en våt flekk på marken. Han hoppet ned av vognen for å trekke den opp. Da så han Arjunas bue med pil på strengen. "Stopp!" ropte han. "Du kan ikke skyte mens jeg er våpenløs."

Arjuna lo. "Kan jeg ikke det? Var du mere ridderlig da syv av dere omringet min sønn og drepte ham?"

Karna hang med hodet. Arjuna følte plutselig medlidenhet med ham. Han klarte ikke å drepe ham mens han var våpenløs. Han senket buen.

Det så Krishna og han sa strengt, "Arjuna, drep Karna!" Arjuna løftet langsomt buen igjen. Hans skarpe pil skar hodet av Karna, og kroppen falt overende.

DURYODHANAS DØD

Duryodhana var full av sorg. Karna, hans beste venn, var død. Han hadde mistet to av sine beste krigere og hadde ingen til å sette i deres sted. "Kauravaenes tid er omme," tenkte han. "Nå er det for sent å beklage denne krigen, som var så unødvendig. Så manges liv jeg har forvoldt." Duryodhana var også hardt såret. Han søkte seg bort fra slagmarken og gikk til han fant en innsjø. Vannet så kjølig innbydende ut, og han stupte uti. Han sto i vannet så bare hodet var over.

På slagmarken lette pandavene etter Duryodhana. Bhima hadde sett ham gå, og de undret seg over at han hadde forlatt sine menn midt under

kampene. De fulgte samme veg som Duryodhana, til de så ham ute i vannet.

"Duryodhana, hvorfor har du forlatt slagmarken?" spurte Dharmaputra.

"Ikke fortell oss at du har flyktet?" spottet Bhima.

Ordene stakk i Duryodhana. "Jeg har ikke flyktet. Jeg har mistet mine venner og slektninger i krigen. Jeg vil ikke leve lenger."

"Hva med kongeriket ditt?" spurte Bhima. "Gir du det opp?"

"Jeg bryr meg ikke om det lenger."

"Det er ord som lyder merkelige i din munn," sa Dharmaputra. "Er ikke det nokså sent å si? Det var du som ønsket krigen. Hvorfor flykte nå?"

Duryodhana ble sint. Han gikk opp av vannet og grep klubben sin. "Jeg vil kjempe mot dere, en etter en," sa han, "for å vise at jeg ikke er feig!"

"Jeg kjemper først," sa Bhima. "Husker du løftet mitt for tretten år siden? Nå skal løftet holdes."

"Du er sikker på deg selv," hånte Duryodhana. "La oss begynne."

Kampen varte lenge, men Krishna hvisket til Arjuna at det bare var et spørsmål om tid, for Duryodhana var altfor trett, både i sinn og kropp. Endelig løftet Bhima klubben og traff Duryodhana i låret så benet brakk. Han falt overende, stønnet og blødde langsomt til livet rant ut. Bhima ville knuse hodet hans med en gang og hadde allerede løftet foten for å trampe på ham, da Dharmaputra stoppet ham.

"Er du gal," sa han. "Det var en ærlig kamp, og du vant. Nå dør han. Hvorfor øke hans smerter. Hvorfor vil du være unødig grusom?"

Den døende Duryodhana stønnet enda av hat og frustrasjon. "Dere har vunnet ved urette midler," anklaget han dem for. "Hvis det hadde vært fair play, ville dere vært døde alle sammen."

"Hvis det hadde vært fair play, ville ikke krigen blitt utkjempet i det hele tatt," minnet Dharmaputra ham på.

Duryodhana snudde hodet vekk. Pandavene forlot ham og gikk tilbake til slagmarken. Duryodhana lå tilbake, døende og forlatt.

Krigen var over, men hadde ikke brakt glede for noen.

Altfor mange var døde.

Duryodhanas blinde far, kong Dhritarastra, hadde mistet alle sine hundre sønner i krigen. Pandavene hadde også mistet sine sønner i krigen. De hadde vunnet sitt kongedømme for en høy pris, og de var fulle av sorg.

Da alle de døde hadde fått sine seremonier, dro pandavene til Hastinapur i sine fine vogner. Folket kom ut for å hilse sin nye konge, Dharmaputra, velkommen. Brødrene gikk inn i slottet der de hadde tilbrakt sin barndom, og der de hadde mistet sitt kongedømme på grunn av et terningspill. Krishna førte Dharmaputra til fedrenes gamle trone, og der ble han kronet til konge mens de gamle vedaer ble messet sammen med hymner som ble sunget.

AVSLUTNINGEN

Dharmaputra regjerte både lenge og vel, og under hans klokskap blomstret livet. Nød og ulykke ble overvunnet, og folk fra fjerne land flokket seg ved Dharmaputras hoff for å høre hans kloke råd og lære

visdom av hans styresett.

Etter femten år omgitt av omsorg og kjærlighet, bestemte Kunti og Duryodhanas foreldre seg for å flytte ut i skogen og bo der. Pandavene kunne ikke tenke seg å bo uten sin mor, og de prøvde på alle måter å overtale henne til å bli i byen. Men hun sto fast i sin beslutning. Til slutt ga de seg, og bygget en stue til dem i skogen, og alt de trengte ble gitt dem. Der bodde de gamle lykkelig i mange år. Så skjedde det plutselig at stuen brant ned, og de gamle brant inne. Først nektet pandavene å akseptere at deres mor var død. Hun hadde alltid vært der og støttet dem gjennom alle prøvelser. Hennes død ga dem et stort sår i hjertet, som de hadde vanskelig for å leve med.

Da kalte Dharmaputra en dag sine brødre sammen og sa: "Brødre, jeg har besluttet å forlate landet og reise bort. Jeg skal bare ordne alt etter meg."

"Hvor skal du dra?" ville brødrene vite.

"Jeg skal til Himalaya."

"Tillat meg å bli med," bønnfalt Bhima. Arjuna og tvillingene reiste seg og sa det samme.

"Men hvem skal ta vare på folket og kongeriket?" spurte Dharmaputra overrasket og forferdet. "Og hvorfor skulle dere bli med? Jeg vil dra fordi jeg ikke har noen glede av livet lenger. Jeg vil leve resten av mine dager i bønn."

"Det vil vi også," sa brødrene.

"Men hvem skal passe kongeriket? Vi kan ikke forlate folket uten konge?"

"Nei," sa Bhima, "men Abhimanyus sønn, Parikshit, kan overta, selvom han er en ung gutt."

Da smilte Dharmaputra. "Ja, vi kan krone ham til konge."

Neste dag forberedte de kroningen, og da det var gjort, gjorde brødrene seg klar til å dra. Draupadi vokter på dem, og da de skulle dra, kom hun og ville være med. "Men det er umulig!" sa Dharmaputra.

"Hvorfor?"

"Fordi reisen er lang og farlig. Vi kan ikke ta deg med."

Men Draupadi lot seg ikke bevege. "Der dere kan gå, kan jeg gå," sa hun.

Brødrene forsto at de ikke kunne nekte henne det. Kledd i dyreskinn og bark dro de ut på sin lange reise.

Like etter at de forlot Hastinapur, kom det en hund som sluttet seg til dem. Den spiste det de ga den, og den sov der de sov. Trofast og vaksom fulgte den dem til tross for alle vanskeligheter. Pandavene nærmet seg etter hvert Himalaya. De var trette, men de ville ikke gi opp. Med blikket festet på toppen, begynte de oppstigningen.

Draupadi fant oppstigningen meget hard. Hun pustet og peste, og plutselig falt hun overende, og før brødrene kunne hjelpe henne, var hun død. Hennes død rammet brødrene hardt, og de satt lenge tause rundt hennes døde legeme. Så begravde de henne og fortsatte reisen. Og hunden fulgte dem. Men de var ikke gått langt før tvillingene først, og så Arjuna og Bhima falt døde om. Dharmaputra sørget dypt, men han var fast bestemt på å gå videre.

Plutselig åpenbarte Indra seg for Dharmaputra. Han sa: "Dharmaputra, gudene er fornøyd med deg. Jeg er kommet for å bringe deg til himmelen. Kom med meg."

"Jeg blir med, hvis du også tar med deg hunden min," svarte Dharmaputra.

Indra var forferdet. "Umulig! En hund kan ikke komme inn i himmelen!" sa han.

"Da vil heller ikke jeg dit."

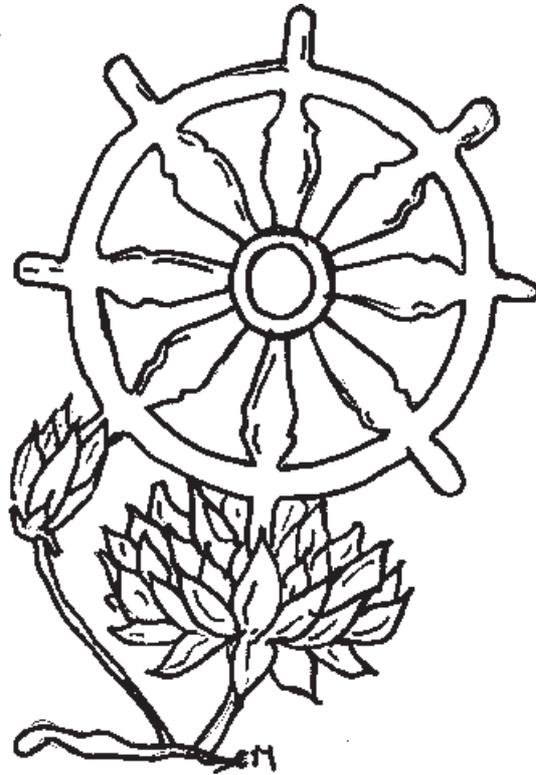
"Hva? Nektet du å komme til himmelen på grunn av en hund?" spurte Indra vantro.

"Ja. Denne hunden har fulgt meg trofast på hele reisen. Jeg kan ikke svikte den nå. Så du må ha meg undskyldt."

Mens Dharmaputra ennå snakket, forandret hunden skikkelse, og der den hadde stått, sto nå guden Dharma foran ham. Og Dharma sa: "Jeg kom for å prøve din lojalitet og din rettferdighetssans. Jeg er tilfreds med deg. Kom, gå inn i himmelen. Der har du din egen plass som er gjort i stand til deg!"

Og slik gikk Dharmaputra inn i himmelen.

BUDDHISME

INNHOOLD:

FORTELLINGEN OM BUDDHA - 48

JATAKA FORTELLINGER - 68

PRINS VESSANTARAS FULLKOMNE GAVMILDHET - 73

SANNHETEN OM HVORDAN VERDEN ER - 80

BUDDHISTISK BARNEOPPDRAGELSE - 83

FORTELLINGEN OM BUDDHA

Siddharta Gautama, den historiske BUDDHA, er aldri oppfattet som en gud eller som guddommelig. Han var et menneske som nådde fullkommen innsikt i virkelighetens og menneskelivets vesen, og som siden ble den store LÆRER for dem som søkte og søker den samme innsikten.

For buddhister gir fortellingen om ham både en levende innføring i hans undervisning og samtidig et eksempel til etterfølgelse når det gjelder livsstil og verdier.

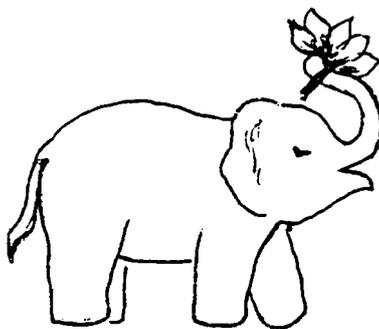
I de buddhistiske pubertetsritene blir gutter og jenter kledd som prinser og prinsesser og feiret med kongelig prakt før de legger av seg klærne og slik symbolsk gir avkall på rikdom og ære for å leve som munk og nonne en kort periode. Slik viser de sin vilje til å følge prins Siddhartas eksempel.

DEN LYKKEBRINGENDE FØDSEL

For mange, mange år siden skjedde det noe som fikk stor betydning for hele verden. Det skjedde i et lite kongedømme i det nordlige India. Den gode kong Suddhodanas kone, dronning Maya, lå og sov og hadde en forunderlig drøm. Hun drømte at hun så et hvitt lys som skinte rett ned på henne fra himmelen, og i strålene fra lyset så hun en praktfull hvit elefant med tre par støtter. Elefanten i lyset kom nærmere og nærmere dronningen, og til slutt fløt den liksom helt inn i kroppen hennes. Dronning Maya våknet og var fylt av en større lykke enn hun noen gang hadde følt.

Hun løp til kongen, og

sammen gikk de til de kloke rådgiverne ved hoffet og spurte hva denne merkelige og vidunderlige drømmen kunne bety. Og rådgiverne svarte: "O, Deres majestet! Denne drømmen er enestående og opphøyet! Den betyr at dronningen skal føde en sønn, og denne prinsen skal en dag bli en mektig mann. Ikke bare dere foreldre, men hele verden skal prise seg lykkelige over at dronningen skal få et så enestående barn!"

Da kongen og dronningen hørte dette, ble de overlykkelige. Kongen ble ekstra glad, for han lengtet etter en sønn som en dag skulle ta over styret i kongedømmet etter ham, og nå så det ut som hans inderligste ønske skulle oppfylles.

På den tiden var det vanlig at når en kvinne skulle føde, dro hun hjem til sine foreldres hus. Så da tiden kom at barnet skulle fødes, forlot dronning Maya og mange av hennes venner og hoffdamer kongens slott og tok fatt på reisen til hennes barndomshjem. Men de hadde ikke reist langt, før dronningen ba dem stoppe så hun kunne hvile seg. Hun visste at det ikke var lenge igjen før barnet kom. De var nådd til de vakre hagene i

Lumbini, og dronningen gikk inn i hagen for å finne et godt sted der hun kunne føde. Sagnene sier at til og med dyrene og plantene i hagen lot til å forstå at et enestående barn var i ferd med å komme til verden, og at de gjerne ville hjelpe til. Et stort tre bøyd en av sine mektige grener ned slik at dronningen kunne nå den med sin høyre hånd, og mens hun støttet seg til den, fødte hun sin sønn.

Hoffdamene var helt forundret over hvor vakker han var, og hvor fredfylt han lå i armene dere. Over hele landet gikk det som en bølge av fred og lykke i alle sinn. Menneskene glemte sine bekymringer. De holdt opp med å krangle og følte bare godhet og vennskap for hverandre. Noen så regnbuen i skyene, og også andre skjønne og vidunderlige tegn ble sett. Vise menn over hele riket merket seg disse tegnene på fred og lykke og sa til hverandre i stor glede: "Sikkerlig er det idag skjedd noe lykkebringende! Se alle disse vidunderlige tegn. Idag er det fullmåne i den fjerde måned. Dette må være en merkedag!"

Men dronning Maya visste ikke at hennes glede over å ha fått en sønn ble delt av alle levende vesener i hele riket i samme stund. Hun tok sin nyfødte sønn i armene og vendte tilbake til kongsslottet.

Med jubel hilste kong Suddhodana sin dronning og sin sønn velkommen. Store fester ble holdt, og fargerike bannere prydet alle steder i riket. Det fulgte en tid av glede og fred. Så stor glede fulgte

med fødselen at foreldrene bestemte seg for å gi prinsen navnet "Siddharta", som betyr "den som har skapt alt godt".

De vise menn kom med nye forutsigelser om barnet. "O konge, prinsens fødsel er omgitt av de mest lykkebringende tegn. Din sønn vil bli enda mektigere enn du selv når han vokser opp!" sa de. Kongen ble meget stolt da han hørte slike profetier, og han tenkte: "Hvis disse vise menn får rett, vil min sønn kanskje en dag regjere ikke bare over mitt kongerike, men i hele verden! For en ære for meg og min slekt."

De første dagene etter fødselen kom det mange mennesker til slottet for å se den nye prinsen. En av disse gjestene var en gammel mann som het Asita. Asita var en eneboer som bodde alene langt inne i en fjerntliggende skog. Han var kjent som en meget hellig mann. Kongen og dronningen ble forundret over at Asita hadde forlatt sitt hjem i skogen for å komme til hoffet og hilste ham med stor respekt og sa: "Vi er dypt beæret over at du kommer på besøk til oss, O hellige lærer. Fortell oss hvorfor du er kommet hit så vi kan tjene deg etter beste evne".

Asita svarte: "Jeg takker dere for den varme velkomsten. Jeg er kommet en lang veg for å besøke dere på grunn av de underfulle tegn jeg har sett den siste tiden. Man forteller meg at den sønn dere har fått, vil oppnå stor åndelig visdom, og at det vil komme alle i riket til gode. Siden jeg har viet hele mitt liv til forsøket på å nå en slik fullkommen visdom, skyndte jeg meg hit for selv å se dette barnet."

Dette gjorde sterkt inntrykk på kongen, og han løp til

sengen der den lille prinsen sov. Han tok sin sønn forsiktig i armene og bar ham til Asita. En lang stund satt den gamle hellige mannen og så på barnet uten å si noe. Så trådte han noen skritt tilbake, sukket tungt og begynte å gråte. Da ble kongen og dronningen meget forferdet. De fryktet at noe var galt med barnet. Med tårer i øynene falt kongen på kne og ropte: "O hellige lærer, hva så du som fikk deg til å gråte? Har ikke både du og alle andre vise sagt at min sønn skal bli en mektig mann som vil nå den høyeste kunnskap? Men nå, når du har sett ham, begynner du å gråte! Betyr det at prinsen kommer til å dø ung, eller at det vil skje ham noe forferdelig? Han er mitt eneste barn, og jeg elsker ham høyt. Si meg hurtig hva du har sett, for mitt hjerte skjelver av frykt og sorg."

Da beroliget Asita de engstelige foreldre og ba dem med et vennlig smil å ikke bekymre seg. "Jeg gråter ikke over noe ondt som vil skje prinsen. Nå når jeg har sett ham, ser jeg klart at han vil vokse opp til å bli mere enn en mektig mann. Jeg ser spesielle tegn på dette barnet. Det stråler lys ut fra hans fingre, og alt sier meg at hans framtid vil bli strålende. Ikke vær redde! Jeg gråt ikke for barnet. Jeg gråt for meg selv. For jeg har levet hele mitt liv i søken etter sannhet og vegen som fører til opphør av all lidelse. I dag har jeg sett barnet som en dag vil undervise i alt jeg ønsker å lære. Men når han er blitt gammel nok til å undervise, vil jeg allerede være død. Derfor ble jeg bedrøvet. Hvis din sønn blir hos dere og blir konge etter deg, vil han bli historiens største konge. Men

hvis han beslutter seg til å frasi seg kongemakten, vil hans framtid bli enda mere strålende. Da vil han bli en stor lærer, som viser menneskene hvordan de kan leve i fred og med godhet i sine hjerter. Når han ser verdens sorg og pine, vil dagen komme da han forlater slottet og finner vegen som gjør ende på all lidelse. Dere foreldre må ikke være bekymret, men glede dere over at dere har et slikt vidunderlig barn!"

Asita så enda en gang lenge på barnet før han vandret langsomt tilbake til sin skog. Kongen så ham gå og snudde seg til sin sønn. Han var glad for at ingen fare truet sønnen, men tenkte ved seg selv, "Asita sier at Siddharta enten vil bli en stor konge eller en stor lærer. Så bra om han kan bli en stor konge *først*. Da vil jeg være stolt over en slik berømt og mektig sønn. Så kan han bli en hellig mann slik som Asita når han blir like gammel som han. Hvis han vil."

Med slike tanker sto kong Suddhodana med barnet på armen og drømte om berømmelse for sin sønn engang i framtiden.

DEN GODE PRINSEN

Da barnet ennå var meget lite, døde hans mor dronning Maya. Kort før hun døde, sa hun til sin søster:

"Om en kort stund kan jeg ikke lenger selv ta vare på barnet mitt. Kjære søster, ta godt vare på Siddharta for meg etter at jeg er borte." Søsteren lovet at det skulle hun gjøre. Hun elsket den lille prinsen og oppdro ham som sitt eget barn.

Prinsen vokste og ble en klok, vakker og varmhjertet

gutt. Hans far, kongen, ordnet det slik at han fikk undervisning av kongerikets beste lærere, og han viste hurtig sin fremragende intelligens. Etter noen dager med undervisning kom lærerne til kongen og sa: "Deres majestet, prinsen trenger ikke oss lenger. Etter bare noen få undervisningstimer har han lært alt vi kan lære ham. Han har faktisk lært oss noen ting vi aldri har visst før." Da kongen hørte dette ble han enda mere stolt av sønnen, og han tenkte: "Med en slik intelligens vil min sønn ganske visst vokse opp og bli en klok og mektig konge." Dette gjorde ham meget lykkelig!

Det var likevel noe annet enn intelligensen som gjorde denne gutten så fremragende. Han hadde en meget vennlig, mild og kjærlig natur. Lekekameratene hans likte å rase og leke krig og sloss med hverandre, men prins Siddharta var meget stillferdig og likte å være alene. Han elsket alle de små dyrene som holdt til i slottsparkene, og han ble venner med dem alle sammen. Dyrene visste at prinsen aldri ville skade dem, og derfor var de aldri redd for ham. Til og med de ville dyrene, som flyktet hvis noen andre nærmet seg, kom og hilste på ham når han kom inn i hagen. De nærmet seg ham uten frykt og spiste av hånden hans, og han hadde alltid med seg mat til dem når han kom.

En dag, da prinsen satt i hagen, fløy det en flokk hvite svaner over hodet hans. Plutselig for det en pil opp i luften og traff en av dem. Den falt til jorden og landet ved føttene til prinsen med pilen i vingen. "Å, du stakkars svane," hvisket Siddharta og løftet den sårede

fuglen forsiktig opp, "ikke vær redd, jeg skal ta vare på deg. La meg ta ut denne pilen." Så trakk han langsomt ut pilen med den ene hånden, mens han strøk med den andre hånden for å berolige den redde fuglen. Prinsen hadde med seg en spesiell salve og gned den inn i vingen, mens han hele tiden snakket lavt og vennlig så ikke fuglen skulle bli redd. Til slutt tok han av seg silkeskjorten sin og svøpte den rundt fuglen for å holde den varm.

En kort stund etterpå kom en annen liten gutt løpende inn i hagen. Det var prinsens fetter, Devadatta. Han bar på en bue og et pilekogger og var veldig opphisset. "Siddharta, Siddharta," ropte han, "kjempenyheter! Jeg traff en svane! Du skulle sett meg. Jeg traff den med første skuddet! Den falt ned her i nærheten. Hjelp meg å lete etter den."

Men så fikk han øye på en av sine piler som lå på bakken ved Siddhartas føtter, og den hadde blod på seg. Og da han så nøyere etter, så han at prinsen holdt noe i armene, og han skjønnte at det var svanen han lette etter. "Hei, du har tatt svanen min!" hylte han. "Gi meg den! Jeg skjøt den, og den er *min!*". Devadatta grep etter fuglen, men prinsen holdt fast, og han greidde også å holde fetteren på avstand så han ikke klarte å røre fuglen.

"Jeg fant denne fuglen liggende her og blø," sa prinsen meget bestemt, "og jeg har ikke tenkt å gi den til *noen* så lenge den er såret!"

"Jammen den er min!" ropte Devadatta om igjen og om igjen. "Jeg skjøt den, og jeg hadde rett til å skyte den, og du har stjålet den fra meg! Gi meg den eller så *tar* jeg den fra deg!"

De to guttene sto der og kjeklet en stund. Devadatta ble sintere og sintere, men Siddharta nektet å gi ham svanen. Til slutt sa prinsen: "Når to voksne er uenige på denne måten, får de prøvet saken sin i retten. Der får begge forklare seg om sin side av saken for en gruppe kloke mennesker. Og så bestemmer de kloke menneskene hvem som har rett. Jeg synes at du og jeg skal gjøre det på samme måten."

Devadatta likte ikke ideen noe særlig, men siden det så ut til å være den eneste måten han kunne håpe på å få svanen tilbake på, gikk han med på det. Så de gikk til slottet og fremstilte seg for kongen og hans ministre. Hoffolkene smilte til hverandre da de hørte hva guttene ba om. "Tenke seg til at disse barna vil ha oss til å bruke vår dyrebare tid på noe så lite som en fugl!" Men kongen svarte, "Både Siddharta og Devadatta er kongelige prinser, og jeg er glad for at de bringer sine konflikter frem for oss. Jeg mener det er meget viktig at fremtidige herskere venner seg til hvordan denne retten arbeider. La rettssaken begynne!"

Så guttene fikk hver sin tur til å beskrive hva som var hendt. Deretter prøvde ministrene å avgjøre hvem av guttene som hadde rett til fuglen. Noen av dem tenkte at siden Devadatta skjøt fuglen, tilhørte den ham og med rette. Mens andre tenkte: "Siddharta fant svanen, derfor bør den tilhøre ham." En lang stund snakket og argumenterte de over denne saken.

Til slutt kom det inn i retten en *meget* gammel mann ingen husket å ha sett før. Men fordi han så klok ut, fortalte de ham historien om guttene og

svanen. Da han hadde hørt hva de fortalte, sa han frem sitt syn. "Enhver setter sitt eget liv høyere enn noe annet i verden. Derfor mener jeg at svanen tilhører den personen som prøvde å *redde* livet dens og ikke den personen som prøvde å *ta* livet dens. Gi svanen til Siddharta."

Alle var enige i det den gamle kloke mannen sa, og de besluttet å la prinsen beholde fuglen. Men når kongen senere prøvde å finne den gamle mannen og belønne ham for hans klokskap, fant han ham ingen steder. "Dette var meget merkelig," tenkte kongen. "Jeg undres på hvor han kom fra, og hvor han gikk hen." Men ingen visste det. Dette var bare en av de mange uvanlige tingene som hendte med prinsen. Derfor tenkte mange at han i sannhet måtte være et meget spesielt barn.

EKTESKAPSTURNERINGEN

Prinsen vokste og ble eldre, og hans godhet gjorde at alle elsket ham. Men hans far var bekymret. "Siddharta er altfor mild og følsom", tenkte han. "Jeg vil at han skal vokse opp og bli en stor konge, og konger må være sterke og kraftige. Men prinsen er mer interessert i å sitte alene i hagen enn å lære hvordan han skal være hersker. Jeg er redd for at han snart skal få lyst til å forlate slottet og begynne å leve det ensomme livet til hellige menn som Asita. Hvis han gjør det, blir han aldri en stor konge!"

Disse tankene bekymret kongen hele tiden. Han sendte bud på sine mest betrodde rådgivere og spurte dem hva han burde gjøre. En av dem

svarte etter å ha tenkt seg lenge om: "O konge, din sønn sitter og drømmer om *andre* verdener bare fordi han ennå ikke har bundet seg til noe i *denne* verden. Finn en kone til ham, la ham gifte seg og få barn, så vil han snart holde opp å drømme og bli interessert i å lære seg å styre et kongerike."

Dette syntes kongen var en strålende ide. Han inviterte til stor fest på slottet dit alle de unge damer fra adelen ble invitert. Da det led mot kvelden, ble prinsen bedt om å gi gaver til gjestene, og kongens rådgivere fulgte godt med for å finne ut hvem av de unge damene prinsen så ut til å like best.

Kvinnene, som ikke var annet enn ganske unger piker, var veldig sjenerte når de skulle møte prinsen. Han var så pen, men samtidig så fjern mens han sto foran bordet med gavene. En etter en gikk fram og så sky ned for seg mens de nærmet seg prinsen. Stille tok de imot en smykkesten eller et armbånd eller noe annet, og så gikk de hurtig tilbake til sine plasser.

Til slutt var det bare en igjen. Det var Yasodhara, datter til kongen i naboriket. Da hennes tur kom, gikk hun fram til prinsen uten å være sjenert. For første gang den kvelden så prinsen rett på kvinnen som sto foran ham. Hun var meget vakker, og prinsen ble betatt av henne med en gang.

De sto stille og så på hverandre en lang stund. Så sa Yasodhara: "O prins, hvor er gaven til meg?"

Prinsen rykket til som om han våknet av en drøm. Han så ned på bordet med gavene og så at det var tomt. Alle gavene var allerede gitt til de andre gjestene. Han tok sin egen ring

som han hadde på fingeren, og ga henne den og sa: "Ta denne. Den skal være din." Yasodhara tok i mot ringen med stor ynde og gikk langsomt tilbake til plassen sin.

Rådgiverne så alt dette og løp til kongen i stor glede. "Herre konge", ropte de, "Vi har funnet den fullkomne brud til prinsen. Det er prinsesse Yasodhara, datter til din nabo, kong Suprabuddha. La oss dra med engang til denne kongen og arrangere ektepakten mellom hans datter og din sønn."

Kong Shuddhodana ga sitt samtykke og dro like etter på besøk til Yasodharas far. Kongen hilste ham vennlig velkommen og sa: "Din sønn er ganske sikkert en flott ung mann, men jeg kan likevel ikke gi min datter bort til hvem som helst. Det er mange unge prinser som vil gifte seg med henne, og de er alle sammen flotte unge menn. De er dyktige ryttere, bueskyttere og mestrer alle kongelige sportsgrener. Hvis din sønn vil gifte seg med min datter, må han konkurrere med de andre frierne, slik det er skikken hos oss."

Slik ble det arrangert en stor turnering for frierne, med Yasodhara som førstepris. Kong Shuddhodana var igjen bekymret og tenkte: "Min sønn har aldri vist den minste interesse for krigersport. Hvordan skulle han kunne vinne denne turneringen!" Men prinsen fornemmet farens bekymring og sa til ham: "Vær ikke bekymret. Jeg skal gjøre alt det som er nødvendig for å vinne Yasodhara til brud."

Første øvelsen var bueskyting. De andre unge mennene plasserte målskiven langt unna, og likevel traff de alle sammen midt i blinken. Og da turen

kom til Devadatta - for Siddhartas fetter var også en av frierne - traff han ikke bare blinken, men skjøt pilen rett gjennom skiven og ut på andre siden! Alle jublet for hans skudd, men Yasodhara gjemte ansiktet i hendene av engstelse. "Hvordan skal min kjæreste Siddharta klare å slå *det* skuddet," tenkte hun. "Så forferdelig hvis jeg skal være nødt til å gifte meg med Devadatta!"

Men prinsen var full av selvtillit. Da det ble hans tur, plasserte han målskiven så langt unna at folk nesten ikke fikk øye på den. Så tok han en pil fra koggeret og spendte buen. Men prinsen var så sterk at buen brast i to da han spendte den.

"Vær så snill å gi meg en annen bue", ba han, "men en som er mye sterkere så ikke den også brister." En av rådgiverne ropte da: "O prins, det finnes en meget gammel bue på slottet. Den har tilhørt en av våre største krigere i gamle dager. Men siden han døde for mange år siden, har ingen vært sterk nok til å spenne buestrengen på den og langt mindre skyte med den."

"Den skal jeg skyte med," sa prinsen, og alle var forbløffet. Da han fikk buen, bøyde han den meget forsiktig og fikk spent den med stor letthet. Så satte han en pil på strengen, trakk den så langt bakover at endene på buen nesten berørte hverandre, tok sikte og slapp pilen. Twang! Buen sang så høyt at folk i fjerne landsbyer hørte den. Pilen fløy så fort og langt at da den traff blink, stoppet den ikke, men fortsatte å fly til den var ute av syne.

Mengden jublet over skuddet. "Prinsen har vunnet, prinsen har vunnet!!" Men

bueskyting var bare første delen av konkurransen. Neste øvelse var ferdigheten i sverdbruk.

Hver av de unge mennene valgte et tre og viste sin styrke ved å svinge sverdet rett gjennom stammen. En av frierne hugget igjennom et tre med en stammediameter på tyve centimeter, en annen klarte en på tretti centimeter, en annen igjen en stamme på trettifem centimeter.

Så ble det prinsens tur. Han valgte et tre med *to* stammer som vokste tett sammen, og han svingte sverdet så hurtig at han kløvet stammene før noen så hva som skjedde. Sverdet var så skarpt og hugget så jevnt at treet ikke engang falt overende. Det ble stående i fullkommen balanse. Da mengden så det, klaget de høyt: "Han klarte det ikke. Prinsens sverd har ikke engang kløvet den første stammen."

Akkurat da kom et lite vindpust som blåste de avhuggete stammene overende. Mengdens klager ble avløst av jubelrop. "Prinsen har vunnet!"

Den siste konkurransen var rytterkunst. En vill hest som ingen hadde ridd på før, ble ført fram og holdt av flere sterke menn, mens en etter en av de unge mennene forsøkte å komme seg opp på ryggen av den. Men hesten steilet og krummet ryggen og sparket så voldsomt at ingen klarte å sitte på den mere enn et par sekunder. Endelig var det en som klarte å bli sittende slik at de andre kunne slippe taket. Men hesten hoppet og løp så vilt at rytteren ble kastet av, og han var blitt trampet ihjel om ikke folkene hadde trukket ham i sikkerhet.

Mengden krevde nå at

konkurransen skulle avsluttes. "Ikke tving prinsen til å nærme seg hesten. Den kommer til å drepe ham." Men Siddharta var ikke redd. "Mildhet kan være mye sterkere enn rå kraft," tenkte han, og rakte hånden ut og fikk tak i luggen på hesten, mens han hele tiden snakket med lav og vennlig stemme og strøk flankene på den. Slik beroliget han den så den ikke lenger var redd og rasende.

Snart var den så rolig at den begynte å slikke Siddhartas hender. Og mens han hele tiden hvisket beroligende til den, kom han seg opp på ryggen av den og paraderte foran kongene og rådgiverne mens folkemengden jublet. Så bøyde han seg for Yasodharta, den elskelige prisen han hadde vunnet. Konkurransen var over, og Yasodhara var hans. Og han hadde vunnet ved hjelp av sin mildhet og vennlighet like mye som ved sin styrke.

SLOTTENE OG FORNØYELSESPARKEN

Kort tid senere giftet prins Siddharta og prinsesse Yasodhara seg. Kongen ville gjøre alt for at prinsen aldri skulle komme til å ønske seg bort fra kongeriket, og han ga ordre til at det skulle bygges tre praktfulle slott til det unge parret. "Bygg dem så vakre som det er mulig", sa han til byggmesteren. "Jeg vil at de skal bli så skjønne at alle som trer inn i dem, skal tro at de er kommet til himmelen. Et av dem skal være et sommerslott. Det skal bygges av kjølig marmor, og rundt slottet skal det anlegges forfriskende fontener og dammer. Det andre skal være et vinterpalass, varmt

og behagelig. Det tredje slottet skal brukes i regntiden. Legg disse slottene i en stor park med vakker utsikt i alle retninger. Og rundt parken skal du bygge en høy mur, slik at ikke noe ubehagelig eller stygt fra verden utenfor skal komme inn. Alt skal være så fullkomment at prins Siddharta aldri skal fristes til å forlate stedet!”

Kongen gjorde alt som sto i hans makt for å gjøre disse slottene slik at prinsen skulle trives i dem. Han skaffet de dyktigste musikere i riket til å spille der hele dagen og til langt på natt. Alle tjenestefolkene var vakre unge piker og danserinner, og kokkene skulle servere en uopphørlig varierende meny av mat. Ingen ting skulle det finnes i slottene som kunne forstyrre prinsens sinnsro og få ham til ønske seg til et annet sted.

Slik levde prins Siddharta i mange år i disse paradisiske omgivelser. Fra morgen til kveld ble han underholdt på tusen ulike måter. Aldri så han noe som ikke var vakkert, aldri hørte han noe som ikke lød mykt og behagelig.

Hvis for eksempel en av tjenestefolkene ble syke, ble hun flyttet ut av slottet og fikk ikke komme tilbake før hun var frisk igjen. Slik så prinsen aldri noen som var syke eller noe som kunne plage hans milde sinn. Kongen ga til og med ordre om at ingen som snakket med prinsen skulle nevne noe som var trist eller leit. Og når blomstene i hagen begynte å visne, ble de plukket eller fjernet med en gang. En gartner hadde det som sin spesialjobb! På den måten så prinsen aldri noe som visnet eller døde, og han ble fullstendig uvitende om alt som er ubehagelig og

lidelsesfylt i verden.

Tiden gikk som i en drøm. Yasodhara fødte en sønn, Rahula, og alt syntes fullkomment. Kongen var glad og fornøyd siden det så ut som hans planer om å holde prinsen fanget i det kongelige liv så ut til å lykkes så bra. Men skjebnen ville det annerledes. Siddharta, hvis fødsel hadde fått hele skapningen til å juble, skulle ikke tilbringe hele sitt liv i slik ørkesløs velstand. Når tidens fylde kom, skulle han oppdage sitt livs sanne mål.

EN SKJØNNHETENS SANG

En aften etter middag lå prins Siddharta med hodet i Yasodharas fang. Musikerne spillte vakre melodier, og kammerpikene hvisket og lo stille med hverandre. Aftenen var lik så mange av dem prinsen hadde opplevd siden han flyttet inn i palassene hans far hadde bygget til ham. Men denne aftenen følte han seg urolig. Han ba sin yndlings-sanger syngende en sang til å sovne av, en sang som han aldri hadde hørt før.

Sangeren ville gjerne det og begynte å syngende en sang av alle de ordene som falt henne inn, mens hun klimpret stille på strengeinstrumentet sitt. Hun sang om alt det vakre i verden, om fremmede land hun hadde reist i som barn, og om gyldne byer der det bodde lykkelige mennesker. Prinsen var henrykt og spurte sangeren, “Si nå helt sant, er det virkelig slike vakre steder utenfor denne parkens murer? Hvordan lever menneskene i byen? Finnes det ting i denne verden som er vakrere enn det jeg ser her i disse praktfulle palassene? Vær

så snill, fortell meg alt du vet!” “O prins”, svarte hun”, disse palassene er i sannhet praktfulle, men det er mange andre skjønne ting å se i den vide verden. Det er store byer og mindre byer, fjell og daler, fjerne land hvor folkene snakker merkelige språk. Mye har jeg sett, og mye mere har jeg bare hørt om. Dine palasser og parker er i sannhet praktfulle, men det er mye å se utenfor deres murer.”

Da prinsen hørte dette, ble han interessert i å se alle disse fremmede og vidunderlige tingene selv. I mange år hadde han vært tilfreds med å leve innenfor murene rundt palassene og parken og glemte alt som lå utenfor. Men nå ville han dra ut, og han sendte beskjed til kongen at det skulle gjøres istand til en reise ut i byen utenfor parkens murer. Da kongen fikk denne beskjeden fra sin sønn, tenkte han, “Min sønn har lyst til å se vårt kongedømme! Slik skal det være!”

Lenge nok har han levd bak murene. Det er på tide at han ser det kongedømme han en dag skal regjere over.”

ET UVENTET SYN

Kongen ønsket fremdeles å sikre seg at sønnen ikke skulle få se noe som gjorde ham urolig på sin tur ut i byen. Det kunne få ham til å ønske å forlate kongedømmet og følge et liv i ensomhet. Dagen før prinsen skulle dra ut, sendte derfor kongen sine tjenere og soldater ut med beskjeden: “Kongens ordre! I morgen vil Hans kongelige høyhet prins Siddharta besøke hovedstaden Kapilavastu. Pynt alle hus og

gater og la alt se så fargerikt ut som mulig til hans ære. La alle syke og gamle eller på andre måter funksjonshemmede holde seg inne i morgen. Ingen ting skal finnes i byen som ikke er ungt, friskt og vakkert." Og soldatene tok mildt og vennlig alle tiggere i byen og flyttet dem til en del av byen som prinsen ikke skulle besøke. Da morgenen kom, striglet vognstyrreren Channa prinsens yndlingshest, Kantaka, og kjørte gjennom palassets porter med sin kongelige passasjer.

Dette var første gang prinsen så Kapilavastu siden han var en liten gutt, og det var første gang byens borgere hadde sett deres prins. Alle var spendte, og de trykket seg sammen langs ruten han skulle komme for å få et glimt av den vakre unge mannen når han kom ridende. "Så høy og vakker han er!" sa de til hverandre. "Så skinnende øyne og så klar en panne! Vi er sannelig heldige som en dag skal få ham til konge." Også prinsen var henrykt. Byen skinte i all sin glans, ren og pyntet, og overalt var det mennesker som lo og ropte hurra og til og med danset. Gatene han red gjennom, var dekket med blomster som borgerne hadde kastet mot sin kjære prins. "Sangen var riktig", tenkte han glad. "Dette er i sannhet en gylden, vakker og vidunderlig by!"

Men da de hadde kjørt et stykke, så prinsen og hans vognstyrrer en gammel, tvekroket person i mengden, og han så bedrøvet ut. Prinsen hadde aldri sett noe slikt før, så han vendte seg forundret til Channa og spurte: "Channa, hvem er den personen der borte? Hvorfor er han så bøyet, og hvorfor danser han ikke slik

de andre gjør? Hvorfor er ikke hans ansikt like glatt og klart som alle andres, hvorfor er det så blekt og rynket? Hvorfor er han så annerledes enn de andre?" Og Channa pekte på mannen, som var usynlig for alle de andre, og svarte, "Det er jo bare en gammel mann, deres Høyhet." "Gammel?" spurte prinsen. "Har denne mannen vært 'gammel' på den måten alltid, eller ble han slik nylig?" "Ingen av delene, deres Høyhet", svarte Channa. "For mange år siden var denne rynkete mannen ung og sterk som alle de andre du har sett her i dag. Men langsomt har han mistet sin styrke. Kroppen hans bøyde seg, fargen forsvant fra kinnene, han mistet de fleste av tennene sine, og nå ser han ut slik du ser ham." Overrasket og bedrøvet spurte Siddharta videre: "Den stakkars mannen, er han den eneste som lider under alderdommens svakhet? Eller er det flere som ham?" "Men prins, du vet vel at alle må bli gamle? Du, jeg, din hustru Yasodhara, Rahula, alle i palasset - vi blir alle eldre hvert eneste øyeblikk. En dag vil de fleste av oss se ut som denne mannen."

Dette sjokkerte den milde og vennlige prinsen så dypt at han mistet munn og mæle en lang stund. Han så ut som en person som nettopp er blitt vettskremt av et plutselig lyn. Endelig fikk han målet igjen og sa: "O Channa. I dag har jeg sett noe jeg aldri hadde ventet å få se. Blant alle disse unge menneskene skremmer synet av alderdommen meg. Snu vognen og dra hjem. Turen har mistet sin glede for meg. Jeg vil ikke se mere." Channa gjorde som prinsen ba ham. Da de kom hjem, gikk prinsen inn uten å

hilse på noen og skyndte seg opp til sine egne rom. Der satt han lenge alene. Alle la merke til hvor underlig han oppførte seg og prøvde alt de kunne for å sette ham i humør. Men ingen ting hjalp. Til middag rørte han ikke maten, selv om kokken hadde laget hans yndlingsmat. Han hørte ikke på musikken og så ikke på dansen, men satt for seg selv å tenkte, "Alderdom, alderdom, alderdom."

DEN ANDRE REISEN

Kongen hørte om sønnens nedtrykthet og undret seg på hva som var gått galt. "Kanskje han trenger mere adspredelse", tenkte han. "Vi lager en annen tur for ham, men denne gangen skal den gå til en enda vakrere del av byen." Og Channa gjorde Kantaka istand igjen, og igjen kjørte de ut til Kapilavastu. Som sist var gatene pyntet, og folk var igjen begeistret over å se sin prins. Men denne gangen så Siddharta og hans vognstyrrer en syk person midt i flokken av jublende mennesker. Og personen var usynlig for alle de andre.

"Se, Channa!" ropte prinsen. "Hvem er den mannen som hoster så voldsomt, som ryster over hele seg og gråter så sårt?" "Det er en person som er syk, O prins." "Hvorfor er han syk?" spurte han. "Folk blir syke av mange grunner, herre. Kanskje har han spist mat som var bedervet, eller han har frosset slik at han ble forkjølet. Nå er kroppen hans ute av balanse, og han har feber." "Blir glade mennesker som dem vi ser rundt oss her, noen ganger syke?" "Å ja!" svarte vognstyrreren. "En person kan være frisk den ene dagen og syk den neste. Ingen er trygg for sykdom."

For andre gang ble prinsen dypt rystet. Jeg forstår ikke”, sa han, “hvordan folk kan se så bekymringsløse ut når de vet at sykdom kan ramme dem når som helst. Vær snill å dra hjem til palasset. Jeg har sett mere enn nok på en dag.”

Da han kom tilbake, var prinsen enda mere ulykkelig enn forrige gang. Ingen ting fikk ham til å smile, og han ville ikke snakke med noen. Og kongen ble meget bekymret da han hørte om sin sønns sinnstemning. “Jeg har prøvd alt for å holde min sønn tilfreds, men likevel er hans hjerte nå tungt og trist. Jeg må spørre mine rådgivere hva jeg kan gjøre for å få ham glad igjen.”

De foreslo at neste gang prinsen ville ut å kjøre, skulle sangere og dansere bli med. De skulle også besøke en park der prinsen skulle adspredes med all slags underholdning. Så neste gang han ba om å få besøke byen, ble alle forberedelser gjort for å glede og underholde ham. Aldri hadde byen vært vakrere, og alt ubehagelig ble flyttet og fjernet.

DET SISTE SJOKKET

Igjen forlot Siddharta og Channa palasset i vognen. Sammen med dem dro også rådgiverne, musikere og tjenere, så det så ut som en hel parade. Og som før sto det folk langs hele ruten de skulle ta, og de jublet for hele den flotte kongelige prosesjonen.

Men for tredje gang så prinsen og hans vognstyrer et syn som var usynlig for alle andre. En gruppe triste, sørgende mennesker bar en lang kiste, og i kisten lå en kropp dekket med et hvitt klede.

Gruppen gikk langsomt nedover en sidegate bort fra den kongelige prosesjonen.

“Channa, hvorfor ligger mannen i kisten så stille? Sover han? Og hvorfor gråter alle de menneskene? Hvor bærer de ham hen?”

“Det er en død mann, herre. De er på veg til elven, der de skal brenne kroppen hans.”

Prinsen forsto ingen ting. “Hva mener du med “død”? Og hvis de brenner kroppen hans, vil det ikke gjøre vondt? Vær så snill, Channa, forklar hva du mener slik at jeg kan forstå det.”

Og nå forklarte Channa prinsen alle de sannheter om virkeligheten som hans far hadde forsøkt å skjule for ham alle disse årene. “Denne mannen var engang levende, slik du og jeg er nå. Han ble født, vokste opp som barn, ble ung og opplevde gleder og sorger. Han fikk en familie, arbeidet og ble eldre. Så ble han svakere og svakere. Han ble sengeliggende, og tilslutt klarte han ikke engang å kjenne igjen sine nærmeste venner. Han ble dårligere, og tilslutt forlot hans pust kroppen. Og med den siste pusten, mistet han også sin tanke og sin livskraft. Nå er han død. Alt som er igjen, er kroppen som han brukte så mye krefter på å sørge for, mens han ennå levde. Nå ligger den kald og uten følelse. Når familien brenner kroppen, vil han ikke føle noe som helst, for han har allerede lagt den av seg.”

“Fortell meg, Channa, er det uvanlig for folk å dø slik?” Vognstyreren svarte, “Nei, prins, ikke i det hele tatt. Det er sant at det finnes noen mennesker som aldri får sjansen til å bli gamle, og det finnes folk som er syke meget sjelden. Men alle uten unntakelse må dø en dag.”

Disse ordene, sagt så enkelt av vognstyreren, rystet prinsen dypt. “Mener du”, sa han i stor opphisselse, “at en dag skal min hustru, mitt barn, mine venner og jeg selv alle være døde? Og alle disse menneskene jeg ser her i dag, så strålende og glade, skal de også dø? Å, så blind verden er at den kan danse og synges når døden venter på enhver av dem. Hvorfor orker de å pynte seg i så fine klær når de en dag skal dekket med et hvitt klede? Har folk så kort hukommelse at de glemmer døden? Eller har de så sterke sinn at tanken på døden ikke plager dem? Kom Channa, snu vognen og dra hjem. Jeg vil tenke.”

Men Channa kjørte isteden vognen til en vakker hage. Der ventet sangere og dansere fra palasset, sammen med musikere, rådgivere og et vidunderlig måltid. Alle ønsket prinsen hjertelig velkommen og jublet når han steg ned fra vognen. Men prinsen smilte ikke, og sa heller ingen ting. Hans tanker var totalt oppslukt av det han hadde sett denne dagen.

GLEDENE BLEKNER

Alle forsøkte så godt de kunne å få humør i prinsen igjen. Dansepikene flørtet med ham og prøvde å lokke fram et smil i hans vakre, men bedrøvede ansikt. Men Siddharta la ikke engang merke til dem. Han kunne ikke få ut av minnet synet av alderdommen, sykdommen og døden.

En av rådgiverne som så hvordan det var fatt med ham, gikk bort til ham og prøvde å spøke litt. “Siddharta, det er ikke riktig av deg å overse disse elskelige pikene og nekte å ta del i lekene. Kom igjen! Du er ung og

frisk, du skulle more deg. Hva er i veien med deg. Er ikke disse danserne vakre nok synes du?"

Men prinsen svarte ham med en stemme som var like sterk og dyp som torden. "Du har ikke forstått. Jeg har ikke noe imot disse vakre menneskene eller det jeg har rundt meg her. Men når jeg tenker på hvor hurtig deres skjønnhet kommer til å visne og bli borte, klarer jeg ikke glede meg over det lenger. Hvis det ikke fantes alderdom, sykdom og død, da ville jeg også glede meg over alt dette skjønnne. Men når jeg vet hva som venter oss alle i fremtiden, når jeg vet om all denne lidelsen, hvordan kan jeg være tilfreds med gleder som er så forgjengelige? Du, min venn, må ha et sterkere sinn enn jeg hvis du kan glede deg så lett. Men for meg ser alt ut som det brenner av lidelse. Før jeg finner veien ut av denne lidelsen, kan jeg ikke klare å interessere meg for slike gleder i det hele tatt!"

Da ingen ting kunne gjøre prinsen lettere til sinns, ga alle de andre til slutt opp og vendte tilbake til palasset triste og nedtrykte, de og. Men da kongen fikk høre fra sine rådgivere hvordan hans sønn følte det, sørget han så dypet at han ikke kunne sove. "Å, min elskede sønn", tenkte han, "hva kan jeg finne på for å beholde deg her hos meg i vårt kongedømme? Hvilke andre gleder kan jeg gi deg så du vil bli her?" Hele natten lå kongen og var fortvilet og redd for at han skulle komme til å miste sin sønn.

EN SYN SOM GA FRED

Prinsen sank dypere og dypere ned i tungsinn. Det var som han mistet interessen for

alt rundt seg. Han sluttet nesten å spise og begynte å se både blek og syk ut. Både kongen og alle rundt ham var fortvilet over denne forandringen i deres elskede Siddharta.

Så en dag kom han til kongen og sa, "Far, jeg har vært så trist i det siste. Jeg er urolig og vil gjerne få dra ut av palasset enda en gang. Kanskje vil det hjelpe å komme et annet sted."

Kongen var enig med en gang, for han ville bare at prinsen skulle få gjøre det han hadde lyst til og kanskje bli glad igjen. Men som vanlig ba han også noen av sine mest betrodde rådgivere følge med og holde et øye med prinsen. Denne gangen salet Siddharta Kantaka selv og red ut av palasset for å finne et fredelig sted utenfor byen. Han kom ut på bondelandet, og der steg han av hesten. Rådgiverne, som fulgte etter ham, forsøkte å holde fast på oppmerksomheten hans med å fortelle nyheter og småsnakke, men prinsen var uinteressert i alt slikt, og til slutt vandret de avgårde og lot ham være alene.

Han så ut over jordene, der en mann holdt på å pløye med oksene sine som trekkdyr, fuglene sang og solen skinte. "Så vakkert det er her", tenkte han. "Plogfurene ligner småbølger på innsjøen." Han satte seg ned, og for første gang på lang tid slappet han av, og sinnet falt til ro. Men som han satt der begynte han langsomt å legge merke til små ting han først ikke hadde sett. Der plogen hadde gått og laget fine furer i jorden, der så han nå kroppene til hundrevis av små insekter som var drept av plogbladet. Og han så hundrevis av andre som for hit og dit i stor forvirring etter at hjem-

mene deres var ødelagt.

Han la også merke til hvor tungt oksene slet for å trekke den tunge plogen gjennom jorden. Bondens pisk skar dype sår i de svette sidene deres, Og bonden arbeidet også hardt. Akkurat som dyrene glinset han av svette.

"For en elendighetens runddans", tenkte prinsen. "Denne bonden, dyrene hans, fuglene og insektene - hele dagen sliter de for å bli lykkelige og ha det godt og ha nok å spise. Men hele tiden dreper de hverandre, piner hverandre og piner seg selv. Så sørgelig verden er!"

Og prinsens hjerte fyltes av medlidenhet med alle disse lidende vesener. Han hatet å se hvor ulykkelige de var. Han fant seg et tre som ga skygge og begynte å meditere og tenke over det han hadde sett. Han så dypere og dypere inn i hva denne lidelsen var, som han hadde sett, og hans sinn ble stillere og stillere. Han opplevde en stillhet han aldri hadde kjent før. I denne stillheten begynte han å tenke. "Alt som lever søker lykke. Likevel er de fleste blinde i sin uvitenhet og i sine begjær, slik at de aldri finner annet enn sorg og lidelse. Frykt, skuffelse, sult, alderdom, sykdom, død - dette er lønnen de høster etter alt sitt strev! Når jeg har forstått dette, er jeg ikke lenger interessert i de små, forgjengelige gleder her i verden. Jeg vil finne noe som kan gi *varig* fred og lykke. Men hvordan kan jeg være tilfreds med å befri bare meg selv fra lidelse? Jeg må finne en måte å hjelpe alle andre levende på også. De har vært så gode mot meg, og de lider så ondt. Jeg vil lete etter det som kan bringe en ende på all lidelse, og så vil jeg dele det med alle andre."

Da prins Siddharta hadde endt denne *medlidenhetens meditasjon*, åpnet han øynene. Foran ham sto en mann, kledd som en tigger og med klare, rolige øyne og stor fred i ansiktet. Prinsen hadde aldri sett mannen før og spurte hvem han var. Mannen svarte: "Jeg er en som er skremt av all smerten i verden. Jeg er ferdig med alle såkalte gleder man finner sammen med andre, og nå vandrer jeg omkring alene. Jeg har forlatt mitt hjem og bor og sover i huler, i skogen eller hvor som helst. Alt jeg ønsker er å finne den høyeste og fullkomne glede." Da han hadde sagt dette, forsvant mannen som om han var tryllet bort, og prinsen satt igjen både forbløffet og glad.

"Endelig har jeg funnet meningen med mitt liv", tenkte han. "Også jeg skal forlate mitt hjem og begynne min søken etter sann lykke og enden på all lidelse." Med fast besluttsomhet steg han opp på hesten Kantaka og red tilbake til palasset.

FORSAKELSEN

Da han kom hjem, gikk Siddharta med en gang til sin far. Han hilste ham med begge

hender presset sammen foran brystet slik skikken var når man ville be om en gunst, og sa, "Far, jeg ønsker å bli en hjemløs vandrer og søke enden på all lidelse. Gi meg din tillatelse til å forlate palasset." Helt fra gutten var en liten baby, hadde kongen fryktet at han en dag skulle få denne bønningen fra sin sønn. Likevel kom den som et sjokk. Med en stemme tykk av gråt svarte han:

"Kjæreste sønn, glem tanken på å forlate oss. Du er ennå altfor ung til å følge eneboernes liv. Vent til du blir gammel. Bli foreløpig her i Kapilavastu og ta del i styre av landet."

"Far, jeg skal bli her, hvis du kan love meg fire ting. Lov meg at jeg aldri skal bli gammel, at jeg aldri skal bli syk, og at jeg aldri skal bli ulykkelig, og at jeg aldri skal dø. Hvis du ikke kan love meg disse tingene, da må jeg reise med en gang."

Kongen ble forferdet av disse merkelige tankene, og han begynte å bli sint. "Glem slike tåpelige tanker, Siddharta," sa han med høy stemme. Men prinsen var like bestemt. "Hvis du ikke kan redde meg fra lidelsen i alderdommen, sykdom, død og ulykke, da må du sette meg fri slik at jeg kan gjøre det selv. Det er ikke rett å holde meg stengt inne her."

Men nå ville kongen ikke høre mere. Han ga ordre til å sette vakter rundt palasset og passe på at prinsen ikke slapp ut.

UT I FRIHET

Siddharta forlot kongens rom og gikk tilbake til palasset. Han gikk gjennom de rikt dekorerte rommene, hallene med sprudlende springvann, blant musikere og vakre tjenerinner. Men

han så ingen ting. Han hadde bare en tanke i hodet, å komme seg derifra.

Etter middagen den kvelden skjedde det noe merkelig. Alle musikerne, danserne og tjenerne begynte å gjespe og bli så trette, og tilslutt falt de i søvn der de gikk og sto. Til og med Yasodhara falt i søvn sammen med sin lille sønn, Rahula. Prinsen sto lenge og så på de to. Han ville så gjerne holde sin lille sønn enda en gang. Men da ville Yasodhara våkne, og så ville det bli umulig å komme seg bort. Han måtte gå med en gang og meget stille.

Han trådte forsiktig rundt alle de sovende kroppene, kløv ut på taket og klatret ned på bakken. Så gikk han stille bort til stedet der Channa, vognstyreren, sov. Han vekket ham og hvisket: "Skynd deg, Channa, kom og sal på hesten min. Jeg rir bort i natt."

Channa ble meget forskrekket da han hørte det, men han gjorde som prinsen bød ham. Han salte på Kantaka og ledet ham til prinsen. Prinsen klapet hesten og hvisket, "Kantaka, gamle venn, vi må være meget stille i natt. Jeg vil ikke vekke noen av vaktene. Dette er en meget merkelig natt."

Da de tre nærmet seg de tunge ytterportene, åpnet de seg plutselig av seg selv, og de tre red ut i natten. Da de nådde utkanten av byen, snudde Siddharta seg og avla sitt løfte: "Jeg vil ikke vende tilbake til denne vakre byen, Kapilavastu, før jeg har funnet hvordan jeg kan overvinne all lidelse."

De red hele natten og kom til elven Anoma, som er grenselv mellom kongedømmene Sakya og Magadha. Etter at de hadde krysset elven, steg Siddharta av hesten, kledde av

seg sine fine silkeklær og sine juveler og ga alt til Channa og ba ham ta det med tilbake til kongen sammen med hesten. En asket kunne ikke bruke slikt utstyr. Så tok han sverdet sitt og skar av seg sitt lange sorte hår. Og til slutt tok han på seg en oransjefarget munkekappe, tok frem tiggerskålen han hadde med og befalte Channa å vende tilbake til Kapilavastu.

Men Channa ville ikke gå i fra ham. "Hvordan kan jeg fortsette å leve i palasset når du ikke er der?" spurte han. "La meg følge deg."

Men Siddharta svarte nei. "Ta klærne mine og juvelene og gi dem til min far og si ham og si til min hustru at de ikke skal bekymre seg for meg. Jeg går for å søke enden på all lidelse, den som er knyttet til alderdommen, sykdom og død. Så snart jeg har nådd mitt mål, kommer jeg tilbake for å lære både min far, min hustru, min sønn og alle det samme. Da vil alle kunne nå den fullkomne gleden."

Til slutt ga Channa etter. Men nå ville ikke hesten gå. Siddharta måtte snakke lenge med Kantaka før den lot seg overtale til å forlate prinsen. Da den hadde gått bare et lite stykke, snudde den seg og så etter sin herre, og Channa måtte bruke lang tid for å få den til å gå videre. Da de endelig forlot Siddharta, rant det tårer fra hestens øyne, og ikke lenge etter døde den av et knust hjerte.

LÆRETID

Med alle bånd brutt til sitt tidligere liv begynte Siddharta sitt liv som omvandrende asket. Til alle tider har det i India vært mennesker som har vandret omkring uten annet

enn sine klær og sin tiggerskål. De levet av det de fikk og sov der de fant ly. Siddharta fulgte bare et gammelt mønster når han vandret omkring slik. Folk kjente ham nå som en hellig mann, men de visste ikke hvem han var. Han kalte seg bare Gautama.

Så kom han engang til hovedstaden i Magadha, Rajagriha. Der la noen merke til hvor kongelig han førte seg, og de fortalte kong Bimbisara om ham. Da kongen hørte at mannen kalte seg Gautama, forsto han øyeblikkelig at det måtte være sønnen til hans venn og nabo kong Suddhodana. For ryktene om prinsens flukt hadde også nådd kongen i Magadha. Kong Bimbisara dro straks ut for å se etter Siddharta, og da han fant ham, spurte han ham rett ut: "Hva er det du driver på med? Hvorfor går du omkring på denne måten? Har du kranglet med din far?"

Og han bønnfalt Siddharta at han skulle gi opp dette asketiske livet. Han tilbød ham til og med sitt halve kongerike hvis han ville slå seg til ro i Magadha. Men Siddharta bare takket ham og sa at han kunne ikke det. Han brukte lang tid på å forklare kongen hvilken oppgave han hadde pålagt seg selv, og tilslutt måtte kong Bimbisara la ham gå.

SEKS PRØVEÅR

Det første Siddharta gjorde, var å lete opp den vise mannen som hadde forutsagt hvilken veg prinsen kom til å følge allerede mens han var en baby. Mannens navn var Kondanna, og han levde sammen med fire andre menn som også søkte sannheten og var omvan-

drende asketer. Siddharta sluttet seg til disse mennene, og alle seks holdt siden sammen og vandret sammen i flere år.

Han søkte også visdom hos flere forskjellige lærere. De mest kjente lærere i India på den tiden var Alara Kalama og Uddaka Ramaputta. Både Alara og Uddaka sa etter en tid at de hadde lært Siddharta alt det de selv kunne, og at han nå burde overta som lærer etter dem. Men Siddharta selv sa: "Er dette alt dere kan lære meg? Kan dere ikke lære meg hvordan jeg skal slippe døden, sykdommer og alderdom?" "Nei," svarte begge to. "Vi kan ikke lære deg det vi ikke vet selv. Ingen i hele verden kan det du søker."

Sammen med de andre fem asketene fortsatte han å vandre omkring, og hele tiden passet de på å spise veldig lite, sov lite, satt mange timer ubevegelige og forsøkte å temme kroppens behov for å nå indre innsikt.

Siddharta overgikk de andre også i disse øvelsene. De fem mennene sa til hverandre: "Aldri har vi sett noen være mere beslutsom enn denne mannen. Han gir aldri opp. Hvis noen noengang kommer til å nå målet, må det bli han. La oss holde oss nær ham, slik at vi kan lære av ham når han opplyses om den rette veg."

Siddharta ble tynnere og tynnere. Kroppen mistet farge og ble dekket av støv og skitt. Til slutt minnet han om et skjelett! Men han ga ikke opp. I seks år drev han slik rovdrift på seg selv. Han var tjuei år da han forlot sitt hjem, og nå var han trettifem. Da tenkte han en dag: "Er jeg nå nærmere målet enn jeg var for seks år siden? Eller er jeg fremdeles like uvitende? Da jeg var en

prins og levde i luksus, hadde jeg alt et menneske kan begjære. Jeg kastet bort mange år i fornøyelsenes fengsel. Siden har jeg forlatt det livet og begynt min søken. Jeg har bodd i huler og skogen og har spist lite. Men ennå har jeg ikke lært hvordan jeg skal ende lidelsen. Nå ser jeg at det er feil å straffe kroppen på denne måten. Det er en like stor feil som å kaste tiden bort på fornøyelser. For å finne sannheten må jeg følge *vegen i midten*, hverken for mye fornøyelser eller for mye forsakelser."

Han husket hvordan han hadde mediterert etter at han hadde sett den døde mannen. "Etter den meditasjonen var mitt sinn fredfylt og stille", tenkte han. "Da kunne jeg se ting klart for første gang. Jeg vil prøve å meditere slik igjen nå." Men når han så på seg selv forsto han at han hadde sittet altfor lenge uten mat, og han merket hvor trett og svak og skitten han var. Han var så tynn at huden dekket bare skjelettet hans. Hvordan skulle han kunne meditere ordentlig når han var så sulten at han ikke engang kunne tenke klart.

Så han reiste seg med stort besvær og gikk for å bade i elven. Han var så svak at han nesten druknet! Men han kom seg på land og satt og hvilte en stund.

EN GAVE

I en liten landsby i utkanten av den store skogen bodde det en gjeter sammen med sin kone Sujata. Hun hadde nettopp født sitt første barn og var meget lykkelig. Hun tok den fineste melken fra mannens kuer og kokte et nydelig måltid mat av den. Så tok hun maten og bar

den inn i skogen for å ofre den til åndene som hun tenkte bodde der. Hun hadde ofte bedt til disse åndene, og nå ville hun takke dem for sin gode helse.

Da hun kom inn i skogen, så hun Siddharta sitte der. Han var tynn og svak, men ansiktet hans lyste. Sujata ble meget forundret og tenkte: "Aldri har jeg sett en som så slik ut. Kanskje er dette selveste kongen over treåndene!" Derfor tok hun maten og satte den ned foran ham som gave.

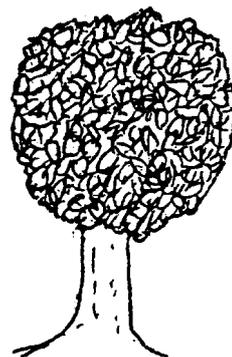
Siddharta åpnet langsam øynene og så maten foran seg. Stille smilte han til Sujata og løftet skålen til leppene og begynte å drikke. Forferdet så hun hvordan kroppen hans ble mere og mere strålende mens han drakk. Da han var ferdig, satte han den ned på bakken igjen og takket henne og sa: "Du trodde jeg var en ånd, men jeg er bare et menneske som søker den sanne virkelighet. Din gave har gitt meg styrken tilbake, og nå vet jeg at jeg kommer til å finne sannheten. Mye godt vil hende fordi du kom med denne gaven idag. Takk!"

Men de fem mennene så at Siddharta tok imot måltidet og drakk det, og de ble meget skuffet over ham. De tenkte at Siddharta nå hadde gitt opp sin søken og ikke lenger ville leve et liv som hellig mann. Enda mere skuffet var de over at han badet. De bestemte seg for at de ikke lenger ville vandre sammen med ham. De ville dra til Benares. I hjorteparken der ville de fortsette sine øvelser.

Men Siddharta var nå styrket nok til at han var rede til å finne det han hadde søkt i alle disse årene. Han reiste seg og vasset over elven og gikk bort til det treet som senere fikk navnet "Opplysningens tre".

DEN STORE KAMPEN

Øyeblikket verden hadde ventet på, var nå kommet. Siddharta, som hadde forårsaket et kongerike for å søke sannheten, nærmet seg treet. Han møtte en mann som bar et fange med høy og ba om å få litt av det. Det ville han sitte på under treet.

Det var stor stillhet i luften. Det var som hele verden holdt pusten og ventet på det som skulle skje. Treet grener bøyde seg ned til ham som om de ville hilse ham velkommen til å sitte under deres skygge. Siddharta la høyet godt til rette og satte seg med ansiktet mot øst. Han la bena i kryss og satte seg i meditasjonsstilling og hvilte hendene i fanget. Så avla han løftet:

"Jeg skal ikke reise meg fra dette stedet til jeg har nådd målet, selv ikke om jeg skal dø her!" Og alle luftens ånder hørte hva han sa og gledet seg. Det var fullmånedagen i den fjerde måned, og solen var i ferd med å gå ned.

Men de gamle historiene forteller at ikke alle gledet seg denne dagen. Det fantes en makt, kalt Mara, som var forferdet og meget vred. For Mara er det navnet de gamle indere ga til de onde makter som forstyrrer vår sinnsro. Mara er grådighet, hat, uvitenhet, sjalusi, tvil og alle andre

giftige ting som bringer menneskene ulykke og sorg. Så da Mara så at Siddharta satte seg under treet og hørte løftet han ga, ble han rasende og tilkalte alle sine sønner og døtre og ropte: "Se hit, alle sammen! Prins Siddharta sitter og mediterer. Hvis han lykkes i å finne vegen ut av all lidelse, hva vil da skje med oss? Vi kommer til å miste all vår makt. Vi kan ikke skade mennesker hvis han lærer dem sannheten. Vi må på alle måter forsøke å forstyrre ham og ødelegge hans konsentrasjon, ellers er vi fortapt."

Og Mara og hans barn prøvde alle midler. De fikk det til å blåse opp til en stor storm med skarpe lyn og lynnedslag. Vinden var så sterk at det så ut som alt kom til å falle overende. Men under treet grener var alt stille, beskyttet av styrken i Siddharta meditasjon.

Da stormen hadde mislyktes, kastet Mara sine tropper av onde ånder, demoner og marekatter mot prinsen. De for mot ham med skrekkelige hyl og skrik. De skjøt på ham med forgiftede piler fulle av hat. Men når pilene traff prinsen, falt de til jorden som kronblader av lotusblomsten. Intet kunne forstyrre prinsens ro.

Da tenkte Mara at siden de skrekkelige synene ikke forstyrret prinsen, ville han kanskje miste konsentrasjonen av forførende syner av vakre damer. Disse skjønne damene danset for ham, men de kunne ikke fange hans tanker. Minnene om palassene hjemme, hustruen og sønnen, musikken, den deilige maten - ingen ting kunne bryte igjennom konsentrasjonen til ham som søkte sannheten.

Mara visste han hadde tapt. Likevel ga han ikke opp. Spottende sa han til prinsen, "Så, du

er den store prins Siddharta? Du tror du er en stor meditasjonsmester? Så mange hellige mennesker har søkt sannheten, og du tror at du vil lykkes? Hvor tåpelig du er. Vet du ikke hvor mye som kreves av forberedelser for å finne den sannheten du søker. Hva har du gjort for å bli verdig å lykkes? Først kastet du bort tjue år med å bare gjøre det du selv ville. Så har du kastet bort seks år med å sulte deg. Og nå sitter du her og tror at innsikten bare vil komme av seg selv. Så tåpelig. Gi opp denne meditasjonen, eller vis meg i det minste at du har et vitne på at du er verdig til å lykkes der andre har mislykkes."

Denne spotten rammet ikke Siddharta. Han løftet bare stille hånden fra fanget, rakte den ut og berørte joda foran seg. Ja, jorden selv var Siddharta vitne! Gjennom utallige jordeliv hadde han vært i verden i ulike skikkelser. Han hadde vist generøsitet og tålmodighet, og han hadde ikke skadet andre levende vesener. Han hadde mediterert over sannheten, og alt dette hadde han gjort hva enten han var mann eller kvinne, rik eller fattig, om og om igjen. Alt dette hadde han gjort for å finne vegen til å ende all lidelse. Og jorden var hans vitne

Mara så at han hadde tapt og svant hen som en ond drøm. Siddharta satt igjen alene. Stormen stilnet og månen skinte klart på himmelen. Luften duftet søtt, og duggen lå lett på gresset. Alt var rede.

OPPLYST!

Siddharta sinn var rolig og avslappet. Langsamt ble konsentrasjonen dypere og innsikten klarere. For sitt indre øye så

han inn i den fjerne fortid. Han så hvordan slutten på et liv ble til begynnelsen på et annet. Døden brakte bare slutten for kroppen, og livet selv fortsatte og fant nye kropper igjen og igjen.

Han så at når et menneske handlet ille i et liv - skadet en annen - da opplevde det sorg i et senere liv. Men når et menneske handlet i kjærlighet, fulgte det lykke senere. Intet ble noensinne tapt. Alt fulgte med fra liv til liv og brakte lidelse eller glede. Han så hvordan alt liv henger sammen. Også solsystemer, stjernene og stjerneåkene i hele universet så han. Og han så hvordan *alt hørte sammen* fra det minste støvkorn til den største stjernen. Og *alt forandret seg* hele tiden, fra vekst til forfall tilbake til vekst. Ingenting skjedde uten årsak i det som gikk foran, og alt som skjedde hadde virkning senere. Han så all verdens lidelse. Han så hvordan alle, fra det minste insekt til den største konge, hele tiden strevde for å stille sine begjær og hvordan de endte i ulykke. Han så at ingen virkelig hadde forstått hvordan alt hang sammen. Alle var blinde. Og i sin blindhet slo de og stjal og drepte for å få det de ville ha, selvom det aldri brakte dem den lykken de søkte. Snart ville de dø, og så ville runddansen begynne forfra.

Han så mennesker kjempe mot det de ikke likte. Hele livet deres var fylt med hat og vrede. Og hver gang de skadet en annen, brakte det dem lidelse senere. De gjennomlevde liv etter liv, mens de skapte stadig mere lidelse for seg selv. De søkte fred, men de fant intet annet enn lidelse.

Endelig så han hvordan all denne lidelsen kunne få en slutt. Hvis bare et menneske kunne se sannheten like klart som han selv nå så den, da ville det bli en slutt på alt strevet for å oppnå nytelser og unngå smerter. Menneskets sinn ville ikke lenger være fylt av grådighet og hat. Han eller hun ville ikke lenger gjøre noe for å skade andre. Slik ville de heller ikke føle seg ulykkelige selv. Når hatet forsvant, ville hjertet fylles med kjærlighet i stedet. Og denne kjærligheten ville gi en fred og en lykke som overgikk alt annet.

Da Siddharta hadde sett alt dette, forsvant det siste spor av mørke fra hans sinn. Han ble fylt av et strålende lys. Han var ikke lenger et vanlig menneske, for han var nå fullkomment opplyst om sannheten. Han var en Buddha. Han hadde nådd sitt mål!

Med et stille smil reiste han seg fra sin meditasjon. Det var morgen, og solen var i ferd med å stå opp i øst.

HVEM SKULLE HAN UNDERVISE FØRST?

All naturen frydet seg på denne strålende morgenen. Friske blomster foldet seg ut overalt, og de sendte en vidunderlig duft opp i luften. Fuglene sang frydesanger, og alle skapninger i skogen glemte sin frykt. På himmelen kunne man se både regnbuen og fargerike skyer, og folk undret seg over et så uvanlig syn. Buddha selv var fylt av lykke. Han var så glad over å være fri fra mørke og lidelse. I dager og uker ble han boende under opplysningens tre og gledet seg over det sinn som bare en Buddha kan

kjenne.

Men så begynte han å tenke på andre. "Det var så vanskelig for meg å nå fram til seier over lidelsen og bli en Buddha. Jeg har måttet streve så lenge og arbeide så hardt. Når jeg ser hvor blinde og uvitende de fleste mennesker er, tror jeg nesten det blir umulig for noen andre å forstå den sannheten jeg har oppdaget. Hvordan kan jeg tro at jeg kan undervise dem? Kanskje jeg burde bli boende resten av mitt liv her i skogen alene og glede meg over at jeg selv er en Buddha."

Men da hørte han en indre stemme som sa: "Glem ikke oss! Vi er alle vesener på jord som lider. Vi har ventet på denne timen helt fra du ble født. Vi har håpet og bedt alle disse årene at du skulle forlate livet som prins og oppdage hvordan lidelsen kan overvinnes. Nå som du har vunnet fram til denne innsikten, vær snill å undervise oss om den. Vis oss vegen! For vi lider fremdeles, glem ikke det."

Men en annen tanke dukket opp i Buddhas sinn. "Hvem kan klare å følge den undervisningen jeg kan gi? Hvem er sterk nok og tapper nok? Hvem vil holde ut lenge nok?"

Og den indre stemmen hørtes igjen. "Det er sant at våre sinn er dekket av mørke, o Buddha. Men hos noen er mørket ikke så tett som hos alle andre. De vil komme til å forstå deg. For deres skyld må du lære oss den sanne veg."

Og Buddha smilte og sa: "Selvfølgelig, selvfølgelig skal jeg undervise dere. Det var jo derfor jeg forlot livet i palasene for å finne vegen og hjelpe andre. Nå, når jeg er en Buddha, skal jeg gjøre alt jeg kan. Men selv en Buddha kan

ikke fjerne noens lidelser hvis de ikke selv prøver å hjelpe til. Folk får ikke hjelp av en doktor, hvis de ikke selv ønsker å bli friske. Slik må enhver ønske å høre min undervisning om sannheten før de kan få noen hjelp av den. Men enhver som kommer til meg med et åpent sinn, vil finne at jeg er rede til å undervise dem så godt jeg kan." Så tenkte han: "Hvem, blant alle mennesker i verden, bør jeg først velge som elever? Hvem er mest rede?" Han tenkte på de to lærerne han hadde møtt for seks år siden. Kanskje de ville være best egnet til å bli hans elever. Samtidig så han i et syn at begge disse to allerede var døde. Så tenkte han på de fem asketene han hadde bodd sammen med så lenge i skogen. Kanskje de ville ta imot hans undervisning. Han visste hvor han kunne finne dem. De holdt til i hjorteparken ved Benares, den helligste byen i det gamle India. "Dit vil jeg gå, og begynne den gjerning jeg kom for å utføre," sa Buddha.

DEN FØRSTE UNDERVISNINGEN

Det var langt til Benares, og Buddha vandret langsomt fra landsby til landsby, fra gård til gård. Alle som traff ham, fikk lyst til å være sammen med ham. Han utstrålte autoritet og verdighet, men var samtidig vennlig og imøtekommende overfor alle. Bare å se ham, ga folk en følelse av ro og glede. Han snakket vennlig med alle, fattige og rike, enkle og lærde, av lav eller høy byrd, han gjorde ingen forskjell på folk. Alle følte at han var glad i dem og respekterte dem.

Endelig nådde han dyrepar-

ken. På lang avstand så de fem asketene ham komme. De hvasket seg i mellom at her kom den udugelig Siddharta, som hadde gitt opp å søke sannheten. Ham ville de ikke ha mere å gjøre med!

Men da Buddha nærmet seg, følte mennene umiddelbart at det var skjedd noe spesielt med ham. Automatisk reiste de seg og hilste ham med dyp respekt. De fant et sted for ham der han kunne sette seg ned, de tok kappen hans og ga ham vann og sa: "Velkommen, Siddharta, til dyreparken. Vi er beæret over at du ville komme til oss her."

Buddha svarte: "Jeg takker dere for deres vennlige mottakelse, o munke. Dere skal vite at jeg ikke lenger er Siddharta rett og slett, og at dere ikke lenger skal kalle meg ved det navnet."

"Hva vil du vi skal kalle deg?" spurte de.

"Hele verden sover i uvitenhet," svarte han. "Når en oppdager sannheten, er han eller hun ikke lenger sovende. Nå er jeg våken, for jeg har funnet sannheten. Enhver som er opplyst, skal kalles Buddha.

De fem svarte med stor respekt: "O Buddha, undervis oss i det du har sett, slik at vi også kan våkne."

Buddha oppfylte deres ønske, og han ga sin første store tale, den som kalles "å dreie dharmas hjul", og "dharma" er nettopp den sannheten han hadde oppdaget.

Han begynte slik: "O munke, dere må forstå at det er fire edle sannheter. Den første edle sannhet er *sannheten om lidelsen*. Livet er fylt med smertene som følger av aldring, sykdom, død og ulykke. Mennesker søker nytelser, men de finner bare smerte. Og hvis de finner noe som gir dem glede, blir de hurtig trette av det. Ingen steder finnes det virkelig tilfredshet eller fred. Den andre edle sannhet er *sannheten om lidelsens årsak*. Det er fordi vårt sinn er fylt av grådighet og begjær at all lidelse følger oss. For eksempel vil en rik mann, som henger ved sin rikdom, bare hente lidelse av sin smålighet og gjerrighet. Den tredje edle sannhet er *sannheten om overvinnelse av lidelsen*. Det skjer når vi fjerner alt begjær og krav fra våre sinn. Da vil vi oppleve en fred og lykke som ikke kan beskrives. Endelig er den fjerde edle sannhet *sannheten om vegen som ender all lidelse*. Hvis vi unngår å skade andre levende vesener, hvis vi konsentrerer vårt sinn så vi når visdom, da kan hver av oss nå den fullkomne gleden og opphør av all lidelse."

De fem mennene som hørte talen, følte seg allerede så lykkelige som om de hadde funnet en stor gullskatt. "O Buddha," sa de, "du har i sannhet funnet sannheten. Bli vår lærer og undervis oss om vegen til fullkommen visdom og lykke, så vil vi bli dine disipler."

Det blir fortalt at mange usynlige ånder også hørte denne første talen, og at de fløy til jordens ender med budskapet om at Buddha var begynt sin undervisning. Og hele jorden gledet seg.

EN MORS SORG

Buddha underviste på mange ulike måter. Enkle mennesker og barn fortalte han historier og eventyr. Til lærde mennesker ga han nøyaktige forklaringer om sin filosofi. Og andre underviste han simpelt hen ved at han ikke sa noe som helst. Men den viktigste måten han underviste på, var ved sitt eget eksempel, måten han levde på. Han var alltid vennlig og kjærlig mot alle, tålmodig også med de mest uvitende og tåpelige.

Flere og flere ville følge ham. Folk kom til ham med sine problemer og ba om råd. Det fortelles om en kvinne som het Gotami, at hun sørget seg syk over et barn som døde fra henne. Hun ville ikke godta at det døde og gikk og bar på det og ba alle om hjelp til å bringe det tilbake til livet. Til slutt sa hennes venner til henne at hun burde gå til Buddha. Kanskje han hadde makt til å hjelpe.

Hun kom fram til Buddha med barnet i armene og ba ham så inderlig om hjelp til å få det tilbake til livet. Buddha svarte henne med stor omsorg at han kunne hjelpe henne. "Men, Gotami, først må du bringe meg noe. Jeg trenger et lite sennepskorn. Og sennepskornet må komme fra et hus der ingen noen gang har dødd."

Gotami gikk så fort hun kunne for å finne sennepskornet Buddha trengte for å hjelpe henne. Hun gikk inn i et hus der konen sa: "Selvfølgelig skal du få et sennepskorn av meg. Du kan få alt du vil. Men du bør vite at min mann døde her i fjor."

Gotami svarte at da måtte hun lete videre. Men overalt

hvor hun kom, skjedde det sammen. Alle ville hjelpe henne, men i alle hus hadde det skjedd dødsfall. "For tre år siden mistet jeg min datter," sa en kone. "I går døde min bror her," sa en annen. Slik var det overalt.

Til slutt kom hun tilbake til Buddha, som spurte hvordan det var gått og hva hun hadde funnet. "Hvor er sennepskornet, og hvor er din sønn? Du bærer jo ikke lenger på ham."

Hun svarte, "O Buddha, i dag har jeg oppdagat at jeg ikke er den eneste som har mistet en jeg elsker. Overalt har mennesker dødd. Nå ser jeg hvor tåpelig jeg var, som kunne tro at jeg skulle få min sønn tilbake. Jeg vet at han er død, og jeg begravde ham i ettermiddag. Nå er jeg kommet til deg for å høre din undervisning. Jeg er rede til å lære." Buddha svarte: "Gotami, idag har du lært noe viktig. Døden kommer til enhver, før eller senere. Hvis du kjenner sannheten, kan du leve og dø lykkelig. Kom, jeg vil undervise deg." Og Gotami ble en disippel og nådde en fred og en lykke hun aldri før hadde kjent.

EN UOPPDRAGEN MANN

En dag Buddha vandret gjennom en landsby, kom en ung mann bort til ham og begynte å skjelle ham ut. "Du har ingen rett til å undervise andre. Du er like dum som hvem som helst ellers. Du er en bedrager," ropte han.

Buddha tok situasjonen meget rolig, og spurte den unge mannen, "Svar meg på et spørsmål. Hvis du kjøper en gave til en annen, og denne

andre ikke tar imot den, hvem er det som eier gaven da?" Mannen ble overrasket over å få et sånt spørsmål, men svarte: "Den ville naturligvis tilhøre meg, for det var jeg som kjøpte den."

Buddha smilte og sa: "Det er riktig. Og slik er det med ditt sinne også. Hvis du blir sint på meg, og jeg ikke føler meg fornærmet over det, da tilhører sinnet deg selv. Du er den eneste som skades av det og blir ulykkelig, ikke jeg. Du har bare skadet deg selv."

"Hvis du vil slutte å skade deg selv, må du bli kvitt ditt sinne og begynne å bry deg om andre. Når du hater andre, blir du selv ulykkelig. Men bryr du deg om andre, blir alle glade."

Den unge mannen lyttet nøye til disse vise ord og svarte: "Du har rett, du velsignede. Lær meg vegen til kjærlighet. Jeg ønsker å bli din disippel."

Og Buddha svarte: "Selvfølgelig. Jeg vil undervise enhver som virkelig ønsker å lære. Kom med meg."

LOVPRISNINGER

Buddha fikk snart mange disipler som fulgte ham fra sted til sted. En dag kom en av dem bort til ham og sa: "O velsignede, du er i sannhet den største av alle lærere som noen gang har levet."

Buddha ble ikke smigret. Han spurte i stedet disippelen: "Si meg, har du møtt alle de store lærere som har levet i verden?"

"Selvfølgelig ikke," svarte han.

"Og kjenner du alle de lærere som lever nå eller som kommer til å bli født i fremti-

den?" spurte Buddha

"Nei, jeg gjør ikke det," svarte han igjen.

Og Buddha sa: "Da er det tåpelig å si at jeg er den største av alle lærere. Du kan umulig vite om det stemmer."

"Men jeg ville bare prise deg fordi din undervisning er så nyttig og storartet," svarte disippelen.

Da svarte Buddha: "Når du tenker slik om min undervisning og synes den er nyttig, ville den beste måten å prise den på være å praktisere det jeg sier. Kast ikke bort din energi på å smigre meg. Den eneste grunnen til at jeg er kommet til verden, er for at jeg skal undervise nettopp slik. Følg mine råd. Det ville glede meg mye mere enn din lovprisning av meg."

En annen gang var det Buddha som spurte en disippel: "Hvis du ville kjøpe høy karat gull, ville du betale før du hadde testet det?"

"Nei, naturligvis ikke," svarte disippelen. "Det kunne være forfalsket, og da ville jeg bare ha kastet bort pengene mine."

"Slik er det med min undervisning også," sa Buddha. "Du må aldri akseptere det jeg sier som sant bare fordi det er jeg som sier det. Du må selv undersøke de tingene jeg sier og finne ut om de er sanne eller ikke. Hvis du selv finner at de er både sanne og nyttige, da kan du følge dem. Men gjør det aldri bare fordi du har respekt for meg."

"Du skal heller ikke kritisere andres undervisning og si at de ikke er nyttige. Det er mange store lærere i verden ved siden av meg, og de har alle sin måte å hjelpe folk på. Du skal ikke håne noen av dem. Det er ikke

din sak. Din eneste sak er å finne den fullkomne gleden og hjelpe andre å finne den også."

Slik underviste Buddha sine disipler så de skulle tenke sine egne tanker og finne ut sannheten selv, og være vennlige mot andre og respektere alle.

GODHET MOT DYR

På Buddhas tid var det vanlig i India at folk ofret dyr til sine guder. De trodde gudene ble glade for slike ofre. Da ville gudene gi folk det de ba om, som for eksempel rikdom eller regn og god årsvekst.

Overalt der Buddha vandret, sa han til folk at det var galt å ofre dyr på den måten. Noen ble sinte på ham når han snakket slik og sa: "Våre hellige bøker lærer oss at det er rett å drepe dyr og ofre dem til gudene. Hvordan våger du å lære noe annet!"

Men Buddha svarte, "Det er ikke rett å gjøre en annen ulykkelig for at du selv skal bli lykkelig. Alle ønsker å leve, akkurat slik som du selv. Derfor er det egoistisk å ofre et dyr. Om og om igjen har jeg sagt dere at et egoistisk menneske ikke finner noe annet enn ulykke i livet."

"Likeledes med gudene, enhver gud som krever blodet fra et dyr før han vil hjelpe, er en ond gud. Han er ikke verdig å dyrkes av noen. Men hvis du handler vennlig og med godhet mot alle både mennesker og dyr - da burde selv gudene prise deg."

Mange som hørte Buddha tale på denne måten, forsto at han hadde rett. De ga opp skikken med å ofre dyr. På den måten ble det slutt på megen lidelse.

KJÆRLIGHETENS MAKT

Buddha hadde ikke glemt det løftet han hadde gitt kong Bimbisara at han skulle komme tilbake og undervise ham når han hadde funnet sannheten. Så i tidens fylde reiste han til Rajagriha. Utenfor byen lå det en høyde som ble kalt Gribbetinden, og Buddha og flere av hans disipler dro dit for å bo i hulene i fjellet.

Kong Bimbisara dro ofte til Gribbetinden for å høre Buddhas taler. Folk fra byen kom også, og det ble snart mange disipler derfra. Til slutt ga kongen og andre rike mennesker parkene sine til Buddha og munkene hans slik at alle skulle få anledning til å høre undervisningen uten å måtte dra langt avgårde.

Devadatta, Buddhas fetter, ble svært sjalu når han så hvor mange som fulgte Buddha, og tenkte ved seg selv: "Alle følger ham, og viser ham respekt. Men meg legger de ikke merke til, enda jeg er like mektig som han. Jeg må ødelegge ham!"

Han visste at han ikke kunne klare å ødelegge Buddha alene, derfor gikk han til kong Bimbisaras sønn. "Vil du ikke gjerne bli konge snart?" spurte han. "Hvorfor skal din far ha all rikdommen og all makt? Bli med meg. Hvis du hjelper meg å drepe Buddha, skal jeg hjelpe deg å drepe din far. Da blir du konge etter ham."

Kongens sønn hørte på Devadattas fristende tilbud og slo til. De to forsøkte på mange måter å få has på Buddha. En dag, mens Buddha satt i meditasjon nær Gribbetinden, rullet de en kjempestein nedover fjellet med retning mot Buddha. Men rett før den nådde ham, gikk steinen i tusen biter, og

Buddha slapp fra det uten en skramme.

En annen gang, mens Buddha vandret gjennom byen sammen med flere av sine nærmeste disipler, var de to rede med en ny plan. De hadde kjøpt en elefant og gitt den litervis med brennevin å drikke. Da den ble full, slo de den med stokker til den ble gal av raseri. Så slapp de den løs og sendte den mot Buddha og regnet med at elefanten ville trampe Buddha til døde. Disiplene så den rasende elefanten komme stormende mot dem, og de flyktet i alle retninger. Alle unntatt Ananda, som var Buddhas nærmeste ledsager, for han ble stående sammen med Buddha og holdt fast i kappen hans.

Buddha så elefanten komme, men istedenfor å bli redd eller sint, følte han bare godhet og medlidenhet med det stakkars dyret. Elefanten følte makten i Buddhas kjærlighet tvers igjennom raseriet og alkoholrusen og stoppet opp før den gikk stille bort til Buddha og bøyde hodet ned til foten hans. Buddha klappet den kjærlig og snudde seg til Ananda og sa: "Den eneste måten å overvinne hat på, er gjennom kjærlighet. Hat kan ikke overvinnes med mere hat. Dette er en meget viktig innsikt."

HJEMKOMST

En dag sa Buddha til sine disipler: "Tiden er kommet da jeg skal vende tilbake til Kapilavastu, min fars by." Slik begynte den lange vandringen tilbake til Buddhas barndomshjem. Raskt bredte ryktet om hans hjemkomst seg i byen, og alle ble lykkelige og fulle av forventning. "Endelig kommer

vår elskede prins tilbake!” ropte de. “Nå er han en stor lærer med hundrevis av disipler. Så godt å få se ham igjen!”

Kong Suddhodana ble også lykkelig da han hørte at sønnen var på veg hjem. Og han ble stolt da han hørte at Buddha hadde mange disipler. “Min sønn ble likevel en stor leder blant mennesker og bringer stor ære over vårt navn”, tenkte han.

Han klarte ikke vente inne i byen, men sendte en tjener på hest i forvegen for å se Buddha og fortelle hvordan hans sønn så ut etter alle disse årene. Morgenen etter kom tjeneren dit hvor Buddha og hans disipler rastet. Alle hadde treboller, og de gikk fra dør til dør og tigget mat. Så kom de tilbake til rasteplassen og spiste sitt enkle måltid i stillhet. Tjeneren vendte tilbake til Kapilavastu og rapporterte det han hadde sett. Kongen ble rasende. “Min sønn, en kongelig prins, er blitt en tigger! Han har vanæret meg! Dette må få en ende øyeblikkelig!” ropte han.

Han salte hesten sin og red ut til stedet der han fant sin sønn. Da han så sin Siddharta, nå en strålende Buddha omgitt av hundrevis av disipler, gjorde det dypt inntrykk på ham. De hilste kjærlig på hverandre. Så spurte kongen: “Er det sant som jeg hører, at du tigger om mat hver morgen?”

“Ja”, svarte Siddharta, “det er sant. Det er vår skikk å tigge.”

Nå ble kongen enda sintere enn han var blitt første gangen han hørte om det. “Vår skikk!” ropte han. “Du kommer fra en lang slekt av konger som aldri har vært nødt til å tigge om noe som helst i sitt liv. Vår skikk er å spise av sølv- og gulltallerkner, ikke av treboller. Hva mener du med å kalle det vår skikk?”

Buddha svarte mildt, “Far, du kommer fra en lang rekke med konger. Det er sant. Men jeg kommer fra en lang rekke av lærere, fortidens buddhaer.

Disse lærerne har levet meget enkelt. De tok imot mat som folk ga dem. Når jeg sier at det er vår skikk å tigge, mente jeg at det har vært alle buddhaers skikk.”

Så tok han sin far ved hånden og gikk lenge sammen med ham og snakket med ham. Han underviste ham om de fire edle sannheter og vegen som fører til opphør av all lidelse. Da kongen hadde hørt på ham lenge, sa han: “Det er sant! Du er mye mere enn min sønn. Som den hellige Asita forutsa da du var en liten baby, er du blitt en stor lærer. Jeg bøyer meg for deg, O Buddha. Ta imot meg, som en gang ville at du skulle bli konge, og la meg bli din disippel.”

Ikke lenge etter kom også Buddhas hustru Yasodhara og hans sønn Rahula sammen med tanten som hadde oppdratt ham, og ba om å få bli disipler. Sammen med dem kom det også mange andre fra palassene. “Vi var så ulykkelige da du forlot oss for så mange år siden”, sa de til ham. “Men nå har du brakt oss lykke og fred i sinnet med din undervisning. Vi er glade for at du forlot oss og for at du er kommet tilbake som en Buddha.”

KONGEN OG TREÅNDEN

Fra han var trettifem år underviste Buddha alle som var interessert. I førtifem år reiste han rundt i India og brakte alle som hørte ham, fred i sinnet. Når han ville undervise folk om kjærlighet og godhet, pleide han å fortelle

historier som kunne fange fantasien dere. Her er en av de historiene han fortalte.

“For lenge siden fantes det en konge som var meget stolt. Han ville la bygge et kjempeslott til seg selv og sa til sine rådgivere: “Gå ut i skogen og finn det høyeste treet. Det skal brukes til mitt slott.”

Langt inne i skogen fant rådgiverne et slikt tre. Det var praktfullt og sto omgitt av mange andre mindre trær. Om kvelden da de kom tilbake, fortalte de kongen om treet. De ble også enige om at de skulle dra ut dagen etter og hugge ned treet.

Meget tilfreds gikk kongen til sengs og sovnet. Men den natten hadde han en merkelig drøm. Han drømte at en ånd, som bodde i det store treet, viste seg for ham og sa: “O konge, vær snill å ikke hugge ned det hjemmet jeg har. Hvis du gjør det, vil du volde meg stor smerte som kommer til å drepe meg.”

Men kongen svarte: “Ditt tre er det fineste i hele skogen. Det skal brukes til mitt slott.”

Ånden ba for seg, men kongen var sta og ville ikke gi seg. Tilslutt sa treånden til ham: “Javel, hugg meg ned. Men vær snill og gjør det på denne måten. Ikke hugg meg ned fra rota, slik folk pleier. Men få dine menn til å klatre til topps i treet og hugge det ned fra toppen, bit for bit, til de er kommet ned til rota.”

Kongen ble meget forbauset over dette og sa: “Men hvis jeg får folkene mine til å gjøre som du sier og hugge ned treet mange ganger, vil du jo få mye mere ondt enn hvis de hugget en gang fra rota.”

Ånden svarte: “Ja, det er sant. Men det vil være bedre

for andre vesener i skogen hvis du gjør det slik jeg sier. Hvis treet faller ned i ett stykke, vil det falle på de mindre trærne som står rundt og drepe mange små dyr. Mange fugler og insekter vil miste sine hjem, og mange små trær blir ødelagt. Men hvis du hugger det ned bit for bit, vil det ikke skade så mye.”

Da våknet kongen. Han tenkte: “Ånden ville heller la seg selv hugges i hundre biter enn at de små dyrene i skogen skulle lide. Så tapper og god den er! Og så egoistisk det er av meg å ville hugge ned treet bare fordi jeg er stolt og vil ha et fint slott. I stedet for å hugge det ned, burde jeg ære treet! Denne drømmen har lært meg at jeg skal være mild og god mot alle!”

Og neste dag dro kongen ut i skogen og hengte kongelig pynt på det. Etter den dagen var han alltid en god og rettferdig konge over sine undersåtter.”

SAMME KJÆRLIGHET OVERFOR ALLE

En dag ble Devadatta syk. Mange leger kom for å se til ham, men ingen kunne gjøre ham frisk. Også hans fetter Buddha gikk for å se til ham

En av hans disipler spurte ham hvorfor han ville hjelpe Devadatta, som hadde forsøkt å skade ham så mange ganger. Han hadde til og med forsøkt å drepe Buddha! Men Buddha sa: “Det er ingen grunn til å være venn med noen og fiende av andre. Alle mennesker er like i det at de ønsker lykke og ikke liker å være syke og elendige. Derfor skal vi være glade i alle.”

Så gikk han til Devadattas sykeleie, og der sa han: “Hvis

det er sant at jeg er like glad i Devadatta, som alltid har forsøkt å skade meg, som jeg er i min eneste sønn Rahula, la da min fetter bli helbredet av sin sykdom!” Og øyeblikkelig ble Devadatta frisk og sunn igjen.

Men Buddha vendte seg til sine disipler og sa: “Husk, en sann Buddha hjelper alle uten å gjøre forskjell.”

DE SISTE DAGENE

Da Buddha var åtti år gammel, tenkte han ved seg selv: “Nå har jeg gjort alt jeg kan for andre. Jeg har lært dem hvordan de skal leve i godhet og uten frykt for noe i livet. Det er på tide å vise dem hvordan man kan forlate dette liv uten frykt.”

Han kalte til seg sin trofaste Ananda og sa til ham: “Ananda, det er tiden for oss å vende tilbake til Kapilavastu for siste gang. Jeg ønsker å dø i den byen der jeg vokste opp.”

Ananda ble veldig lei seg og sa: “O Buddha, ikke forlat oss ennå. Du har vært vår vegleder i så mange år. Hva skal vi gjøre uten deg!” Og han begynte å gråte.

Men Buddha svarte: “Ikke gråt, Ananda. Jeg har alltid lært dere at døden er en naturlig del av livet. Det er ingen grunn til frykt. Det må du forsøke å forstå. Og når jeg er død, må du la min undervisning være din vegleder. Hvis du har forstått den med ditt hjerte, trenger du ikke meg lenger. Kom, la oss gå!”

Buddha og hans disipler reiste nordover. Ikke langt fra Kapilavastu kom de gjennom landsbyen Kushinagar. Der ba Buddha dem stoppe og hvile. Til Ananda sa han: “Det er her jeg skal dø.”

Til tross for at dette var hans siste dag i livet, lot han ikke være å hjelpe andre. Det kom en gammel mann fra landsbyen for å hilse på ham, og Buddha tok imot ham. Han lyttet til mannens problemer og ga ham vennlige råd. Mannen forlot ham glad og tilfreds til sinns.

Deretter gikk Buddha ut i hagen og la seg mellom to trær. Rundt ham sto disiplene, noen av dem gråt, og andre sto fredfylte og bare så på ham.

Og Buddha talte for siste gang: “Ta vare på det jeg har lært dere. Krav og begjær er årsak til all lidelse. Alt som er til, må før eller senere forandre seg, derfor skal dere ikke knytte dere til noe. Bruk heller kreftene på å finne klarhet og den fullkomne gleden.”

Så la han seg på høyre side med høyre hånd under hodet. Han lukket øynene og døde stille og fredfylt. Det var fullmånedagen i den fjerde måned.

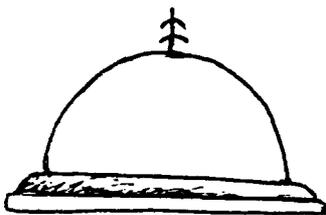

Etter en tid tok disiplene legemet hans og la det på et stort bål for å kremere ham slik skikken var i det gamle India. Men de fikk ikke veden til å brenne. Da kom lederen blant disiplene til stede. Han hadde vært borte på reise da Buddha døde og hadde skyndte seg til Kushinagar da han hørte at Buddha var død. Etter at denne disippelen hadde vist sin lærer den siste respekt, antente bålet seg selv. Det brant lenge, helt

til det ikke var noe mere igjen enn litt aske og noen få ben.

Alle kongene i det nordlige India på den tiden ønsket at asken og benrestene skulle begravnes i deres kongerike. De ville alle sammen la bygge et monument over læreren i sitt rike og slik vinne ære for seg og sitt land. Dette fikk dem til å krangle og nesten krige om Buddhas levninger. Til slutt sa en vis mann: "Buddha brukte hele sitt liv på å undervise oss i nestekjærlighet. Nå, når han er død, begynner dere tåpelige mennesker å krangle over hans aske! Denne kranglingen er mot alt han noensinne lærte oss. La oss isteden dele asken likelig mellom oss. Så kan hver av oss bygge våre monumenter i vårt eget rike."

De andre kongene så straks visdommen i disse ordene og stanset kranglingen. De delte asken og benene etter læreren mellom seg og vendte tilbake hver til sitt rike. Der bygget de monumenter til minne om en som hadde undervist og levet etter den veg som fører til fred og visdom.

ENNÅ FINNES LÆREN!

Buddha døde for 2500 år siden i en liten landsby i India. Men hans lære om kjærlighet og sannhet har aldri dødd. Hans disipler som gikk sammen med ham, brakte hans undervisning videre til andre. Og slik har det fortsatt til denne dag.

I alle land, uavhengig av tro og livskår, kan enhver lære av den medlidende Buddhas undervisning. Hvis vi følger hans lære, kan vi bli kvitt all selviskhet, hat og begjær. Vi kan overvinne all frykt og nå den samme fred og innsikt som prins Siddharta fant under opplysningens tre. På samme måte som han, kan vi alle bli en Buddha, en *våken*, en opplyst. Vi kan bringe andre den samme glede som han gjorde.

Måtte alle oppnå den fullkomne gleden!

"Unngå all synd, gjør godt, og rens ditt sinn. Dette er de opplystes lære."

JATAKA-FORTELLINGER

En jataka er en "fødselsfortelling", en fortelling fra et av de tidligere liv som den historiske buddha, Gautama Buddha, har levet. Før hans siste liv levde Gautama utallige liv i forskjellige skikkelser både på jorden og i himmelen. I alle jataka-fortellingene blir den fremtidige buddha framstilt enten som et menneske, en god ånd eller et høyerestående dyr. Han er oftest helten i fortellingen, men noen ganger opptrer han som en vennlig ånd som bare er vitne til og kommenterer det som skjer.

Hver fortelling har et lite forord som beskriver den anledningen som fikk den historiske buddha til å fortelle denne jatakaen. Dessuten har den et etterord der den mannlige hovedperson identifiseres som den kommende buddha og de øvrige skikkelser identifiseres med hans slektinger, disipler og uvenner.

I denne kopisamlingen har jeg utelatt rammefortellingen.

En jataka viser altså hvilke egenskaper og handlinger som er gode og som til slutt fører til nirvana, og hvilke egenskaper og handlinger som fører til stadig nye fødsler.

Jatakaene er brukt i prekener, i undervisning og overalt hvor buddhister samtaler. De har stor underholdningsverdi samtidig som de gir moralsk og religiøs veiledning.

DET GYLDNE RÅDYR

Banyan var et nydelig gyldent rådyr som var høvding for en stor flokk rådyr i en av Indias skoger. Kongen av Benares jaktet på rådyrene hver dag fordi han ville ha fint kjøtt til sine kongelige banketter.

Alle jegerne red på store hester, og på vegen til skogen trampet hestene ned risen og andre planter på bøndenes marker. Men det brydde ikke kongen seg noe om. Han var ikke interessert i sitt folks lykke eller ulykke.

Da bestemte bøndene seg for å drive flokken av rådyr inn i kongens egne parker, slik at han i hvert fall ikke lenger skulle ødelegge avlingene deres når han drev jakt. Det gjorde de, og kongen fortsatte å jakte på rådyrene inne i sine egne parker. Men nå begynte han å legge merke til dyrene mens de gresset. Blant andre la han merke til flokkens vakre gyldne høvding, og han ga ordre til at ingen skulle jakte på den.

Hver dag ble ett dyr i flokken drept for å bli mat på kongens bord. Samtidig ble mange andre dyr skremt, utslitte og såret under jakten. Da bestemte rådyrene at de skulle trekke lodd om hvem som skulle bli drept hver dag, og den loddet falt på, skulle stille seg opp ved slottsporten for å slaktes. På den måten ville de undgå mye unødig lidelse. Denne ordningen fungerte bra helt til loddet en dag falt på moren til en liten rådyrunge. Hun ble ute av seg og sprang for å finne Banyan. Hun fortalte ham at det var hennes tur til å gå til slottet, men at hun fremdeles ammet ungen sin. Hun ba om å få utsette sin tur til ungen hennes ikke trengte henne lenger. Banyan sa at han skulle ordne med en annen som kunne ta hennes tur.

Da hun var gått, gikk han

selv til slottet og ventet ved slottsporten. Men tjenerne ble forskrekket da de så ham, og sprang til kongen og fortalte at det gyldne rådyret sto ved porten. Kongen kom selv bort for å se ham, og han minte Banyan på at han jo sto under kongens egen beskyttelse og ikke skulle skades. Kongen spurte ham også om hvorfor han sto der.

Banyan fortalte da kongen historien om rådyret og ungen hennes, og at han var kommet i hennes sted. Kongen ble rørt over Banyans beskrivelse av rådyrmorens fortvilelse og over Banyans uselviske kjærlighet til flokken han var høvding for. Han lovet at Banyans liv og rådyrmorens liv skulle spares, og at hoffet skulle finne annen mat den dagen.

Men Banyan så alvorlig på kongen og spurte: "Våre liv blir spart, men hva med alle de andre rådyrene som lever i skogen?"

"Deres liv skal også bli spart," svarte kongen.

"Hva med alle andre rådyr i ditt rike?" spurte Banyan.

"De skal også spares," sa kongen.

"Du er edelmodig og sparer alle rådyr, men hva med alle andre firfotede dyr i ditt rike?" spurte Banyan igjen.

"De skal nå være fri fra frykt", sa kongen.

"Hvis de er fri, hva da med fugler og fisk?" fortsatte Banyan.

"Alt i mitt kongerike skal være fritt og leve uten frykt!"

For kongens hjerte hadde åpnet seg for kjærligheten mens han snakket med Banyan,

og han forsto nå at hans folks liv var viktigere enn hans eget, og at Banyan var en verdig konge. Etter dette ble kongeriket Benares et sted der frihet og lykke rådde.

HAREN

I en liten skog bodde det fire venner, en sjakal, en røyskatt, en apekatt og en hare. De pleide å møtes etter dagens jakt på mat. Haren var den klokeste av dem, og de andre likte å høre på den når den lærte dem mange ting. En morgen fikk haren en god ide. "La oss la være å spise noe i morgen og istedet gi det vi finner av mat til noen som ikke har noe å spise," sa han. Det var de andre enige i.

Neste dag fant sjakalen et stykke kjøtt og litt melk i en forlatt hytte nede i landsbyen. Han la seg til i skogen og ventet på at noen skulle komme forbi som trengte mat. Røyskatten fant noe fisk som en fisker hadde gravet ned. Den tok fisken med hjem og satte seg til å vente på at noen skulle be om mat. Apekatten fant noen modne mangofrukter og satte seg under et tre og var veldig fornøyd med seg selv. Men haren var nedtrykt da dagen var over, for han hadde ingen ting å gi bort. Men så kom han på at hvis det kom noen som trengte mat, kunne han gi dem sin egen kropp å spise.

Nå bodde det en ånd i skogen, og hun kjente tankene til alle som levde der. Hun hørte løftet de fire vennene ga hverandre, og hun bestemte seg for å prøve dem. Hun forvandlet seg til en gammel mann som var krokrygget og

gikk med stokk. Den gamle mannen kom forbi der sjakalen satt, og ropte at han holdt på å dø av mangel på mat. Sjakalen tilbød ham kjøttet og melken med en gang, men den gamle mannen sa at han likevel ville spise senere og gikk videre.

Så fant han røyskatten og spurte om han hadde noe mat å gi bort. Røyskatten fant fram fisken og inviterte den gamle mannen på hvile og mat. Men igjen sa den gamle mannen at han ikke hadde tid til å bli og vandret videre.

Så møtte han apekatten og spurte om det vokste frukt i skogen som kunne forfriske en vandrer og slukke tørsten. Apekatten tilbød ham mangoen, og enda en gang undskyldte den gamle mannen seg og gikk videre.

Til slutt møtte han haren. Han fortalte at han hadde gått seg vill og spurte hvor han kunne finne mat. Haren svarte da at mannen kunne få haren til mat. Han ba mannen samle ved til et bål, og så ville han hoppe inn i flammene og bli stekt. Den forklede ånden laget et magisk bål, og haren hoppet glad og fornøyd inn i flammene. Men ilden følte så kjølig som vann på kroppen hans, og ikke ble pelsen svidd engang. Haren spurte den gamle mannen hvorfor han ikke kjente flammene. Da forvandlet mannen seg tilbake til ånd, og hun fortalte at hun var kommet for å prøve harens og vennenes godhet og generøsitet. Harens vilje til å ofre seg fortjente særlig å huskes, sa hun. Og så brukte hun sin magiske kunst til å tegne et bilde av haren i månen, der man kan se den den dag i dag.

ELEFANTUNGEN

For lenge, lenge siden, da Devadatta var konge i Benares, ble en elefant holdt i fangenskap av kongens jegere. De smidde en jernring fast om fotens hans for å holde ham fanget. Men elefanten rev seg løs og løp sin veg. Jernringen gjorde vondt, og med hat og raseri i hjertet for han opp og ned i skogene og bønnfalt de andre elefantene om hjelp til å bryte den i stykker. En etter en forsøkte å hjelpe ham med sine sterke snabler, men ingen maktet å få den løs. Til slutt sa de det som sin mening at ringen ikke lot seg bryte i stykker ved dyrs makt.

I et skogholt lå det en nyfødt kalv, en daggammel kalv, ennå våt etter fødselen, og dens mor var død. Elefanten med fotringen glemte sin egen smerte og sa: "Hvis jeg ikke hjelper dette diebarnet, kommer det til å dø under føttene på oss." Dermed stilte han seg over det lille dyret så føttene hans sto som en mur mot den urolige dyreflokken. Og han tippet melk av en snill ku, og kalven trivdes, og elefanten med ringen var kalvens vegleder og forsvarer. Nå er en elefants dager til den vinner full styrke trettifem år. Og gjennom trettifem regntider var elefanten med ringen den unges venn, og i all denne tiden åt ringen seg dypere inn i kjøttet.

Så en dag så elefantungen den halvt begravde ringen. Han snudde seg til den eldre og sa: "Hva er dette?" "Det er min sorg," sa han som hadde vært dens venn. Da strakte den unge ut snabelen så hurtig som man blunker med øyelokket og fikk ringen av og sa: "Tidens fylde er kommet." Slik ble den

gode elefanten, som hadde ventet tålmodig og gjort velgjerninger, befridd da tiden var moden. Og den ble hjulpet av den samme kalven som den selv var stoppet for å hjelpe. For elefanten var Ananda, og kalven som brøt ringen i stykker, var ingen annen enn Herren selv.

SANT VENNSKAP

I et skogholt ved en innsjø bodde det tre venner, en skilpadde og en hakkespett og en antilope. En dag kom det en jeger gjennom skogen, og han så antilopesporene og bestemte seg for å sette opp snaren sin der. "Han er nødt til å komme denne vegen når han skal drikke," tenkte jegeren. "Jeg kommer tilbake i morgen og henter ham."

Tidlig neste morgen kom antilopen gående den vegen slik han pleide. Han var glad og fornøyd med livet og den vakre dagen som nettopp var begynt, og han var på veg ned til sjøen for å drikke. Uten å se seg for tråkket han opp i snaren, som trakk ham etter foten opp i et tre. Der ble han hengende med hodet ned og skrike fortvilet etter hjelp. Skilpadden og hakkespetten hørte skrikene og kom styrkende. Hakkespetten så med en gang hva de kunne gjøre og sa til skilpadden: "Du har sterke tenner. Du kan få ham fri fra tauet, mens jeg holder jegeren unna. Jeg skal gi ham en skikkelig porsjon med hakk når han kommer ut av hytta si!" Og hakkespetten fløy av gårde, og skilpadden forsøkte å være rask med tennene. Men han var like langsam som skilpadde flest, og antilopen ble mere og mere nervøs og

prøvde å mase på skilpadden.

I mellomtiden hadde jegeren også hørt antilopens skrik om hjelp og for ut av hytta si for å hente byttet. Hakkespetten fikk øye på ham og stupte ned og hakket ham i hodet. Jegeren fant det best å komme seg innendørs igjen. Vel inne spekulerte han på hvordan han skulle komme seg ut. "Jeg tar bakdøra", tenkte han. Men hakkespetten hadde tenkt det samme, og ikke før stakk jegeren hodet ut av bakdøra, før hakkespetten var der igjen. Jegeren kom seg inn igjen med to digre sår i hodet.

Hakkespetten fløy tilbake til skilpadden og ba ham forte seg å bite over tauet. "For nå har vi jegeren her når som helst", ropte han. "Jeg ser ham, jeg ser ham!" skrek han, og akkurat da falt antilopen i bakken med et dunk. "Kom igjen, la oss komme oss vekk!" skrek hakkespetten, og han og antilopen for avgårde. Men den stakkers skilpadden var som vanlig altfor sein. Jegeren tok fatt i ham og skjelte ham ut. "Siden du har tatt fra meg middagen min, vil jeg putte deg i sekken min istedet og spise deg!" sa han.

Nå var det antilopens tur til å redde skilpadden. Han passet på å vise seg for jegeren og gikk langsomt som om han var trett og såret. Jegeren slapp sekken med skilpadden og løp etter antilopen. Antilopen lurte ham etter seg inn i en gammel hule der jegeren ikke ville klare å finne ut igjen selv. Så løp han tilbake til skilpadden og fikk ham ut av sekken. Sammen lo og gledet de seg over at de hadde lurt jegeren, som nå løp omkring i den gamle mørke hulen uten å finne vegen ut.

RURU, DET GYLDNE RÅDYR

Mahadhanaka var sønn av en rik kjøpmann i Varanasi. Hans far skjemte ham bort med all verdens fornøyer istedet for å sende ham på skolen. Da han ble voksen, giftet han seg med en vakker pike, og konen og moren hans kappedes i å gi ham god mat å spise. Men så døde hans foreldre. Hvem skulle sørge for Mahadhanakas behov nå? Alle hans venner var av den sorten som bare var ute etter pengene hans. Og siden Mahadhanaka aldri hadde lært å stelle med penger, fikk de snart slutt på formuen han hadde arvet. Hva skulle han gjøre nå? Jo, han ville låne penger og betale dem tilbake senere! Han gikk fra pengelåner til pengelåner og sa det samme til hver av dem: "Du skal få tilbake pengene når jeg blir rik igjen!"

Da det var gått noen måneder på denne måten, troppet alle pengeutlånerne opp og forlangte pengene sine tilbake. Han ba dem vente en liten stund, så skulle de få pengene sine. Men til slutt samlet han dem alle sammen og tok dem med til et sted langs elvebredden. Han fortalte dem at han hadde en skatt skjult i nærheten og ba dem vente, mens han gikk for å hente den. Så gikk han et stykke bort slik at de ikke kunne se ham. Der stoppet han og tenkte at det beste ville være å hoppe i elva og drukne. Da ville alle hans sorger få en ende. Dermed hoppet han uti!

Men da vannet lukket seg over ham, begynte han å skrike om hjelp. Ikke langt derfra bodde det gyldne rådyret Ruru. Han hørte ropene om hjelp og kom løpende for å redde mannen.

Han fikk mannen på land og sørget for å få varme i ham. Men han krevet også det løftet av Mahadhanaka at han aldri skulle røpe for noen at det gyldne rådyret holdt til her ved elvebredden. Det lovte Mahadhanaka.

Men den samme natten hadde Khema, dronningen av Varanasi, en drøm. Hun drømte at et gyldent rådyr underviste henne i dharma. Om morgenen tilkalte hun kongen og fortalte om drømmen og ba om at de skulle lete opp dette dyret slik at hun kunne høre dets undervisning. Og kongen lovet henne at de skulle prøve å finne ut om det fantes et slikt rådyr. Han samlet sine rådgivere og spurte om det fantes slike dyr som et gyldent rådyr. De svarte at det gjorde det. Da lot kongen kunngjøre at han ville gi en sekk med gullmynter og en elefant til å bære sekken til den som kunne finne det gyldne rådyr til ham. Mahadhanaka forsto at det var rådyret som hadde reddet ham. "Nå skal jeg bli rik igjen!" tenkte han, og ba utroperen ta ham med til kongen. Han fortalte kongen om det gyldne rådyret som bodde ved elvebredden, og de ble enige om å dra dit ut tidlig neste morgen. Kongen tok med seg noen jegere og fulgte etter Mahadhanaka til de kom til et lite skogholt. Der stoppet Mahadhanaka og pekte: "Der bor rådyret, Deres Majestet." Kongen ba jegerne stille seg opp rundt skogholtet og begynne å slå mot trærne slik at du kunne jage fram rådyret, mens Mahadhanaka stillte seg opp litt lenger borte for å se hvordan det gikk.

Ruru hørte lyden av jegerne som slo seg fram gjennom skogen og forsto at det var

noen på jakt etter ham. Men hvordan hadde de funnet fram til ham? Han ropte høyt: "O konge, legg vekk buen din. Jeg vil spørre deg om noe." Kongen ble så forbløffet da han hørte Rurus stemme at han øyeblikkelig lovet å ikke skyte hvis rådyret ville komme ut til ham. "Hva var du ville spørre meg om?" spurte han. "Deres majestet, hvem var det som fortalte deg om meg og hvor jeg bor?" Kongen pekte på Mahadhanaka, og Ruru sa: "Jeg tenkte meg det. Det hadde vært bedre å redde en trestokk enn et menneske som ham!" "Hva mener du med det?" spurte kongen. "Deres Majestet, jeg reddet en gang denne mannen fra å drukne, og dette er måten han vil vise sin takknemlighet på!" sa Ruru. "Han fortjener å bli hengt!" utbrøt kongen rasende. Men Ruru ba om nåde for Mahadhanaka. "Jeg vil ikke at han skal dø for min skyld", sa han. Kongen lot da Mahadhanaka gå.

Så snudde han seg til Ruru og sa: "Be om hva du vil, og du skal få det!" "Deres majestet", sa Ruru, "Jeg ber om at det fra nå av ikke skal skades noe dyr eller noen fugl i ditt rike." Og kongen utstedte en proklamasjon som bød at ingen fikk lov å skade noe dyr eller noen fugl i hans rike fra denne dag av. Hvis noen brøt dette forbudet, ville de få en fryktelig straff. Så ble Ruru med til slottet og samtalte med dronningen før han vendte tilbake til skogen sin.

DEN GRÅDIGE KRÅKA

Det var en gang en due som bodde i kjøkkenet til en rik kjøpmann i Varanasi. En dag fløy det en grådig kråke forbi

vinduet til kjøkkenet.

"Mmmmmmm! Fisk! Jeg må finne på noe for å komme meg inn i dette kjøkkenet og få bo der. Men hvordan - -?" tenkte den. Da fikk den øye på duen. "Ja! Nå vet jeg det! Jeg blir venner med duen!" sa den til seg selv. Så da duen fløy ut en stund senere, fulgte kråka etter. Duen la merke til kråka som fulgte etter den og spurte: "Hvorfor følger du etter meg, venn?" "Fordi jeg liker deg," svarte kråka, "og jeg har lyst til å spise sammen med deg." "Men vi spiser jo ikke samme maten", sa duen. "Det gjør ikke noe," svarte kråka, "når du spiser gressfrø, kan jeg lete etter mark." Det syntes duen var i orden bare kråka ikke forstyrret ham mens han spiste. "Nå har jeg vunnet første runde", tenkte kråka for seg selv.

Da duen fløy tilbake til kjøkkenet mot aftenstid, fulgte kråka med inn. Kokken la merke til det og tenkte ved seg selv at duen hadde tatt med seg en venn. Derfor hengte han opp en kurv til i taket, slik at kråka kunne sove der. "Nå har jeg vunnet andre runde", tenkte kråka. Så bodde de der, begge to.

En kveld kom det beskjed inn til kokken at det skulle holdes stort middagsselskap dagen etter. Da skulle de spise fisk. Kråka fikk vann i munnen av å se all den deilige fisken som lå på bordet. Om natten hørte duen at kråka lå og stønnet og klaget over vondt i magen og spurte hva som var i veien. "Jeg har spist for mye mark", sa kråka. "Det er vel heller fisken i morgen du tenker på", tenkte duen. Neste morgen forsøkte duen å få med seg kråka ut, men kråka hadde

fremdeles så vondt i magen at han ville bli inne. Da advarte duen ham alvorlig og sa at det aldri kom noe godt ut av å røre menneskenes mat. Kråka sto på sitt, og duen dro ut etter å ha advart ham på det kraftigste.

Kokken startet arbeidet med fisken. Han sorterte den og la stekefisken for seg og fisken som skulle i curryen for seg. Endelig var han ferdig og gikk for å hvile seg. Kråka var både sulten og utålmodig, og kokken var ikke før ute av døra, før kråka fløy ned på bordet. Først ville han ha stekt fisk. Den lå i et fat med lokk over. Kråka strevde fælt med å få lokket av, og plutselig falt lokket med et brak i golvet. Kokken kom farende. "Din tyv!" ropte han. "Er det slik du gjengjelder min gjestfrihet!" Før kråka fikk summet seg, hadde kokken fanget ham. "Nå skal jeg ribbe fjærene av deg, legge deg i en marinade av surmelk og krydder og lage middag av *deg!*" truet han.

Men da duen kom hjem om kvelden, fant han den ribbete kråka i kurven og sa: "Min grådige venn, dette hadde ikke hent deg hvis du hadde hørt på meg!"

PRINS VESSANTARAS FULLKOMNE GAVMILDHET

Blant buddhister er det særlig theravadaretningen som legger vekt på fortellingene om hvordan den historiske buddha nådde de ti fullkomne egenskapene som fører til opplysningen. Den første av disse egenskapene er gavmildhet, giverglede og generøsitet. Jatakaen som handler om denne egenskapen, heter Prins Vessantaras fullkomne gavmildhet.

Fortellingen om Vessantaras uselviske giverglede er den best kjente og mest feirede av alle fortellingene i den theravada-buddhistiske verden.

Fortellingen spilles som teater og finnes illustrert i kunstverk i hele Sørøstasiaregionen.

Det var en gang en mektig konge som hersket over sivienes rike. Kongens navn var Sanjaya, og han bodde i byen Jettutara. Hans dronning het Phusati, og hun var datter til kongen over maddaene.

Kongen elsket dronning Phusati, og han var meget

lykkelig da hun ventet barn. Mens hun var gravid, fikk hun en overveldende trang til å gi gaver og almisser. Kongen spurte sine rådgivere hva dette betydde, og de svarte: "Store konge, dronningen bærer på en som har sin glede i gavmildhet, og som aldri kan få nok av å gi." Da ble kongen så glad at han bygget seks almissehus til dronningen, et ved hver av byens fire porter, et i sentrum og et ved porten til dronningens palass. Det fortelles også at barnet ble født med øynene åpne, og at han holdt fram hånden og ba om å få gi en gave! Han ble kalt Vessantara, fordi han ble født i gaten som het Vessas gate.

Det ble også fortalt at da han var åtte år og en tenksom liten gutt, sa han til seg selv: "Alt jeg gir, er bare gaver som jeg selv har fått. Jeg har lyst til å gi noe som er mitt eget! Hvis noen ba meg, ville jeg gi mitt eget hjerte, eller gi bort øynene mine og kjøttet mitt til mat for noen."

Sju-hundre-gaven

Da han sa dette, rystet jorden som av et jordskjelv.

Som fødsels gave fikk barnet en ung, hvit elefant. Elefanten ble båret fram av en flygende hunelefant og plassert i de kongelige elefantstallene. Den hvite elefanten var slik at hvorsomhelst han gikk, der begynte det å regne! Dette var en stor velsignelse i et land som ofte var truet av tørke.

Prins Vessantara ble seksten år. Da hadde han lært seg alle håndverk, og hans far ønsket å overlate kongemakten til ham. Han ble gift med sin kusine, den underskjønne Maddi. Hun fødte ham en sønn, som de kalte Jali, og en datter, som de kalte Kanhajina. Seks ganger i måneden red Vessantara på sin elefant for å inispisere almissehusene, og hver dag ga han dem seks hundre tusen gullstykker å dele ut.

Så hendte det at det kom en stor tørke i kongeriket Kalingas. Avlingene ble ikke modne, og det ble hungersnød i landet. Kongen forsøkte på alle måter å skaffe regn. Han fastet og ba og ofret, men regnet kom ikke. Da samlet han sine rådgivere og ba dem si hva han burde gjøre. De sa: "Vessantara, sønnen til kong Sanjaya i byen Jettutara, er gavmild. Han har en hvit lykkeelefant som skaffer regn overalt hvor den går. Send brahminere til ham og be om å få elefanten brakt hit."

Kongen valgte ut åtte

brahminere og ba dem dra til Jettutara og hente elefanten. Da de kom til byen, gikk de og stilte seg på en liten høyde like ved almissehuset ved sydporten. Da Vessantara kom dit på sin elefant, ropte de: "Seier til Herren Vessantara!" "Hva ønsker dere?" spurte Vessantara. "Vi ber om en kostelig ting," svarte de. "Gi oss den underfulle elefanten med de enorme støttenene!" Prinsen tenkte: "Jeg ville gitt dem mitt eget hode, og disse ber bare om elefanten. De skal få sitt ønske oppfylt." Men da gaven ble gitt, rystet igjen jorden!

Innbyggerne i Jettutara ble fortvilet og rasende da de hørte at prins Vessantara hadde gitt bort den underfulle elefanten. Hvordan skulle det nå gå med dem når de ikke lenger kunne regne med at elefanten skaffet dem regn? De stormet avsted til kong Sanjaya og krevde at han skulle straffe sin sønn Vessantara. Straffen de forlangte var at han skulle forvise sin sønn fra landet. Kongen ble meget ulykkelig, for han elsket sin sønn og ville ikke miste ham. Vessantara hadde jo heller ikke gjort noen annen synd enn å gi bort det som var hans. Men til slutt ga kongen etter for folkets krav, og han gikk med på å forvise Vessantara til et liv i skogen på Krokfjellet, som lå mange, mange mil borte.

Så sendte han en tjener med det sorgelige budskapet til Vessantara. Tjeneren kom og kastet seg gråtende ned for prinsen og fortalte ham hva kongen hadde bestemt. Han fortalte at folket var blitt rasende og reddet fordi han hadde gitt bort elefanten som sikret dem regn. Men prins

Vessantara gledet seg, og han sa: "Jeg ville gitt mitt hjerte eller mine øyne om de ba om det! La siviene forvise meg eller dele meg opp i sju biter! La meg bare få bli over en natt og en dag så jeg kan få gi *sju-hundre-gaven* før jeg forlater byen. Gå og samle sammen sju hundre elefanter med førere, sju hundre hester og ryttere og vogner, sju hundre slaver både kvinner og menn, kyr og mat og drikke til alle."

Da han hadde gitt beskjed om *sju-hundre-gaven*, gikk han for å snakke med den under-skjønne Maddi om det som var hendt. Han fortalte henne om forvisningen, og han sa til henne at hun måtte bli igjen med barna, og at hun nå var fri til å finne seg en annen mann som kunne ta vare på henne og beskytte henne og barna. Men den underskjønne prinsesse Maddi svarte: "Som hun- elefanten følger sin make over fjell og skog og farlige pass, slik vil jeg komme etter deg sammen med barna. Vær ikke redd! Vi skal ikke ligge deg til byrde."

Dronning Phusati sørget over tapet av sin sønn, og alle kvinnene og barna i palasset sørget sammen med henne. Hun forsøkte å få sin svigerdatter og barna til å bli tilbake i byen, og hun så for seg hvor hardt livet i skogen på Krokfjellet ville bli for dem som var vant til å leve i palasser.

"Barna er vant til å spise ren og fyldig ris med kraftig kjøttsaus, hvordan skal de klare å leve av bær?"

Barna er vant til å sove i hus med store rom og låste dører, hvordan skal de klare å sove under et tre?"

Barna er vant til å være rene og velduftende, hvordan skal de klare å leve dekket av støv og leire?"

Slik klaget dronning Phusati over sine barnebarn.

Morgenen kom, og prins Vessantara begynte å dele ut sin *sju-hundre-gave*. Fra de fattige i byen hørtes klage og jammer over at han som ga gaver, nå ble forvist på grunn av sin gavmildhet og nå fortsatte å gi gaver til alle. "Enda Vessantara er skyldfri, forviser de ham fra kongeriket. Slik hugger de ned treet som bærer allslags frukt," klaget de.

Da han hadde delt ut hele *sju-hundre-gaven*, ble vognen forspent med fire hester kjørt fram. Den underskjønne Maddi tok farvel med sine gråtende svigerforeldre og trøstet dem før hun steg opp i vognen sammen med sine barn. "Ikke sørg og vær bekymret, Herre konge," sa hun. "Barna kommer til å få det like godt som vi." Vessantara tok så farvel med sin far og sin mor og alle som var møtt fram. Han steg opp i vognen, tok tømmene og begynte reisen. Mens de kjørte gjennom byen, ba han den underskjønne Maddi holde øye med folket og se om de passerte noen tiggere undervegs.

Nå var det i byen fire brahminere som var kommet for sent til utdelingen av *sju-hundre-gaven*. Da de så vognen med hestene og Vessantara komme kjørende, rakte de fram hendene slik at den underskjønne Maddi fikk øye på dem. Hun ropte ut: "Tiggere, Herre!" Vessantara stoppet og spurte hva de ønsket. Da kom de fram til vognen og ba om å få hestene hans. Også denne

gaven ble gitt med glede.

Det fortelles også at fire guddommelige vesener i skikkelse av fire røde hjorter tok hestenes plass. Men en annen brahmin nærmet seg og ba om å få vognen. Da løftet Vessantara sin hustru og sine barn ned fra vognen og ga den til brahminen, og samtidig forsvant også de røde hjortene.

Så gikk de alle fire til fots et stykke, men etter en stund tok prins Vessantara gutten sin på armen, og den underskjønne prinsesse Maddi tok sin lille pike på armen, og slik gikk de sammen og pratet hyggelig med hverandre.

Det fortelles også at da barna ønsket seg frukt fra trærne langs vegen, bøyde trærne seg av seg selv slik at barna kunne plukke det de ønsket fra dem. Da den underskjønne Maddi så det, ropte hun: "Dette er så stort et mirakel at hårene reiser seg på hodet. Vessantaras strålende kraft får trær til å bøye seg."

Fra Jettutara til cetanernes by, der Vessantaras onkel bodde, er det femten mil. Men vennligsinnede ånder hadde medlidenhet med barna så de nådde byen på en dag. Cetanerne viste Vessantara stor ære. De tilbød ham å bli konge over deres rike, og da han avslodet, tilbød de seg å dra i krig for å straffe siviene som hadde bannlyst ham. Men til slutt fikk han overbevist dem om at det han virkelig ønsket, var å leve som asket i skogen på Krokfjellet. Da fulgte de ham på vegen helt fram til skogbrynet. Med tårer i øynene forklarte de ham vegen til lotusdammen som lå sju mil innover i skogen. Der ville de finne en god boplass. For sikkerhets skyld posterte de også vakter ved alle

vegene inn i skogen for å kontrollere og stoppe alle som kom og gikk der.

Men prins Vessantara og hans hustru og barn kom fram til lotusdammen. Der fant de to palmehytter gjort i stand som bolig for asketer. Disse hyttene var bygget av Sakka, konge over gudene. Heretter skulle Vessantara og hans hustru leve som asketer. Derfor måtte de bo i hver sin hytte. Den underskjønne Maddi gikk hver dag ut i skogen og sanket bær og røtter til mat for familien. Mens hun var i skogen, tok Vessantara vare på barna. Om aftenen spiste de sammen utenfor hyttedøren det den underskjønne Maddi hadde sanket. Og om natten sov den underskjønne Maddi og barna i den ene hytten, og Vessantara sov i den andre. På denne måten levde de sammen i skogen i sju måneder.

På den tiden bodde det i kongeriket Kalingas en gammel brahmin kalt Jujaka. Han hadde en ung, vakker kone som het Amittatapana. Hennes foreldre hadde gitt henne til Jujaka fordi de ikke kunne betale tilbake en sum penger de skyldte ham. Amittatapana var en flink kone, som stelte godt for sin mann. Dette så de unge brahminene, og de begynte å bebreide sine egne koner at de ikke var like omsorgsfulle mot dem. Da ble de andre konene rasende på Amittatapana, og de pønsket på å få drevet henne bort fra landsbyen. Hver gang de traff hverandre ved elven, mobbet de henne og sa: "En fiende er din mor, og en fiende er din far som ga deg til en utslitt gammel mann. Du er ung og vakker. Dra hjem til din familie. Hvilken glede kan du ha av en utslitt gammel

mann?" Til slutt ble Amittatapana så lei seg at hun gikk gråtende hjem til sin mann. "Jeg vil ikke gå til elven lenger," sa hun, "for kvinnene mobber meg fordi du er så gammel, brahmin. Hvis du ikke skaffer meg en slave til hjelp, vil jeg ikke bo hos deg lenger, brahmin." Jujaka svarte: "Jeg har ikke penger til å kjøpe en slave. Ikke vær sint, kone." Da sa Amittatapana: "Gå til kong Vessantara i skogen ved Krokfjellet. Be ham gi deg en gutt og en pike som slaver til meg. Når du ber ham, vil han gi deg det du ber om!" Så lenge truet og ba hun at brahminen til slutt lovet å dra for å hente Jali og Kanhajima til slaver for sin kone.

Med tårer i øynene tok han avskjed med sin kone. Han tok på seg sin asketdrakt, tok staven og den hellige ilden og en vannflaske og bega seg på reise for å finne prins Vessantara i skogen ved Krokfjellet. Gjennom mange prøvelser fant han til slutt vegen til Krokfjellet og skogen. Men i skogen lurte mange farer. Ulvene jaget ham, og andre villdyr truet ham. Til slutt søkte han tilflukt oppe i et tre. Der satt han og klaget og ropte høyt: "Hvem kan si meg hvor jeg kan finne den gavmilde prins Vessantara og hans hustru og barn?" Dette ropet hørte en av cetanernes vaktposter, og han tenkte: "Denne brahminen har ondt i sinne. Han roper for å finne vegen til Vessantaras hytte bare for å stjele den underskjønne Maddi eller barna. Men jeg vil drepe ham med en gang!" Han gikk bort til brahminen og spente buen og sa: "Du leter etter en fyrste som ble forvist fordi han var for gavmild mot brahminer

som deg. Nå vil jeg ta hodet ditt og gi det som offer til fuglene i skogen, brahmin." Men brahminen ble forferdelig redd da han hørte dette, og han begynte å lyge for å redde livet. "Hør på meg, cetaner," sa han, "jeg er en budbringer fra siviene. De angrer seg og har opphevet forvisningen. Vis meg nå vegen til Vessantaras hytte så jeg kan overbringe det glade budskap om at de alle fire kan vende hjem igjen." Da ble den cetanske vaktposten glad. Han inviterte brahminen inn i vakthytten og ga ham mat og nattely, og dagen etter ga han ham en nøyaktig beskrivelse av vegen til lotusdammen og Vessantaras hytte.

Jujaka nådde fram til lotusdammen mot kveldingen og så hyttene til Vessantara og den underskjønne Maddi og barna. Han tenkte: "I dag er det for sent. Den underskjønne Maddi er hjemme, og kvinner er alltid en hindring. Jeg vil gå til hyttene i morgen etter at Maddi er gått ut i skogen for å sanke røtter og bær, og så vil jeg be om å få barna slik at vi er langt vekk når hun kommer tilbake i kveld." Så klatret han opp i et tre for vente.

Men den natten hadde den underskjønne Maddi en drøm. Den var slik:

En mørk mann med to gule kapper og med røde blomster i ørene kom og truet henne med våpen i hånden. Han kom inn i hytten hennes, grep henne i håret og trakk henne ut og slengte henne på bakken. Da hun skrek om hjelp, stakk han ut øynene på henne, kappet av henne armene og skar opp brystet og tok ut hjertet hennes mens blodet fosset. Så forsvant han.

Hun våknet i stor angst og gikk til Vessantaras hytte, vekket ham og ba ham komme ut og hjelpe henne å tyde drømmen. Men Vessantara forsto med en gang at drømmen var et varsel om at tiden for å nå den fullkomne gavmildhet nærmet seg. En tigger ville komme og be om å få barna hans! Men dette ville han ikke si til den underskjønne Maddi. Han trøstet henne i stedet og sa at drømmen skyldtes enten noe hun hadde spist eller at hun hadde ligget forkjært.

Om morgenen sto den underskjønne Maddi opp som vanlig. Hun feiet hytten og gjorde alt i stand for barna. Men før hun gikk ut i skogen, omfavnet og kysset hun dem og ba dem være ekstra forsiktige om dagen, for hun hadde hatt slik en vond drøm om natten. Så overlot hun dem i Vessantaras varetakt med ordene: "Ta godt vare på barna, Herre!" Så gikk hun ut i skogen, mens hun tørket tårene.

Da Jujaka var helt trygg på at hun var gått, klatret han ned fra treet og bega seg på veg til lotusdammen og hyttene. Vessantara hadde satt seg på en sten utenfor hytten sin. Men han satt der og meditererte, tenkte han: "Tiggeren er på veg hit nå." Han gledet seg, og han satt så stille som en statue av gull. Men da brahminen kom gående, ropte han vennlig: "Kom hit, brahmin!" Og til sønnen sa han: "Stå opp, Jali. Jeg ser et syn fra gamle dager. Jeg tror jeg ser en brahmin, og jeg blir overveldet av glede." Gutten svarte: "Jeg ser også en mann som ligner en brahmin, pappa. Han kommer som en tigger, og han skal være vår gjest." Og han hilste ærbødig

på Jujaka, gikk ham i møte og ville hjelpe ham å bære bagsjen. Men Jujaka hadde bestemt seg for at han ville behandle Jali som slave fra første stund, så han knipset med fingrene og ropte: "Gå vekk, gå vekk!" Jali syntes brahminen var veldig uhøflig og lurte på hva som var i vegen. Han så på brahminen, og han så de atten tegnene på et menneskelig misfoster.

Brahminen hilste boddhisattvaen med stor ærbødighet, og Vessantara besvarte hilsenen like høflig og sa: "Hva er det som bringer deg så langt inn i jungelen? Fortell meg hva du søker." Jujaka svarte: "Som til en full elv som aldri tørker ut, er jeg kommet til deg for å tigge. Jeg er kommet for å be deg gi meg dine barn." Da han hørte dette, følte prinsen gleden strømme gjennom seg, den samme gleden som han følte når han fylte en tiggers hender med tusen gullstykker. Han sa: "Jeg gir! Jeg nøler ikke! Ta dem, brahmin! Prinsessen, den underskjønne Maddi, gikk i morges ut i skogen for å sanke røtter og bær, og hun kommer tilbake i aften. Vent her til i morgen, så vil hun gjøre barna i stand til å følge med deg." Men Jujaka svarte, "Jeg vil ikke vente. Kvinner er ikke gavmilde, og de lager alltid vanskeligheter. *Du* vil gi meg gaven, men la meg ikke møte barnas mor. Kall på dem nå. De skal være slaver for min kone."

Barna hørte hva brahminen sa: og de ble veldig redde. Først sprang de bak huset for å gjemme seg bak buskene der. Men der våget de ikke å bli, så de sprang hit og dit for å finne et trygt sted å gjemme seg. Til slutt løp de ned til lotusdammen og ut i vannet og dukket under

noen lotusblader og sto helt stille. Men Jujaka, som ikke så barna noe sted, begynte å bebreide Vessantara. "Du sier du vil gi meg en gave, men du har allerede tatt den tilbake!"

Prinsen forsto at barna hadde gjemt seg. Han gikk ned til lotusdammen og ropte på sønnen. "Kom, kjære sønn! Gjør som jeg sier. Bli den båten som bærer meg over gjenfødslenes hav. Når jeg er fremme, vil jeg bringe resten av verden over sammen med meg." Gutten hørte farens stemme og tenkte: "La brahminen gjøre med meg hva han vil. Jeg vil ikke være ulydig mot min far." Han rettet seg opp, fjernet lotusbladet fra hodet sitt og vasset i land. Så falt han ned og grep om den høyre foten til sin far og hulket og gråt. "Hvor er din søster, min sønn?" spurte faren. Men gutten bare ristet på hodet og svarte: "Når folk er i stor fare, pappa, da tenker de bare på seg selv!" Da forsto Vessantara at sønnen ikke ville forråde sin søster, og han ropte: "Aller kjæreste datter, kom. Kom og vær min båt som bærer meg over forgjengelighetens hav. Når jeg har nådd bortenfor fødslenes strand, skal jeg befri verden og alle dens guder." Da tenkte også hun: "Jeg vil ikke være ulydig mot min far!" Hun vasset opp av dammen og kastet seg ned for faren og grep om ankelen hans og gråt.

Men prins Vessantara løftet dem opp, trøstet dem og sa: "Den største glede er å gi!" Så sa han til sin sønn: "Når du vil bli fri fra slaveriet, kan du løskjøpes ved å betale brahminen tusen gullstykker. Men for din søster skal det betales hundre av både mannlige og kvinnelige slaver, hundre elefanter og elefantdrivere, hundre hester

og ryttere, hundre okser og hundre gullstykker. For ingen skal løskjøpe din søster som ikke er av kongelig byrd."

Så gikk de opp til hytten og kalte på brahminen. Vessantara fylte vann i en krukke, og mens han helte vannet ut på bakken, sa han: "Opplysning er hundre tusen ganger mere for meg enn mine barn!" Med disse ordene ga han sin sønn og sin datter, Jali og Kanhajina, den beste gaven, til brahminen! Og jorden rystet som av et veldig jordskjelv.

Fylt av glede over å ha gitt en slik gave, sto prinsen og så på sine barn. Men Jujaka gikk bort og skar lianer i jungelen og brukte dem til å binde hendene på barna og å slå dem. Han førte dem med seg inn i jungelen og slo dem mens prinsen over siviene sto og så på.

Tre ganger klarte barna og rømme fra brahminen og løpe tilbake til sin far. De hilste ham ærbødig, og Jali sa: "Mamma er ute i jungelen, og du gir oss bort, pappa. La oss få se mamma før du gir oss bort. Så kan du la brahminen selge oss eller drepe oss som han vil. Han er forferdelig, pappa. Er han et menneske eller er han et monster, som er kommet for å tigge av deg? Er ditt hjerte gjort av sten siden du kan se oss føres bort av et grådig monster som om vi var kveg? La i alle fall Kanha bli her. Hun er liten og forstår ingen ting. Hun gråter som en rådyrkalv som er kommet bort fra sin mor og lengter etter sin mors melk!" Men prins Vessantara svarte ingen ting. Hjertet hans svulmet av sorg og harme, og han følte seg som en løve som ville slite hjertet ut av brahminens gamle kropp. Men ingen ting er verre enn å ta tilbake en gave som er gitt, og Vessantara gikk

inn i hytten og gråt bittert.

"Hvem vil gi barna mat, hvem vil trøste dem, hvem vil ta vare på dem?" tenkte han. "Brahminen er skamløs som behandler dem som ingen burde behandle det usleste dyr!"

Da jorden rystet mens prinsen ga sine barn som gave til brahminen, nådde lyden av jordskjelvet like opp i gudenes himmel. Der ble åndene fylt av sorg over barnas gråt og klage, og de sa til hverandre: "Hvis Maddi kommer hjem og ser og hører det vi ser og hører, vil hun springe etter barna sine, og hun vil lide meget ondt." Derfor bestemte de seg for å holde henne tilbake i skogen til kvelden falt på og barna var langt borte. De forvandlet seg til løver, tigre og leoparder, og de holdt Maddi tilbake i skogen helt til solen gikk ned og månen kom opp. Full av bange anelser løp hun hjem. Hun så ikke barna noen steder, og hun lette etter dem over alt hvor de pleide å leke. Prinsen satt i meditasjon utenfor sin hytte. Hun gikk hen til ham og spurte: "Hvorfor er du taus? Hvorfor er ikke barna her? Er de spist av ville dyr? Har de gått seg vill i jungelen? O prins, jeg føler en pil gjennom bore mitt hjerte. Hvis du ikke svarer, vil du visselig finne meg død av angst og sorg i morgen." Men prinsen svarte ikke noe.

Maddi gikk i måneskinnet og lette etter sine barn. Tre ganger gjennomførte hun alle de stedene barna pleidde å gå. Så rakte hun hendene mot himmelen, ropte høyt og falt om som en død. Prins Vessantara løftet henne opp, la henne i fanget sitt og strøk henne over hode og hjerte og badet ansiktet hennes med vann til hun kom til seg selv.

Hun åpnet øynene og sa: "Herre, hvor er barna gått?" Og han svarte: "Min hustru, jeg ga dem som slaver til en brahmin." Hun spurte: "Hvorfor fortalte du meg ikke det med en gang?" Han svarte: "Jeg orket ikke fortelle så forferdelige nyheter. Ikke vær bekymret, Maddi. Ennå har vi hverandre. Når en god mann møter mennesker som ber om gaver, gir han sine barn, sin buskap, sitt korn og alt av verdi han har i sitt hus. Gled deg med meg, Maddi. Barn er den beste gave."

Maddi sa: "Jeg gleder meg med deg, Herre! Barn er den beste gave. Nå har du gitt den."

La ditt sinn ha fred. Gi flere gaver."

Dette hørte Sakka, gudenes konge. Han tenkte: "I går ga prins Vessantara sine barn til Jujaka. I morgen kan det komme en annen og be om den dydige Maddi. Da vil prinsen bli helt alene i skogen. Jeg vil skape meg om til en brahmin og be om den underskjønne Maddi så hun ikke blir gitt til noen annen. Så vil jeg gi henne tilbake til prinsen. Da kan han ikke gi henne fra seg igjen, for en gave kan man ikke gi til andre igjen."

Så kom Sakka til Vessantara i en brahmins skikkelse og ba om den underskjønne Maddi. Vessantara, befridd fra alle bånd, svarte: "Jeg gir deg det du ber om, brahmin, og nøler ikke. Jeg holder ikke noe tilbake av det jeg har. Mitt hjerte gleder seg over å gi." Da han sa dette, skalv igjen jorden i et jordskjelv.

Den underskjønne Maddi så på sin mann og tenkte: "Han vet hva som er best. Han kan gi eller selge meg til hvem han vil."

Men da Sakka så deres fullkomne frihet og gavmildhet, sa han: "Alle hindringer er overvunnet. Vessantara og

Maddi er maker i hjerte og i tanke. De hører sammen!" Med disse ordene ga han den underskjønne Maddi tilbake til prins Vessantara.

I mellomtiden dro Jujaka og barna mil etter mil gjennom jungelen. Hver kveld bandt Jujaka barna til et tre og lot dem ligge på bakken, mens han selv klatret opp i et tre av frykt for ville dyr. Men guddommelige ånder tok vare på barna. Når Jujaka var sovnet, kom åndene i skikkelse av Vessantara og Maddi. De løste opp båndene som bandt barna, de vasket og stelte dem og ga dem mat, og så lot de dem sove varmt og godt og trygt. I morgengryet la de dem tilbake under treet og bandt dem fast før de ble usynlige ånder og forsvant igjen. På den måten klarte barna reisen uten altfor store lidelser.

På samme måten ledet åndene Jujaka til byen Jettutara, der Sanjaya, konge over siviene, bodde. En natt hadde kongen en drøm. Han drømte at han satt på sitt sete i den store domshallen. Da kom det inn en mann som ga ham to lotusblomster. Kongen festet blomstene i ørene sine, og pollen fra blomstene drysset ned i fanget hans. Om morgenen spurte han sine vismenn hva drømmen varslet. De svarte at slektninger som hadde vært borte lenge, skulle komme tilbake.

Den dagen tok han sin plass på kongesetet i domshallen, og åndene ledet Jujaka og barna dit. Kongen fikk øye på barna. Han spurte: "Hvem er dette, som har et ansikt som purt gull og som ligner en løve som er kommet ut av sin hule? Før dem hit til meg." Tjenerne hentet brahminen og barna, og kongen spurte brahminen hvor han hadde fått disse barna.

Brahminen svarte: "Min herre Sanjaya, mannen som ga meg barna, gjorde det med glede. Det skjedde for fjorten dager siden. Mannen var prins Vessantara, han som var de trengendes tilflukt. Han ga meg barna, mens han holdt til i skogen."

Kongens rådgivere, som hørte dette, begynte å klandre Vessantara, som hadde gitt bort sine egne barn. Men Jali tålte ikke at noen klandret hans far og sa: "Når en mann hverken har slaver, hester eller vogner eller elefanter, hva kan han da gi, bestefar?"

Kongen svarte: "Nei, gaven er gitt vel. Jeg klandrer ham ikke. Si meg, hva følte han i sitt hjerte da han ga dere til tiggeren?"

"Hans hjerte led, hans pust var som ild, og fra hans øyne strømmet tårene!"

Kongen spurte: "Dere kom alltid og satt på mitt kne. Hvorfor står dere nå så langt borte?"

"Fordi vi er denne brahminens slaver, bestefar", svarte barna.

"Ikke snakk slik, og øk min sorg", sa kongen. "Vi vil kjøpe dere fri for den prisen deres far satte på dere. Si prisen, så skal vi betale brahminen."

Gutten svarte: "Min far ga meg til brahminen for tusen gullstykker, bestefar, og sin datter Kanhajina for en elefant og hundre."

Da ga kongen ordre til å betale brahminen prisen for de to barna og dessuten et stort palass og en rik pensjon. Brahminen samlet sine rikdommer, dro til palasset og begynte å spise og drikke over all måte. Til slutt sprakk han og døde, og det var vel fortjent!

Men barna ble badet og stelt, og siden satte de seg på sin bestefars fang og fortalte alt de hadde opplevet siden familien ble forvist til skogen ved Krok-

fjellet. Kongen innrømmet at han hadde handlet galt da han gikk med på å forvise sin sønn og sa: "La Vessantara komme tilbake og regjere over siviene!"

Kongen ga ordre om å føre frem krigere, elefanter, hester og vogner, fjorten tusen i tallet. Denne hæren skulle dra avsted for å hente Vessantara og den underskjønne Maddi. Jali viste vegen, og Jali ga råd om hvor de skulle slå leir da de nådde Krokfjellet. Både dyr og mennesker i leiren laget slik bråk at Vessantara hørte dem. Han tok med seg den underskjønne Maddi og klatret opp på en fjelltopp for å se hvilken hær de hørte. Da han så den veldige hæren, tenkte han at de var kommet for å jage alle de hjelpe-løse dyrene i skogen, og han sørget over dem. Men den underskjønne Maddi så nøyere etter, og hun gjenkjente deres egne folk i hæren. Derfor gikk de to tilbake til hyttene sine og satte seg ned for å vente på det som skulle skje.

I leiren planla kong Sanjaya hvordan de skulle møte Vessantara og hans hustru igjen. Forat møtet ikke skulle bli for overveldende, bestemte han at de skulle gå en og en, kongen først og så dronning Phusati og tilslutt barna.

Da kongen møtte sin sønn og sin svigerdatter i skogen, både gråt og lo han av glede. Han omfavnet dem og spurte hvordan de lever her ved lotusdammen. Vessantara svarte: "Vi har lært å leve i fattigdommens skole, men vi har savnet vår far og mor. Og Jali og Kanhajina er slaver hos en ond og brutal brahmin som driver dem som kveg. Hvis du vet noe om kongebarna, så fortell oss det. Hjelp oss slik du ville hjelpe en mann som er bitt av en giftslange!" Kongen

svarte: "Både Jali og Kanhajina er kjøpt fri! Brahminen har fått den pris du satte på barna, så ikke vær bekymret!"

Lettelsen skyllet over foreldrene, og lykkelige hilste de dronning Phusati, som fulgte etter sin mann. Like bak dronningen kom barna løpende og kastet seg i armene på sin mor og far. Den underskjønne Maddi skalv av glede og falt på jorden i avmakt, mens melken strømmet fra begge bryst og slukket barnas tørst. Barna drakk, og deres stakkars uttørkede hjerter fikk nytt liv. Gleden var som en storm over barn og foreldre og i hele hæren, og fjellene skalv, og trærne bøyde seg, og larmen steg helt opp til gudenes konge, Sakka, i himmelen. Han lot det regne med lotusblomster over dem alle så de ble dekket av blomsterblader med en duft som forfrisket og fornyet dem.

I ni og en halv måned hadde familien bodd som asketer i to palmehytter, og der hadde jorden rystet da Vessantara nådde den fullkomne gavmildhet. Nå vendte han tilbake til sivienes rike og tok tilbake kongemakten. Vegen tilbake til Jettutara var strødd med blomster, og folket jublet da den gavmilde igjen satte seg på tronen. Og den underskjønne Maddi sa til sine barn: "Jeg spiste en gang om dagen og sov på sten, og det var offeret jeg brakte av kjærlighet til dere, mine barn. I dag er offeret belønnet når jeg har fått dere tilbake. Måtte offeret deres mor og far har brakt, beskytte dere, mine barn. Måtte den fortjeneste deres far og mor har erhvervet ved sannhet og rettferdighet gi dere evig liv og frihet fra død!"

SANNHETEN OM HVORDAN VERDEN ER

To barn blir veldig ulykkelige når de hører moren sin si at hun aldri kommer til å finne lykken i dette liv. De drar ut i verden for å finne den for henne. På veien møter de en FORTELLER. Sammen med ham reiser de langt avsted i fantasiens land og opplever mye spennende.

HER OG NÅ

Barna var på veg gjennom en skog da de hørte lyden av kjerrehjul på veien foran seg. Rundt neste sving så de hva som hadde laget lyden. Det var en oksekjerre som kom mot dem. I oksekjerren sto det tre menn. En sto fremst med en kikkert foran øynene og speidet fram for seg. Han så veldig bekymret ut. Mannen bakerst i kjerren hadde også kikkert, og han så seg tilbake på den veien de hadde kjørt. Han så veldig alvorlig ut og så ut som all verdens bekymringer lå på hans skuldre. Men mannen som sto midt i kjerren var helt anderledes og så opplagt og munter ut. Han så ut som han hadde et bra liv!

Da kjerren nådde fram til barna, ropte han ned til dem: "Hallo, kom opp til meg." Og barna ble begeistret og behøvde

ikke bes to ganger. Men mennene med kikkertene så ikke ut til å legge merke til dem engang.

"Hva gjør de?" spurte barna.
"Åh! Han der fremst i vognen heter Hr. Prospekt. For alt han kan, er å se framover og legge planer og bekymre seg for framtiden. Mens han som står der bak, heter Hr. Retrospekt, for alt han kan, er å se seg tilbake og tenke på fortiden og angre på alt han har gjort."

"Men hva med deg, da?" spurte barna.

"Jeg ser på det som er nå og rundt meg her. Fuglene som flyr, trærne som beveger seg i vinden, blomstene langs veien og dere som kom gående. Naturligvis må jeg også se framover en gang i blant for å se hvor jeg skal hen, og se meg tilbake en gang i blant for å se hvor jeg kommer fra. Men det er livet her og nå som er verdt å leve."

"Hvorfor er det slik?" spurte barna.

"Fordi morgendagen ikke er kommet ennå, og fordi gårdsdagen allerede er over. Alt vi har, er NÅ, idag. Og hvis vi ikke bruker dagen i dag på en ordentlig måte, kaster vi bort hele livet vårt."

"Hva har du å gi resten av verden?" spurte barna.

"Alt det gode jeg kan for hvert øyeblikk jeg lever! Dette skal dere huske resten av livet. Øyeblikket, nå, er frukten av det som er gått forut, og det er frøet til framtiden. Det må dere aldri glemme."

GARTNERE OG HAGENE DERES

De to barna var nådd til toppen av en vakker ås der det lå to hus. De to husene var veldig ulike. I hagen rundt det ene huset var det en mann som så ergerlig ut og gikk og brummet for seg selv. Han slet og pustet tungt og var helt rød i ansiktet. Han drev og lukte bort ugress i hagen sin, og det var det ganske mye av der. Det var noen blomster også, men hagen virket ganske kjedelig.

På den andre siden av veien lå det en nydelig hage, helt anderledes og full av blomster. På terrassen foran huset satt det en mann som ropte på dem og ba dem komme og sitte ned litt hos ham. Mannen som gikk og lukte, hadde ikke engang lagt merke til barna. De gikk bort til terrassen og spurte hvordan han klarte å holde den så nydelig. Verten deres smilte.

"Sett dere, så skal jeg fortelle det. Det var engang jeg også forsøkte å holde hagen i orden ved å luke bort alt ugresset, ett og ett. Men så oppdaget jeg at jeg gjorde det på helt feil måte. For så snart jeg var ferdig med ett felt, hadde frøene fra ugresset begynne å gro på et annet. Det tok aldri slutt! Men etter hvert fant jeg fram til blomster som ikke ga rom for ugress. Disse blomstene frødde seg selv, og til slutt var det ikke plass til ugress i det hele tatt. Så jeg har faktisk klart å få en hage som steller seg selv."

Barna satt og tenkte og drømte seg nesten bort. Mannen

spurte hva de tenkte på. En av barna svarte: "Det ligner nesten litt på mine egne tanker. Når jeg har svarte stunder, prøver jeg å bli kvitt dem, rive dem ut, men de kommer jo tilbake igjen. Kanskje jeg ligner på den andre gartneren."

"Ja," svarte mannen. "Det er egentlig veldig enkelt. Du kan begynne med å ikke bry deg om de svarte tankene. Du kan heller fylle sinnet med motsatte tanker, positive og lyse tanker. Litt etter litt vil de lyse tankene dytte de svarte bort. De svarte tankene vil ikke ha rom så de kan vokse og kaste frø.

Bytt ut forakt og ondskapsfullhet med medlidenhet.
Bytt ut sinne med toleranse.
Bytt ut egoisme med generøsitet.
Bytt ut grusomhet med godhet og vennlighet.
Og svarte tanker med tanker fulle av lys.

Det du må gjøre med mørke, er å fylle det med lys. Da forsvinner mørket, som når du tenner lys om kvelden."

"Det er sant," sa barna. "Hvis du tror tilstrekkelig sterkt på det gode, kan ikke det onde overleve. Men hvis du bare prøver å utrydde det onde, vil du merke at det bare dukker opp igjen og på andre steder."

Da de gikk ut av hagen, la barna merke til et annet lite hus som lå nede i skogbrynet ved foten av åsen. "Hvem bor der?" spurte de.

"En berømt doktor. Han dyrker giftige planter og lager verdifulle og nyttige medisiner av dem. Å dyrke en hage på den måten krever stor dyktighet.

Han luker ikke bort det onde. Han overvelder ikke det onde

med en sjø av godhet. Han forandrer det onde til noe godt."

EGGET OG KYLLINGEN

Her er en annen fortelling barna fikk høre.

Det var en gang en liten kylling som lå inni et egg. Det var en riktig forstandig liten kylling, som tenkte omhyggelig over alt den kunne se og oppfatte. Den så interessert på de små vingene som vokste ut fra kroppen dens. Den merket godt at den vokste og ble større hele tiden, og den undersøkte seg selv fra alle sider så godt det lot seg gjøre.

Den var også litt skuffet over at selv om den vokste hele tiden, så var føttene allerede rynkete, som om den begynte å bli gammel.

Men det som den var aller mest interessert i, var *UNIVERSET*. Universet var alt som var rundt den, og som den selv lot til å fylle helt. Det var mye å lure på i dette universet. For eksempel var det fenomenet "mø-ø-ø". Fra tid til annen kom denne lyden "mø-ø-ø". Da rystet hele universet, og så ble det lysere og kaldere. Den lille kyllingens hjerne anstrengte seg for å forstå hva dette var og brukte mye tid på problemet.

Så en dag mens den strevde med å tenke ut svar på spørsmålene, ble den klar over at matreservene i dens univers holdt på å ta slutt mens den vokste seg større og større, og at den snart kom til å dø! Da var det at noe inne i den liksom "foreslo" at den skulle prøve å komme seg ut! Dette var en skremmende tanke, men den følte at den måtte komme seg

ut av situasjonen, og den begynte å hakke løs på veggen i universet sitt.

Plutselig falt hele universet sammen. Den befant seg utenfor verden. Fullstendig forvirret kunne den ikke tro sine egne øyne. Overalt var det lyst. Den så vakre blomster, trær, fugler, solen og himmelen. Den følte en mild vind mot dunet. Den så tusenvis av enkeltkorn som luktet mat.

Da kastet den hodet tilbake og lo høyt. I et hjørne av bondegården var det en ku som sa "mø-ø-ø". Og kyllingens mor, hønen, brukte lyden som signal på at det nå var tid for å ta en pause i rugingen og spise litt korn. Kyllingen så øyeblikkelig svaret på det store problemet med det lukkede universet inne i egget. Den så seg rundt og så på de andre eggene. De strevde vel også med de samme problemene som den selv hadde gjort, med "mø-ø-ø" fenomenet. Kanskje de trodde de forsto noe, mens de i virkeligheten ikke forsto noe som helst av noen ting. Hvis de bare hadde visst.... Den syntes så synd på dem!

"Hvordan skal jeg få fortalt dem? Det er umulig. De må finne det ut selv når tiden er inne." Og kyllingen gikk og satte seg på eggene, mens moren gikk for å spise, slik at dens brødre og søstre så fort som mulig skulle komme ut av eggene sine og se det vidunderlig fine lyset i den nye verden.

LÆRERENS PRØVE

Det var en gang en lærer som fortalte sine elever at han begynte å bli gammel og så svak at de måtte gi ham det han trengte for å leve. Elevene

ble bekymret, for de visste at folkene i byen var gjerrige, og at det ikke ville være noen hjelp i å be dem om støtte. Mesteren sa da til dem at siden det var et godt formål å hjelpe sin lærer, var det ikke galt av dem om de tok pengene de trengte i stedet for å tigge om dem. Elevene sa seg villige til å gjøre hva som helst for sin lærer, og han anbefalte dem da å stjele rike menns pengepunger og å stjele fra reisende. Han la dem på sinne at de ikke skulle skade noen, og at de måtte passe på at ingen så dem.

Alle var ivrige etter å komme i gang undtatt en elev. Han sa ingen ting og bare hang med hodet. Læreren spurte ham hvorfor han ikke var like ivrig som de andre etter å begynne. Var ikke han like glad i sin lærer som alle de andre? Eleven ba sin lærer om tilgivelse, men sa at det han ba dem om, var umulig. "Hvorfor?" spurte læreren. "Fordi det aldri kommer en gang da ingen ser. Jeg ser hva jeg gjør, og jeg kommer til å skamme meg. Jeg skal ta en bolle og tigge for deg, men jeg vil ikke stjele." Da han sa dette, lyste læreren opp i ansiktet, og han ga eleven en klem. Til de andre sa han at han var lykkelig over å ha en slik elev. Han sa at denne gutten virkelig hadde hørt etter hva læreren hadde sagt. Og de andre elevene hang skamfulle med hodet.

LIVETS VOGNER

En kveld kom de to barna i fortellerens historie til en liten bondegård. Rundt husene lå det en mengde vognhjul strødd omkring. De banket på døren til stuebygningen, og et gammelt ektepar åpnet den og inviterte

dem inn. Men barna var blitt så nysgjerrige på hva alle disse vognhjulene skulle brukes til og hvorfor de lå strødd omkring at de ikke kunne vente med å spørre. "Kom og se før det blir mørkt", sa den gamle mannen. Han tok dem med for å se nøyer på hjulene og på den store samlingen med vogner som lå bak huset.

"Har dere laget alle disse?" spurte barna.

"Ja, det har vi."

"Hvem har dere laget dem til, da? Og hvorfor har dere laget dem?"

"Vi har laget dem til alle som skal ut på livets reise."

"Kan du ikke forklare oss litt mere hva du mener med det?"

"Jo, bare bli med inn i varmen, så skal jeg forklare det mens dere får litt varm suppe å spise foran peisen. Hver av disse vognene har fire hjul. Det første hjulet tar vare på kroppens behov, som er å slippe sult, sykdom og kulde. Det andre hjulet skal ta vare på kjærligheten, og det er satt sammen av to halvdelar, nemlig å elske og å bli elsket. Det tredje hjulet er der for det som gir retning til livet, for målene for livet i verden. Og det fjerde hjulet er hjulet for de guddommelige målene, de som rekker utover denne verden og dette livet. Dette er de målene alle mennesker burde strekke seg mot. Men desverre fyller menneskene vognene sine opp med så mange ting som de tror de trenger, at vognene bryter sammen! Da må de komme hit med dem så vi kan reparere dem for dem.

"Klarer dere å reparere hjulene for dem, da?" spurte barna.

"Ikke alltid," sa mannen bedrøvet. "Hjulene for helse og

kjærlighet er ofte veldig vanskelige å sette i god stand igjen."

"Men hvorfor vil folk ha så mye med seg?" spurte barna.

"Fordi de tror de trenger alt de ser og hører om," sa den gamle mannen. "Men det er verre ting enn det. Det er en del av deres mentalitet at hvert år ønsker de seg mere enn de hadde året før."

"Så tåpelig!" sa barna. "Kan vi gjøre noe for å hjelpe de voksne?"

"Dere kan kanskje få dem til å forstå at det de samler i vognene sine, slett ikke er det de virkelig trenger i livet selv om de er fine å ha. De hører bare til livets leketøy."

"Synes virkelig de voksne at disse tingene er så viktige?" sa barna.

"Ja, de er til og med villige til å dø for å skaffe seg dem! Og fordi de sleper dem med seg gjennom livet, dør de faktisk også av dem."

"De er virkelig meget dumme små voksne," sa en av barna, og så lo de alle tre. Men den gamle mannen ble fort alvorlig igjen. "Hvorfor er noen voksne fornøyd med vognene sine, mens andre haster mot døden mens de hele tiden ønsker seg mere og mere? Kanskje det er fordi de ikke har forstått at lykke er som å sitte på en vippe. Den avhenger av balansen mellom det du har og det du ønsker deg. Hvis det du ønsker deg, veier tyngre enn det du har, da blir du sittende nede og er utilfreds. Men hvis det du ønsker deg, veier mindre enn det du har, da sitter høyt oppe og er veldig tilfreds! Glem aldri at hvis du har vognen full av ting du hele tiden er redd for å miste eller at noen skal stjele dem fra deg eller at de skal bli ødelagt, da er det mye bedre å miste dem. Ellers er det du som blir en fange av dem."

BUDDHISTISK BARNEOPPDRAGELSE

THERAVADA BUDDHISME

Om å gi til munk og besøke klosteret - å oppdra et barn i Theravada buddhisme.

“Mamma, er det en danamorgen i morgen?” spurte Rakel mens hun ryddet bort lekene før aftens. “Ja,” sa mamma, “du kan velge hva du har lyst til å gi før du går og legger deg.” Dana er et pali buddhistisk ord for å gi eller for generøsitet. For Rakel betydde det spenningen og forventningen knyttet til at bhikku’ene, eller de buddhistiske munkene, skulle komme forbi deres hus på bestemte morgener. Mamma og pappa visste oftest når de skulle komme, og alle ventet utenfor huset sitt med gavene. Munkene skulle aldri banke på noens dør og be om noe. De tok bare det de fikk og brakte det tilbake til klosteret tidsnok til å rekke deres siste måltid for dagen rett før klokken tolv.

For Rakel var denne almisse-runden veldig spennende. Det

var hennes jobb å stå i porten og vente på det første glimtet av de gule draktene når de kom rundt gatehjørnet og nedover bakken. De så fargerike og muntre ut mot bakgrunnen av grønne Sussex hager. Munkene gikk langsomt og så ut som de tenkte over hvert skritt de tok. De fikk det fredelige landskapet til å virke enda fredeligere.

“De kommer, de kommer,” ropte hun og hoppet ned fra utkikkspunktet sitt i porten og sprang inn i kjøkkenet for å hente bananene og eplene hun hadde gjort istand kvelden før. Mamma hadde kokt grønnsaker, og alle gikk ut sammen. Da munkene kom til deres hus, la Rakel og foreldrene hennes maten i de store sorte almissebollene som hang over skuldrene på hver av munkene. Så la de begge hender mot hverandre og takket munkene for anledningen til å gi dem gaver. Rakel likte å høre foreldrene snakke med munkene og kalle dem “Bante”, som betyr “Ærverdige Herre”. Hun prøvde å legge hendene sammen slik de gjorde og som det var gammel skikk i India som uttrykk for respekt og hilsen. Hun ble begeistret da foreldrene inviterte bhikku’ene inn på en kopp te og de tok imot. Pappa sa at han kunne kjøre dem tilbake til klosteret etterpå, siden det begynte å bli sent.

Rakel husket den tiden de bodde i en by, og at foreldrene hadde bestemt seg for å skifte jobber og flytte på landet for å bo nærmere munkene og nonnene, slik at de kunne hjelpe dem med å leve som munk og nonne og selv lære

av dem og nyde godt av deres undervisning. Hun likte landet mye bedre enn byen, og hun likte også disse mennene i gule drakter som var så vennlige og milde når de kom på besøk. Hun visste at de passet godt på at de aldri skadet hverken trær eller dyr som de bodde blandt. Da munkene dro tilbake, spurte de familien om når de neste gang skulle til te i klosteret. “For nå er vi nesten ferdige med å male veggene i nonnes rom, og det er massevis av kaninunger på markene rundt,” sa de.

Å besøke klosteret var en annen spennende ting i Rakels liv. Familien dro ofte dit når det var te-tid og hadde med seg flere gaver med mat som de ga til spiskammeret ved siden av det store kjøkkenet. Mamma visste at det kom godt med. For eksempel var de glade for sekker med havregryn til morgengrøten. På weekender hadde de ofte mange gjester, men resten av uken kom de som bodde nærmest. Rakel lekte på plenen sammen med venner før de gikk inn og fikk te. I det rommet de drakk te, var det et stort bilde av Buddha, som så så vennlig på dem. Rakel visste at Buddha var en mann som hadde undervist folk om hvordan de kunne finne ro og lykke. Selvom det var lenge siden han døde, var undervisningen han ga fremdeles så viktig for folk at de viste ham sin respekt ved å bøye seg for bildet, som minnet dem om ham og den vegen til lykke han hadde pekt på. Selvom Rakel løp og lekte og ropte utenfor sammen med

vennene sine, prøvde hun alltid å være stille inne, fordi det var slik de voksne oppførte seg.

Da de dro hjem etter teen, vinket Rakel til en av nonnene som gikk så rolig nedover vegen. Nonnen smilte tilbake. "Mamma, kan vi dra tilbake hit imorgen?" spurte hun.

ZEN BUDDHISME

*"Dette liv må du kjenne som
det lille plask av en regndråpe,
En ting av skjønnhet som blir
borte i det den blir til."*

(Tsongkhapa)

DET TAKKNEMLIGE HJERTET

*- om å oppdra et barn i Zen
buddhistisk tradisjon.*

Chloe hadde lært at hun skulle behandle alt med respekt. Pappa hadde forklart at *respekt* betydde å vite at noen eller noe var helt *spesiell*, verd å se nøye på, tenke over og behandle med vennlighet.

Om kvelden, når alle var hjemme, og de kom inn i kjøkkenet for å spise aftens, likte Chloe at de stoppet å skravle sammen og løpe travle omkring og sto helt rolig et øyeblikk med hendene samlet foran seg. *MAT* ga dem liv, og de viste respekt for det ved å tenke over det å spise, tenke på hvor maten kom fra og hvordan den var tilberedt. Det ga også Chloe tid til å se opp på bildet av Buddha's ansikt på veggen over bordet. Han så ut som han tenkte meget omhyggelig over hva han gjorde, han også. Ansiktet hans var meget fredelig, og det fikk Chloe til å føle seg på samme måte. Og så begynte familien måltidet og snakket om hva de alle hadde gjort i løpet av dagen.

Etter aftens gikk Chloe opp for å bade. Hun var så ivrig etter å komme i badekarret og leke i vannet at hun bare slapp sin røde genser lettvint rett ned på gulvet. Men Pappa ba henne ta den opp, glatte den og kjenne hvor myk og ullen den var og legge den omhyggelig og pent på en krakk. "Tenk på hvordan denne tykke koselige genseren har holdt deg varm idag, når vinden var så kald," minnet han henne på. Og Chloe sa *takk* til genseren og så igjen på den dype fargen da hun la den sammen. Hun husket også at det var bestemor som hadde strikket den til henne, og at de hadde lært om ull på skolen. Hun grøsset og skuttet seg når hun tenkte på hvor kald hun hadde vært uten den idag. Så gikk hun opp i badekarret og takket det dype, såpete vannet som fikk henne til å føle seg avslappet og søvnlig.

Mamma hadde lært henne å holde hendene sammen på den gamle måten de begynte gjøre det i India, og å gi en liten bøyning for å vise sin respekt for sengen og tenke over hvordan den med sin stødige varme hjalp henne å sove trygt. Uten søvn ville hun ikke klare å leke og synge og være glad neste morgen.

Noen ganger ville Chloe snakke litt lenger med mamma

eller pappa mens hun skulle legge seg. En dag hadde Chloes lærer forsøkt å forklare dem om Gud. Hun sa at Gud var en kjærlig far i himmelen som passet på alle. Den kvelden spurte Chloe pappa: "Hva er Gud, pappa?" Pappa svarte at Gud var livet, kraften i alle ting, i trærne, i murstenene i huset deres, i Snøhvit, katten deres og i alle mennesker. "Men pappa, læreren sier at Gud er en far i himmelen," sa Chloe. Pappa sa at mange mennesker syntes det hjalp å tenke på Gud på den måten, men at andre mennesker syntes det hjalp bedre å snakke om hvordan de selv og alt annet var en del av naturen. Det var derfor de viste respekt for alle ting. Chloe tenkte nøye over dette og tenkte på hvor fint det var å ha denne kraften strømmende gjennom sitt liv og i alt annet.

En annen gang ville hun snakke om den døde fuglen hun hadde funnet i hagen. Mamma hadde hjulpet henne å begrave den med stor ærbødighet, men tanken på den lille, slappe kroppen gjorde henne trist. Mamma sa at å dø var en del av livets store kretsløp. Det var like naturlig som å vokse seg høyere eller som at trærne bar blomster som siden falt av sammen med bladene. Alt forandret seg hele tiden. "Naturen kan lære oss meget hvis vi ser omhyggelig på den," sa mamma. Chloe visste at det var sant, og hun forsøkte å akseptere at fuglen var død på samme måten som hun aksepterte vinteren.

TIBETANSK BUDDHISME

Om de medlidende sinn, om å velsigne sjal og oppdra barn i den tibetanske tradisjon.

“Mamma, når er det lama’en kommer for å velsigne Kate’s nye hus?” spurte Hannah. “Onsdag kveld, tror jeg,” svarte hennes mor. “Kan vi også komme?” spurte Diana spent.

“Nei, det blir for sent for dere som skal tidlig opp på skolen i morgen,” sa hennes mor, “men neste uke kommer det en lama fra Europa for å undervise ved senteret. Dere kan bli med å ønske ham velkommen når han kommer på lørdag.”

Hannah og Diane gikk ikke så ofte på det tibetanske buddhistiske senteret sammen med mor, men de gledet seg til hver gang de kunne treffe sine “Dharma venner” som mor kalte dem. Den lørdagen lama’en skulle komme, våknet de tidlig. De gikk ut i hagen for å plukke noen blomster de kunne sette foran de små Buddha rupa’ene (bilder) som de hadde på arbeidsbordene sine. Det var ikke alltid de husket å gjøre det, men mor sa at det gjorde ikke noe. Det var noe de kunne gjøre når de husket det.

Nå tente mor lys og ofret røkelse foran sine bilder også, men i soveværelsene ville nok det bli for farlig, sa hun. På senteret var det sju offerskåler, og barna likte å prøve om de husket rekkefølgen på dem. I hvert fall fikk de prøve å forberede sine sinn litt denne morgene, for moren hadde fortalt dem at lama’en som kom, var en berømt lærer. Hannah og Diane visste at i Tibet ville slike folk som lama’en ha bodd i svære klostre med hundrevis,

ja, tusenvis av munkesom elever. Men Tibet var nå okkupert, og de hadde måttet flykte. Hver eneste av dem kunne fortelle spennende historier om flukten over fjellene, om farer og om det å være flyktning.

Etter at de hadde ofret blomstene, gikk Hannah og Diane ned til frokost. “Kan vi gi lama’en en kata, mamma?” spurte Hannah. “Ja, jeg har en til hver av dere, men dere får dem ikke før han er kommet, ellers blir de krøllete og skitne.” Kata er et langt hvitt skjerf eller sjal, som kan være av silke eller av billig bomull stivet med rispulver. De blir gitt til lærere, og så får man dem tilbake velsignet og lagt rundt halsen av læreren. Det er en slags tibetansk versjon av en blomsterkrans.

Da familien til slutt kom til senteret, var alle forberedelser gjort der, og alle var fulle av forventning. Alle var kommet i god tid, selvom de visste at tibetanske og engelske begreper om tid ikke akkurat var de samme, og at lama’en sannsynligvis ville komme sent. Men det var god anledning til å treffe venner, så de drakk te og pratet, og Hannah og Diane lekte i hagen og passet andungen som var reddet ut av klørne på en katt siste uken og nå kvakket glad og munter rundt i huset.

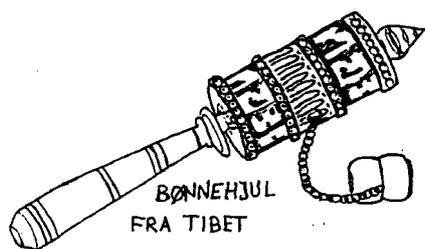
Da lama’en endelig kom, stilte alle seg opp på rad og ga ham sine kata’er for å få dem velsignet. Han la hånden på hodene til alle med stor godhet, og han gjorde ekstra stas på Hannah og Diane da han ga dem tilbake sjalene. Så spiste de sammen og trengte seg inn i det lille rommet der helligdommen var, og der undervisningen skulle foregå. Hannah og Diane

bøyde seg til jorden tre ganger før de satte seg, slik alle gjorde. Så formet de en lotusblomst med hendene og berørte hodet, halsen og hjertet for å vise at de ofret kropp, tale og sinn slik at deres liv skulle ligne lotusen. De tre bøyningene var til ære for Buddha, Dharma og Sangha. Da alle var kommet til ro, satte lama’en seg på en stor pute og begynte undervisningen, som en tolk oversatte. Hannah og Diane syntes det var vanskelig å følge med, så de lente seg inn til mamma og betraktet alt det gyldne, grønne og røde i rommet. Bønnehjulet i hjørnet ble dreiet på platen på en gammel grammofon. Barna kjente mantra’et Om Mane Padme Hum som var skrevet på hjulet, og de la merke til at mange brukte sine egne bønnekranser mens lama’en talte. Da sa de mantra’et stille inne i seg. Det var så varmt i rommet at begge barna sovnet. De våknet med et rykk da alle begynte å synge. Da visste de at det snart var slutt. Moren hadde forklart dem at den siste bønningen alle sa sammen skulle gi all den fortjente denne samlingen hadde skapt til alle tenkende vesener, for ingen skulle beholde noe gode for seg selv, men gi det til beste for hele verden. Hannah og Diane likte den tanken og ønsket at de kunne forstå ordene til tibetaneren.

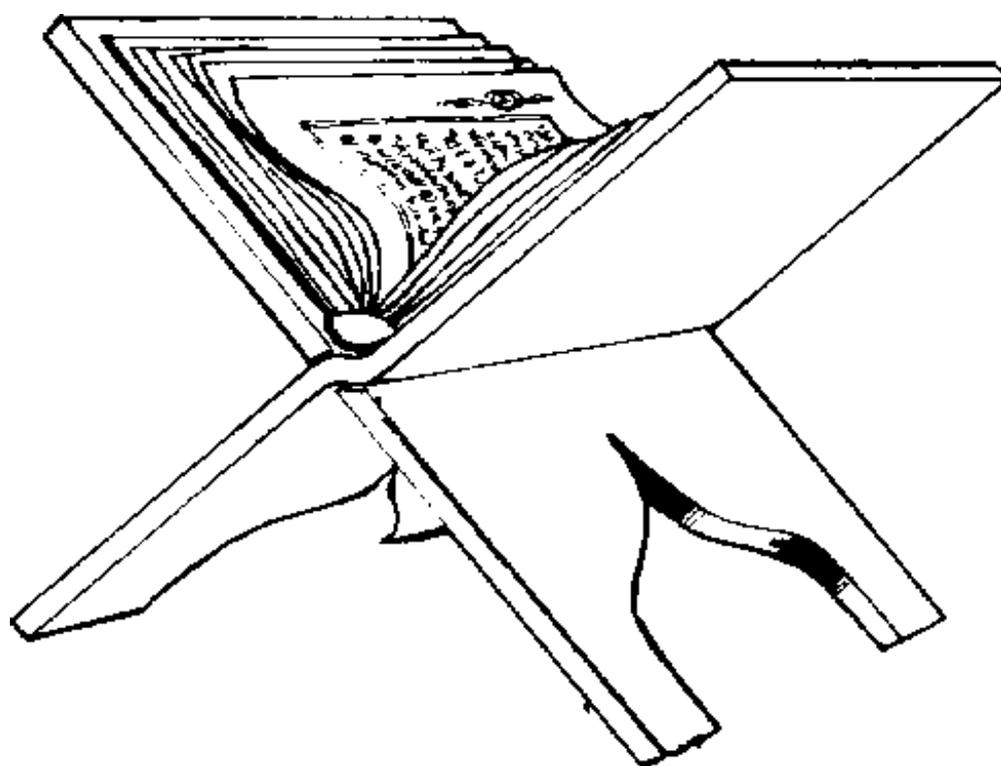
OM MANE PADME
HUM

De dro hjem meget fornøyde

med dagen, og spurte sin mor om alt de hadde lagt merke til og lurte på og hva lama'en hadde sagt. Hun var glad for at de var så interesserte, og hun visste at den beste Dharma-undervisning hun kunne gi dem, var å svare på alle spørsmålene deres så ærlig og klart som hun bare formådde.

ISLAM

INNHOOLD:

- EN FORTELLINGEN OM PROFETEN MUHAMMEDS LIV - 87*
EN SAMLING MED HADITH FRA AL-SHAMA'IL VED AL-TIRMIDHI - 112
FORTELLINGEN OM SALMAN PERSEREN - 113
FUGLENES FORSAMLING - ET SUFISK DIKT - 116

EN FORTELLING OM PROFETEN MUHAMMEDS LIV

(Guds fred og velsignelse være med ham.)

*Alle muslimske barn kjenner fortellingene om Profeten Muhammed. Denne fortellingen er en forkortet gjenfortelling av boka **The Life of the Prophet Muhammad** av Leila Azzam og Aisha Gouverneur. Boka er skrevet for å gi muslimske barn en vakker og korrekt innføring i de mest grunnleggende sannheter i deres religion. Muhammed formidlet ikke Koranen bare i ord, men også gjennom sitt liv og måten han var på. Derfor er det ved å bli kjent med mennesket Muhammed at man kan forstå meningen med det budskapet han ble pålagt å forkynne.*

HVORDAN DET HELE BEGYNTE

For nesten fire tusen år siden bodde en ung mann kalt Abraham i byen Ur ved elva Eufrat. Folkene i Ur var meget religiøse, og de laget seg uttallige avguder, statuer i tre eller leire, og ofret og ba til dem. Abraham hadde aldri helt forstått hvordan de kunne lage seg slike figurer og så falle ned å tilbe dem. Han nektet plent å være med på sånt allerede som liten gutt. I stedet pleide han å gå ut av byen og betrakte himmelen og jorden rundt seg og spekulere på hva som var sant og riktig.

En klar natt mens han satt slik, så han en vakker skinnende stjerne. Han ropte: "Den må være Gud!" Men etter en

kort stund svant stjernen bort, og han snudde hjemover og tenkte: "Jeg bryr meg ikke om sånt som blir borte."

En annen natt han satt og så på himmelen, og månen skinte så klar og stor at han nesten kunne røre ved den, tenkte han: "Dette er min Herre!" Men det gikk ikke lang tid før månen også gikk ned og forsvant.

Så begynte Abraham å se på soloppgangen. Han tenkte at noe vakrere og mer strålende og mektigere enn sola fantes ikke i hele verden. Men også nå tok han feil, for sola gikk ned om kvelden og ble borte.

Da var det at Abraham forsto at Gud var den som hadde skapt alt dette strålende og alt levende. Da følte han seg helt rolig og glad og visste at han hadde funnet sannheten.

En dag de fleste av folkene i byen var borte, grep Abraham anledningen og knuste alle statuene unntatt den største. Da folkene kom tilbake, ble de rasende, og de husket hva Abraham pleide å si om avguder. De førte ham fram for dommerne og sa: "Er det du, Abraham, som har gjort dette mot gudene våre?" Abraham svarte: "Men det er jo høvdingen deres som har gjort det. Bare spør dem selv, for dere tror jo at de kan snakke." Folkene sa: "Du vet godt at de ikke kan si noe." Da sa Abraham: "Og likevel dyrker dere sånt som dere selv har laget, selvom det er Gud som har skapt både dere og det dere lager."

Folkene i Ur bestemte seg for å gi Abraham den strenge straffen de hadde. Han skulle brennes på bålet. Med kongen i spissen samlet alle seg på torget for å se Abraham brenne. Varmen var så sterk at de måtte trekke seg langt vekk. Men da bålet var brent ned, fant de Abraham sitte rolig på askehaugen som om ingen ting var skjedd. For Gud selv hadde sagt til ilden: "O ild, bli kjølighet og fred for Abraham!"

Men selvom de så dette underet, ville ikke folkene i Ur tro på Abraham, og hans far truet med å stene ham hvis han ikke reiste fra byen øyeblikkelig. Abraham svarte ham med ordene: "Fred være med deg! Jeg vil be Gud tilgi deg, liksom han alltid har vist nåde mot meg."

Det var en forferdelig ting for Abraham å måtte forlate sin familie og sitt folk og dra ut i villmarken uten å vite hvor han skulle ta vegen. Men han følte at Gud var med ham, og til slutt kom han fram til Middelhavet ikke langt fra Egypt. Der giftet han seg med en edel og vakker kvinne som het Sara, og de to slo seg ned i landet Palestina.

Det gikk mange år, og Sara og Abraham fikk ingen barn. I følge gammel skikk foreslo Sara at Abraham skulle ta en kone til, Hagar, som var Saras egyptiske tjenerinne. Innen et år fikk Hagar en sønn som fikk navnet Ishmael. En tid etter lovet Gud Abraham en sønn til, denne gangen med hustruen

Sara. Denne sønnen skulle hete Isak. Gud åpenbarte for Abraham at disse to sønnene skulle bli stamfedre til to folk og opphav til tre religioner. Derfor skulle Abraham følge Hagar og Ishmael fra Palestina til et annet land. For fra Ishmael skulle det komme en stor profet som skulle veglede alt folket i Guds sannhet. Det var Muhammed, Guds budbringer (Gfvmh). Fra Saras sønn, Isak, skulle Moses og Jesus komme.

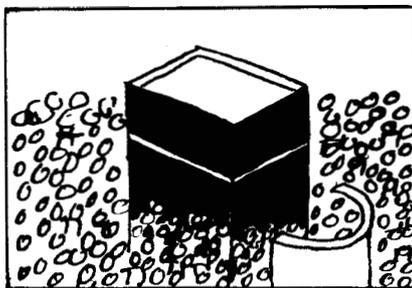

Slik gikk det til at Abraham og Hagar og Ishmael reiste fra Palestina. De reiste i mange dager til de kom til den tørre Baccadalen, det som siden skulle bli Mekka. Der var det ikke vann, men likevel forlot Abraham dem der fordi han visste at Gud ville ta vare på dem. Dagene gikk, og barnet begynte å svekkes av vannmangel. Det var to høydedrag langs dalen, det ene het Safa og det andre Marwah. Hagar løp opp på det ene høydedraget for å lete etter vann og etterpå opp på det andre, og dette gjorde hun sju ganger. Men da hun kom tilbake til Ishmael den sjuende gangen, fant hun en kilde med klart vann som boblet fram like ved ham.

Denne kilden ble senere kalt Zamzam, og mor og sønn slo seg ned der. Senere ble dette et møtested for karavanene som gikk gjennom ørkenen, og stedet vokste til å bli den berømte handelsbyen Mekka.

Abraham besøkte Hagar og Ishmael fra tid til annen, og han så Ishmael vokse seg stor og sterk. På et slikt besøk fikk Abraham beskjed fra Gud om at han skulle bygge opp igjen Ka'bahen. Dette var det første stedet mennesker hadde tilbedt Gud. De fikk presis beskjed om hvordan og hvor de skulle bygge. Ka'bahen skulle bygges som en terning. I det østre hjørnet skulle de plassere en sort sten som var falt ned fra himmelen. En engel brakte dem stenen fra høydedraget Abu Qubais like ved.

Da Ka'bahen var ferdig, bød Gud Abraham kalle alle folkeslag til å reise på pilgrimsreise til Hans hellige hus. Abraham spurte: "Hvordan skal alle folk høre meg kalle på dem herfra?" Gud svarte: "Du og jeg skal bringe dem hit!" Slik kom pilgrimsreisene til Ka'bahen i Mekka i stand, og når muslimer idag drar på pilgrimsreise hit, adlyder de det eldgamle ropet fra Abraham.

ISHMAELS BARN

Ishmaels slekt vokste og ble til mange stammer som spredte seg ut over hele Arabia. En av

disse stammene ble kalt Quraysh. De holdt seg til Mekka og Ka'bahen. Lederen for stammen hadde ansvar for å dele ut vann og mat til pilgrimene som kom til Ka'bahen. Dette ble sett på som en stor ære. Men som årene gikk, glemte ishmaelittene sin stamfars lære. De begynte å lage seg statuer og tilbe dem. På Jesu tid var det opptil 360 slike avguder omkring Ka'bahen. På denne tiden forsvant også Zamzamkilden, og folk glemte hvor den hadde vært. Guds budskap var glemt, og de tok ikke engang sine avguder alvorlig. Det hendte at arabere drepte pikebarn av frykt for fattigdom, og moralen var lav. Mennene kunne ta så mange koner de ville, og kvinner ble behandlet som noe man kunne kjøpe og selge. Få kunne lese og skrive. Folket trengte virkelig en religiøs vegleder.

Etter noen hundre år fikk Quraysh en leder som het Hashim. Han startet to årlige karavanereiser, en om sommeren til Syria i nord og en om vinteren til Yemen i syd. Et resultat av disse karavanereisene var at Mekka ble et stort og viktig handelssentrum. På en av reisene til Syria, stoppet Hashim i Yathrib, der han så en vakker kvinne, Salma, fra en rik og respektert familie. Henne giftet han seg med, og de fikk sønnen Shaybah. Hashim døde mens gutten var liten, og han og hans mor slo seg ned i Yathrib, som hadde et sunnere klima enn Mekka. Hashims bror, al-Muttalib ble leder for Quraysh-stammen, og han dro til Yathrib for å hente Shaybah. Som Hashims sønn, skulle han engang bli leder, så han burde bli kjent i Mekka. Da al-Muttalib kom ridende inn i Mekka med Shaybah bakpå kamelen, ropte

folk "Abd al-Muttalib" og pekte på gutten, for de trodde Al-Muttalib hadde skaffet seg en slave. ("abd" betyr "slave" på arabisk.) Al-Muttalib fortalte dem at dette var hans nevø og Qurayshittenes neste leder. Men fra den dagen het Shaybah alltid 'Abd al-Muttalib. Det var kjelenavnet hans. Da onkelen døde, ble 'Abd al-Muttalib leder for stammen, og han var respektert og elsket av alle.

LØFTET VED ZAMZAM-KILDEN

Siden Zamzam-kilden ble borte på den tiden Quraysh-stammen og de andre araberne begynte å dyrke avguder, måtte stammens ledere dra langt avgårde for å hente vannet de skulle gi pilgrimene. En dag da 'Abd al-Muttalib var dyktig trett av å hente vann, falt han i søvn ved Ka'bahen. Han hadde en drøm, og i drømmen fikk han beskjed om å grave fram Zamzam-kilden. Da han våknet spekulerte han på drømmen, for han visste jo ikke hvor kilden skulle være. Den var forsvunnet lenge før han ble født. Neste dag hadde han samme drøm, men denne gangen fikk han også vite hvor han skulle grave. Sammen med sønnen sin begynte han arbeidet. Men det var så hardt et arbeid at han avla en ed til Gud på at hvis han fikk ti sønner, så skulle han ofre en av dem til Gud. Etter tre dager, fant de kilden, og siden den gang har pilgrimer drukket av den til denne dag.

Årene gikk, og 'Abd al-Muttalib fikk ti sønner. De vokste seg store og sterke, og tiden kom da han måtte innfri sitt løfte til Gud. Han fortalte

sønnene om det, og de ble enige om at han skulle trekke lodd. Loddet falt på den yngste sønnen, 'Abd Allah, som faren var aller mest glad i.

Alle ble veldig lei seg, for 'Abd Allah var ung og godt likt av alle. Hvordan skulle de redde hans liv? De bestemte seg for å dra til Yathrib og spørre en klok gammel kone der. Denne konen spurte dem: "Hva er prisen for en manns liv?" "Ti kameler", svarte de, for på den tiden var det skikk at hvis en drepte en mann, skulle han betale ti kameler til den dødes familie for å hindre ufred mellom dem. Kona sa da at de skulle dra tilbake til Mekka og kaste loddet mellom 'Abd Allah og ti kameler. Det gjorde de, og loddet falt på 'Abd Allah igjen. Ti ganger gjorde de det, og da loddet sto mellom 'Abd Allah og hundre kameler, falt loddet på de hundre kamelene, og 'Abd Allah var reddet.

'Abd al-Muttalib var lykkelig da han kunne ofre de hundre kamelene til Gud og gi mat til hele byen og alle dyrene der også.

'Abd Allah vokste opp og giftet seg med en kvinne fra Yathrib. Hun het Amina. Noen måneder bodde det unge paret i Yathrib før 'Abd Allah dro på den årlige reisen til Syria. På turen tilbake ble han syk og døde. Amina sørget dypt over å miste både sin ektemann og faren til det barnet hun ventet. Bare Gud visste at barnet hun bar på, en dag skulle bli en stor profet.

ELEFANTÅRET

Abraha, som kom fra Etiopia, hadde erobret Yemen og blitt visekonge der. Han la merke til hvor mange karava-

ner som dro til Mekka og ble fortalt at de dro på pilgrimsreise dit. Abraha likte dårlig at Mekka var en viktigere plass enn hans eget land. Derfor bygget han en flott kirke av marmor med dører av gull og dekorert med sølv og håpet av folk ville begynne å valfarte til den istedet. Men ingen kom. Da ble han vred og bestemte seg for å ødelegge Ka'bahen. Han samlet seg en stor hær, og fremst i hæren gikk det en kjempestor elefant.

Mekkanerne ble redde da de hørte om elefanten. De gikk til 'Abd al-Muttalib og spurte ham hvordan de skulle få stoppet Abraha så han ikke fikk ødelagt Ka'bahen. Da Abraha sto utenfor Mekka, møtte han 'Abd al-Muttalib. "Hva ønsker du?" spurte Abraha.

Men Abraha hadde tatt 'Abd al-Muttalibs kameler som gikk og gresset utenfor byen, så 'Abd al-Muttalib svarte: "Jeg vil ha kamelene mine tilbake!"

Abraha ble meget forundret over svaret og sa: "Her kommer jeg for å ødelegge Ka'bahen, dine fedres hellige sted, og du ber om å få kamelene dine tilbake?"

'Abd al-Muttalib svarte rolig: "Kamelene er mine. Ka'bahen tilhører Gud, og Han vil forsvare den." Så gikk han tilbake til stammen sin og befalte dem å forlate Mekka og vente på fienden i åsene rundt byen.

Da morgenen kom, forberedte Abraha seg på å dra inn i byen. Men plutselig knelte førerelefanten ned og nektet å reise seg. Da de snudde hodet hans mot Yemen derimot, reiste han seg igjen. Men hver gang de snudde ham mot Mekka, knelte han ned.

Plutselig kom det også store flokker med fugler. I nebbet bar

de små steiner som de slapp ned på Abrahams folk. De som ble truffet, ble syke med en gang. Til og med Abraha ble truffet. Da flyktet hele hæren tilbake til Yemen, der Abraha døde kort tid etterpå. Men mekkanerne vendte tilbake til byen og takket Gud i Ka'bahen.

Etter dette ble Quraysh enda mere respektert, og de ble kalt Guds folk. Dette hendte i år 570 A.D., og året ble kalt "Elefant-året".

Dette året reddet Gud Ka'bahen, og Han ville snart la det bli født en profet i Quraysh-stammen.

EN PROFET BLIR FØDT

I Mekka var Aminah ved godt mot på tross av tapet av sin mann. Hun hadde mange drømmer i denne tida. En gang drømte hun at et stort lys skinte ut fra henne. I en annen drøm hørte hun en stemme som sa at hun skulle føde en gutt, og at hans navn skulle være Muhammed. Aminah glemte aldri dette, men hun fortalte ingen om drømmene.

På en mandag, den tolvte dagen i måneden Rabi al-Awwal i Elefantåret, fødte Aminah en sønn. Det fortelles at lærde menn den natten så en skinnende ny stjerne på nathimmelen og forsto at en profet var født.

'Abd al-Muttalib ble lykkelig da han hørte om sønnesønnen. Sju dager etter, da 'Abd al-Muttalib sov nær Ka'bahen, drømte han at barnet skulle hete Muhammed, som betyr "den lovprieste".

Da Muhammed (Gfvmh) var seks år, tok hans mor ham med til Yathrib for å hilse på sine onkler der. De var der en måned,

og Muhammed (Gfvmh) hadde en fin tid sammen med sine fettere. Yathrib har et sunt klima, og han lærte både å svømme og å fly drager. Men på reisen tilbake til Mekka, ble Aminah syk og døde. Hun ble begravet ved landsbyen al-Abwa nær Yathrib. Det var en trist seksåring som kom tilbake til Mekka sammen med morens tjenerinne. Nå var han foreldreløs. Men hans bestefar, 'Abd al-Muttalib var veldig glad i ham og adopterte ham, og han var med bestefaren overalt. 'Abd al-Muttalib hadde et teppe han pleide å sitte på nær Ka'bahen. Ingen andre fikk sitte på det. Men nå kunne man se den eldre mannen sammen med sønnesønnen på teppet, og bestefaren sa: "Denne gutten vil engang bli noe stort."

To år senere døde 'Abd al-Muttalib. Før han døde, ba han sin sønn, Abu Talib, om å adoptere Muhammed (Gfvmh). Onkelen hadde selv mange barn, men han tok øyeblikkelig Muhammed (Gfvmh) til seg som sin egen sønn.

DEN FORELDRELØSES BARNDOM

Et år tok Abu Talib den lille Muhammed (Gfvmh) med på karavanereisen til Syria. Dette ble Muhammeds første reise nordpå. Etter mange dager kom de til en markeds plass nær Syria, der romerne pleide å handle med araberne. Nær denne markeds plassen bodde det en munk som het Bahira. I cellen hans hadde det bodd munk i generasjoner, og den var full av gamle manuskripter.

Bahira så karavanen komme langt borte fra, og han ble forskrekket da han så en stor

hvit sky. Det var den eneste skyen på himmelen, og det virket som den holdt seg rett over en av karavanedeltakerne. Enda mere forskrekket ble han da han så at skyen forsvant når denne personen satte seg ned i skyggen av et tre. Fra sine skrifter visste Bahira at en profet var lovet etter Jesus, og han hadde ønsket å se denne profeten før han døde. Han forsto at han hadde vært vitne til et under, og han tenkte at han kanskje hadde fått sitt ønske oppfylt.

Han sendte bud til mekkanerne og inviterte dem til å komme og spise med ham. Araberne ble forundret, for de hadde reist forbi Bahira uttallige ganger uten å bli invitert. Da gruppen kom, spurte Bahira om alle i karavanen var kommet. "Nei", svarte en av dem, "vi lot en av guttene være igjen for å passe kamelene."

Da insisterte Bahira på at de skulle hente ham også.

Munken fulgte Muhammed (Gfvmh) med øynene og la merke til mange ting ved ham som stemte med profetiene i de gamle skriftene. Han snakket også med ham og forsto hvor lite glad gutten var for alle avgudene i Ka'bahen. Bahira spurte Abu Talib om gutten var i slekt med ham.

"Han er sønnen min", svarte Abu Talib.

Men Bahira sa at det ikke kunne være tilfelle, for den de ventet på, skulle være foreldreløs. og han påla Abu Talib å vokte over Muhammed (Gfvmh) og ta godt vare på ham.

Mange historier fortelles fra Muhammeds barndom og ungdom. Han var en stillferdig og tenksom gutt. Alltid var han snill mot dyrene og dem som

var mindre enn ham. Han kunne sitte lenge av gangen å betrakte naturen rundt seg. Og han kunne ikke forstå hvorfor folk så ut til å kjempe om makt og penger. Det gjorde ham trist og fikk ham til å føle seg ensom.

PROFETENS GIFTERMÅL

Muhammed (Gfvmh) ble tjuefem år, og han var viden kjent for sin ærlighet. Han var respektert av alle, også av de eldste i byen. Han trodde på en Gud, verdens skaper, og han var vennlig og pålitelig i alt, derfor fikk han tilnavnet al-Amin (den pålitelige). Når han ville sitte og tenke for seg selv, holdt han til i en hule på fjellet Hira, ikke langt fra Mekka.

I Qurayshstammen var det en respektert og rik kvinne ved navn Khadijah. Hun drev handel, og da hun hørte om Muhammeds pålitelighet, sendte hun bud på ham og ba ham dra på en handelsreise for henne til Syria. Muhammed (Gfvmh) var villig til det. Med på reisen var også Khadijahs slave, Maysarah, og de to tilbrakte mye tid sammen og snakket meget sammen. Maysara fikk stor respekt for Muhammed (Gfvmh) og syntes han var anderledes enn alle andre menn i Quraysh stammen.

På reisen skjedde det to uvanlige ting som fikk Maysarah til å begynne å undre seg over mannen han reiste sammen med. Det første skjedde da de stanset for å hvile i nærheten av en munk som bodde ute i ørkenen. Muhammed (Gfvmh) satt under et tre, mens Maysarah holdt på å pakke.

Munken gikk bort til Maysarah og spurte: "Hvem er den mannen som sitter under treet?"

"Det er en mann av Quraysh stammen, den stammen som vokter Ka'bahen", svarte Maysarah.

"Under det treet sitter en profet!" sa munken.

Det andre skjedde på reisen tilbake til Mekka. Det var ved middagstid, mens solen var på sitt varmeste. Maysarah red bak Muhammed (Gfvmh), og etter som solen ble hetere og hetere, så han to engler som svevet over Muhammed (Gfvmh) og skjermet ham fra strålene.

Handelsreisen var meget vellykket, og Muhammed (Gfvmh) tjente et stort overskudd til Khadijah. Maysarah fortalte henne også om det uvanlige han hadde sett skje med Muhammed undervegs, og hva han hadde erfart om hans karakter og oppførsel.

Alt dette gjorde dypt inntrykk på Khadijah. Hun var i førtiårene og enke og en meget vakker kvinne, og mange hadde ønsket å gifte seg med henne. Men nå sendte hun en venn til Muhammed for å spørre hvorfor han ikke var gift. Muhammed (Gfvmh) svarte at det var fordi han var fattig. Til det svarte vennen: "Hva ville du svare hvis en edel, vakker og rik kvinne ønsket å gifte seg med deg?" Muhammed (Gfvmh) ville vite hvem kvinnen var, og vennen fortalte ham om Khadijah. Da ble Muhammed (Gfvmh) lykkelig, for han hadde den største respekt for henne. Sammen med sine onkler, Abu Talib og Hamzah, gikk han til Khadijahs onkel og ba om tillatelse til å gifte seg med henne. Den ga onkelen med glede, og kort tid etterpå ble de gift.

Det ble et lykkelig ekteskap, for Muhammed (Gfvmh) og

Khadijah passet så godt sammen. Seks barn fikk de, to sønner og fire døtre. Til deres store sorg døde begge sønnene som små, men de fire døtrene vokste opp. De het Zaynab, Umm Kulthum, Ruqayyah og Fatimah.

I noen år levde de stille og rolig i Mekka. Muhammed (Gfvmh) var en dyktig handelsmann, og han var alment respektert for sin klokskap. Et eksempel på det fikk han da Quraysh bestemte at Ka'bahen skulle restaureres. De var litt nervøse da de måtte ta ned bygningen før de kunne bygge den opp igjen, og de var redde for at Gud ville mislike det. Det gikk fint, helt til de nådde ned til den dypeste grunnmuren, den Abraham hadde lagt. I samme øyeblikk de rørte ved den, begynte hele Mekka å ryste i sine grunnvoller. Redde besluttet de å la disse steinene ligge i ro. Så begynte de å legge stein på stein i den nye bygningen. Det gikk fint helt til de kom til det stedet der den sorte steinen skulle plasseres. Da begynte de å konkurrere om hvilken stamme som skulle ha æren av å bære den sorte steinen og legge den på plass. Det var like før de begynte å sloss. Men så kom en av dem med et godt forslag. De skulle be den første personen som kom til bønneplassen gi dem et råd. Og de ble meget glade da den første personen som kom, var Muhammed (Gfvmh), for ham hadde alle tillit til. Han ba dem skaffe et stort teppe som ble lagt på bakken. Så la han den sorte steinen midt på teppet. Deretter ba han en mann fra hver stamme ta tak i teppet og løfte det opp i høyde med stedet der den skulle settes inn. Da de hadde gjort det, tok han selv og satte steinen på

plass. Slik var Muhammeds klokskap og sunne fornuft i stand til å bevare freden mellom stammene.

ERKEENGELN GABRIEL ÅPENBARER SEG

Muhammed (Gfvmh) trodde på en Gud, skaper av sol, måne, jord og himmel og alt levende og at alle burde tilbe Gud alene. Ofte gikk han ut av byen og opp til hulen på Hirafjellet. Han likte å være alene der, borte fra verdens mas og kjas.

Da han var førti år, mottok han den første åpenbaringen fra Gud.

Erkeengelen Gabriel kom til Muhammed (Gfvmh) i hulen og befalte ham: "Les!"

Muhammed (Gfvmh) svarte: "Jeg kan ikke lese."

Da slo erkeengelen armene om ham og presset ham så hardt at han nesten ikke holdt det ut. Så slapp han ham og sa igjen: "Les!"

"Jeg kan ikke!" gjentok Muhammed (Gfvmh), og erkeengelen presset ham igjen. For tredje gang befalte erkeengelen ham å lese, og igjen svarte Muhammed (Gfvmh) at han ikke kunne, og igjen følte han at engelen presset ham. Så slapp Gabriel ham og sa:

"Forkynn i din Herres navn!
Han som skaper,
skaper mennesket av en liten seig klump.
Forkynn! Se, Herren er den store Velgjører,
som ved å la føre i pennen har undervist,
undervist mennesket om ting det ikke kjente."

(Koranen, 96, 1-5)

Muhammed (Gfvmh) gjen-

tok disse versene til erkeengelen forsto at han kunne dem utenat. Så forlot han Muhammed (Gfvmh). Men Muhammed (Gfvmh) klarte ikke å fatte hva som var skjedd. Han var redd og tenkte at det kanskje var en forhekset hule, eller at det var djevelen som hadde besatt ham. Men så hørte han en stemme fra himmelen som sa: "O Muhammed, du er Guds budbringer, og jeg er Gabriel." Da så han opp på himmelen, og hvor han enn snudde seg, så han erkeengelen Gabriel.

Dypt forvirret kom han tilbake til Khadijah. Da hans kone så ham skjelve som i feber, ble hun bekymret. Hun pakket ham inn i tepper for å holde ham varm, og da han falt til ro, fortalte han henne hva som hadde hendt på fjellet Hira. Khadijah trodde på alt han fortalte, og med stor respekt sa hun: "Vær glad, o sønn av min onkel, og fatt mot. I sannhet, jeg sverger ved Gud, som har mitt liv i sin hånd, at du skal bli vårt folks profet!"

Muhammed (Gfvmh), Guds budbringer, ble trøstet av hennes tillit til ham, og til slutt falt han i søvn etter alle sinnsbevegelsene han hadde gjennomlevet.

Khadijah gikk ut for å finne sin fetter, Waraqah ibn Nawfal, for å spørre ham hva han tenkte om det som var skjedd. Waraqah var en klok mann som hadde lest mange bøker. Han var blitt en kristen etter å ha studert bibelen. Han sa til Khadijah at Muhammed (Gfvmh) var utvalgt av Gud til å være hans budbringer. Som erkeengelen Gabriel før var kommet til Moses og hadde befalt ham å lede sitt folk, slik skulle også Muhammed (Gfvmh) bli sitt folks profet. Men Waraqah sa også at folket

ikke kom til å høre på profeten, og at noen kom til å forfølge og mishandle dem som fulgte ham. Likevel måtte han ikke miste motet, men være tålmodig, for han hadde et veldig budskap å bringe til hele verden.

Fra den dagen kom erkeengelen ofte til Profeten (Gfvmh), og alle versene han dikterte, budskapet fra Gud, ble senere skrevet ned, og vi kjenner budskapet som *DEN HELLIGE KORAN*. Denne første åpenbaringen kom til Muhammed (Gfvmh) i den siste halvdel av måneden Ramadan.

DE FØRSTE MUSLIMER

Etter denne minnerike dagen i måneden Ramadan kom det stadig åpenbaringer til Profeten (Gfvmh). Han forsto hva han måtte gjøre og forberedte seg på det som skulle komme.

Khadijah var den første som trodde på budskapet. Gjennom henne ga Gud Profeten (Gfvmh) styrke, og hun hjalp ham å spre budskapet. Hun forsvarte ham også når han ble angrepet.

Det kom en tid da åpenbaringene sluttet. Profeten (Gfvmh) ble urolig over dette og trodde Gud kanskje hadde forkastet ham, og at han ikke lenger var verdig til å være Guds budbringer. Men da kom erkeengelen Gabriel tilbake og brakte ham denne *surah*, eller kapittel, til Koranen:

"I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.
Ved formiddagens glød! Ved nattens stillhet!
Ikke har din Herre forlatt deg, og ikke er Han misnøyd med deg!
Enden skal bli bedre for deg enn begynnelsen.

Herren skal gi deg så du blir tilfreds!

Fant Han deg ikke foreldreløs, og ga deg ly?

Han fant deg villfarende, og vegledet deg!

Han fant deg trengende, og gjorde deg avhengig!

Så vær ikke hård mot den faderløse, og vis ikke bort den som ber.

Og hva Herrens godhet angår, så gjør den kjent!"

(Koranen 93)

Profeten (Gfvmh) var begynt i stillhet å forkynne budskapet for sine nærmeste og dem han hadde tillit til. Det var hårde tider i Mekka da og lite mat til alle. Abu Talib, hans onkel, hadde problemer med å sørge for sin store familie. Da foreslo Profeten (Gfvmh) at han selv og en annen onkel skulle adoptere hver sin av Abu Talibs sønner. Slik tok Profeten (Gfvmh) Ali inn i sin familie.

En dag, da erkeengelen Gabriel åpenbarte seg for ham, sparket Gabriel i fjellsiden, og der sprang det ut en kilde. Så begynte engelen å vaske seg i det rennende vannet og vise Profeten (Gfvmh) de rituelle vaskingene han skulle foreta seg før bønnen. Så viste Gabriel ham alle bønnestillingene i muslimsk bønn og hva som skulle sies sammen med hver stilling. Profeten (Gfvmh) gikk hjem og viste alt til Khadijah og til sine følgesvenner.

Siden den gang har alle muslimer fulgt disse ritualene når de skulle be.

I begynnelsen var det bare Profeten (Gfvmh) og hans kone som kunne dem. Men en dag kom Ali inn i rommet der Profeten (Gfvmh) og Khadijah ba. Han spurte hva de holdt på med, og Profeten (Gfvmh)

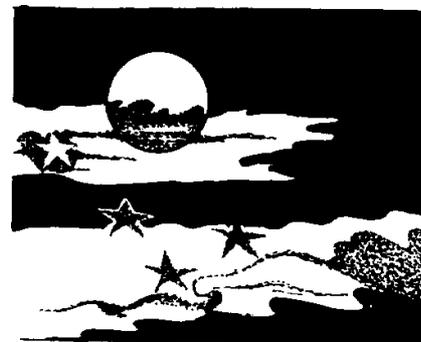
forklarte ham da at de lovpriste Gud og takket Ham. Ali lå våken hele natten og tenkte på det Profeten (Gfvmh) hadde sagt. Han hadde stor respekt for sin fetter, og han bestemte seg til slutt for at han ville følge ham. Slik ble Khadijah den første kvinnen som ble muslim, og Ali ble den første mannen. Kort tid etter fikk de følge av Zayd ibn Harithah, som var en slave Profeten (Gfvmh) hadde løskjøpt og adoptert.

Nå begynte Profeten (Gfvmh) å ta med seg Ali ut av byen for å be. Abu Talib kom forbi en dag og spurte hva de drev på med. Profeten (Gfvmh) forklarte ham at de ba, og at de fulgte den samme religion som Abraham. Han forklarte at han selv hadde fått samme kall som Abraham, og at han skulle lede folket til Guds sannhet. Abu Talib så lenge på sin sønn, Ali, før han sa: "Muhammed vil aldri lede deg ut i noe som er galt. Følg ham. Men jeg kan ikke forlate den religion min far lærte meg." Så snudde han seg til Profeten (Gfvmh) og sa: "Likevel lover jeg deg, Muhammed, at ingen skal få skade deg så lenge jeg lever." Så gikk han.

I Mekka bodde en klok, ærlig og respektert handelsmann ved navn Abu Bakr. Han kjente Muhammed (Gfvmh) og visste at han aldri sa noe usant. Da han hørte ryktene om at Muhammed (Gfvmh) skulle være en profet, gikk han derfor til ham for å spørre om det var sant. Profeten (Gfvmh) fortalte ham at han i sannhet var sendt av Gud for å lære alle å tilbe den ene sanne Gud. Da Abu Bakr hørte dette fra Profetens egne lepper, visste han med en gang at det var sant, og han ble en troende der og da.

Fordi Abu Bakr var kjent for

sin klokskap, ærlighet og vennlighet, var folk vant til å komme til ham og be om råd. Han hadde derfor stor innflytelse i Mekka, og gjennom ham fant mange vegen til Islam. En av dem var Sa'id ibn Abi Waqqas, onkelen til Aminah, Profetens mor. Natten før Abu Bakr kom til ham for å fortelle ham om Islam, drømte Sa'id ibn Abi Waqqas at han vandret i mørket. Mens han gikk, så han månen, og han så Ali, Abu Bakr og Zayd, Profetens frigitte slave, gjøre tegn til ham om at han skulle komme og bli med dem. Da Abu Bakr fortalte ham om Profetens religion, forsto han hva drømmen betydde og gikk med en gang til Profeten (Gfvmh) og erklærte seg som muslim. Han forsto at å være muslim betydde å underkaste seg Guds vilje og tjene bare Ham.

En annen person som Abu Bakr førte til Islam, var Bilal. En kveld besøkte Abu Bakr Umayyah ibn Khalaf, en av de mektigste mennene i Quraysh stammen. Men Umayyah var ute, og Abu Bakr fant bare Umayyahs slave, Bilal, hjemme. Abu Bakr fortalte slaven om Islam, og før han forlot huset, var også Bilal blitt muslim.

Profetens følgesvenner begynte å bli mange. Fra tid til annen dro de ut av byen til høydredragene rundt, og der

resiterte Profeten (Gfvmh) Koranens ord for dem og underviste dem. Dette skjedde i all hemmelighet, og bare ganske få folk visste noe om Islam i de dager.

PROBLEMENE BEGYNNER

Det gikk tre år. Da kom en dag erkeengelen Gabriel til Profeten (Gfvmh) og befalte ham å begynne å preke budskapet åpent for alle. Profeten (Gfvmh) lot hele folket i Mekka få vite at han hadde noe meget viktig å meddele dem. Han sto på et høydedrag kalt Safa utenfor Mekka, og folket samlet seg rundt ham for å høre hva han ville si.

Han begynte med å spørre dem om de ville tro på ham hvis han fortalte dem at en stor hær var på veg for å angripe byen. Alle svarte at det ville de, for han løy aldri. Da fortalte han dem at han var Guds budbringer, sendt for å vise dem den rette vegen og for å advare dem mot fryktelig straff dersom de ikke fulgte ham og tilba Gud alene og ingen annen. Abu Lahab, en av Profetens onkler, som var tilstede sto fram og sa: "Måtte det gå deg ille! Har du kalt oss hit bare for å si dette?" Dermed gikk alle bort, og Profeten (Gfvmh) sto igjen alene.

Noen dager senere forsøkte Profeten (Gfvmh) igjen. Han inviterte sine onkler til en fest hjemme hos seg, og etter at de hadde spist, sa han: "O, 'Abd al-Muttalis sønner! Jeg vet ikke om noen araber som er kommet til sitt folk med et bedre budskap enn mitt. Jeg er kommet med de beste nyheter både for dette liv og det neste. Gud selv har befalt meg å kalle dere til

den rette gudsdyrkelse Hvem av dere vil hjelpe meg med det?"

Alle satt tause. Men Ali, hans fetter, reiste seg og sa: "O Guds profet, jeg vil hjelpe deg." Da lo alle de gamle mennene fordi bare en ung gutt ville hjelpe Profeten (Gfvmh), og de forlot huset.

Både onklene og folket var likegyldige til Profetens budskap, men han fortsatte å møte sine venner i all hemmelighet i et hus nær Safa. Der ba de sammen, og han underviste dem i Islams religion.

Men selvom de holdt seg for seg selv, begynte folk å plage og spotte dem. En dag, da Profeten (Gfvmh) var på veg hjem sammen med sine venner, møtte han Abu Jahl, en av lederne i Quraysh som hatet Profeten (Gfvmh) og hans lære. Abu Jahl begynte å angripe og spotte ham og Islam, men Profeten (Gfvmh) svarte ikke og gikk bare videre.

Senere fikk Hamzah, en av Profetens onkler høre om denne episoden. Hamza var en sterk og modig kriger som folk var litt redd for. Han ble rasende og løp rett til Ka'bahen, der han fant Abu Jahl sittende sammen med mange folk. Hamza ga ham et slag midt i ansiktet med buen sin og ropte: "Kommer du til å spotte ham hvis også jeg følger hans religion, og jeg sier det han sier? Slå igjen, hvis du våger!" Noen av dem som satt der, reiste seg for å hjelpe Abu Jahl, men han stoppet dem og sa: "La Hamza være, for, ved Gud, jeg har krenket hans nevø dypt."

Fra da av fulgte Hamza Profetens lære. Quraysh forsto at Profeten (Gfvmh) hadde fått en sterk støtte i ham, og de stoppet forfølgelsene en stund.

Men forfølgelsene begynte igjen da Quraysh forsto at Profeten (Gfvmh) fortsatte sin virksomhet. En gruppe av dem gikk til Abu Talib og sa at hvis han ikke fikk Profeten (Gfvmh) til å slutte med å angripe deres guder og deres livsstil, ville de også begynne å angripe ham.

Abu Talib ble veldig opprørt over all denne uroen i sin egen stamme, men han ville ikke bryte sitt løfte til nevøen. Han sendte bud på ham, fortalte hva som var hendt og sa: "Spar meg, og spar deg selv, for dette. Legg ikke større byrder på meg enn jeg kan bære."

Profeten (Gfvmh) var nå sikker på at onkelen ville slå hånden av ham, men han svarte likevel: "O min onkel, ved Gud, om de ga meg solen i min høyre hånd og månen i min venstre for at jeg skulle oppgi mitt arbeid, ville jeg ikke gi det opp før Gud selv lar sannheten seire. Heller dør jeg i Hans tjeneste."

Dette svaret gjorde dypt inntrykk på Abu Talib. Han sa til Profeten (Gfvmh) at han ville støtte ham så lenge han levde, og han oppmuntret ham til å spre Guds budskap. Han lot seg aldri senere presse til å gi opp sin beskyttelse av nevøen.

Da motstanderne ikke klarte å skade Profeten (Gfvmh), begynte de i stedet å forfølge de svake blandt hans følgesvenner, de som ikke hadde sterke beskyttere. En slik person var Bilal, Umayyah ibn Khalafs slave. Hans eier mishandlet ham og tok ham ut i ørkenen og bandt ham og etterlot ham hjelpeløs der med en stein på brystet. Heldigvis kom en dag Abu Bakr forbi og så hva som skjedde. Han kjøpte Bilal for en stor sum penger og ga ham friheten.

Men ikke alle muslimer var så heldige som Bilal. Mange av dem led ondt, men de holdt tålmodig stand fordi de visste de gjorde rett, og de visste at lønnen i det neste liv ville være større enn noen lykke de kunne finne på jorden.

KONGEN SOM TRODDE

Jo flere Profetens følgesvenner ble, jo sintere ble muslimenes fiender. Til slutt bestemte noen av dem seg for at de ville flykte til et annet land. Dette var fem år etter at erkeengelen Gabriel første gang åpenbarte seg for Profeten (Gfvmh), og to år etter at han befalte Profeten (Gfvmh) å forkynne åpent for alle. Profeten (Gfvmh) var enig med dem og sa: "Det beste for dere ville være å dra til Etiopia. Der er kongen en rettferdig mann. Bli der til Gud gjør det mulig for dere å komme hjem."

Muslimene bestemte seg for å dra i all hemmelighet om natten. Først dro seksten avsted og kom vel fram. Deretter reiste åttititre menn og nitten kvinner. Dette var den første *hijra*, eller emigrasjon, i Islam.

Mekkanerne ble rasende da de oppdaget flukten, for blant dem som var reist, var det mange sønner og døtre av mektige familier i Mekka. Enda mer rasende ble de, da de forsto at de var vennlig mottatt i Etiopia.

Ledere i Quraysh-stammen bestemte seg for å dra til kongen i Etiopia for å overtale ham til å sende flyktningene hjem igjen. To menn ble sendt, 'Amr ibn al-'As og 'Abd Allah ibn abi Rabi'ah. Disse to var flinke til å snakke, og de hadde med gaver til kongens rådgivere og til kongen selv. Til kongen sa

de: "Deres Majestet, disse menneskene har forlatt våre fedres religion, og de er ikke engang blitt kristne, slik som Deres majestet." Og de anmodet kongen om å sende dem tilbake til Mekka.

Men kongen svarte: "Ved Gud, jeg vil ikke sende dem tilbake. De som har bedt meg om beskyttelse, slått seg til i mitt land og valgt meg framfor andre, skal ikke sviktes. Jeg vil kalle på dem og høre hva de har å si til det disse to menn anklager dem for. Hvis de har løyet, skal de sendes tilbake. Hvis mekkanerne har løyet, vil jeg beskytte muslimene."

'Amr likte dette dårlig, for han ville nødig at kongen skulle høre hva muslimene hadde å si. Kongen sendte bud på muslimene. Da de kom inn, knelte de ikke for ham selvom dette var skikk hos etioperne. En av rådgiverne spurte hvorfor de ikke knelte, og muslimene svarte: "Vi kneler bare for Gud."

Kongen ba dem fortelle om sin religion, og Ja'far ibn abi Talib, Alis bror og Profetens fetter svarte: "O konge, vi var blant de uvitende lenge. Vi og våre forfedre vendte oss bort fra Abrahams tro, han som, sammen med Ishmael, bygget Ka'bahen og tilba den ene Gud. Vi brukte avguder i vår gudsdyrkelse. Vi spiste kjøtt som ikke var rett slaktet. Vi hadde ingen respekt for vår nestes rettigheter, og de sterke utnyttet de svake. Dette var vårt liv til Gud sendte oss en budbringer fra vår egen ætt, en av våre slektninger som alltid har vært ærlig og trofast og skyldfri. Han ba oss dyrke den ene Gud og oppgi våre forfedres gale skikker. Han bød oss være sannferdige, pålitelige, å respektere og hjelpe vår neste,

ære vår familie og holde opp med vårt endeløse kiv og våre stridigheter. Han ba oss vise omsorg for foreldreløse. Han ba oss holde opp å baktale kvinner og menn og å tilbe bare den ene Gud og ingen annen. Vi skulle be, gi almisser og faste. Vi tror at han taler sant, og derfor følger vi ham og gjør det han byr oss. Mekkanerne begynte å forfølge oss og hindre oss i vår gudsdyrkelse. Derfor måtte vi forlate våre hjem, og vi er kommet til deg i håp om å finne rettferdighet."

Kongen var en kristen, og disse ordene gjorde dypt inntrykk på ham. 'Amr måtte tenke fort for å vinne debatten. Listig sa han til kongen, "Disse folkene tror ikke på Jesus på samme måten som du."

Da ønsket kongen å få høre hva Profeten (Gfvmh) hadde sagt om Jesus. Ja'far svarte med å sitere en surah fra Koranen som forteller historien om Jesus og hans mor Maria. I surahen fortelles det om Maria at en engel kom til henne og sa at hun skulle føde en sønn uten at en mann kom nær henne. Den forteller at hun ble møtt med mistro og kritikk da hun hadde fått barnet. Hun svarte på kritikken med å vise hen til barnet i vuggen. "Hvordan vil du vi skal snakke til den som er barn i vuggen?" sa hennes folk. Da sa barnet:

"Jeg er Guds tjener, Han har gitt meg Skriften, og gjort meg til profet!
Han har velsignet meg hvor jeg enn ferdes,
og Han har pålagt meg bønn og godgjørenhet så lenge jeg lever,
- og godhet mot min mor!
Han har ikke gjort meg arrogant eller ussel.

Måtte fred være over meg
den dag jeg ble født, den dag
jeg dør,
og den dag jeg gjenreises
levende!"

(Koranen,19,16-33)

Da kongen hørte disse ordene, rant tårene fra hans øyne. Han snudde seg til sine rådgivere og sa: "Disse ordene kommer sannelig fra Gud. Det er lite som skiller muslimer og kristne. Det Jesus og Muhammed, Guds budbringer, har gitt oss, kommer fra samme kilde."

Muslimene fikk kongens tillatelse til å bo i fred i hans land. 'Amr fikk tilbake gaven han hadde gitt kongen, og de to mekkanerne reiste meget skuffet hjem.

QURAYSH-STAMMENS GRUSOMHET

Fiendskapet mot muslimene økte stadig i Mekka på grunn av den splittelsen de skapte. En mektig mann, 'Umar ibn al-Khattab, bestemte seg for å drepe Profeten (Gfvmh) for å få stoppet ham. På vegen til Profetens hus møtte han en mann som sa til ham: "Du burde lete litt nærmere hjemme før du dreper Muhammed (Gfvmh). Vet du ikke at din egen søster Fatimah er en muslim?"

'Umar ble forskrekket og kunne ikke tro det. Han oppsøkte sin søstes hus, og der hørte han Fatimah og hennes mann Sa'id lese høyt fra Koranen. Fatimah gjemte bort skriftrullen da hun hørte brorens stemme. 'Umar stormet inn i rommet og ropte: "Hva er det for galskap jeg hører? De forteller meg at du har sluttet deg til Muhammed og hans religion!" Dermed slo han løs

på svogeren og søsteren sin.

Men søsteren sa: "Ja, vi er muslimer, og vi tror på Gud og Hans budbringer. Gjør hva du vil med oss!"

'Umar skammet seg da over at han hadde slått henne og sa: "La meg se hva det var jeg hørte deg lese nå, så jeg kan forstå hva det egentlig er denne Profeten kommer med."

Fatimah ga ham skriftrullen etter at han hadde vasket seg før han fikk røre den og hadde lovet å gi den tilbake etterpå. Han leste surah 20,1-7, den som kalles TA HA og er en lovprisning av Gud som himmelens og jordens skaper og den som kjenner alle hemmeligheter.

'Umar ble dypt grepet av ordene han leste, og han følte seg overbevist om at dette var den eneste sanne lære. Fremdeles med sverdet i hendene gikk han rett til Profetens hus. En av profetens venner så ham stå utenfor og ble redd for Profetens liv. Men Profeten (Gfvmh) ba dem slippe 'Umar inn og la dem være alene.

Profeten (Gfvmh) spurte så 'Umar hvorfor han var kommet, og 'Umar svarte: "Jeg er kommet for å sverge at det er ingen gud uten Gud og at du, Muhammed, er Guds budbringer." Dette sverget han med sverdet i hånden, det han ville drepe Profeten (Gfvmh) med. Fra nå av ville han bruke det til å forsvare Profeten (Gfvmh) og Islam med.

På den tida måtte muslimene utføre sine ritualer i hemmelighet, også det ritualet som kalles *tawaf*, som er å gå sju ganger rundt Ka'bahen. Men 'Umar var modig, og da han hadde bekjent sin tro, gikk han rett til Ka'bahen og foretok gangen rundt den rett for øynene på de forundrete mekkanerne. Mordplanene mot Profeten (Gfvmh) begynte igjen å ta form. Men Abu Talib fikk høre om dem, og han sendte bud på alle 'Abd al-Muttalibs sønner og ba dem bekytte sin nevø. Dette ble de enige om.

Med slik beskyttelse kunne mordplanene ikke utføres. Men Quraysh bestemte da at de skulle unngå all kontakt med Profeten (Gfvmh) og hans tilhengere. Ingen fikk handle med dem eller ha noe med dem å gjøre. I Ka'bahen ble det hengt opp en bannbulle, der all omgang med dem ble forbudt. I denne situasjonen trakk muslimene seg tilbake til et område som var omgitt av murer og klipper i utkanten av byen. Inn dit kom man gjennom et trangt fjellpass. Stemningen i byen var slik at det medførte fare for muslimene å ferdes der, så de holdt seg for seg selv der inne. I to år levde de isolert. De led under matmangel og vannmangel, og mange ble syke. Godhjertede folk snek seg til å kaste mat over muren til dem iblant. Men man kunne høre barna skrike der inne, og pilgrimer som kom til Mekka, fikk stor sympati for dem når de så hvor ille mekkanerne behandlet dem. Selv mekkanerne begynte å skamme seg over denne behandlingen av muslimene og ønsket å finne en unnskyldning for å oppheve bannlysingen.

Den fant de! Man oppdaget

at bannbullen i Ka'bahen var spist opp av hvite maur, med unntak av ordene "I ditt navn, O Gud" som hadde stått øverst på bannbullen. Abu Talib tok med seg lederne for Quraysh-stammen og viste dem disse ordene og bebreidet dem bittert deres grusomhet mot muslimene og deres egen slekt. Deretter gikk fem av lederne inn til muslimene og ba dem komme ut i fred.

SORGENS ÅR

Det var gått åtte år siden profetkallet kom til Muhammed (Gfvmh), og muslimene kunne vende tilbake til et normalt liv. Men disse årene hadde tæret hårdt på kreftene. Abu Talib døde noen uker etter at bannlysingen ble opphevet. Også Khadijah var sterkt svekket og døde noen uker etter det. Slik mistet Profeten (Gfvmh) både sin elskede kone og sin venn og beskytter på samme tid. Hun hadde vært hans tilflukt i alle hans prøvelser og tvil. Hun hadde trodd på ham og oppmuntret ham og hadde vært hans trøst og glede ved sin tillit og sitt gode hjerte. Om henne sa han: "Da jeg var fattig, gjorde hun meg rik. Når man kalte meg en løgner, var det bare hun som trodde på meg. Når hele verden var imot meg, var hun alene trofast."

Profeten (Gfvmh) var ikke bare ensom nå, men også i en farlig situasjon. Abu Talib hadde vært hans siste bånd til Quraysh, og han følte at deres hjerter var lukket for ham og hans budskap. Derfor vandret han til byen Ta'if, sju mil øst for Mekka, for å se om de ville ta imot ham. Han forkynte budskapet for dem alle steder der

folk samlet seg, men ingen ville høre. De bare lo av ham, og barna kastet stein på ham. På vegen tilbake satte han seg trett og sliten ned ved en mur utenfor byen, en mur som tilhørte hagen til to brødre. De hørte Profeten (Gfvmh) be høyt i sin fortvilelse og fikk medlidenskap med ham. De sendte en slave ut til ham med et fat med druer. Profeten (Gfvmh) takket og sa "Bismilla" (I Guds Navn) før han begynte å spise.

Slaven, som het 'Addas, spurte hva ordene betydde, for "det er ikke slik folk heromkring pleier å snakke".

"Hvor kommer du fra, 'Addas, og hva er din religion?" spurte Profeten (Gfvmh).

"Jeg er en kristen fra den assyriske byen Ninive", svarte han.

"Fra den samme byen som den gode mannen Jonas, sønn til Matta", tilføyet Profeten (Gfvmh).

"Hvordan har det seg at du har hørt om ham?" spurte 'Addas.

"Han er min bror - han var en profet, og jeg er en profet", svarte Guds budbringer.

'Addas bøyet seg og kysset Profetens hode, hans hender og hans føtter, for nå så han at dette var en virkelig profet. Men Profeten (Gfvmh) gikk tilbake til Mekka. Nå visste han at Gud aldri ville forlate ham. Reisen til Ta'if hadde ikke vært forgjeves, for 'Addas, den kristne, var blitt en muslim, og dette var begynnelsen på store forandringer.

NATTEREISEN OG OPPSTIGNINGEN TIL HIMMELEN

Det hendte en natt, mens Profeten (Gfvmh) sov i nærheten av Ka'bahen på samme sted som 'Abd al-Muttalib pleide å sove, at erkeengelen Gabriel vekket ham. Senere fortalte Profeten (Gfvmh), "Jeg satte meg opp, og han grep meg i armen. Jeg sto ved siden av ham, og han førte meg til døren der det sto en hvit kamel som jeg skulle ride på." Profeten (Gfvmh) fortalte at han satte seg på kamelen med erkeengelen Gabriel ved siden av seg, og at de på et øyeblikk red fra Mekka til det helligste stedet i det fjerne Jerusalem. Der møtte de Abraham, Moses og Jesus i en gruppe med profeter. Profeten Muhammed (Gfvmh) ledet dem i bønn som deres imam. Så ga de ham to mugger, en med vin og en med melk. Han valgte melken og takket nei til vinen, og erkeengelen Gabriel sa: "Du er vegledet rett med hensyn til menneskets sanne natur, *fitrah*, og det vil også ditt folk bli, Muhammed. Vin er forbudt for dere."

Så fortalte Profeten (Gfvmh) hvordan de var kommet gjennom himmelportene og hadde sett utallige engler. Blant dem var også Malik, helvetes vokter, som aldri smiler. Malik viste Profeten (Gfvmh) et glimt av helvete og hvilke lidelser de som er der, må gjennomgå.

Deretter ble Profeten (Gfvmh) båret av engler gjennom de sju himler, en etter en. Han så igjen Jesus, Moses og Abraham. Han så også Johannes, Josef, Enoch og Aaron. Til slutt nådde han fram til det aller høyeste, Lote-treet, *sidrat*

al-muntaha, der ingen profet har vært før. Her mottok Profeten (Gfvmh) en åpenbaring av alt muslimer tror.

“Sendebudet tror på det som er ham åpenbart fra Herren, så også de troende. Hver og en tror på Gud, Hans engler, Hans skrifter og Hans sendebud: “Vi gjør ingen forskjell på noen av Hans sendebud” De sier: “Vi hører, og vi adlyder. Din tilgivelse, Herre! Til Deg fører vandringen hen!”

(Koranen 2, 285)

Så ble han tatt inn i lyset fra Guds strålende nærvær og ble pålagt at muslimer skal be femti ganger om dagen. “På vegen tilbake møtte jeg Moses, og han var en god venn for dere! Han spurte hvor mange ganger om dagen jeg skulle be. Da jeg svarte femti ganger, sa han: “Bønn er en alvorlig sak, og ditt folk er svakt. Gå tilbake til din Herre og be ham sette et lavere antall for deg og dine troende.” Jeg gjorde det, og han tok bort ti. Igjen møtte jeg Moses, og han sa det samme. Slik fortsatte det til bare fem bønner om dagen var igjen. Igjen ga Moses meg samme råd. Men da svarte jeg at jeg ville skamme meg over å be om færre bønner. Men den blant dere som trofast frembærer fem bønner, vil belønnes som om dere hadde bedt femti ganger.”

Om morgenen da Profeten (Gfvmh) kom tilbake til Mekka, fortalte han Quraysh hva som var skjedd. Nesten ingen ville tro det når han sa at han hadde vært i Jerusalem om natten. Da sa han: “På reisen møtte jeg en stor karavane. Kamelene ble redde da de så Borak, min

kamel, og en av dem sprang ut i ørkenen, men jeg viste folkene hvor de kunne finne den. På hjemvegen møtte jeg en annen karavane, der alle lå og sov. Det sto en tildekket vannkrukke der. Jeg tok lokket av og drakk opp vannet og la lokket på igjen. Hvis dere vil undersøke om dette stemmer, så er denne karavanan nå på veg mot Tanishøyden. Fremst går det en mørkebrun kamel, lastet med to sekker, den ene svart og den andre mangefarget.”

Folk skyndte seg å se etter, og de fant det akkurat slik Profeten (Gfvmh) hadde sagt. De spurte om vannkrukken, og folkene i karavanan svarte: “Vi hadde fylt den med vann og lagt lokk på, og da vi våknet, var det ikke vann i den.”

Da den andre karavanan nådde fram, bekreftet folkene i den at kamelene var blitt redde og at en av dem var løpt ut i ørkenen. Da hadde de hørt en menneskestemme som sa hvor kamelen var.

Nå gikk noen til Abu Bakr og sa: “Hva ville du si hvis Profeten påsto at han hadde vært i Jerusalem i natt?”

“Ved Gud”, svarte Abu Bakr, “hvis han selv sier det, så må det være sant. Hva er så utrolig ved det? Åpenbaringer kommer fra himmelen til jorden på mindre enn en time, og det er likevel lengre enn en reise til Jerusalem.”

Så gikk Abu Bakr til Profeten (Gfvmh) og spurte: “Har du fortalt folket at du har vært i Jerusalem?”

“Ja”, svarte Profeten (Gfvmh).

“Beskriv byen for meg”, sa Abu Bakr. “Jeg har vært der og kan bevitne om du snakker sant.”

Profeten (Gfvmh) fortalte

siden at det var som han så byen ligge brettet ut foran seg, og han begynte å beskrive de enkelte bydelene i detalj. Da avbrøt Abu Bakr ham og sa: “Du snakker sant. Jeg bevitner at du er en Guds profet som har sett alt dette.”

“I Guds, den Barmhjertiges, Den Nåderikes navn.

Ære være Ham, som førte Sin tjener nattestid, fra den hellige moske til Aqsamoskeen, hvis omgivelser Vi har velsignet, for å vise ham noen av Våre tegn.

For Han er den som hører, - ser.

Koranen, 17,1)

DET FØRSTE 'AQABAH-LØFTET

I Yathrib bodde på den tiden to hedenske stammer, Aws og Khazraj, og dessuten tre jødiske klaner. Det rådde fiendskap mellom de hedenske stammene og jødene, og det var ingen som hadde makten i byen. Da jødene hørte om Muhammed (Gfvmh), tenkte de at han kanskje var den Messias de ventet på, eller iallfall en profet. Og de hedenske stammene tenkte at han var en slektning av dem gjennom sin mor, og at han kunne bli et redskap for dem i striden med jødene. Troen på en Gud var ikke fremmed for de hedenske araberne, og de tenkte også at hvis Muhammed (Gfvmh) virkelig var den profeten mange ventet på, ville han kunne ta plassen til jødene Messias. Slik var alle i Yathrib rede til å ønske Muhammed (Gfvmh) velkommen til byen,

enten som Messias, som profet eller rett og slett som fredsmekler.

Da tiden for pilgrimsreisen til Mekka kom, dro seks menn fra Khazraj for å snakke med Profeten (Gfvmh). De traff ham på et sted som kalles 'Aqabah, nær Mekka. Han fortalte dem om Islam og resiterte fra Koranen for dem, og de ble så betatt at de ble muslimer på stedet og lovet å komme tilbake året etter. Tilbake i Yathrib fortalte de venner og slektninger om det Profeten (Gfvmh) hadde sagt til dem, og mange flere ble muslimer.

Året etter kom tolv menn fra Yathrib for å snakke med Profeten (Gfvmh) og lovet å tjene ham og Islam. Med tilbake sendte Profeten (Gfvmh) med dem en av sine venner, Mus'ab ibn 'Umayr, for å undervise dem i Koranen og deres nye religion.

Enda et år gikk, og flere muslimer kom fra Yathrib til Mekka. Dette året ble det holdt et hemmelig møte om natta. Syttititre menn og en kvinne møtte Profeten (Gfvmh) og hans onkel, al-'Abbas. På dette møtet tilbød mennene fra Yathrib at de ville beskytte og forsvare Profeten (Gfvmh) og hans følgesvenner hvis de ville komme for å slå seg ned i Yathrib. Dette løftet om beskyttelse er kjent som *Det første 'Aqabah-løftet*.

Dette løftet betydde meget for muslimene i Mekka. De ble stadig forfulgt, og Profeten (Gfvmh) anbefalte sine følgesvenner å reise til Yathrib for å finne sikkerhet. Mange fulgte rådet og dro.

Lenge tålte Profeten (Gfvmh) forfølgelser og lidelser uten å slå tilbake, for Gud hadde befalt ham å tilgi dem som hånet ham og ikke ville ta

imot hans budskap. Men da Quraysh-stammen forherdet seg stadig mere, ga Gud Profeten (Gfvmh) tillatelse til å kjempe mot dem som ville skade ham og hans venner.

“I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Gud beskytter de troende. Gud liker ikke utakknemlige bedragere.

De som bekjempes, har kamptillatelse, fordi de har lidt urett.

Gud evner fullt ut å gi dem hjelp.”

(Koranen 22,39-40)

Quraysh-stammen begynte å frykte Profeten (Gfvmh), fordi de forsto at han nå var sterk nok til å bekjempe dem, og at Gud hadde gitt ham lov til det. De visste også at han hadde folkene i Yathrib i ryggen til å hjelpe og beskytte seg. De så at muslimene var begynt å forlate Mekka, og de besluttet å myrde Profeten (Gfvmh) før også han sluttet seg til emigrantene og forlot byen. Slik håpet de å få slutt på Islam en gang for alle.

FLUKTEN

Etter at muslimene hadde forlatt Mekka, var Profeten (Gfvmh) igjen alene sammen med Abu Bakr og 'Ali og noen få andre. Abu Bakr ba om Profetens tillatelse til å dra, men Guds budbringer (Gfvmh) ba ham vente og sa: “Ta det med ro. Kanskje gir Gud deg reisefølge.” Selv ventet Profeten (Gfvmh) på Guds tegn til at han fikk lov å dra selv.

I mellomtiden la lederne i Quraysh planer om å myrde ham. Mens de rådslo, kom

djevelen selv til møtet i skikkelse av en edel, gammel mann. De spurte hvem han var, og han presenterte seg som en sheik fra fjellene. Han hadde hørt om planene deres og mente at han kunne være til hjelp. De syntes han så ut som en klok mann og inviterte ham inn.

De la fram mange planer, men ble ikke enige om noe før Abu Jahl kom med sin plan. Han foreslo at hver av klanene skulle stille med en ung kriger med sverd. Disse krigerne skulle vente utenfor Profetens hus og angripe ham når han kom ut om morgenen. På den måten ville alle klanene få skylden for mordet, og Profetens familie ville ikke kunne kreve hevn.

Djevelen, forkledd som den gamle mannen, hørte på planen og sa: “Denne mannen har rett. Etter min mening er dette den eneste mulighet dere har!” Dette ble da vedtatt.

“I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

En gang smidde de vantro renker mot deg, for å sette deg fast, eller jage deg bort. De la planer, men Gud la også planer!

Og Gud er den beste planmaker.”

(Koranen 8,30)

Men om kvelden før den natten Muhammed (Gfvmh) skulle myrdes, kom erkeengelen Gabriel til ham og sa: “Ikke legg deg til å sove i din egen seng i natt.” Profeten (Gfvmh) forsto hva det gjaldt, så han ba 'Ali legge seg i hans seng og ta Profetens ullteppe godt rundt seg, og han forsikret at intet ondt skulle skje ham der.

Da mørket falt på, samlet de unge mennene fra Quraysh seg utenfor profetens hus. Det fortelles at mens de sto der, dekket Gud deres hoder med jord og forblindet øynene deres, så Profeten (Gfvmh) uhindret kunne gå ut av huset og hvor han ville. Litt senere kom det noen forbi og spurte dem hvem de ventet på.

De svarte: "På Muhammed".

Da sa de som var kommet forbi: "Guds skam komme over dere! Det er lenge siden han gikk ut av huset og dro bort. Ser dere ikke at han har strødd jord på hodene deres før han gikk?" Da tok de seg til hodet og fant jord på det. Inne i huset fant de bare 'Ali, og de forsto at planen deres var fullstendig mislykket.

I mens gikk Profeten (Gfvmh) til Abu Bakrs hus og sa til ham: "Gud har sagt at tiden er kommet for meg til å dra fra Mekka."

"Sammen?" spurte Abu Bakr.

"Sammen!" svarte Profeten (Gfvmh).

Abu Bakr var lykkelig, for nå forsto han at reisefølget han ble lovet, var Profeten (Gfvmh) selv. Han sa: "O Guds budbringer, her er to kameler som jeg har gjort ferdig til reisen." Og de to forlot Mekka og reiste til en hule ved Thawr, et fjell syd for byen. Der ville de holde seg skjult.

For da Qurayshittene oppdaget at Profeten (Gfvmh) og hans venn hadde forlatt byen, sendte de ut letemannskaper etter dem i alle retninger. Det tok dem tre dager å komme til den hulen der Profeten (Gfvmh) og Abu Bakr var skjult. Men da de kom dit, var huleinngangen dekket av et kunstferdig edderkoppspinn, og like ved huleinngangen hadde et duepar laget rede og

lå allerede på eggene. Da Qurayshittene så dette, forsto de at ingen kunne være gjemt i denne hulen og dro sin veg. Men inne i hulen var Profeten (Gfvmh) og Abu Bakr, og Abu Bakr var redd for at de skulle bli oppdaget, men Profeten (Gfvmh) trøstet ham og sa:

"Vær ikke bedrøvet! Gud er med oss."

(Koranen 9,40).

Tre dager senere forlot Profeten (Gfvmh) og Abu Bakr hulen. Abu Bakrs sønn, 'Amir, hadde ordnet med tre kameler og en fører som skulle hjelpe dem å komme til Yathrib.

Qurayshittene på sin side lovet ut en belønning på et hundre kameler til den som tok igjen Profeten (Gfvmh) og fanget ham. Bare en kriger nådde så langt at han fikk øye på flyktningene, men hver gang han nærmet seg dem, sank hesten hans ned i sanden til knærne. Da forsto krigeren at Profeten (Gfvmh) var beskyttet av en makt sterkere enn noen annen, og han vendte tilbake til Mekka. Der advarte han alle mot å fortsette førfølgelsen og fortalte hva han hadde opplevet.

Profetens reise til Mekka kalles *hijra*, eller emigrasjonen. Dette var det første steget i utbredelsen av Islam til hele verden, og muslimene begynner sin tidsregning fra året for *hijra*. Profeten (Gfvmh) nådde Yathrib den 24 september 622 AD, som er muslimenes år 1.

ANKOMST TIL YATHRIB

I Yathrib ventet folket ivrig på Profeten (Gfvmh) og holdt utkikk etter ham. Da de endelig

fikk øye på ham, ropte de: "Her er Muhammed, Guds budbringer!" Alle muslimene strømmet ut av byen for å hilse ham velkommen og ropte: "Allahu Akbar! Gud er størst! Muhammad, Guds budbringer er kommet!" Og kvinnene og barna sang sanger for å vise hvor glade de var over å se ham.

De som ikke kjente ham fra før, visste ikke hvem av de to som kom, som var Profeten (Gfvmh). Men da Abu Bakr reiste seg opp og holdt kappen sin over hodet hans for å skjerme ham for solen, forsto alle hvem han var. Fra denne dagen fikk Yathrib navnet "Medinet en Nabi", Profetens by, senere forkortet til al-Medina, Byen.

Mange av de rikeste mennene i byen tilbød ham husrom hos seg. Men Profeten (Gfvmh) pekte på hunkamelen sin, Qaswa, og sa: "La henne gå og vise vegen." For han visste at denne kamelen hans var ledet av Gud og ville lede ham til det stedet han skulle bo. De lot kamelen gå til hun stoppet foran et hus som tilhørte Bani an-Najjar, hans mors stamme. Dette huset tilhørte to foreldre-løse unge menn, og Profeten (Gfvmh) kjøpte huset av dem. Her befalte han at de skulle bygge en moske og et hus til ham selv og hans familie. Alle muslimene var med og bygget, også Profeten (Gfvmh). Bygningene var enkle, med jordgulv og tak av palmeblader. To steiner markerte bønneretningen. Til å begynne med ba muslimene med retning mot Jerusalem, men ganske fort endret de retningen til Ka'bahen i Mekka.

Da moskeen var ferdig, ønsket Profeten (Gfvmh) å styrke båndene mellom emigrantene fra Mekka og folket i

Medina, som ble kalt Ansar, det vil si "Hjelperne". Hver mann fra Medina tok som sin bror en mann fra Mekka, delte alt med ham og behandlet ham som medlem av sin familie. Dette var starten på det muslimske brorskap!

I disse første årene var det ingen signaler som markerte at tiden for bønn var kommet. Muslimene pleide å komme til moskeen og sitte og vente der for ikke å komme for sent. Profeten (Gfvmh) funderte på hvordan han skulle finne en måte å innvarsle bønnetidene på. Skulle han bruke et horn, slik jødene gjorde, eller klapre med trestykker, slik de kristne gjorde? Da kom det en mann til Profeten (Gfvmh) og fortalte at han hadde hatt en drøm. Han hadde sett en mann kledd i grønt som holdt to trestykker i hendene. "Vil du selge meg trestykkene dine?" hadde han spurt. Men den grønnkledde mannen svarte, "Det er en bedre måte å kalle til bønn på! Du skal si:

"Allahu Akbar, Gud er det største" fire ganger, fulgt av "Jeg slår fast at det er ingen gud uten Gud. Jeg slår fast at Muhammad er Guds budbringer. Skynd dere til bønn, skynd dere til rettferdighet. Skynd dere til den beste handling. Allahu Akbar, Allahu Akbar. Det er ingen gud uten Gud."

Da Profeten (Gfvmh) hørte dette, sa han at det var en virkelig åpenbaring fra Gud. Denne *adhan*, eller kall til bønn, som kom til 'Abd Allah ibn Zayd i en drøm, ble ropt av Bilal etter opplæring av Profeten. Det er det samme ropet

som kaller de troende til bønn fra minaretene i moskeene over hele verden den dag i dag.

SLAGET VED BADR

Muslimene som var kommet til Medina, hadde forlatt alt de eide i Mekka, og eiendommene var tatt av fiendene deres. Da de hørte at Abu Sufyan, en av lederne for Qurayshittene, var på veg tilbake til Mekka fra Syria med en stor handelskaravane, besluttet de derfor at tiden var moden for å ta tilbake noe av alt de hadde mistet. Profeten (Gfvmh) ga dem tillatelse til dette etter å ha mottatt denne åpenbaringen:

"I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn. Gud beskytter de troende. Gud liker ikke utakknemlige bedragere."

(Koranen 22,39)

Men dette var ikke den eneste grunnen til at de ville angripe karavane. De mente at hvis Qurayshittene ønsket frihet til å drive handel i fred, måtte de også gi muslimene rett til å dyrke Gud og følge

Hans budbringer i frihet og fred. Derfor ville muslimene angripe det som betydde mest av alt for Qurayshittene, nemlig en karavane.

Abu Sufyan fikk imidlertid nyss om muslimenes planer, og han sendte bud til Mekka og ba om forsterkninger. Tusen menn fra Qurayshittene dro ut for å krige sammen med to hundre hester. Dette visste ikke Profeten (Gfvmh) om da han dro ut med sine venner. Dette var i måneden Ramadan, og muslimene fastet.

Det var bare tre hundre og femti av dem, og de fleste var Ansar, menn fra Medina. De hadde tre hester og sytti kameler med seg. Ved Badr, et stykke fra Medina, slo de leir for å vente på karavane. Da fikk de høre om hæren som var på veg mot dem. Det dreide seg plutselig ikke om et angrep på en karavane, men om krig mot Qurayshittene. Muslimene ville likevel adlyde Profeten (Gfvmh). Men han ville gi Ansar rett til å trekke seg, for han ville ikke tvinge dem til å være med på noe de ikke ønsket. En av lederne fra Medina sto da opp og sa: "Vi tror på deg, og vi bevitner at du har brakt oss sannheten. Vi har gitt deg vårt ord. Å høre er å adlyde. Gå dit du vil, og vi skal følge deg om du så førte oss ut i havet!" Dette var en stor oppmuntring for Profeten (Gfvmh).

Abu Sufyan fikk greie på hvor muslimene hadde slått leir, og han førte karavane sin i lang bue utenom. Samtidig sendte han bud til Mekka om at de ikke lenger trengte å komme ham til hjelp. Men nå hadde Qurayshittene fått blod på tann og ville sloss.

Ved Badr var det en dal, og i

dalsiden nærmest Medina lå det brønner med vann. Her tok muslimene oppstilling. De samlet først vann i et stort reservoar, og så stengte de brønnen. Nå måtte Qurayshittene krysse dalen og sloss med muslimene for å komme til vannet.

Om natten, før slaget og mens alle sov fredelig, kom det et kraftig regnskyl.

“I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Da Han lot søvn komme over dere, var det for å gjøre dere trygge.

Og Han sendte vann fra himmelen for å rense dere med det, fjerne Satans styggedom, gi styrke til deres hjerter, og få deres føtter til å holde stand.”

(Koranen 8,11)

Om morgenen den 17 Ramadan, år 2 EH, møttes hærene. Da Profeten (Gfvmh) så Qurayshittenes veldige hær, ba han til Gud om hjelp og sa: “Hvis vår lille hær ødelegges idag, vil det ikke bli noen tilbake i landet som tilber Deg.”

Slaget begynte med kamper mann mot mann. Disse kampene ble vunnet av muslimene, blant dem Profetens onkel, Hamza, og ‘Ali.

Etter dette kjempet de to hærene. Abu Jahl ble drept, og Umayyah ibn Khalaf ble drept av sin tidligere slave, Bilal. Etter at disse to lederne var drept, trakk mekkanerne seg tilbake. Profeten (Gfvmh) sendte bud om seieren til Medina. Så samlet han krigsbyttet sammen og fordelte det rettferdig mellom muslimene. Han ga også beskjed om at krigsfangene skulle behandles

godt til deres slektninger i Mekka kunne hente dem.

De overlevende fra slaget ved Badr kom hjem til Mekka fulle av hevnlyst. De samlet seg hos Abu Sufyan og bestemte at alle som hadde hatt varer med karavanen hans skulle bidra til å utruste en ny hær. Blant dem som ble med i hæren, var en slave ved navn Wahshi som var kjent for sin treffsikkerhet med spyd. Hans eier lovet ham at hvis han drepte Hamza, skulle han få sin frihet. Abu Sufyans kone, Hind, lovet ham gull og sølv for det samme, for Hamza hadde drept både hennes far og bror og hans herres onkel.

Mekkanernes hær telte tre tusen mann, og mange kvinner fulgte også med. De slo leir ved Uhud, et fjell like utenfor Medina. I Medina var muslimene uenige om de skulle gå ut og møte hæren ved Uhud eller om de skulle forsvare seg innenfor bymurene. Flertallet stemte for å dra ut, men de ble bare sju hundre mann. Profeten (Gfvmh) stilte sin hær opp rett under fjellet så de hadde ryggen fri. Femti bueskyttere ble plassert opp på fjellet for å hindre mekkanernes kavalleri i å falle dem i ryggen. De hadde streng ordre om ikke å forlate denne posisjonen under noen omstendigheter.

I løpet av slaget klarte Wahshi å drepe Hamza og vinne friheten. Men det så ut som mekkanerne kom til å tape slaget, og de begynte å trekke seg tilbake. Stikk imot Profetens ordre, forlot bueskytterne sine posisjoner for å samle sammen krigsbyttet etter mekkanerne. Dette ga mekkanernes kavalleri sjansen til å angripe muslimene i ryggen. Dette ble et fullstendig overraskelsesangrep, og den

muslimske hæren gikk i oppløsning. Et rykte sa at Profeten (Gfvmh) var død. Men en muslim ved navn Abu Dujanah holdt Profeten (Gfvmh) i armene sine til angrepet stoppet. Da falt han død om med ryggen full av de pilene som var siktet inn mot Profeten (Gfvmh).

Med denne seieren over muslimene, følte mekkanerne at de hadde fått hevn. Abu Sufyan ropte til sine menn: “Godt kjempet! Seier i krig skifter - idag tok vi igjen for Badr.”

Men Profeten (Gfvmh) ba ‘Umar rope: “Gud er den høyeste og herligste! Vi er ikke like. Våre døde er i paradiset og deres døde er i helvete!”

Da Profeten (Gfvmh) ba over alle de døde og sårede muslimene, sa han: “Ingen blir såret for Guds skyld, uten at Gud vil huske ham og reise ham opp på oppstandelsens dag.”

“I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Anse ikke dem som ble drept for Guds sak som døde. Nei, de er levende hos Herren og mottar av Hans gaver. De gleder seg over det Gud har gitt av Sin godhet, gleder seg for dem som ikke er med dem, men er tilbake etter dem, fordi over dem skal ingen frykt hvile, ei heller sorg.”

(Koranen 3,163-164)

Muslimene forsto at nederlaget skyldtes deres ulydighet mot Profeten (Gfvmh). Koranen sier at ved Uhud ble muslimene prøvet av Gud og falt. Men Gud tilga dem deres svakhet.

Da Profeten (Gfvmh) kom tilbake etter slaget, sa han til sine menn: “Vi er kommet tilbake fra en liten krig og står

foran en større!" Med dette mente han den krigen som utkjempes inne i hvert menneske mellom godt og ondt, og som er en mye vanskeligere krig.

SLAGET VED VOLLGRAVEN

Da Profeten (Gfvmh) først kom til Medina, tok de jødiske klanene der vennlig imot ham. Han på sin side ønsket å ha fred med dem. Jødene fikk frihet til å praktisere sine religiøse skikker, og de lovet å være med å kjempe på muslimenes side i kampen mot Qurayshittene. Men det ble tidlig klart at Islam og den jødiske religion var meget ulike. Profeten (Gfvmh) hevdet at Jesus var den Messias jødene ventet, og at det ikke kom noen annen. Og jødene begynte å håne Islam og de troende. Profeten (Gfvmh) utviste først en del av de jødene han følte han ikke kunne stole på. Men det viste seg at ledere for de utviste jødene i hemmelighet dro til Mekka og konspirerte med Qurayshittene mot muslimene. Sammen med dem begynte de å samle en større hær for å angripe Medina. Bare en jødisk klan, Bani Qurayzah, nektet å forråde muslimene.

Profeten (Gfvmh) var ikke overrasket over jødernes forræderi, men sa om dem: "Jødernes hjerter er lukket for sannheten. De har glemt hva Moses lærte dem om den ene Gud."

"I Guds den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Det er med dem som ble pålagt Loven, og så ikke kunne bære den, som med et esel som bærer bøker.

Det står ille til med folk som forneker Guds ord!
Gud leder ikke urettferdige folk."

(Koranen 62,5)

Muslimene fikk vite at Abu Sufyan kom mot dem med en stor hær av Qurayshitter og andre arabiske stammer, og de hadde bare en uke å forberede forsvaret på. Hva skulle de gjøre?

I Medina bodde en perser ved navn Salman. Han var kommet til Medina kort tid før Profeten (Gfvmh). Han var kristen og hadde reist til Medina fordi kristne vismenn hadde sagt at en profet skulle fødes i Arabia. Men da han kom til Medina, ble han solgt som slave av de kjøpmennene han hadde reist sammen med. Senere ble han muslim og ble løskjøpt og medlem av Profetens husholdning.

Da muslimene diskuterte forsvarsplanene, var Salman tilstede. Han foreslo at de skulle grave en vollgrav rundt byen. Dette var en god ide, og muslimene satte igang med gravingen til tross for at det var midt på vinteren. Profeten (Gfvmh) selv var med og bar stein og innga alle mot og fortrøstning.

Det var lite mat i byen, og mennene var ofte sultne. En liten pike ga noen dadler til Profeten (Gfvmh). Han la dem på et teppe og inviterte mennene til å komme og spise. Dadlene ble bare flere og flere til alle hadde fått nok, og teppet ble overfylt.

En annen episode ble fortalt av en av dem som var med: "Vi arbeidet på vollgraven. Jeg hadde et halv voksent lam, som jeg tenkte jeg ville slakte og gi Profeten å spise. Jeg ba også

kona mi om å bake et rugbrød. Om kvelden, da han var ferdig med sitt arbeide, ba jeg ham komme og spise hos oss. Jeg inviterte bare ham, men han sendte bud på alle mennene. Alle kom, og maten ble satt fram. Profeten velsignet maten i Guds navn, og så spiste han. Så snart noen var ferdige med å spise, kom de andre til helt til alle som arbeidet, hadde blitt mette. Og enda var det mat tilovers!"

Våren år 5 EH kom Abu Sufyan med ti tusen mann og leiret seg rundt Mekka. Muslimene hadde bare tre tusen mann. I en måned forsvarte Profeten (Gfvmh) seg sammen med sine menn bak vollgraven og holdt byen mot en overmektig fiende.

Mange ganger prøvde Abu Sufyans krigere å forsere vollgraven, men de ble drevet tilbake av muslimene. Samtidig fryktet muslimene at jødene i Medina skulle slutte seg til fienden som beleiret byen, og forråde dem. Selv den jødiske stammen, Bani Qurayzah, som hadde holdt avtalen med muslimene, ble hardt presset av de andre jødene til å bryte den. Profeten (Gfvmh) sendte to menn for å finne ut hvordan stillingen var i det jødiske kvarter i byen. De kom tilbake og fortalte at det sto enda verre til enn muslimene hadde fryktet. Det betydde at muslimene ikke kunne slakke av på vaktholdet et eneste øyeblikk, for nå var de truet både utenfra og innenfra. Bani Qurayzah begynte åpent å mottarbeide muslimene og avskjære forsyningslinjene deres, også matforsyningen, og situasjonen virket håpløs. Profeten (Gfvmh) ba til Gud om hjelp til å seire over fiendene. Den natten blåste det opp en forferdelig sandstorm

som begrov Qurayshittenes telt. Stormen varte i tre dager og tre netter og gjorde det umulig for fienden å gjøre opp ild til matlaging og oppvarming. Den siste natten sendte Profeten (Gfvmh) en av sine menn ut for å rekognosere bak fiendens linjer. Det var mørkt, og han kom så nær at han kunne høre Qurayshittenes krigere rådslå. Han hørte Abu Sufyans stemme: "La oss dra hjem! Vi har hatt nok av dette. Hestene og kamelene dør, det meste av utstyret er ødelagt, og vi får ikke kokt mat. Vi har ingen grunn til å bli her!" sa han.

Spionen krøp forsiktig tilbake og kom seg over vollgraven. Morgenen etter så muslimene at Qurayshittene og deres allierte var dratt avgårde, og de jublet. Beleiringen av Medina var endt med stor seier til muslimene!

Men problemene var ikke over. Hva skulle de gjøre med jødene? Erkeengelen Gabriel viste seg for Profeten (Gfvmh) og bød ham å straffe Bani Qurayzah for deres forræderi. Muslimene marsjerte derfor mot Bani Qurayzah som tok tilflukt i borgen sin. I fem og tjue dager beleiret muslimene borgen før jødene overga seg. Da de kom ut, ba jødene om at de måtte få en uhildet dommer, og Profeten (Gfvmh) valgte lederen av Aws, en stamme som alltid hadde holdt sin hånd over Bani Qurayzah før. Denne dommeren bestemte at jødene skulle dømmes etter sin egen Hellige Lov, som bød at de som brøt en pakt, skulle dømmes til døden. Slik ble det. Alle mennene i Bani Qurayzah ble drept, og kvinner og barn ble slaver. Det var en grusom straff, men forræderiet de var skyldige i, ville ha ødelagt

muslimene og byen hvis ikke Gud hadde grepet inn. Han, som dømte jødene, døde senere av sårene han hadde fått i krigen. Da han døde, viste erkeengelen Gabriel seg for Profeten (Gfvmh) og sa: "O Muhammed, hvem er denne døde? Da han kom til himmelportene, åpnet de seg og Guds trone skalv!" Slik æres martyrer og gode muslimer av Gud selv.

AVTALEN VED HUDAYBIYAH

Etter fastemånedens Ramadan hadde Profeten (Gfvmh) en drøm som viste at muslimene nå skulle dra på pilgrimsreise til Mekka. Ett tusen og fire hundre muslimer gjorde seg rede til å dra på det som kalles "den mindre pilgrimsreisen", *'umra*. Ubevæpnet og kledd i hvitt ville de vise Qurayshittene at de ikke kom for å krige, men som pilgrimer. Likevel sendte Qurayshittene ut en hær ledet av Khalid ibn al-Walid for å stoppe dem. Da Profeten (Gfvmh) hørte om det, førte han pilgrimene en annen veg som gikk gjennom noen trange fjellpass. Ved Hudaybiyah, syd for Mekka, knelte Profetens kamel ned og ville ikke gå et skritt videre. Muslimene tenkte at hun var trett eller simpelthen sta, men Profeten (Gfvmh) sa: "Den samme makten som i sin tid stoppet elefanten foran Mekka, stopper idag oss!" Og han bød dem å slå leir der.

Nå viste det seg at kildene ved Hudaybiyah var nesten uten vann. Guds budbringer ba en mann ved navn Najiyah ta den vannskålen han hadde vasket seg i før bønnen, og tømme vannet ut i kilden og røre med

pilene sine. Han gjorde det, og friskt vann sprutet fram så kraftig at han ikke rakk å komme seg unna i tide og ble dyvåt.

De sendte bud til Qurayshittene for å si at muslimene var kommet som pilgrimer for å tilbe Gud ved Ka'bahen, og at de ba om å få komme inn i byen i fred. Først fikk de ingen svar fra byen. Så sendte de Profetens svigersønn, 'Uthman ibn 'Affan, og satte seg ned for å vente. Mens de ventet, samlet Profeten (Gfvmh) muslimene rundt seg og ba dem fornye sitt troskapsløfte til ham. Dette løftet er omtalt i Koranen og kalles "Paradis-løftet". Noen mekkanere forsøkte å angripe dem mens de ventet, men de ble fanget og ført fram for Profeten (Gfvmh) som tilga dem og fikk dem til å love å ikke angripe muslimer mere.

Endelig kom 'Uthman tilbake sammen med utsendinger fra Qurayshittene, og de kunne begynne å forhandle om en avtale. Lederen for Qurayshittene var Suhayl ibn 'Amr. Da Profeten (Gfvmh) ba 'Ali skrive "I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn" øverst på avtalearket, nektet Suhayl og sa: "Skriv bare "I Ditt navn, O Gud". Jeg kjenner Ham ikke som den Barmhjertige eller den Nåderike."

Profeten (Gfvmh) gikk med på det, og dikterte videre: "Dette er en avtale mellom Muhammed, Guds budbringer, og Suhayl ibn 'Amr".

"Stop!" ropte Suhayl, "jeg tror ikke at du er Guds budbringer. Hvis jeg trodde det, ville jeg ikke kjempe mot deg, ville jeg?"

Igen aksepterte Profeten (Gfvmh) innvendingen og gikk med på å kalles Muhammed, sønn av 'Abd Allah. Muslim-

ene likte dette dårlig og sa: "Er ikke du Guds budbringer? Er ikke vi muslimer? Hvordan kan vi gå med på en avtale når vi har rett og de tar feil? Dette vil få folk til å le av vår tro!"

Men Profeten (Gfvmh) visste hva han gjorde, og Hodaybiyah-traktaten ble underskrevet.

I følge traktaten skulle de to parter avstå fra krig i ti år. Muslimene skulle dra rett tilbake til Medina, men kunne komme tilbake året etter på pilgrimsreise. Da kunne de bli i tre dager. Muslimer som falt fra, skulle tillates å vende tilbake til Mekka, og mekkanere som ville bli muslimer, kunne forlate Mekka hvis de hadde sine vergers tillatelse. Muslimer som ikke hadde sine vergers tillatelse, skulle sendes tilbake til Mekka.

Suhayls sønn var av dem som ville bli muslim. Men da traktaten ble underskrevet, måtte han bli med sin far tilbake til Mekka. Han var meget skuffet og gråt, men Profeten (Gfvmh) trøstet ham og sa: "O Abu Jandal, vær tålmodig og behersk deg. Gud vil trøste deg og finne en utveg for deg og andre som deg."

De fleste muslimene var skuffet over innholdet i traktaten. De forsto ikke at den i virkeligheten var en stor seier for Profeten (Gfvmh). Neste år kunne de komme til Mekka i fred, og med tiden ville muslimene bli sterkere og mere respektert over hele Arabia. De kunne ikke vite at antallet muslimer som skulle reise til Mekka året etter ville bli større enn noen kunne drømme om.

Før de dro tilbake til Medina, fulgte de Profetens eksempel og ofret og klippet hår og skjegg. De hadde ikke besøkt den hellige moske, men

Gud aksepterte deres pilgrimsreise fordi de hadde den rette hensikt.

Ved hjemkomsten ble seierskapitlet åpenbart for Profeten. Det åpner slik:

"I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Vi har visselig gitt deg den åpenbare seier, så Gud kan forlate deg dine tidligere og senere synder, og fullbyrde Sin nåde mot deg, og lede deg på rett veg, - at Gud kan hjelpe deg med en mektig hjelp."

(Koranen 48,1-3)

På denne tiden dro Khalid ibn al-Walid, den mektige krigeren som hadde beseiret muslimene ved Uhud, fra Mekka for å dra til Medina. På vegen møtte han 'Amr ibn al-'As, den munnrappe mannen som hadde forfulgt muslimene som flyktet til Etiopia. Han spurte Khalid: "Hvor skal du dra?"

Khalid svarte, "Vegen er klar. Mannen er visselig en Profet, og ved Gud, jeg vil bli muslim. Hvorfor skulle jeg vente lenger?"

'Amr ibn al-'As svarte, "Jeg har samme ærend!"

Så dro de sammen til Medina for å slutte seg til Profeten.

De var bekymret for hva slags mottakelse de kom til å møte, og da de sto foran Profeten (Gfvmh): sa 'Amr, "O Profet, vil mine tidligere synder bli tilgitt og glemt?"

Profeten (Gfvmh) svarte: "'Amr, Islam utsletter alt som er gått forut, likesom *hijrah* gjør det."

Et år etter Traktaten ved Hodaybiyah førte Profeten (Gfvmh) to tusen pilgrimer til Mekka. Mekkanerne overlot

dem byen og betraktet seremoniene fra åsene rundt byen. Etter tre dager reiste muslimene tilbake til Medina.

INNBYDELSEN

Hodaybiyah-traktaten garanterte fred i ti år, og det betydde at folk kunne reise fra hele Arabia for å besøke Profeten (Gfvmh), og mange kom for å bli muslimer. I denne perioden ble det også klart for Profeten (Gfvmh) at tiden var kommet for å sende budskapet til andre land. Han skrev budskapet ned i brev og sendte venner avsted med dem til den tids mektigste nasjoner. Han sa til dem: "Gud har sendt meg som et tegn på Sin barmhjertighet mot alle mennesker. Derfor skal dere bringe det budskap fra meg at Gud har barmhjertighet med dere."

Nå hadde det seg slik at da utsendingene dro ut, var Abu Sufyan på handelsreise i Syria sammen med andre Qurayshitter. Syria var en provins i det øst-romerske riket, der keiser Heraklius bodde. Han hadde en drøm som han fortalte til noen gjester ved hoffet, "Jeg så vårt keiserrike falle, og at et folk som ikke deler vår religion, beseiret oss."

En utsending fra guvernøren i Basra svarte ham: "O keiser Heraklius, det er noen arabere i byen som forteller om merkelige og vidunderlige ting som skjer i deres land." Og han fortalte det han hadde hørt om Profeten (Gfvmh).

Heraklius sendte sine soldater ut for å finne disse araberne, og de kom tilbake med Abu Sufyan og hans ledsagere. Keiser Heraklius spurte: "Er det noen av dere som er slekt-

ning til Profeten Muhammed?"

Abu Sufyan svarte: "Ja, jeg er det."

"Fortell meg hvilken posisjon denne Profeten har i din stamme", sa Heraklius.

Abu Sufyan svarte: "Han er medlem av vår mest respekterte familie."

Keiseren fortsatte: "Har noen sagt det han sier før?"

"Nei", var svaret.

"Har han noen gang blitt beskyldt for å lyge eller bedra noen?"

"Aldri".

"Hva med hans tanker og meninger og hans evne til å forklare seg?"

"Aldri har noen funnet grunn til å tvile på ham eller funnet feil ved hans argumenter", svarte Abu Sufyan.

"Hvem følger ham, de stolte eller de ydmyke?"

"De ydmyke."

"Blir de færre eller flere?"

"De blir flere", svarte Abu Sufyan, "ingen av dem som følger ham, forlater ham."

Så spurte keiseren, "Hvis han inngår en avtale, holder han den?"

"Ja!" svarte Abu Sufyan.

"Har du kjempet mot ham?" spurte keiseren.

Til dette svarte Abu Sufyan, "Ja. Noen ganger vant vi, og noen ganger vant han, men aldri har han brutt en avtale."

"Hva sier han at folk skal gjøre?" spurte keiseren.

Abu Sufyan svarte: "De skal tilbe bare en gud. Han forbyr folk å tilbe deres fedres guder, og han sier de skal be til Gud alene, gi almisser, holde ord og oppfylle sine plikter og sitt ansvar."

Slik fortalte Abu Sufyan det som var sant, selvom han var en fiende av Profeten (Gfvmh) fordi han ikke ville si løgner

mens hans ledsagere hørte på.

Samtalen endte med disse ordene fra keiseren: "Jeg forstår av det du sier, at han er i sannhet en Profet. Siden hans etterfølgere ikke forlater ham, viser det at de har en sann tro, for troen kommer ikke inn i hjertet og forsvinner igjen. Jeg ventet ham, og hvis det du sier, er sant, vil han beseire meg. Hvis han var her nå, ville jeg vaske hans føtter. Dere kan gå."

Ikke lenge etter kom utsendingen, Dihyah, med Profeten Muhammeds brev til det syriske hoff, der Profeten (Gfvmh) skrev: "Hvis du bøyer deg for Islam, vil du være trygg, og Gud skal gi deg dobbel lønn. Hvis du ikke gjør det, må du bære følgene av ditt valg."

Heraklius tok brevet og sa til Dihyah: "Jeg vet at din herre er en sann Guds Profet, og våre skrifter har forutsagt hans komme. Hvis jeg ikke fryktet for romernes straff, ville jeg bli muslim. Gå til biskop Daghatir og fortell ham alt. Hans ord er mer respektert blant folk enn mine."

Da biskopen mottok Dihyahs budskap, skiftet han ut sine sorte klær med en hvit drakt og gikk til kirken og sa til folket der: "O romere, vi har fått et brev fra Ahmad, som kaller oss til Gud. Jeg bevitner at det er ingen gud uten Gud og at Ahmad er Hans slave og budbringer."

Folk ble rasende da de hørte dette og slo løs på biskopen til han døde. Dette skremte Heraklius slik at han forlot provinsen og dro til hovedstaden Konstantinopel. Det blir fortalt at hans siste ord var: "Farvel for alltid, O Syrias land!"

Samtidig kom en annen av Profetens budbringere til Shahan av Persia. Der fikk han

beskjed om at når han kom fram for shahan, måtte han bøye seg til jorden og ikke se opp før shahan snakke til ham.

Utsendingen svarte: "Det gjør jeg aldri. Jeg bøyer meg bare for Gud."

"Da vil ikke shahan ta imot brevet du har med deg", sa de til ham.

Men da han sto foran shahan uten å bøye seg, ble shahan overrasket, men han tok imot brevet og leste det.

"I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn. Fra Muhammed, Guds budbringer til Chosroes, Shah av Persia.

Fred være med dem som følger sannheten, som tror på Gud og Hans Profet og som bevitner at det ikke er noen gud uten Gud og at Muhammed er Hans budbringer. Som Hans budbringer ber jeg deg i Guds navn advare ditt folk om konsekvensene av å avvise budskapet. Bli muslimer, og dere vil være trygge. Hvis du ikke forteller ditt folk dette, vil dine undersåtters uvitenhet bli ditt ansvar og din skam."

Shahan ble rasende da han leste dette, og han rev brevet i mange små biter. Profetens budbringer fortalte dette til Profeten (Gfvmh) ved hjemkomsten, og Profeten (Gfvmh) sa: "Måtte Gud også rive hans kongerike i små biter!" Og flere år senere skjedde akkurat det som Profeten (Gfvmh) hadde forutsagt.

En budbringer ble også sendt til kongen av Etiopia. I brevet han hadde med, sto det blant annet:

"Og jeg bevitner at Jesus,

Marias sønn, er Guds ånd og Guds Ord som han innga jomfru Maria, den gode og rene, så hun unnfanget Jesus. Gud skapte Ham av Sin Ånd og Sin Ånde slik Han skapte Adam ved Sin Hånd og Sin Ånde. Jeg kaller deg til Gud, den Eneste, uten likemann, til lydighet mot Ham, og til å følge meg og tro på det budskap jeg fikk, for jeg er Guds Budbringer. Fred være med alle som følger rett vegledning.”

Kongen av Etiopia var en klok mann, alle visste at han var en kristen. Han hadde hørt om Profeten (Gfvmh) fra de muslimene som hadde flyktet til hans land. Brevet gjorde dypt inntrykk på ham, og han steg ned fra tronen for å vise sin respekt og for å erklære seg som muslim allerede. Til Profeten (Gfvmh) skrev han blant annet: “Det er ingen lik Ham som vegledet meg til Islam.” Han skrev at han trodde at Muhammed var Guds budbringer og bekreftet sin støtte til Profeten (Gfvmh) og at han sluttet seg til Islam.

Den fjerde utsendingen dro til Alexandria for å treffe Muqawqis, Egypts hersker, som var en koptisk kristen. I sitt brev inviterte Profeten (Gfvmh) Muqawqis til å ta imot Islam, siden en kristen som trodde på Jesu budskap, også burde tro på Profeten, siden han kom med det samme budskapet.

Muqawqis viste stor respekt for brevet og utsendingen og sendte mange gaver med tilbake til Profeten (Gfvmh), men han ble ikke muslim.

Det var bare Etiopia som tok i mot kallet til å bli muslimer, men utsendingene hadde likevel ikke reist forjeves. Bare noen få år senere ble både Persia og Syria og Egypt muslimske riker.

REISEN TILBAKE TIL MEKKA

På tross av fredsavtalen angrep Qurayshittene en stamme som var allierte med muslimene. Derfor samlet Profeten (Gfvmh) muslimene og sa at de skulle gå til krig mot Mekka og slå Qurayshittene en gang for alle. De skulle dra avgårde så hurtig at de kunne rekke å omringe byen før fienden oppdaget dem. På den måten kunne de kanskje unngå å kjempe inne i byen og slik spare den for ødeleggelse. Dette var i måneden Ramadan, i det åttende året etter *hijra*, men selvom de fastet, var alle mennene lykkelige over å dra til Mekka og se sine hjem igjen.

I Mekka hadde Profetens onkel besluttet at han ville forlate byen og slutte seg til Profeten (Gfvmh) i Medina. Men han og hans følge hadde ikke dratt langt før de støtte på muslimenes hær. Profeten (Gfvmh) tok imot sin onkel og hans kone med ordene: “Deres emigrasjon vil bli den siste emigrasjon. Og min profeti vil bli den siste profeti.”

Hans onkel, Al-'Abbas, sluttet seg da til hæren, mens hans hustru reiste videre til Medina.

Natten falt på, og muslimene tente bål i leiren. De var så nær byen at mekkanerne så lyset fra bålene, og Abu Sufyan dro ut for å se hvem som lå leiret rundt byen. Da møtte han Al-'Abbas på veg tilbake til Mekka med fredstilbud fra Profeten (Gfvmh). Han fortalte at Profeten (Gfvmh) ikke ønsket krig og ba mekkanerne overgi seg, og han ba Abu Sufyan bli med til leiren og møte Profeten (Gfvmh).

Abu Sufyan gikk med på det og satte seg opp bak Al-'Abbas

på kamelen hans. Slik red de inn i leiren, og ingen hindret dem før 'Umar gjenkjente Abu Sufyan og ropte: “Abu Sufyan! Guds fiende!” Han løp etter dem og ville drepe Abu Sufyan, men Al-'Abbas ba for ham, og Profeten (Gfvmh) lot onkelen ta Abu Sufyan med til teltet sitt for natten.

Om morgenen ble han ført fram for Profeten (Gfvmh) som spurte ham: “Abu Sufyan, har du ennå ikke forstått at det ikke er noen gud uten Gud?”

Abu Sufyan svarte: “Hvis det hadde vært det, ville han vel hjulpet meg nå!”

“Skam deg, Abu Sufyan!” sa Profeten (Gfvmh), “Det er på tide at du anerkjenner meg som Guds Profet.”

Abu Sufyan ventet litt, mens han tenkte på hvordan 'Umar var blitt hindret i å drepe ham og svarte så: “Jeg kan se at du er en generøs mann som tilgir dine fiender, men jeg føler meg ikke overbevist likevel.”

Al-'Abbas snudde seg til ham og sa: “Tro på ham, slik jeg gjør det!”

Det gikk en liten stund så sverget Abu Sufyan i nærvær av dem alle: “Det er ingen gud uten Gud, og Muhammed er Guds Sendebud!”

Profeten (Gfvmh) bød Abu Sufyan å dra tilbake til byen og si at muslimene ville komme inn i byen neste morgen. For å gi Abu Sufyan en ærefull stilling skulle han også meddele mekkanerne dette budskapet fra Profeten (Gfvmh): “Si til folket at når vi kommer, skal enhver som søker tilflukt i ditt hus, være trygge. Dette gjelder også enhver som holder seg hjemme i sitt eget hus, eller som er i Ka'bahen.”

Abu Sufyan dro rett til den høyden der Hagar hadde lett

etter vann til Ishmael og Profeten (Gfvmh) senere hadde talt til mekkanerne. Der kalte han mekkanerne sammen og sa til dem: "O Mekkas folk, leirbålene vi så i går, var leirbålene til Muhammeds menn. Han er her med en stor hær, og vi kan ikke kjempe mot dem. Enhver som blir i mitt hus, eller hjemme hos seg selv eller i Ka'bahen, kan føle seg trygg."

Tidlig neste dag kom muslimene inn i Mekka fra alle sider. De hadde ordre om ikke å skade noen. Profeten (Gfvmh) steg ned fra sin kamel, bøyet seg ned til jorden og takket Gud for seieren. Da de vantro så dette, forsto de at Profeten (Gfvmh) kom i fred. De løp til Ka'bahen, der Profeten (Gfvmh) utførte den rituelle gangen rundt Ka'bahen, *tawaf*, på kamelen omgitt av de troende. Da han var ferdig, sa han: "Det er ingen gud uten Gud, og ingen er Hans like. Menn og kvinner av Qurayshstammen, vær ikke stolte, for alle er like. Vi er alle barn av Adam, og Adam ble skapt av støv."

"I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Dere mennesker, Vi har skapt dere som mann og kvinne, og gjort dere til folk og stammer, at dere må kjenne hverandre.

Den mest ansette av dere i Guds øyne er den mest gudfryktige.

Gud vet, - er vel underrettet."
(Koranen, 49, 13)

Så spurte han dem: "O Qurayshitter, hva tror dere jeg vil gjøre med dere?"

Folket tenkte seg godt om, for de visste at etter krigens skikk og bruk kunne han ta dem alle som krigsfanger. Så

svarte de: "Du vil behandle oss som en god nevø og en generøs bror ville behandle oss."

Til dette svarte Profeten (Gfvmh) slik Josef svarte sine brødre da de kom til ham i Egypt: "Gud tilgir dere, og Han er den barmhjertigste av de barmhjertige." Deretter dro Profeten (Gfvmh) til høyden Safa, der folkemengden fulgte ham og gikk fram en etter en for å erklære seg som muslim. Etter det vendte han seg mot Ka'bahen, pekte med sin stav på de tre hundre og sekstifem avgudene som sto der og resiterte fra Koranen:

"I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

.. Sannheten er kommet! Det falske er forsvunnet!

Det falske er forgjengelig".
(Koranen, 17,83)

Da han sa dette, falt avgudene overende. Så ble Ka'bahen rensert for all urenheter. Bilal klatret opp på taket av den og ropte ut kallet til bønn, og slik blir kallet til bønn hørt i Mekka fem ganger om dagen til denne dag. Profeten (Gfvmh) sa til folket:

"Gud helliget Mekka den dagen han skapte himmel og jord, og dette er det helligste av alle hellige steder inntil Oppstandelsen."

DEN SISTE PILGRIMS-REISEN

Islam blomstret i Mekka, og muslimene ble flere og flere. De måtte fremdeles kjempe mot motstandere, men beseiret dem oftere og oftere. Gjennom disse kampene lærte de å stole på Gud og ikke på sin egen kraft.

I krigen mot stammene

rundt Ta'if var det like før deres stolthet førte dem til fall. De hadde en overlegen styrke, men lot seg likevel lure i en felle og flyktet i hopetall. Profeten (Gfvmh) ble stående nesten alene mot overmakten før muslimene besinnet seg og kom ham til hjelp. De seiret, men hadde lært en lekse.

To år etter at Heraklius hadde mottatt Profetens brev, følte romerne seg så truet av muslimenes frammarsj at de besluttet å angripe dem både fra nord og øst og slik gjøre ende på den muslimske trussel for godt. Profeten (Gfvmh) fikk høre om romernes planer og tenkte at det beste ville være å møte romerne ved Tabuk, femti mil fra Medina på veg til Syria, istedet for å vente på et angrep mot Medina. Han klarte å samle en frivillig hær på førti tusen mann med god hjelp fra 'Uthman ibn 'Affan, Abu bakr og 'Umar.

Romerne hørte om muslimenes planer og gledet seg over dem, for de mente det ville være umulig å krysse ørkenen over en så lang strekning med en slik hær. Skulle mirakelet skje at de klarte det, ville de være altfor utmattet til å kjempe!

Det ble en forferdelig reise for muslimene, som ble utslitte av mangel på vann og den intense heten. Men mirakelet skjedde. Profeten (Gfvmh) ba om Guds hjelp, og da han avsluttet bønner, falt de første regndråpene. Regnet varte til alle mennene hadde drukket seg utørste. De sovnet utmattet alle sammen, og for første gang forsov Bilal seg slik at muslimene hoppet over en av bønnetidene. Dette bekymret dem alvorlig helt til Profeten (Gfvmh) ba dem være rolige, for de hadde ikke forsømt bønner med hensikt!

Da muslimene til slutt nådde Tabuk, oppdaget de at romerne hadde trukket seg tilbake i redsel over det mirakelet som reddet muslimene.

Da hæren kom tilbake til Medina, gikk Profeten (Gfvmh) i moskeen og takket Gud og ba.

“I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Gud tilhører herredømmet over himmel og jord.
Han gir liv og død.
Dere har utenom Gud ingen venn og hjelper.

(Koranen 9,117)

Profeten (Gfvmh) var nå den mektigste høvding i hele Arabia. Da avgudene ble knust i Ka'bahen kom de fleste andre arabiske stammene og erklærte seg som muslimer.

Tiden kom for den årlige pilgrimsreisen, og Profeten (Gfvmh) gjorde kjent at han selv ville dra avsted. Fra hele Arabia kom stammene for å bli med, og da de kom fram til Mekka, var det tretti tusen muslimer som leiret seg rundt byen. Profeten (Gfvmh) var dypt beveget da han så alle pilgrimene og husket den gangen de var få og forfulgte. På reisen ba alle pilgrimene den bønnen Profeten (Gfvmh) hadde lært dem etter at han selv hadde lært den av erkeengelen Gabriel. Dette var bønnen Abraham ba da han og Ishmael hadde fullført byggingen av Ka'bahen:

“Her er jeg, O Gud, din tjener.
Her er jeg, Ingen er Din like, her er jeg.
All lovprisning og velsignelse og herredømme tilhører Deg!
Ingen er Din like!”

Etter ti dager marsjerte alle

pilgrimene ved solnedgang gjennom det passet der de hadde kommet den dagen de erobret Mekka. Foran Ka'bahen sto Profeten (Gfvmh) og ba før de alle gikk sju ganger rundt den og ba bønnene med høy stemme. Deretter vendte de seg liksom Abraham mot Barmhjertighetens fjell ved 'Arafa, og Profeten (Gfvmh) red opp på sin kamel. Fra fjellet ledet han folket i bønn og talte til dem. Denne talen kalles “Avskjedsprekenen”, for det var siste gang Profeten (Gfvmh) prekte for dem.

Han ba muslimene ta sin vegledning fra Koranen og fra Profetens eget eksempel. Det skulle for alltid være slutt på blodhevn blant dem, renter ble forbudt og eiendom skulle respekteres. De skulle huske at muslimene var hverandres brødre og søstre. Profeten (Gfvmh) sa, “Jeg overlater dere to ting. Hvis dere holder fast på dem, blir dere frelst. De er Guds bok og Profetens ord. Har jeg gitt dere budskapet?”

Folkemengden ropte, “Ved Gud, ja!”

Profeten (Gfvmh) avsluttet slik: “O Gud! Vær mitt vitne!”

“I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

.. I dag har de vantro oppgitt håpet om å rå med deres religion.

Så frykt dem ikke, men frykt Meg!

I dag har Jeg fullbrakt deres religion, og fullbyrdet Min nåde mot dere, og godtatt Islam som religion for dere.”

(Koranen 5, fra 4-5)

Muslimene forsto av dette at Profetens død var nær, og de

begynte å gråte.

Så vendte de tilbake til Mekka, til Muzdalifah. Her samlet de sammen småsten som de tok med til Mina dagen etter. Ved Mina sto de foran den store klippen som er reist til minne om Abrahams kamp mot djevelen. Da Abraham skulle ofre sin sønn, tok han stener og kastet mot djevelen som ville friste ham til ulydighet. Siden dengang er dette blitt en del av ritualet for muslimene, som minner seg selv på at de også må kjempe mot djevelen når han vil friste dem til ulydighet mot Gud.

Da de hadde kastet steinene, ofret de sauer og kameler og ga mat til de fattige. Slik mintes de Abrahams villighet til å ofre Ishmael, som Gud reddet ved å gi Abraham en sau å ofre i sønnens sted. Så klippet de hår og negler og skiftet av seg de hvite klærne og tok på seg vanlig tøy for å vise at de nå vendte tilbake til hverdagen. I tre dager ble muslimene ved Mina før de forberedte hjemreisen.

Profeten (Gfvmh) besøkte også graven til sin trofaste Khadijah før han dro til Medina. Han visste det var siste gangen han var i Mekka, for han hadde fått denne åpenbaringen fra Gud mens han var på pilgrimsreisen:

“I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Når Guds hjelp kommer, og seieren, og du ser menneskene tre inn i Guds religion flokkevis, - lovpris da Herren, og be Ham om tilgivelse!
han er full av miskunn.”

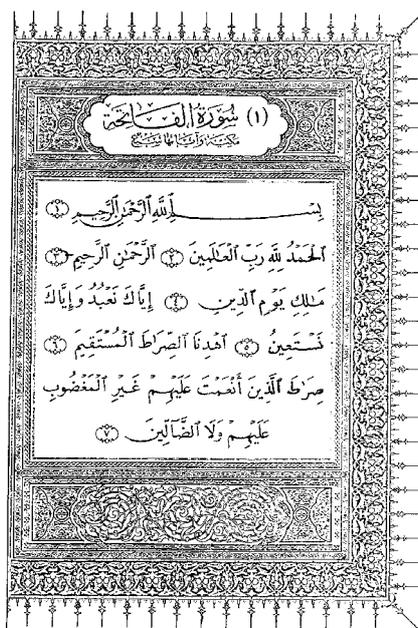
(Koranen 110, 1-3)

PROFETENS DØD

Kort tid etter at Profeten (Gfvmh) kom tilbake til Medina, vekket han sin tjener, 'Abd Allah, og red sammen med ham til muslimenes gravplass. Der sto han foran gravene og talte til de døde som om han kunne se dem, og han ba for dem.

Deretter snudde han seg til 'Abd Allah og sa: "Nå kan jeg velge mellom et langt og rikt liv og deretter Paradis eller Paradiset nå." 'Abd Allah tigget ham om å velge et langt liv, men Profeten (Gfvmh) sa at han allerede hadde valgt å møte sin Herre nå heller enn å bli lenge på jorden.

Neste dag var Profeten (Gfvmh) syk. Likevel ledet han bønner i moskeen og prekte til de troende om farene ved å la seg friste av denne verdens rikdommer og konkurransen mellom brødre, slik at de glemte de åndelige verdier for de verdslige.

Kort etter flyttet han til et rom i huset til 'A'ishah, en av

hustruene. Han ble sykere og sykere og kunne tilslutt ikke gå i moskeen. Da ba han 'A'ishah gi beskjed til muslimene at Abu Bakr skulle lede bønner. Selv satte han seg til høyre for Abu Bakr og fulgte bønner, mens han gledet seg over at de troende kunne fortsette å leve som muslimer også uten at han var der og ledet dem.

Senere lå han med hodet i 'A'ishahs fang og alle kunne se at han hadde store smerter. Men han trøstet sin datter, Fatima, med ordene: "Etter i dag vil din far ikke ha mere smerter. Jeg ser døden nå. Vi må alle lide fram til Dommens Dag."

Mens han lå slik, husket 'A'ishah at han en gang hadde sagt: "Gud tar ingen Profet til seg uten først å gi ham valget." Da hørte hun ham si: "Nei, heller Paradisets opphøyete fellesskap."

Da sa hun til seg selv: "Ved Gud, han velger altså ikke oss."

Da folkene i moskeen hørte at han var død, ble de fylt av sorg, og 'Umar ville ikke tro det. Men Abu Bakr gikk ut og sa til dem: "All lovprisning tilhører Gud. O troende, enhver som har tilbedt Muhammed, Muhammed er død. Men for den som tilber Gud, Gud lever og dør aldri!" Og han resiterte fra Koranen:

"I Guds, den Barmhjertiges, den Nåderikes navn.

Muhammed er bare er sendebud. Andre sendebud er gått bort før ham.

Hvis han nå dør, eller drepes, vil dere da snu tvert om?

Den som snur tvert om skader ikke Gud det minste.

Men Gud vil belønne de takknemlige.

Intet menneske dør uten at Gud så vil, og når tiden kommer.

Den som ønsker seg jordlivets belønning, ham gir Vi av den.

Den som ønsker seg det kommende livs belønning, ham gir Vi av den.

Vi belønner de takknemlige."

(Koranen 3,138-139)

Abu Bakr husket at Profeten (Gfvmh) hadde sagt: "Enhver Profet som dør, skal begraves på stedet der han dør." Derfor gravde de en grav i 'A'ishahs rom og begravde Profeten (Gfvmh) der. Dette stedet lå like ved moskeen. Stedet ble kjent som Haram al-Nabawi, og muslimer fra hele verden valfarter dit for å be og velsigne og be om fred for Profeten Muhammed (Gfvmh).

"Se, du har en velfortjent lønn i vente.

Se, du har en høy karakter."

(Koranen 68, 3-4)

EN SAMLING MED HADITH FRA AL-SHAMA'IL VED AL-TIRMIDHI

Det arabiske ordet hadith betyr fortelling og har fått den presise betydningen av forbillidlig tradisjon eller beretning om Profeten (Gfvmh). 'A'ishah, Profetens hustru, er en viktig kilde til hadith for sunni-muslimer. I disse fortellingene er Profeten (Gfvmh) en modell for en ekte og rett muslim. Hver av fortellingene viser hvordan en skal være i en bestemt situasjon, hvilke handlinger en muslim skal strebe etter. Koranen er Guds eget Ord, men den er ofte mangetydig og dunkel og trenger tolking. Da er Profetens eget eksempel og ord den beste tolking, for som 'A'isha sier om ham: "Hans liv var Koranen".

For muslimene er hadith kjent og kjær, mens Koranen og tolkingen av den er de lærdes sak.

Anas ibn Malik sier at Guds Profet var av middels høyde, hverken veldig høy eller svært lav. Hans skikkelse var fint balansert, og håret var hverken krøllete eller rett. Ansiktet var lyslett.

Ibrahim ibn Muhammad ibn 'Ali ibn Abi Talib sier... Han hadde en gavmildere natur enn noen annen, og når han snakket, var han ærligere enn alle andre. Han hadde et mildere vesen enn noen annen og opptrådte med stor edelhet sammen med andre. Når man så ham, ble man fylt av ærbødighet, og å kjenne ham var å elske ham. Han som forteller dette, sier at Profeten (Gfvmh) har ingen likemenn.

Hind sier at Profeten (Gfvmh) var majestetisk. Hans ansikt skinte som fullmånen. Han var

middels høy, gikk stille, men med faste og hurtige skritt, lett framoverbøyd som om han kom ovenfra og var på veg nedover. Når han så på noe, var blikket gjennomborende. Øyelokkene var oftest nedslått og blikket mere rettet mot jorden enn mot himmelen. Profeten (Gfvmh) så ofte på jordiske ting ut av øyekroken. Han lot vennene sine gå foran seg, og når han møtte en muslim, var han alltid den første til å hilse.

'Abdur Rahman, Abu Bakrs sønn, forteller at hans far en gang spurte Profeten (Gfvmh) hvilke synder som var de groveste. Da svarte Profeten (Gfvmh) at det var å sette opp avguder som rivaler til Gud og ulydighet mot foreldre. Profeten (Gfvmh) sa også at å lyge var en av de grove synder.

Abu Ayyub al-Ansari forteller om en gang de satt sammen med Profeten (Gfvmh) og mat ble servert for ham. De opplevde at det var stor velsignelse i den første retten de spiste, men mindre i den siste, og de spurte Profeten (Gfvmh) hvordan dette kunne ha seg. Han svarte at det var fordi de hadde nevnt Guds navn over den første retten, men da det kom en og satte seg ned hos dem midt i måltidet uten å gjenta Guds navn, spiste Satan sammen med ham.

'A'ishah forteller at Profeten (Gfvmh) hadde sagt at hvis en person glemmer å si "Bismillah" ("I Guds navn") når han begynner å spise, er det nok at han sier Guds navn

når han kommer på det under måltidet, slik: "La dette være i Guds navn både i begynnelsen og på slutten."Abu Sa'id al-Khudri forteller at når Profeten (Gfvmh) var ferdig med å spise, pleidde han å si: "Lovprisningen tilhører Gud som har gitt oss mat og drikke og gjort oss til muslimer."

Det blir også fortalt at Profeten (Gfvmh) sa: "Hvis en av dere får en duftende blomst i gave, skal han ikke la være å ta imot den, for blomster kommer fra Paradiset."

Anas ibn Malik forteller at Profeten (Gfvmh) pleidde å besøke syke, å være med i begravelser, han red på esler og tok alltid imot invitasjoner fra slaver.

Husayn forteller hva hans far forteller om Profeten (Gfvmh) når han kom hjem. Han delte huset i tre deler. En del var for Gud, en annen del var for familien og den siste delen var til ham selv. Hans egen del ble igjen delt mellom ham selv og folket.

Profeten (Gfvmh) sa også: "Kom til meg med behovene til dem som ikke selv kan komme til meg, for deres føtter vil stå stødig på dommens dag som har brakt fram for lederen deres behov som ikke selv kan komme med dem."

'A'ishah forteller at Profeten (Gfvmh) aldri gjengjeldte ondt med ondt, men at han alltid tilga og viste nåde. Hun fortalte også at Profeten (Gfvmh) aldri slo noen unntatt under *jihad* (hellig krig).

Aswad sa: "Jeg spurte 'A'ishah:

Hva gjorde Profeten (Gfvmh) når han var hjemme?" Hun sa: "Han tjente sin hustru." Med det mente hun at han utførte arbeid for henne."

Abdullah ibn Masu'd forteller at han spurte Profeten (Gfvmh) hvilken dyd som ville glede Gud mest. Profeten (Gfvmh) svarte: "Å ofre bønner på de bestemte tider." Jeg spurte: "Og etter dette?" Han svarte: "Være snill mot foreldrene."

Abu Huraira forteller at Profeten (Gfvmh) sa: "Den som tror på Gud og dommedagen, skal ikke lage ubehageligheter for sine naboer. Den som tror på Gud og dommedagen, skal behandle sine gjester med respekt. Den som tror på Gud og dommedagen, skal bare si gode ting eller tie stille."

SALMAN PERSEREN

*Fortellingen om Salman Perse-
ren hører til Profetens sunna,
tradisjonene og fortellingene om
Profetens liv. Denne fortellingen er
en oversettelse fra en engelsk tekst
skrevet ned av Hanne Nilsen fra
Karlsøy i Troms. Hanne Nilsen er
norsk muslim, og som muslim har
hun fått navnet Latifa.*

Dette er fortellingen om en sannhetssøker, fortellingen om Salman Perseren, slik han selv har fortalt den med egne ord:

"Jeg vokste opp i byen Isfahan i Persia, i landsbyen Jayyan. Min far var dihqan, høvding, i landsbyen. Han var den rikeste mannen der og hadde det største huset. Fra jeg var liten elsket min far meg høyere enn noen annen. Med tiden ble hans kjærlighet til meg så sterk og overmektig at hans store frykt var å miste meg eller at noe galt skulle skje meg. Derfor holdt han meg hjemme i huset, nesten som en fange, slik unge piker ble holdt hjemme og passet på.

Jeg sluttet meg til magernes, ilddyrkernes, religion, og var så ivrig at jeg fikk stilling som vokter av ilden vi tilba. Min oppgave var å passe på at ilden aldri sluknet, ikke en time, dag og natt.

Min far hadde en stor eiendom som ga god avkastning. Han holdt selv overoppsyn med eiendommen og innhøstingen. En dag han var opptatt med sine plikter som dihqan i landsbyen, sa han til meg: "Min sønn, som du ser er jeg for opptatt til å dra ut på eiendommen nå. Gå du ut idag og se etter sakene for meg."

På vegen ut til eiendommen

kom jeg forbi en kristen kirke og stoppet for å høre stemmene som ba. Jeg visste ingen ting om kristendom eller dem som fulgte noen annen religion hele den tiden min far hadde holdt meg borte fra folk hjemme i huset. Da jeg hørte de kristnes stemmer, gikk jeg inn i kirken for å se hva de gjorde. Måten de ba på, gjorde inntrykk på meg, og jeg følte meg tiltrukket av deres religion. "Ved Gud", tenkte jeg, "dette er bedre enn vår religion. Jeg blir her til solen går ned."

Jeg spurte og ble fortalt at den kristne religion begynte i Stor-Syria, Ash-Sham. Den dagen gikk jeg ikke ut til min fars eiendom, men vendte hjem om kvelden. Min far møtte meg og spurte hva jeg hadde gjort. Jeg fortalte ham om mitt møte med de kristne og om hvilket inntrykk deres religion hadde gjort på meg. Han ble bekymret og sa,

"Min sønn, det finnes ikke noe godt i den religionen. Din og våre forfedres religion er bedre."

"Nei, deres religion er bedre enn vår!" påsto jeg.

Min far ble opprørt og redd for at jeg skulle forlate vår religion. Derfor holdt han meg innelåst i huset med lenker om bena. Likevel klarte jeg å få sendt et bud til de kristne og be dem fortelle meg om mulige karavaner til Syria. Det gikk ikke lang tid før de tok kontakt med meg og fortalte meg om en karavane som skulle til Syria. Jeg klarte å få fotlenkene av meg, og forkledd fulgte jeg med karavanan til Syria. Der spurte jeg hvem som var leder

for de kristne og ble vist hen til kirkens biskop. Jeg gikk til ham og sa, "Jeg vil bli en kristen og vil gjerne bli din tjener, lære av deg og be sammen med deg."

Biskopen tok imot meg, og jeg ble tatt opp i kirken som hans tjener. Men jeg fant fort ut at mannen var korrupt. Han påla sin menighet å gi mange og rike ofre for å oppnå velsignelse, men istedet for å gi gavene videre til de fattige og trengende, slik menigheten trodde, samlet han seg rikdommer selv. Da biskopen døde, og menigheten samlet seg for å gi ham en fin begravelse, fortalte jeg dem om hans korruperte forvaltning og viste dem hvor han hadde samlet alle deres gaver. Da de så de store beholderne med gull og sølv, sa de, "Ved Gud, vi vil ikke begrave ham!" Så de spikret ham til et kors og kastet steiner på ham.

Selv fortsette jeg som tjener for hans etterfølger. Den nye biskopen var en asket som lengtet til himmelen og brukte all sin tid til tilbedelse, dag og natt. Jeg følte stor hengivenhet for ham og tilbrakte mye tid sammen med ham."

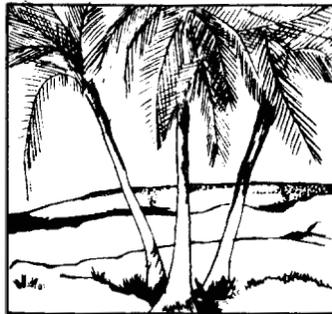
Etter denne biskopens død, knyttet Salman seg til ulike kristne ledere, i Mosul, Nisibis og andre steder. Den siste hadde fortalt ham om en profet i arabernes land, som skulle være fullstendig ukorrupt og ærlig og som nok ville ta imot gaver, men aldri bruke almisser (sadaqa) på seg selv.

Salman fortsetter sin fortelling:

"Det kom en gruppe arabiske ledere gjennom Ammuriyah, og jeg ba dem ta meg med til arabernes land mot den pengesummen jeg kunne tilby. De var villige til det, og jeg betalte dem. Men da vi kom til Wadi al-Qura (en oase

mellom Median og Syria), brøt de avtalen med meg og solgte meg som slave til en jøde. Jeg arbeidet for denne jøden en tid, men ble etter en stund solgt til hans nevø, som hørte til Banu Qurayzah-klanen. Denne nevøen tok meg med til Yathrib, byen med palme-lundene som de kristne i Ammuriyah hadde kalt den.

Dette skjedde da Profeten (Gfvmh) innbød sitt folk i Mekka til å bli muslimer, men jeg hørte ikke noe om ham fordi jeg måtte arbeide så hårdt som slave.

Da Profeten (Gfvmh) kom til Yathrib etter sin hijrah fra Mekka, var jeg opptatt med arbeid i toppen av et palmetre, og min herre satt nede under treet.

En av hans nevøer kom bort til ham og sa: "Måtte Gud slå ned mennene fra Aws ig Khazrai (de to viktigste arabiske stammene i Yathrib). Ved Gud, nå samler de seg ved Quba for å møte en mann som er kommet fra Mekka i dag. Han sier han er en Profet."

Jeg ble het da jeg hørte dette og begynte å skjelve så jeg trodde jeg skulle falle ned av treet. Men jeg klatret ned og spurte min herres nevø: "Hva sa du? Fortell meg igjen hvilke nyheter du har."

Min herre ble rasende og slo meg. "Hva raker det deg? Gå og gjør jobben din!" ropte han.

Den kvelden tok jeg noen

dadler jeg hadde samlet og gikk bort til stedet der Profeten (Gfvmh) hadde slått leir. Jeg gikk bort til ham og sa: "Jeg har hørt at du er en rettferdig mann, og at dine menn er fremmede her og trenger mat. Her er en gave fra meg som sadaqa. Jeg forstår at dere trenger det mere enn noen annen."

Profeten (Gfvmh) lot sine menn spise, men selv spiste han ingen ting. Da samlet jeg flere dadler, og da Profeten (Gfvmh) brøt opp for å dra til Medina, gikk jeg til ham og sa: "Jeg la merke til at du ikke spiste av den sadaqah jeg ga dere. Men dette er en gave til deg." Av denne gaven spiste både han og hans menn."

Profetens strenge ærlighet var et av de trekkene som fikk Salman til å tro på ham og slutte seg til ham. Profeten (Gfvmh) betalte den jødiske slaveeieren den avtalte pris for å kjøpe Salman fri, og han plantet selv det avtalte antall palmetrær som skulle sikre Salmans fribrev. Etter at Salman sluttet seg til Islam, pleidde han å presentere seg slik: "Jeg er Salman, Islams sønn av Adams barn".

Salman spilte en viktig rolle i kampene det nye muslimske samfunnet måtte kjempe. I "Slaget ved vollgraven" var det han som innførte den nye militære strategien. Det var han som foreslo at de skulle grave diker rundt Medina for å holde Qurayshittene stangen. Da Abu Sufyan, mekkanernes leder, så vollgraven, sa han: "Denne manøveren er aldri brukt av arabere før."

Salman ble kjent som "Salman den gode". Han var en lærd mann som levde enkelt og uten komfort. Han hadde en kappe å kle seg med og å sove

på. Han ville ikke sove i hus, men under et tre.

Engang sa en mann til ham: "Skal jeg ikke bygge et hus du kan bo i?"

"Jeg trenger ikke hus", svarte han.

Men mannen sto på sitt. "Jeg vet hva slags hus som vil passe deg".

"Beskriv det da", sa Salman.

"Jeg skal bygge et hus som er slik at når du står, vil du støte hodet i taket, og når du legger deg ned, vil veggene presse deg hardt!"

Senere, da Salman var blitt guvernør i Ktesifon, nær Baghdad, mottok han en lønn på fem tusen dirhamer. Denne lønnen ga han bort som sadaqah. Selv levde han av det han laget med sine egne hender. Når det kom folk til Ktesifon og så ham arbeide i palmelunden, sa de: "Du er emir her og har en lønn, og likevel jobber du med dette?" Da svarte Salman: "Jeg liker å spise det jeg selv har jobbet for med egne hender."

Men Salman var ikke ekstrem i sin selvfornektelse. Det blir fortalt at han en gang besøkte Abu ad-Dardaa, hans bror i Islam. Der fant han Abu ad-Dardaas kone i en elendig forfatning og spurte henne: "Hva er i veien?"

Hun svarte: "Din bror trenger ikke noe i denne verden."

Da Abu ad-Dardaa kom hjem, ønsket han Salman velkommen og ga ham noe å spise. Salman ønsket at Abu ad-Dardaa også skulle spise, men han svarte: "Jeg faster."

Da svor Salman at han selv ikke ville spise før hans bror også spiste. Om natten, da Abu ad-Dardaa ville stå opp, holdt Salman ham fast og sa: "O Abu ad-Dardaa, din Herre har krav på

deg, din familie har krav på deg, og din kropp har krav på deg. Gi hver av dem det de skal ha!"

Om morgenen ba de sammen og gikk for å møte Profeten (Gfvmh). Profeten (Gfvmh) støttet Salman i det han hadde sagt.

Salman nøt stor respekt for sin enorme lærdom og store klokskap. Ali sa om ham at han lignet Luqman den Vise. Og Ka'b al-Ahbar sa: "Salman er stoppet med kunnskap og visdom - et hav som aldri tørker ut." Salman kjente både kristendommens skrifter og Koranen i tillegg til sin tidligere kunnskap om Zoroasters lære. Salman oversatte til og med deler av Koranen til persisk mens Profeten (Gfvmh) ennå levde. Slik var han den første som oversatte Koranen til et annet språk.

Med sin oppvekst i en innflytelsesrik familie kunne Salman lett blitt en av hovedskikkelsene i det store persiske riket på hans tid. Men hans

søken etter sannhet fikk ham til å gi avkall på et behagelig liv i rikdom og foretrekke til og med det uverdige livet til en slave endog før Profeten (Gfvmh) var trådt fram. I følge de påliteligste kildene døde han i året 35 e H, under Otmans kalifat, i Ktesifon.

FUGLENES FORSAMLING

Farid ud-Din-Attar var en persisk dikter som bodde i nord-øst Iran på 1100 tallet. **Fuglenes forsamling** er et dikt om **sufismen**, sufisk tro og livsfølelse. For sufiene er GUD den eneste som virkelig finnes. Alt annet har sitt utspring i ham, er hans "skygge". Sjelen, som er fanget i kroppen, kan ved Guds nåde vekkes opp og se sitt slektskap med Gud. Vegledet av Gud kan sjelen begi seg på vegen som fører til total enhet med Gud, sin skaper.

Diktet er i formen en **allegorisk** framstilling av sjelens forhold til Gud, til seg selv og til verdens tilskikkelser og menneskelivets kår. Rammefortellingen i diktet er slik:

Alle slags fugler i verden samler seg for å søke en felles konge. Blant dem er også hær-fuglen. Han forteller forsamlingen at de allerede har en konge - Simorghen -, men at denne kongen bor langt, langt borte, og at reisen til ham byr på mange farer og prøvelser. Fuglene er i begynnelsen begeistret og ivrige etter å begynne reisen for å finne kongen. Men når de begynner å fatte hvor anstrengende og farlig reisen kan komme til å bli, kommer de med den ene undskyldningen etter den andre for å slippe å dra. Nattergalen kan for eksempel ikke reise fra sin elskede. Hauken er tilfreds med å forbli ved hoffet og tjene jordiske konger. Bokfinken er rett og slett for redd til å dra og slik fortsetter de alle sammen. For hver av fuglene svarer hær-fuglen på undskyldningene med en anekdote som viser hvor misforståtte fuglenes ønsker og frykt er. Hele flokken flyr et lite stykke, og så samler de seg til rådslagning og ber hær-fuglen være deres leder på reisen. Samtidig spør de om mange ting

de lurere på i forbindelse med reisen. Hær-fuglen beskriver Vegene gjennom mange mindre, korte og lengre, fortellinger og anekdoter, og til slutt beskrives de sju dalene Vegene går igennom. Fuglene, tretti i tallet, kommer fram til Simorghs slott. Og når de endelig står overfor Simorghen, forstår de at den de har søkt, ikke er noen annen enn dem selv! Denne "løsningen" beror på et persisk ordspill. Bare tretti (si) fugler (morgh) nådde fram til Vegens ende, og de si morgh møtte Simorghen, reisens mål.

Hær-fuglen i diktet er fuglenes leder og fører. Han tilsvarer en "sheik", som er sufienes begrep for en lærer, åndelig vegleder, "guru". Fuglene er religiøst søkende sjeler. I boka er det forfatteren, Attar, som er hær-fuglen, og leseren som er en av fuglene. Sjelen er fanget i kroppen, men ved konsentrasjon innover kan den gjenkjenne sitt slektskap med Gud. Den "vakte" sjel, ledet av Guds nåde, kan begi seg på Vegene som fører til fullkommen enhet med Gud - en utslettelse av individet. Diktet viser hvilke prøvelser som venter en som begynner den åndelige reisen til Gud. Hver fugl er bilde på en mennesketype, nattergalen er elskeren, bokfinken er den feige osv. Hær-fuglen vegleder dem slik en sjelesørger vil råde dem han har ansvar for.

FUGLENE SAMLER SEG

Velkommen, kjære hær-fugl!
Du skal være vår vegleder.
Du var den hemmelige bud-bringer mellom kong Salomo og dronningen av Saba.
Han forsto ditt språk, og du kjente hans hjerte.
Av ham lærte du å holde demonene i sjakk under jorden.
For alt dette var det du fikk din fjærkrone!

Velkommen, bokfink! Fløyt dine myke toner som fanger menneskenes hjerter.
Du, som lik Moses har sett ilden flamme i Sinais lier, du skal bo på Sinai og forstå ord som er skjult for andre fugler.

Velkommen, papegøye, fra din kvist i paradiset.
Din fargestrålende drakt er fra paradiset, men ringen av ild rundt halsen hører helvete til.
Overvinn frykten for Nimrods fiendskap, slik Abraham gjorde, så blir du fri fra helvetesringen.

Velkommen, akerhøne. Du går og brisker deg i visdommens lier - men la heller latteren klinge der du går, og bank av alle krefter på Guds dør!
Der vil du bli mottatt som en lenge savnet venn.

Vær velkommen, dyrebare falk! Hvor lenge vil du kjempe for din frihet?
Gi opp din grubling og lær kjærlighet, så skal du finne fred sammen med profeten.

Velkommen, kjære nattergal!
Fra din strupe strømmer
elskendes klage uten stans.
Syng sanger som får mennesk-
ene til å lengte etter døden
og å si selvet farvel.

Velkommen, påfugl. Også du
kjenner paradiset,
der du lot deg forføre av
slangens giftige tunge.
Fornekt hans ord, og Adam
skal ønske deg velkommen
tilbake i hagen.

Velkommen, fasan. Med ditt
skarpe blikk se opp og se
lyset som
flommer over hjertets kilde.
Som Josef stig opp av den
mørke brønnen. Kom også du
og sett deg på Egyptens
trone.

Velkommen, kjære due! Du
som gleder deg til å fly bort
og vender så trist tilbake.
Som Jonas i hvakfiskens buk
sørger du over selvets fengsel.
Kom deg fri og bli Jonas'
venn i det endeløse hav.

Velkommen, hauk. Du flyr
høyt og stolt, men du kom-
mer tilbake
med hodet bøyet i
underkastelse. Fly lenger!
Fly bort fra denne verden, og
legg av fangeheten som
binder deg.
Velkommen, lille stillits.
Måtte din ild svare til ditt
brennede begjær
etter Gud og hans sannhet. Gi
ham ditt liv, så vil du til slutt
bli borte, og bare hans virke-
lighet finnes.

FUGLENES MØTE

Disse og mange hundre flere
fugler samlet seg og sa:
"Alle nasjoner i verden trenger
en grunnlov og en konge. Bare
vi har ingen slik lov og ingen
konge. Hvorfor er det slik?
Bare med en konge kan vi leve
sammen i rettferdighet. Vi må
dra ut og finne ham."

Mens de diskuterte slik, fløy
hærfuglen frem. På hodet hans
vaiet sannhetens krone av fjær,
og han var klok, rettferdig og
forstandig. Han sa: "Jeg er en
budbringer fra den usynlige
verden. Jeg kjenner Guds
hemmeligheter, på jorden og i
himmelen. Som tegn på det,
kan dere se det hellige ordet
BISMILLAH etset inn i mitt
nebb. Ingen lengter etter Her-
ren slik som jeg. Jeg finner
vann i ørkenen. Jeg kommer
som Salomos venn og har del i
hans visdom. Med ham har jeg
utforsket jorden fra hav til hav.

Jeg kjenner vår konge! Men
alene kan jeg ikke klare reisen
til hans fjerne trone. Bli med
meg. Når vi når frem til kon-
gen, vil han ta imot dere som
ærede gjester.

Vi har en konge!
Simorgh - den stor fuglen -
bor bak Kaf's fjell.
Han er alltid nær, skjønt vi
bor langt fra hans strålende
majestet.
Hundre tusen slør av mørke

skjuler ham for våre dødelige
øyne.

Ingen i verden kan true hans
allmakt.

Vegen går over land og hav,
over ørken og de sju daler.
Vegen krever en løves mot av
oss alle.

Hvis dere vil dra ut for å
finne ham, må dere for alltid
legge bak dere
det dere forlater og ikke vike
av fra målet!

Det var i Kina Simorghen
først viste seg for dødelige
øyne. Han lot en av sine fjær
falle gjennom luften, og ryktet
om den spredte seg over hele
jorden. Alle dannet seg sitt eget
bilde av denne fjæren og mente
at deres bilde var det eneste
sanne! I Kina kan man den dag
i dag se fjæren. Derfor har vi
ordspråket: "Søker du kunn-
skap, dra til Kina!"

Fjæren er et tegn fra Ham,
og i hvert hjerte ligger det en
skjult gjenpart av denne fjæren.
Men ingen ord kan beskrive
dette tegnet.

Den som ønsker å dra
avgårde, må bare komme seg
igang - hva mere kan jeg si?!"

Da de hørte hærfuglen tale
slik, bruste alle fuglene med
vingene og jublet over kongen i
det fjerne. Alle ville dra avsted
og søke etter ham.

Men så falt ettertanken over
dem. De tenkte på hvor lang
reisen ville bli, og når de så for
seg alle farene de ville møte
undervegs, følte de seg mere og
mere usikre og svake, og de
begannte å undskylde seg, hver
etter sin art.

Nattergalen undskyldte seg.
"Jeg kjenner alle kjærlighe-
tens hemmeligheter," sang
han, "kjærlighetens lengsel

og klage og begjær. Rosen er min kjærlighet. Aldri forlater jeg henne.

Mister jeg henne, blir jeg for-
tvilet og kan aldri synge mere.
Å søke henne er livets mening
for meg.

Dessuten er nattergaler hverken
robuste eller sterke,
og Vegene til Simorgh er altfor
lang."

Hærfuglen svarte:

"Kjære nattergal, din kjærlig-
het er overfladisk og ser bare
etter det ytre.

Riv deg løs fra ditt selvbedrag
og gjør deg rede til reisen.
Skarpe torner vokter rosen,
og hennes skjønnhet forgår i
hast.

Sann kjærlighet gjennom-
skuer slik tom forgjengelig-
het. Rosen smiler ikke *til* deg,
men *av* deg, der hun visner
når dagen er over.

Det var engang en konge som
hadde en datter. Hennes
skjønnhet var så stor
at alle som så henne, måtte
elske henne.

En dervisj så henne smile - og
i sju år gråt han av ulykkelig
kjærlighet

utenfor hennes port. Hennes
tjenere planla til slutt å få
ham drept fordi
han var en plage for alle.

Men prinsessen stoppet dem,
og hun sa: "Ulykkelige mann,
hvordan kan du håpe
på kjærlighet mellom deg og
en dronnings datter? Gå bort,
for ellers
dør du i morgen."

Dervisjen svarte: "Den dagen
jeg så ditt ansikt, mistet livet
all annen
mening for meg. Hvorfor
skulle jeg frykte en morders
kniv? Men si meg
før jeg dør, hvorfor smilte du
den dagen?"

"Arme dåre, jeg smilte av
medlidenhet. Din uvitenhet
kalte smilet frem."

Slik talte hun og ble borte
som et vindpust."

Papegøyen undskyldte seg i
trillende sang.

"Hjerteløse mennesker har
holdt meg fanget i bur på
grunn av min sang
og min fargerike drakt. Mitt
begjær er å være *fri*.

I frihet vil jeg søke etter
udødelighetens kilde, den
som Khezzr vokter,
han som er kledd i samme
grønne drakt som jeg. Vi er
hverandres like.

Bare ved udødelighetens kilde
kan jeg slukke min tørst.
Jeg vil ikke være med å søke
etter Simorghs trone.

Hærfuglen svarte:

"Du er blitt en hjelpeløs slave
av ditt begjær etter en venn og
udødelighetens vann.

Du har en vakker drakt, men
hva har du i hodet?

Gi opp ditt liv, så skal du
vinne virkelig frihet.

Khezzr søkte å bli venn med
en som søkte Gud av hele sitt
hjerte.

Denne mannen nektet å bli
hans venn og sa: "Vi passer
ikke sammen,

for vi søker ikke det sammen.
Du vil leve evig, mens mitt
ønske er å

gi opp mitt liv. Du vil bevare
ditt liv, men jeg vil ofre mitt liv
hver eneste dag. Jeg vil
undgå deg som fuglene vil
undgå en snare! Farvel."

Påfuglens undskyldning.

"Verdens maler skapte meg.
En gang bodde jeg i hans
paradis.

Der lot jeg meg forføre av
slangens råd, og jeg ble hans

venn.

Hurtig rammet straffen meg,
og jeg ble drevet ut av hagen.
Nå er det mitt håp at jeg en
dag vil finne en fører som kan
lede

meg tilbake til mitt paradis.
Kongen du forteller om, er for
fjern og ukjent. Hvordan
skulle jeg kunne
søke Simorgh, når det er
paradis jeg alltid tenker på?"

Hærfuglen svarte:

"Dine minner om paradiset
fører deg bare lengre og
lengre bort fra Vegene.

Er denne hagen mere verdt
enn Ham som skapte både
den og hele jorden?
Sannheten vi søker, er som
havet, og paradiset er som en
dråpe
i dette uendelige hav."

Den selvopptatte anda kom
vraltende opp fra bekken,
mens han snadret,

"Ingen kan benekte at av alle
fugler er jeg den reneste.

Jeg brer ut mitt bønneteppe,
og jeg renser meg omhygge-
lig for all urenhet
slik Gud har befalt.

Jeg lever i vann. Hvordan kan
jeg forlate mitt fullkomne
element?

Hva bryr jeg meg om ørkner,
eller om å søke denne
Simorghs trone?"

Hærfuglen svarte:

"Du lever i vage og flyktige
drømmer som ikke varer -
kommer det en bølge, er alt
forbi.

Hele verden kan speiles i en
dråpe av vann,
og like hurtig som dråpen
faller, er alt forbi.
Søk det virkelige og faste."

Slik kom den ene etter den

andre med sine undskyldninger. Akerhøna kunne ikke tenke seg å forlate fjellsiden der hun holdt til. Hennes begjær etter å finne edle stener bandt henne for alltid til fjell og grus og gjorde henne sløv og forvirret. Hauken elsket jaktlivet ved kongens hoff og ville ikke forlate sin posisjon på kongens hånd. Heiren fortalte om sitt liv ved kysten og sin lidenskap for vann. Ugla begjær sto til skjulte skatter av gull som han alltid søkte i gamle ruiner. Og bokfinken var simpelthen for redd, og han skildret sin frykt for anstrengelser og farer og sin egen svakhet med rørende beskjedenhet.

Men hærfluglen lot seg ikke imponere. Han svarte dem alle, og han viste hvor tomme deres undskyldninger var. Han talte både strengt og oppmuntrende til dem:

“Ingen er mere verdige til å nå Simorghs trone enn nettopp dere. Men først må dere tømme dette første beger og overvinne det som holder dere fast her. Våkne opp og la ikke små problemer holde dere tilbake.”

Fuglene hørte nøye på ham, men så brøt de igjen ut i klagerop. “Vi har valgt deg til leder, men du må forstå at vi er svake og mangler alt som kreves for en slik reise. Om så bare en av oss nådde Somorghs trone, ville det være et mirakel! Kan tiggere ønske seg å få del i en konges herlighet?”

Hærfluglen svarte:

“Legg vekk slik falsk beskjedenhet, og la kjærligheten

åpne for motet!

Den første gangen Simorgh åpenbarte seg var det som når solen bryter gjennom skyene. Han kastet utallige skygger på jorden - og slik ble vi alle til.

Dere er ikke Gud, men dere er Hans skygge.

Ingen kan se Ham ansikt til ansikt, men i sin nåde har han skapt et speil i våre hjerter - der kan dere se ham. Søk Ham i deres egne hjerter.”

Slik talte hærfluglen, og fuglene flokket seg omkring ham. Det var mange hundre av dem, og alle var de av samme sinn og sa: “Du må veglede oss, du som kjenner all vår frykt og tvil. Du kjenner Veggen og dens farer og hvordan vi skal komme til kongen. Du tjente Salomo i alle ting og fløy over hele hans rike, derfor vet du hvor det er trygt og rett å dra.”

Hærfluglen svarte:

“Den store og vise kong Salomo så en gang på meg. I det blikket fikk jeg den kunnskap jeg har. Frykt ikke døden.

Hør fortellingen om Fugl

Føniks:

I India bor en enestående fugl. Den har ingen make, og den regjerer uten noen ved sin side.

Den skjønne føniks har et

hardt og langt nebb, og i nebbet er det hundre hull, så det blir som en fløyte. Hvert hull har sin egen tone, hver lyd har en dyp og hemmelig mening.

Når disse høye, klagende toner høres, faller det stillhet overalt,

til og med over fiskene i havet. Av denne vemodige sang var det at en vismann lærte musikkens kunst.

I tusen år kan en føniks leve, og han vet når døden nærmer seg.

Når hans hjerte luter seg trett mot døden, bygger han et bål av trær,

og midt i bålet sitter han og synger sin klage - fra hans rene hjerte lyder sangen om døden og dens bitre sorg.

Fra fjern og nær kommer fuglene og dyrene, de lytter og ser

og kjenner lysten til selv å forlate dette liv.

Noen gråter med lidenhetens tårer, andre dør mens de lytter.

Føniks slår med sine veldige vinger, og bålet blusser opp i en veldig brann.

Tre og føniks flammer før de synker sammen som aske.

Men fra sengen av aske strekker en liten føniks opp sitt hode.

Hvem - blant alle skapninger - kan gi ny fødsel til seg selv etter døden?

Om dere hadde like mange leveår som en føniks har, ville dere likevel måtte dø når tiden er inne.

Gjennom alle år synger han i ensom smerte, og han regjerer uten make

og uten venner og uten barn til å lette hans alderdom.

Hans aske spres med de

kalde vinder -
innse at ingen slipper vekk
fra dødens skarpe klør.
På hele den vide jord er det
ingen som er udødelig.
Men vi må lære å leve under
dødens herrevelde - den
vanskeligste
av alle oppgaver vi kommer
til å møte på Vegen.
Søk Vegen før døden tar deg.
Hvis du ikke kjenner ditt eget
selv mens du ennå lever,
hvordan kan du søke det når
du er død?
Da Sokrates lå før døden etter
at han hadde tømt gift-
beget,
spurte en disippel: "Mester,
når vi har vasket den mannen
vi kjente og har
kledd deg i gravkledet, hvor
skal vi begrave deg?"
Han svarte: "Hvis dere finner
meg når jeg er død, begrav
meg hvor dere vil.
Jeg fant aldri meg selv, og jeg
vet ikke hvordan dere skal
finne meg
når jeg er død.
I all min levetid var det ingen
del av meg
som kjente seg selv i det hele
tatt!"

En fugl tok mot til seg og sa:
"Hærfugl, du kan finne Vegen
herfra, men vi er nesten blinde.
Vegen synes full av angst og
håpløshet. Kjære hærfugl, hvor
langt må vi reise før vi kommer
fram?" Hærfuglen svarte:

"Før vi når vårt mål, må vi fly
gjennom sju daler.
Hvor langt det er, har verden
ennå ikke klart å finne ut,
for ingen er noen gang vendt
tilbake etter å reist denne
Vegen.
Utålmodige fugler, hvem
ville ønske å fly samme veg
tilbake?"

Ingen budbringer kan fortelle
om reisen,
og ingen kan fortelle om noe
de ikke har kjennskap til.
Den første dalen kalles
Lengselens dal.
Den andre er Kjærlighetens
brede dal.
Den tredje kjenner vi som
Innsiktens dal.
Den fjerde heter Løsrivelsens
og uavhengighetens dal.
Den femte er Enhetens dal, og
den sjette kalles Ærefryktens
dal,
der en så dyp forvirring slår
deg som du aldri før har kjent.
Den sjuende dalen er Hjelpe-
løshetens og intetthetens dal,
der du henger ubevegelig til
du trekkes inn likesom en
dråpe til havet.
En dråpe i havet har ingen
kyster!"

LENGSELENS DAL

Når du kommer til lengsel-
ens dal må du legge bak deg alt
du eier og har. Med tomme
hender må du reise. Ditt hjerte
må renses i ild om din søken
skal lykkes. Gjennom tre års
streben og savn skal du lære
tålmodighet og utholdenhet.

Yusuf fra Hamadan, den
lærde seer, sa engang: "I det
høye og i det lave og overalt i
hvert atom bor det en Jakob
som med lidenskap søker etter
Josef gjennom alle evigheter."

En mann så engang
Majnoun sitte ved vegen mens
han omhyggelig siktet ett og ett
av vegens sandkorn. Mannen
så at han hadde det vondt og
spurte: "Min venn, hva søker
du?" Majnoun stønnet: "Min
søken etter Leili er uten ende!"
Mannen protesterte og sa:
"Leili er en pike, og en slik
juvel kan ikke skjules i støvet."

Majnoun svarte: "Jeg leter
overalt. Hvem kan vite hvor jeg
kan få et glimt av hennes
skjønne ansikt."

Full av fortvilelse vandret en
dag Malmas sheik gjennom en
øde ørken. Da så han en bonde
komme gående med en ku, og
rundt bondens skikkelse lekte
et strålende lys. Sheiken hilste
på bonden og begynte å fortelle
ham hvor ulykkelig han følte
seg. Den gamle mannen hørte
på ham, så sa han: "O, Bou
Sa'id, tenk deg at en mann
bygger opp en haug av hirse-
korn som rekker herfra opp til
himmelen og så gjør det om
igjen hundre ganger, og tenk
deg så at en fugl plukker opp et
korn hvert tusende år og så flyr
hundre ganger rundt jorden -
gjennom alle disse årene vil
intet tegn fra himmelen åpen-
bare for sheik Bou Sa'id den
sannheten han så lidenskapelig
søker å finne."

Slik tålmodighet trenger
våre pilgrimer. Mange begyn-
ner reisen, men få når frem.

KJÆRLIGHETENS DAL

Den neste er kjærlighetens
dal, og her vil begjær kaste
pilgrimen ut i et hav av ild.
En elsker er en som flammer
opp og brenner,
som ikke kjenner forsiktighet
for hvem ondt og godt er det
samme,
og som selv hverken er ond
eller god,
bare en brennende ild.

Kjærlighet førte en rik mann
ut i elendighet. Han forlot sitt
flotte hus og sin familie og
oppførte seg som en dranker
for å være nær den unge gutten
han elsket, for han var en
øselger. Mannen solgte alt han

eide for å kjøpe øl, og han ble etter hvert meget fattig. Han var alltid sulten, for når noen ga ham mat, solgte han den for å kjøpe mere øl. Når noen spurte ham: "Hva er dette for slags kjærlighet?" da svarte han: "Det er å selge hele verden og all dens stolthet hundre ganger for å kjøpe en dråpe øl."

Den som ikke forstår dette, vet ingen ting om kjærlighetens smerte.

Da Leilis stamme nektet Majnoun å ekte henne, nektet de ham også adgang til sine boplasser så de ikke skulle treffes. I sin fortvilelse og lengsel ba han en gjeter i området om å gi ham et gammelt saueskinn. Naken svøpte han seg i skinnen og sa til gjeteren: "Før din flokk forbi Leilis telt. Skjult inne i dette saueskinnet kan jeg kanskje nå å ånde inn hennes duft og slik oppnå et øyeblikks lindring i min ulykke." Slik kom Majnoun nærmere sin elskede, og gleden ved det sprenget på til han falt bevisstløs om. Men gjeteren bar ham inn i skyggen og badet hans ansikt med kaldt vann og reddet hans liv.

For kjærlighetens skyld kledte han seg i saueskinnet og var villig til å ofre både sitt liv og sin ære for den.

INNSIKTENS DAL

Den neste dal er bred, og der finnes innsikt i skjulte mysterier. Her må hver pilgrim finne sin egen sti, hver etter sin art. Hvordan kan en edderkopp og en elefant gå samme sti? Ingen fugl kjenner de andre fuglenes hemmelige rute. Vi får innsikt gjennom ulike tegn.

En ber i moskeen, en annen foran en avgud. Men når sann-

hetens sol opplyser alt, vil hver pilgrim ønskes velkommen, og hver pilgrims sanne vesen vil bli åpenbart. Selvet forsvinner. Fra det innerste hjerte i alt han ser, vil bildet av den udødelige Vennen han alltid har lengtet etter, stige frem, og hundre tusen hemmeligheter vil avsløres. Gleder gjennomstrømmer pilgrimen, og tørsten slukkes, men likevel ber han foran Guds trone: "Er det enda mere i vente?"

I Kina sitter det en mann som er blitt til sten. Han sitter og sørger og gråter triste tårer, som blir til småsten når de når marken. (La oss være takknemlige for at skyene ikke gråter så stenharde tårer!) Denne mannen heter Kunnskap. (Han er fornuftig og iherdig. Hvis du drar til Kina, så oppsøk ham!) Han ble til sten på grunn av manglende glød og tro og lidenskap. Hvis du stoler for meget på kunnskapens lys, kan du og forstenes i pedantisk omhu. Men stoler du for lite på kunnskapen, kan du bli en selvrettferdig tosk.

Visdom er målet, og Vegen dit går gjennom engstelig forvirring og bedrøvelse. Den krever mot til å gi opp livet selv for å nå frem.

LØSRIVELSENS DAL

I denne dalen forsvinner alle ønsker om å finne mening i livet. Vinterlige vinder blåser gjennom dalen og fryser sju brennende helveter til is. Dalen ligger gold og øde, og lite ligner den på paradiset. I denne dalen er intet stort og intet lite, en fjær er like tung som et fjell, og et fjell veier like meget som en fjær. Om tusener døde, ville det ikke bety mere enn en dråpe i havet.

En ung mann i vår landsby

falt ned i en dyp brønn. Før de fikk ham opp, var han nesten kvalt av leiren og døden nær. Hans far skrek: "O, min stolthet og glede, Muhammad, min dyrebare, si noe til meg!" "Hvor er Muhammad nå?" svarte gutten. "Hvor er din sønn? Hvor er noe som helst?" Og han døde.

Yusuf fra Hamadan, den lærde seer, sa: "Reis til Majestetens trone, til verdens ende, og se alt som er, som har vært og som skal komme, og se at alt ikke er mere enn et atom."

Verden er en dråpe som faller - hva forskjell gjør det om en sønn lever eller dør?

Livet er like vanskelig å holde på som et horoskop tegnet i sand!

ENHETENS DAL

I denne dalen er alt mangfold brutt ned til en streng enhet - om det er mange eller få, er de alle av en form. Også tiden er en. Her mister både fortid og fremtid sin mening. Skapelsens dag og evigheten er en og den samme.

En dervisj ble en gang bedt om å forklare hvordan denne verden, som det er menneskenes lodd å forsøke å finne frem i, egentlig er. Han svarte: "Denne mangfoldige verden ligner en leke gitt til en liten gutt - et fargerikt palmetre laget av voks. Ta det og kna det sammen i hendene, og der har du den voksen formen var laget av. De vakre fargene og formene er borte, og det som så ut som mange ting, er bare en.

Alle ting er en - det finnes ikke to. Det er hverken jeg som snakker, eller du som hører.

En gammel kone kom en

gang til Bou Ali med et gullstykke og sa: "Dette er en gave fra meg." Sheiken svarte: "Helt siden jeg bega meg på Vegen, har jeg ikke mottatt gaver fra andre enn Gud." Konen lo og sa: "Det er bra. Og hvor mange ser du her, ærverdige sheik? Den mann som vandrer Vegen, ser bare en, og i hvert et tempel ser han Kaba'ens sten!"

Pilgrimen ser Gud i alle former og er selv bare en av dem.

FORVIRRINGENS DAL

Når du denne dalen, blir alt snudd på hodet. Du fryser i ilden, og du stekes i isen. Du har mistet vegen, og den enheten du kjente, er tapt. Sjelen er sprengt i biter og vet ingen ting om sammenhenger. Hvis noen spør om du er full eller edru, kan du ikke svare, for du har ikke sikker kunnskap om noen ting, ikke engang om din egen tvil. Du vet ikke om du drømmer eller er våken.

En sufi hørte noen rope: "Jeg har mistet nøkkelen min. Hvis noen finner den, må de gi meg den. Døren min er låst, og jeg klarer ikke komme inn. Kan noen hjelpe meg?" Sufien sa: "Hvorfor klager du, som vet hvor døren din er? Hvis du står en stund, kommer det sikkert noen og lukker deg inn. Du maser for ingen ting. Men jeg har større grunn til å klage, for jeg har mistet både nøkkel og dør!"

HJELPELØSHETENS OG INTETHETENS DAL

Her føler du deg både lam og døv, og du har glemt alt. Du har mistet deg selv.

En sverm av møll samlet seg utenfor ett av slottets vinduer

der det sto et lys og brant. De ville vite hva det var som lyste, og de sendte en avsted for å finne ut av det. Men da denne første utsendingen kom tilbake, sa møllenes leder: "Han vet ingen ting om flammen." Så fløy en annen møll ut. Han sirklet rundt og rundt flammen, nærmere og nærmere, til møll og flamme ble til ett i lyset. Da sa lederen: "Han vet og kjenner den sannheten vi søker og som ikke kan forklares med ord."

Nå tidde hærfluglen. Men fuglene, som hadde hørt hans preken, var fylt av skrekk ved tanken på å følge den Vegen han hadde beskrevet. Noen døde rett og slett av redsel der og da. Andre vendte om og fløy bort. Men en stor flokk samlet seg og dro avsted.

I mange år reiste de. Til slutt nådde de det strålende stedet hærfluglen førte dem til. Men av de mange tusen fuglene var nesten alle blitt borte på vegen. Mange var druknet i havet, andre var døde av tørst i de golde daler og fjell. Noen var spist av pantere og tigre, noen ble gale og drepte hverandre for et byggkorn. Og mange gikk til grunne uten å ane hva de var reist ut for å finne. Av alle dem som dro ut, var det bare tretti fugler igjen. Tretti utslitte og pjuskete fugler sto foran et lys hvis skinn ville fått solen til å forsvinne.

En budbringer fra kongen kom ut til dem og spurte:

"Hvem er dere? Hvor kommer dere fra? Hva ønsker dere her?"

De svarte: "Vi fløy hit for å hylde Simorghen som vår rette konge. Av alle de tusener som begynte reisen, er det bare vi tretti tilbake. Var det et falskt håp som førte oss hit, eller får vi se vår herskers åsyn?"

Budbringeren sa: "Kongen dere lengter etter, bor i en herlighet dere ikke kan tåle. Hvem er dere? Dere er ikke mere enn maur på hans dørterskel."

Men fuglene ga seg ikke. "Vår konge vil ikke overgi oss til sorg og savn etter alle de farer vi har vært igjennom på Vegen," svarte de.

Budbringeren sa: "Majestetens lys vil fortære deres sjeler, og alt dere har gjennomgått, vil være forgjeves."

De svarte ham: "Hvorfor skulle møllen flykte fra den flammen den begjærer mere enn alt annet? Om kongen ikke tar imot oss, oppnår vi i alle fall å fortæres i Hans ild. Det er det vi ønsker."

Slik gjorde kjærligheten de utslitte og pjuskete fuglene uforferdete og modige. Budbringeren hørte uforstyrrelig på dem og bebredet dem ikke deres iherdighet. Langsomt låste han opp porten, trakk tilside hundre slør, og for fuglenes vantro, forvirrede blick skinte det utilslørede innerste lysenes lys.

Han førte dem til tronen, og der ga han dem et skriftstykke å lese. De tretti fuglene leste, og det de leste var om sitt eget liv og sin

egen sjel. De så seg selv, all sin synd, og de krympet seg i skam. Men skammen rensket dem, og de merket nytt liv strømme gjennom seg - et himmelsk, evig lys.

I dette lyset skinte de tretti som en. Der, i Simorghs strålende ansikt så de seg selv, den jordiske simorgh - med ærefrykt stirret de og våget til slutt å fatte at *de* var Simorghen og reisens mål. De ser Simorghen - de stirrer på seg selv og ser en annen Simorgh stå der. De ser på begge og ser at de er en, og målet er nådd.

Uten lyd spør de: "Hvordan har det seg at "vi" ikke kan skjernes fra "Deg"?"

Og like lydløst stille svarer deres skinnende Herre: "Jeg er et speil foran deres øyne, og enhver som kommer inn i mitt lys, ser seg selv, sin egen enestående virkelighet. Dere kom som tretti fugler, og derfor så dere de samme tretti - hverken flere eller færre. Hvis femti kom - ville de her se femti. Slik er svaret. Skjønt dere har kjempet, fløyet langt, er det dere selv dere ser, og det er dette dere er. Reisen var i Meg, Mine gjerninger gjorde dere, dere har sovet trygt i Virkelighetens innerste helligdom."

Mens fuglene hørte Simorghens ord, oppløste de seg og ble borte som skygger for solskinn. Hverken pilgrimer eller leder ble tilbake. Simorghen tidde, og stillhet rådde.

gene om dem ender med at de begge dør av kjærlighetssorg. Majnouns galskap er et ofte brukt bilde på sjelens lengsel etter Gud.

Bismillah betyr: I GUDS NAVN.

NOEN FORKLARINGER

Leili og Majnoun er det store kjærlighetsparret i arabisk og persisk diktning. De var barn av fiendtlige stammer, og Leilis far forbød dem å treffes. Han giftet Leili bort med en annen, og Majnoun bodde i utkanten av ørkenen blant ville dyr. Fortellin-

KILDER:

BUDDHAS LIV

Gjenfortalt etter:
The Story of Buddha
Jonathan Landaev,
Hemkunt Press, New Dehli 1982

FUGLENES FORSAMLING

Gjenfortalt etter:
The Conference of the Birds
Farid ud - Din Attar,
Penguin Books Ltd, 1984

PROFETEN MUHAMMEDS LIV

Gjenfortalt etter:
The life of the Prophet Muhammad
Leila Azzan & Aisha Gouverneur,
The Islamic Textsociety, London 1985

VESSANTARA

Gjenfortalt etter:
The perfect Generosity of Prince Vassantara
Margaret Cone & Richard F. Combrich,
Clarendon Press, Oxford 1977

MAHABARATA

Gjenfortalt etter:
The Story of Mahabharata
Bani Roy Choudary
Hemkunt Press, New Dehli

RAMAYANA

Gjenfortalt etter:
The Story of Ramayan
Bani Roy Choudary
Hemkunt Press, New Dehli

KRISHNA

Gjenfortalt etter:
The Story og Krishna
Bani Roy Choudary
Hemkunt Press, New Dehli

DHARMAFORTELLINGER OG TRE EKSEMPLER PÅ BUDDHISTISK BARNE-OPPDRADELSE

Gjenfortalt etter:
Buddhist Stories
Peggy Morgan
Westminster College
Oxford

JATAKAFORTELLINGER

Gjenfortalt etter:
Jataka I - VI
E. B. Cowell
Pali Text Society 1981

SIDSEL KROSBY MELØE:

Til kildene

Fortellinger fra tre religioner: Hinduisme, Buddhisme, Islam

Fortellinger har en sentral plass i enhver religion og kultur, og de fører derfor rett inn i hjertet til den religion man skal undervise om.

For et barn som vokser opp med buddhisme, enten det er i Vietnam, Tibet eller Norge, er det to dype kilder til dets forståelse av sin egen religion. Den ene er de mange fortellingene om Buddha som barnet får fortalt hjemme eller leser i illustrerte hefter. Den andre er barnets deltakelse i buddhistiske tider og høytider, hjemme og i klostre og andre buddhistiske sentra.

Det samme gjelder for barn som vokser opp med hinduisme og islam i forhold til deres tradisjoner. Når lærere og elever i den norske skolen skal forsøke å gjøre seg fortrolig med de store fremmede religionene, bør de gå til de samme kildene.

Dette heftet presenterer fortellinger barn vokser opp med innenfor hinduisme, buddhisme og islam. Fortellingene er valgt fordi de er grunnleggende for den religion de er hentet fra, og de finnes i bøker og hefter som brukes i undervisning og oppdragelse av barna innen hver av religionene.

En del av disse fortellingene kommer med i læreplanen for det nye felles kristendomsfaget som innføres i 1997,

Sidsel Krosby Meløe er høskolelektor ved Høgskolen i Tromsø, avdeling for lærerutdanning. Hun har undervist i en årrekke i fagkretsen kristendomskunnskap og religions- og livssynskunnskap.